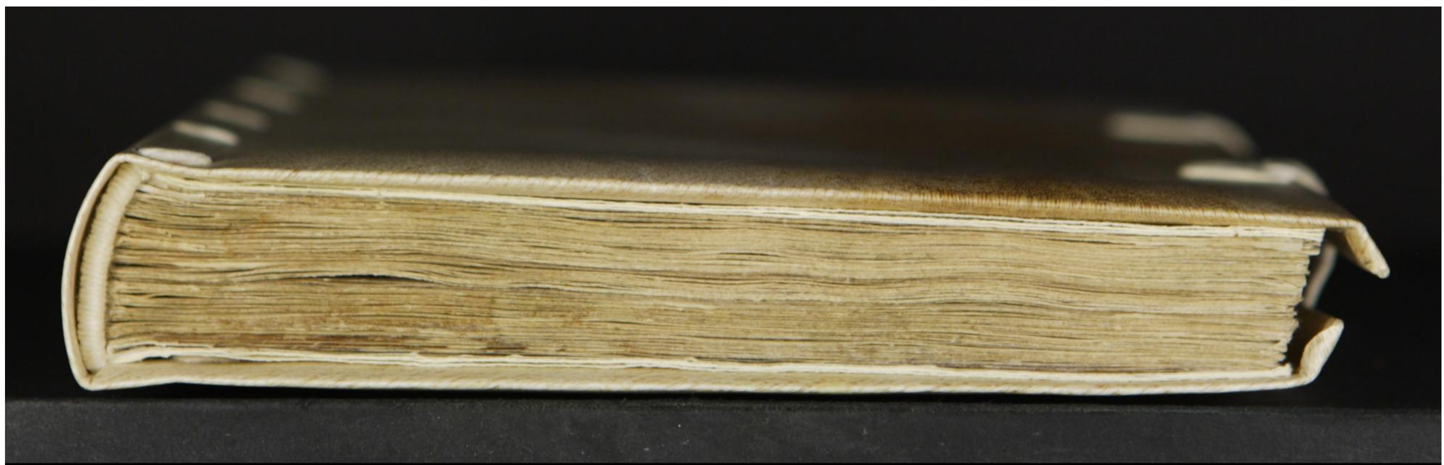
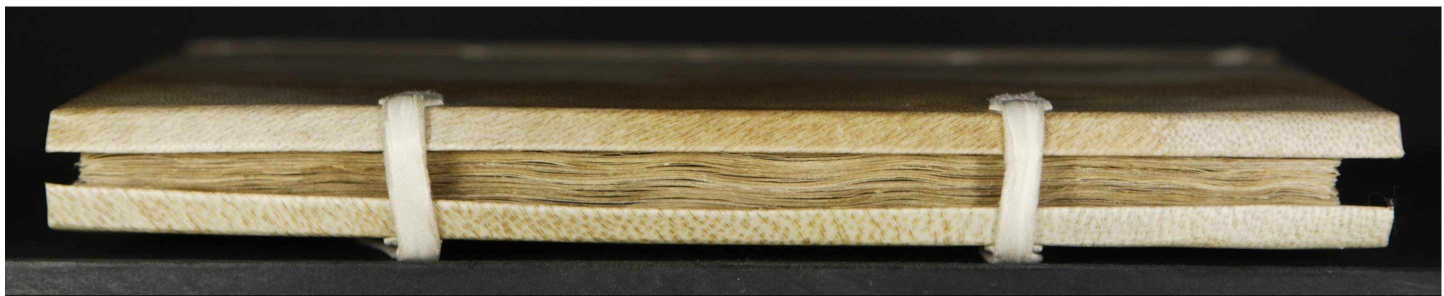
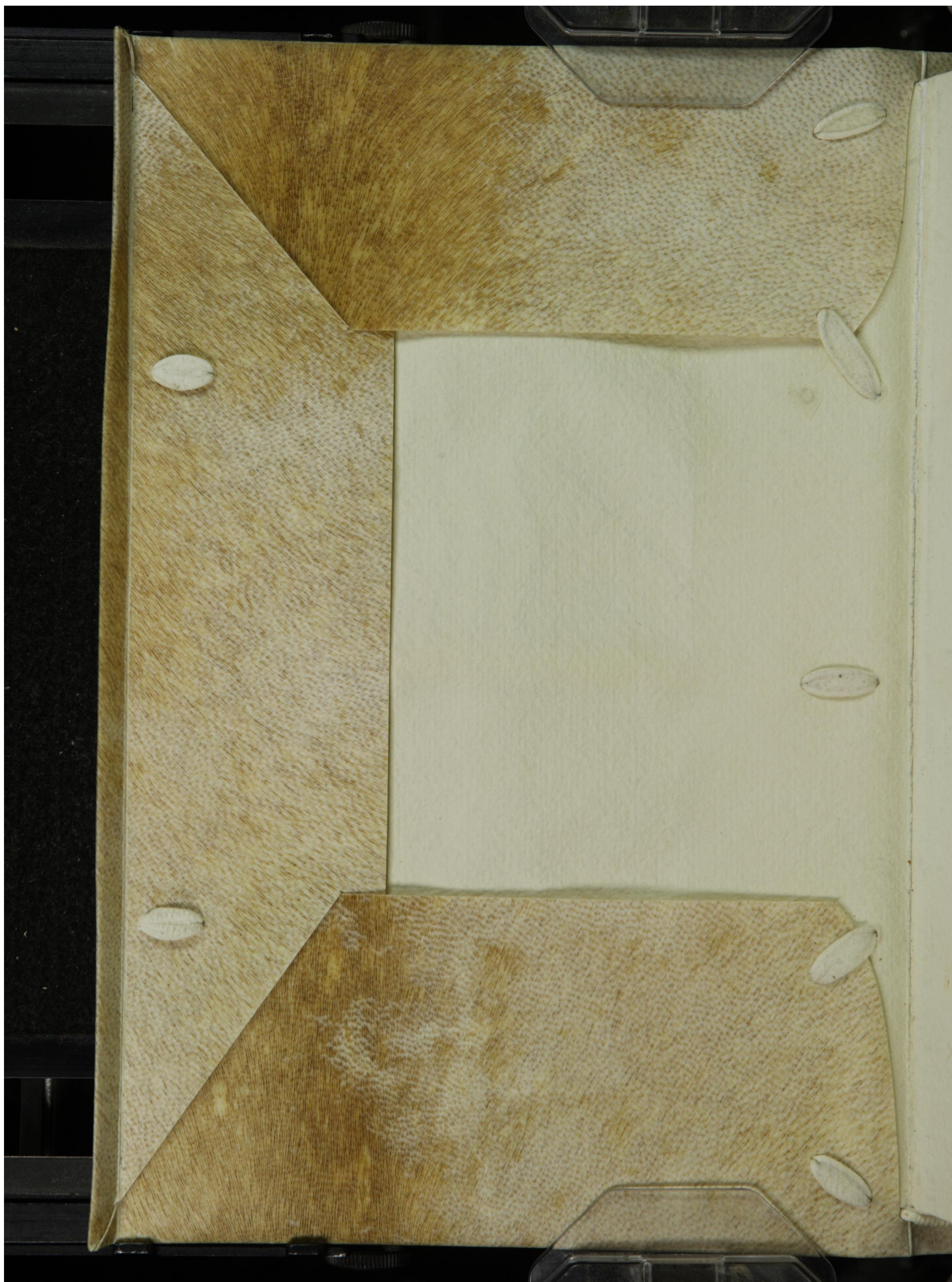

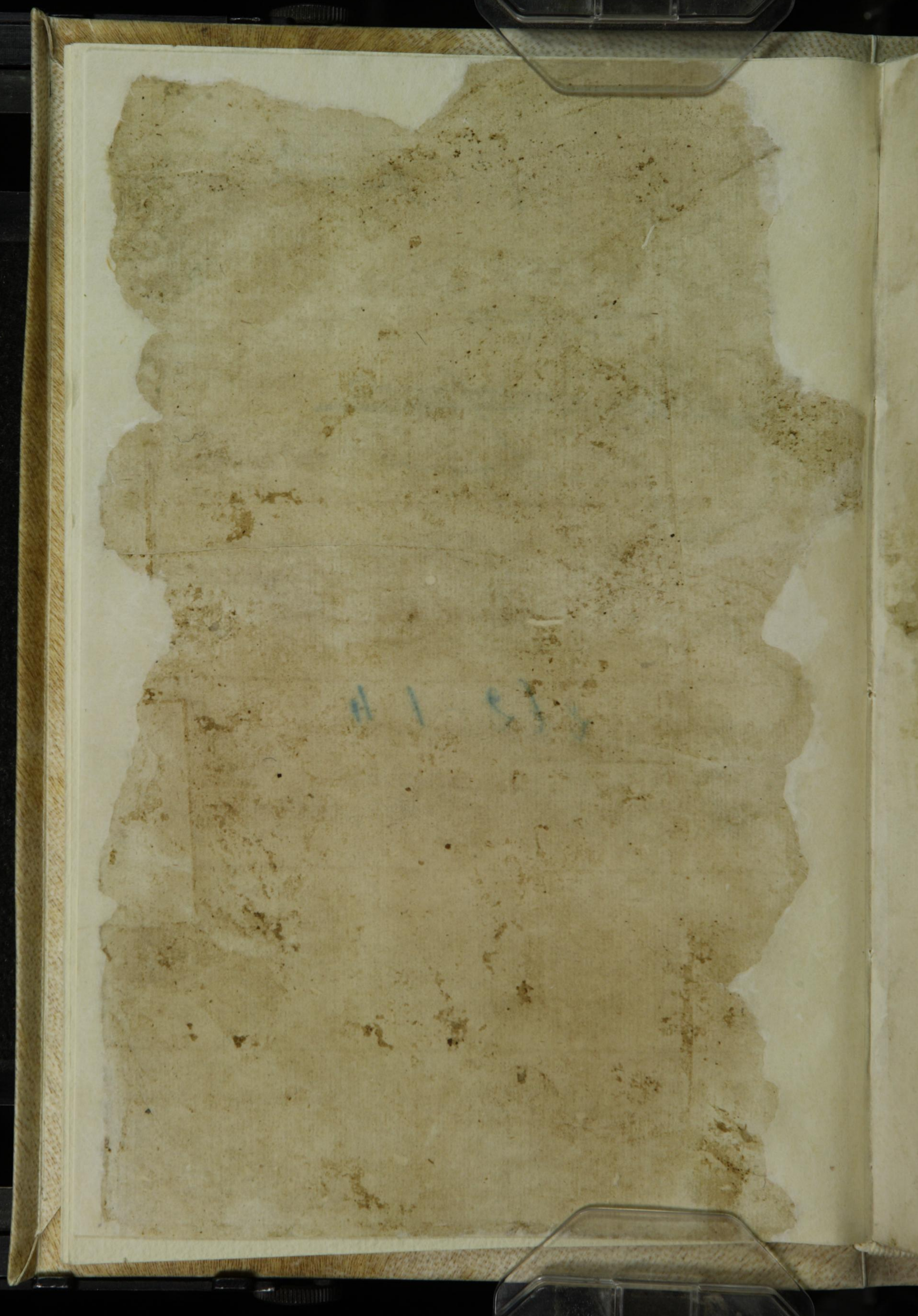
1 = IGI 263
2 = Ve, Sessa, 1503
3 = Bo, De Benedetti, 1531
4 = Rm, Blado,

MISCEL

~~XX~~

~~[illegible]~~

~~1531~~

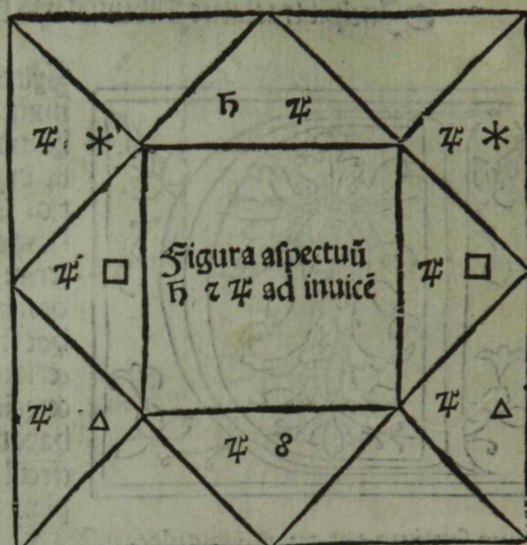
Albumasar Flores Astrologie.

¶ Incipit tractatus Albumasaris florum astrologie

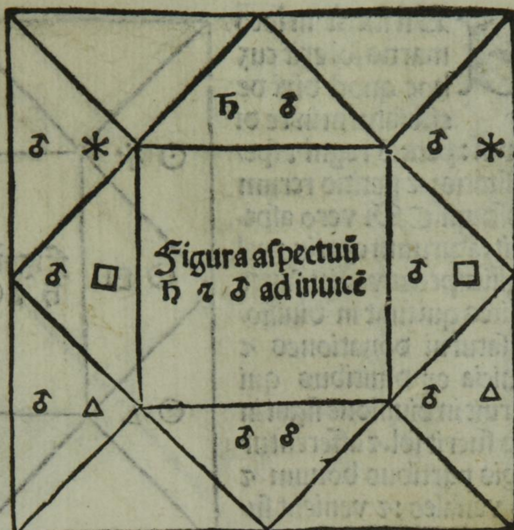

ixit Albumasar. Oportet te primum scire dñm anni Et scientia huius rei scitur hora introitus solis in primum minutum signi arietis. Scito itaqꝫ ascendés eadem hora quantum plus certissime poteris: verifica cuspides duodecim domorum celi quia error cadit in hoc si negligitur. Et cum hoc feceris: aspice dñm ascendentis cuꝫ ceteris planetis: euꝫ qui tunc plus habet fortitudinis ex testimonio circulorũ anguli. Et quemcunqꝫ planetam inueneris in ascendéte decimo septimo aut quarto angulo: postea vndecimum nonum: demum quintum: ⁊ non preponas medium celi ascendenti: nec quintam domum none: sed fiat ẜm predictam rationeꝫ. Et si inueneris planetá in ascendéte: non queras alium de his qui fuerint in aliis locis ex planetis. Similiter si non fuerit in ascendente planeta ⁊ fuerit in medio celi: non respicias cetera loca ex planetis. Similiter si nõ fuerit in medio celi planeta: sed in septimo non respicias cetera loca. Similiter si non in septimo: sed in quarto non cures cetera loca ex planetis: ⁊ queꝫ inueneris in his locis ipse erit dispositor anni: si fuerit ei aliqua dignitas domus sed aut exaltatio: triplicitas: terminus: aut facies. Si autem fuerit in ascendente planeta cui nulla sit dignitas in eo: fueritqꝫ in medio celi planeta habens terminũ ⁊ facieꝫ: quia duplicauit dignitatem: ipse est qui queritur ⁊ non queras alteruꝫ. Et si fuerit post hos in septimo planeta cui iuncta sit domus: exaltatio: terminus: triplicitas aut facies: ipse est quesitum.

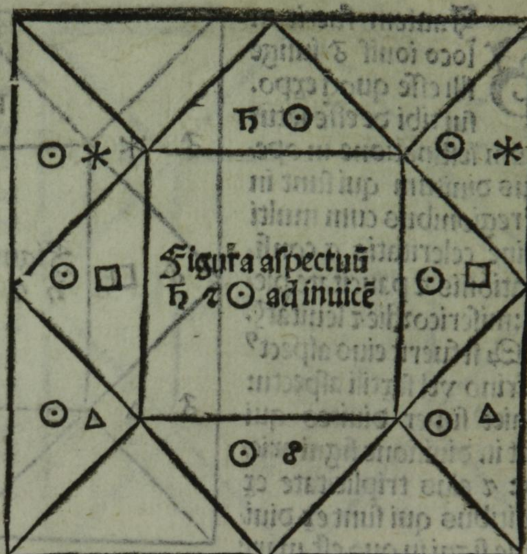
Saturnus itaq3 dominus anni repertus si fuerit in ♈ aut eius triplicitate apparebit ī ciuitatibus quibus preerit signum de his que sunt in diuisione orientis: ex diuitibus: potētibus: atq3 imperantibus qui faciunt res persubtilia ingenia ⁊ dispositiones speciosas ⁊ ostentationem rerum mirabilium: ⁊ prodigia absq3 aliqua festinatione: ymō cū silencio ⁊ pulcra apparatione in eis. ¶ Q̃ si fuerit ♄ bōi esse in loco significabit que dixi sc3 patientiam: suauitatem: ⁊ inquisitionem rerum vniuersitatis: vulgi: ac rusticorum. ⁊ obedientiam eorum erga regem cum humiliatione eorum ad eum: ⁊ prolongationem eius vocis scilicet eius imperij: ⁊ sublimitatem eius. ¶ Et si fuerit mali esse significat mortem diuitum ⁊ eoru3 inuidiam ⁊ odium: accusationes ⁊ negligentias cum odio rusticoꝝ erga eos. ¶ Et si fuerit cum eo iupiter: erit opus eorum in hoc quod dixi cum silencio ⁊ religione ⁊ ostensione fidei cum iusticia ⁊ obseruatione eoru3 preceptorum. ¶ Si aute3 aspexerit eu3 ♃ ex dilectione: superueniet diuitibus qui morantur in regionibus que sunt in diuisione ♈ vel eius triplicitate: donationes ⁊ seruicia ex diuitibus illis qui sunt in diuisione regiōis signi illius in quo fuerit ♃ ⁊ subueniet eis omne bonum in quo gratulabuntur ex eisdem partibus. ¶ Sed si fuerit aspectus ♃ ad ♄ ex ☍ erit in loco donationis ⁊ seruiciorum: timor ⁊ contentio ex ipsis ciuitatibus regionis que sunt in diuisione ♄ ad diuites earum ciuitatum que sunt in diuisione ♃: vel econtrario ad eos diuites qui sunt in diuisione ♄ petentes eorum bellum ⁊ traditionem: ⁊ erit hoc secundum quantitatem graduum aspectus qui fuerint inter ♄ ⁊ ♃ vsq3 ad horam qua fuerit bellum ⁊ contrarietas. ¶ Et si fuerit aspectus ♄ ad ♃ ex □ aspectu erit in loco bellorum diuersitas in rebus inter eos qui fuerint in partitione ♄ ⁊ ♃.

Si autem fuerit in loco iouis ♂ iunge illi esse quod expo. sui tibi de esse saturni cum festinatione in operibus diuitum qui sunt in his regionibus cum multitudine celeritatis ⁊ considerationis ⁊ paucitate pietatis: misericordie ⁊ leuitatis. ¶ Et si fuerit eius aspectus ex trino vel sextili aspectu: veniet super diuites qui sunt in diuisione signi arietis: ⁊ eius triplicitate ex diuitibus qui sunt ex diuisione signi in quo est mars:

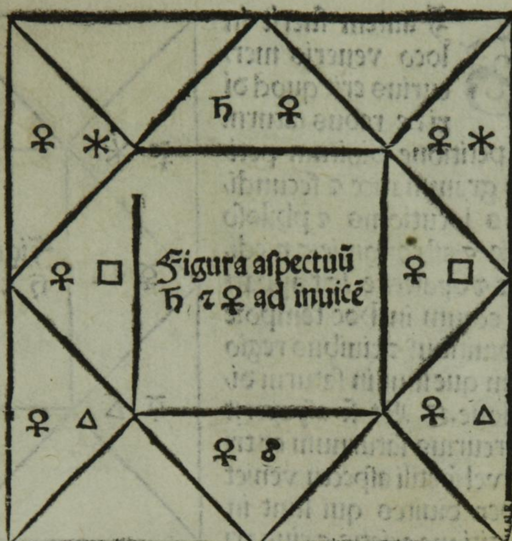
donationes ⁊ seruicia: gaudium ⁊ leticia. Similiter in vniuersis rusticis eorum erit bonum ⁊ eorum ciuitatibus: ⁊ sustentatio erit illis ex ipsis ciuitatibus que sunt in diuisione signi in quo fuerit mars. ⁊ afferentur res ex ipsis ciuitatibus ex naturis rerum que sunt illis ciuitatibus appropriate. Et iam patefeci tibi hoc in libro maiori quem edidi in naturis climatum ⁊ ciuitatum: ⁊ que applicantur his ex villis ⁊ naturis eorum ciuitatum. ¶ Et si asprexerit mars saturnum ex oppositione erit in loco donationum ⁊ seruiciorum malum vt rixe ⁊ inimititie ⁊ contrarietates inter diuites regionum signi in quo fuerit mars: ⁊ ibunt ipsi diuites ad ipsos ad expugnandum eos: vt expugnentur atque expellantur. Similiter ⁊ res que deferebantur ex his regionibus abscindentur ⁊ destruentur: ⁊ ciues eius erunt mali ciuibus harum regionum. ¶ Quia si fuerit aspectus martis ex □ erit in loco timoris diuersitas ⁊ abscisio censuum ex illis partibus ⁊ rerumque sitarum: ⁊ non erit cum hoc guerra apparens.

Et si fuerit in locō martis sol erit cuȝ hoc quod dixi de esse saturni in re diuitum: petitio regni ⁊ speciositatis: ⁊ petitio rerum celestium. ¶ Si vero aspexerit saturnum ex trino vel sextili aspectu veniet super diuites qui sunt in diuisione saturni donationes ⁊ seruicia ex diuitibus qui fuerint in diuisione signi in quo fuerit sol. ⁊ afferentur ex his partibus bonum ⁊ res venales: ⁊ venient super rusticos rumores eos

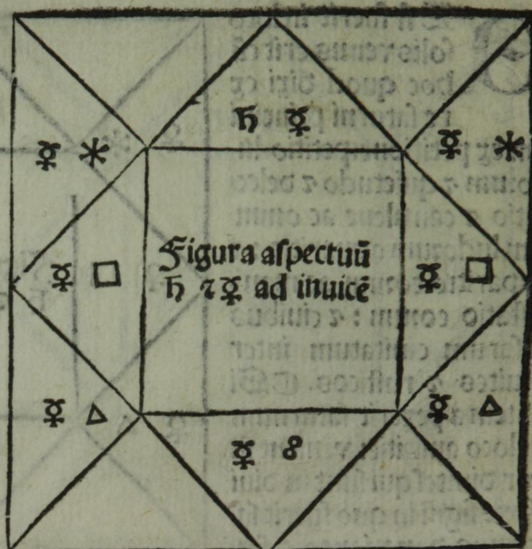

letificantes ex ipsis partibus: ⁊ erit quod defertur in ipso anno ex substantia solis. Et iam exposui hoc in libro naturarum maiori. ¶ Si autem aspexerit saturnum ex oppositione erit in loco donationum ⁊ seruitiorȝ: rixa ⁊ bellum in inquisitione eorum que significauerit sol ex speciositate ⁊ regno in ipsis ciuitatibus: ⁊ abscindetur quod afferebatur ex his de bono ad has ciuitates: ⁊ destruetur ⁊ conuertetur quod veniebat ex rumoribus letificantibus in rumores auditu terribiles. ¶ Et si aspexerit sol saturnum ex quarto aspectu non erit bellum palam: sed inter diuites rixa erit atqȝ diuersitas consilij inter eos.

Et si fuerit in loco solis venus erit cũ hoc quod dixi ex re saturni principium ex petitione: petitio ludorum ⁊ quietudo ⁊ delectatio ⁊ cantilene ac omnium ludorum apparitio: ⁊ apparitio eorum ac manifestatio eorum: ⁊ ciuibus ipsarum ciuitatum inter diuites ⁊ rusticos. ¶ Si autem aspexerit saturnum ex loco amicitie: venient super diuites qui sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus donationes ⁊ seruicia ex diuitibus qui sunt in ciuitatibus que sunt in diuisione veneris. Ueniet enim ex eis omne bonum ⁊ erit quod afferetur in eodem tempore ⁊ q̃ inclinatur omnes ad res veneriles. ¶ Porro si aspexerit eum ex loco inimicitie erunt in loco donationum ⁊ seruiciorum bella ⁊ contrarietates: ⁊ pergent ipsi diuites ad bellum eorum diuitum: ⁊ abscindetur quod afferebatur ex ipsis ciuitatibus ex bono ⁊ minuẽtur substãtie ex ipsis partibus: ⁊ frangentur census: ⁊ venient rumores mali ⁊ fedi: ⁊ conuertetur omne bonum in malum: ⁊ omnis leticia in cogitationem: ⁊ erunt radix horum omnium mulieres ⁊ res veneriles. ¶ Et si aspexerit saturnum ex quarto aspectu non erit bellum apparens: sed erit diuersitas in rebus inter ipsos diuites ⁊ rusticos: ⁊ cum ciuibus eiusdem partis ita vt si esset genitor in ciuitatibus que sunt in diuisione saturni: ⁊ filius in ciuitatibus que sunt in diuisione veneris: caderet inter eos diuersitas in omni q̃ describent inter se in re ⁊ in negociatiõibus ⁊ ceteris causis: ⁊ similiter erũt in oĩbus hominibus ⁊ propinquis que dixi de re planetaꝝ ⁊ eoꝝ aspectibus in hoc libro

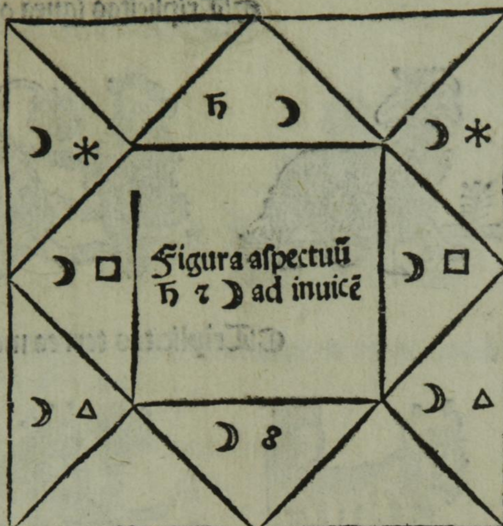

SI autem fuerit in loco veneris mercurius erit quod dixi de rebus ſaturni iħ petitione diuitum petitio grammatice ⁊ fecunditatis locutionis ⁊ philoſophie ⁊ aſtronomie ⁊ medicine ⁊ dyaletice. Et apparitio eoꝛum in hoc tempoꝛe in diuitibuſ ⁊ ciuibus regionum que ſunt in ſaturni diuiſione. ¶ Et ſi aſpexerit mercurius ſaturnum ex trino vel ſextili aſpectu veniet ſuper diuites qui ſunt in partitione arietis ⁊ eius triplicitate: dona ⁊ exēnia a regibus qui ſunt in ciuitatibus que ſunt in partibus mercurij omne bonum: ⁊ afferentur inde res venales ⁊ ſubſtantie: ⁊ multiplicabuntur ſubſtantie cenſus ex eis: ⁊ laudabitur hoc in ciuitatibus que ſunt in diuiſione ſaturni: ⁊ erunt plus harum rerum res mercuriales.

¶ Si vero aſpexerit ſaturnum ex oppoſitione erit in loco donationum ⁊ ſeruicioꝛum contrarietas ⁊ bellum: ⁊ pergent hi diuites ad bellanduȝ hos diuites: ⁊ abſcindetur quicquid afferebatur ex bono: ⁊ minuetur ſubſtātia ex eiſdem partibus: ⁊ frangentur cenſus: ⁊ veniet rumoꝛes mali ⁊ fedi: ⁊ defugiet omne bonnm: ⁊ apparebit omne maluȝ ex ipſis ciuitatibus. Hoc erit ſi fuerit mercurius indutus malis ideſt ſi habuit cum eis aliquam cōplexionem Et ſi fuerit indutus foꝛtunis in hoꝛa coniunctionis ſue erit minoꝛis mali ⁊ minoꝛis impedimenti: ſed non pꝛohibet opus aſpectus oppoſitionis eius impedimentum. Scito hec ⁊ intellige eum. ¶ Et ſi aſpexerit mercuriuſ ſaturnum ex □ aſpectu non apparebit bellum: ⁊ erit diuerſitas inter diuiteſ: ⁊ diuerſitaſ etiam erit inter ruſticoſ ⁊ militeſ. Et erunt cauſa huius rei res mercurialeſ: ⁊ hoc totum patet in libꝛo naturarum maioꝛi.

Cum fuerit in locū mercurij luna erit tunc cū3 hoc quod dixi ex re saturni in petitione diuitū3 apparitio legatorum ⁊ exploratorum: ⁊ constitutio reru3 venaliū: habundauerit hoc apud diuites ⁊ rusticos in eodem tempore. ¶ Et si fuerit aspectus lune ad saturnum ex trino vel sextili aspectu. venient super diuites qui sunt in diuisione ♄ ex eis in diuisione lune donationes ⁊ seruicia ⁊ afferentur ex ipsis ciuitatibus res venales ⁊ multiplicabuntur substantie ⁊ census ex his que sunt de natura lune: ⁊ defferentur ad ciuitates in quibus fuerit saturnus ⁊ erunt plus horū res lunares. ¶ Et si aspexerit saturnum luna ex oppositione erit in loco donationum ⁊ seruiciorum bellum ⁊ contrarietas ⁊ ibunt ipsi diuites ad bellandū hos diuites: ⁊ abscindetur quicquid defferebatur ex ipsis partibus ⁊ frangentur census ⁊ inuenient rumores malos ⁊ terribiles ⁊ frustratur omne bonum ⁊ conuertetur ⁊ fiet malum. ¶ Et si fuerit aspectus lune ad saturnū ex quarto aspectu: non apparebit bellum: ⁊ erit inter diuites ⁊ rusticos diuersitas ⁊ inter propinquos contrarietas causa rerum lunarium.

¶ Triplicitas ignea orientalis.

¶ Triplicitas terrea meridionalis.

¶ Saturnus cū fuerit domin⁹ anni ꝛ fuerit in thauro aut eius triplicitate erit omne quod predixi de re saturni in diuitibus ꝛ rusticis: ꝛ bonum ac maluz quod erat in parte orientis: erit in parte meridiei in ciuitatibus que sunt in diuisione signi in quo fuerit saturnus secundū quod exposui tibi.

¶ Triplicitas aerea occidentalis.

¶ Cum fuerit saturnus in geminis aut eius triplicitate: erit omne quod dixi ex bono vel malo in parte septētrionis.

¶ Triplicitas aquea septētrionalis.

¶ Cum fuerit saturnus in cancro aut eius triplicitate: erit omne quod dixi ex bono vel malo in parte septētrionis.

Iupiter cum prefuerit anno et fuerit dominus eius: descenderitq3 in arietem aut triplicitatem eius: apparebit in ciuitatibus quibus preerit versus orientem. Religio et quietudo et apparitio sectarum et obseruatio preceptorum cum iusticia et opus bonum. Quod si fuerit tunc iupiter boni esse significat multitudinem substantiarum illis diuitibus et bonitatem animi eorum et gaudium eorum et obedientiam rusticorum: et dilectionem eorum erga eos in eodem loco. Qui si fuerit mali esse significat contrarietatem eorum. ¶ Et scito quod opus in ioue in aspectu planetaru3 ad eum fit sicut opus in re saturni et aspectus planetarum ad eum equaliter. ¶ Quod si fuerit iupiter in tauro vel eius triplicitate: apparitio eorum ex euentibus erit in parte meridiei. ¶ Et si fuerit in geminis aut eius triplicitate erit apparitio eorum que dixi ex euentibus in parte occidētis. ¶ Si vero fuerit iupiter in cancro aut eius triplicitate apparitio eorum que dixi ex euentibus erit in parte septētrionis. ¶ Et scito quod hoc quod dixi tibi ex opere in re iouis vt probarem eum et hoc quod dixi tibi de re saturni est ex secretis sapientie astrorum in reuolutione annorum.

Si fuerit mars dominus anni et prefuerit ei: fueritq3 in ariete aut eius triplicitate: apparebit in ciuitatibus quibus preest versus orientem malum et iniuria ac rapina et imitatio ad bella et fuga in exercitu instrumentorum bellorum. Et docebunt homines filios suos bellu3 et luctamina et res marciales. ¶ Quod si tunc mars in loco suo fuerit boni esse significabit victoriam regis super inimicos suos et eorum qui cum eo contendunt et magnitudinem cordis sui ac celeritatem et dilectionem rusticorum cum hoc et obedientiam eorum erga eum. Et si fuerit mali esse significabit paucitatem victorie super suos: et quod ipsi eum vincent et paucitatem stabilitatis super res vtiles et iustas et eius deiectionem in omni quod operatur. ¶ Et opus in re martis et aspectus planetarum ad eum est sicut opus in re saturni et aspectus planetarum ad eum equaliter. ¶ Cum fuerit mars in tauro aut eius triplicitate erit apparitio horum que dixi tibi ex euentibus in parte meridiei. ¶ Cum fuerit mars in geminis aut eius triplicitate erit apparitio eoru3 que dixi ex euentibus in parte occidentis. ¶ Et si fuerit in cancro aut eius triplicitate erit aparitio eorum que dixi tibi ex euentibus in parte septētrionis.

SOl cum fuerit dominus anni significat gloriam ꝛ sublimitatem regis ꝛ petitionē altitudinis regum ꝛ omnium sublimitatum ꝛ ostensionem vtilitatis ac profectus amorem ꝛ affectum in rebus diuinis ꝛ multitudinem coꝝ ꝛ in ceteris hominibꝰ qui sunt ipsis ciuitatibus que sunt in diuisione signi in quo est sol vnusquisqꝫ homo secundum quantitatē sue nature. ¶ Quod si fuerit sol in ariete aut eius triplicitate erit in parte orientis. Et si sol fuerit boni esse in loco suo significat rectitudinem militum ꝛ eorum iusticiam ꝛ aptionem eorum atqꝫ victoriam de inimicis eorū ꝛ de his qui contendunt cū eis. Si vero fuerit mali esse in loco significat paucitatem apparitionis diuitiarum in ipsis ciuitatibus super inimicos suos ꝛ causam honoris eorum. ¶ Et si fuerit in tauro aut eius triplicitate erit apparitio horum que dixi in parte meridiei. ¶ Et si fuerit i geminis aut eiꝰ triplicitate erūt ea que dixi in parte occidentis. ¶ Si in cancro aut eius triplicitate erit apparitio eorum que dixi ex euentibus in parte septētrionis.

VEnus cum fuerit domina anni ꝛ descenderit in arietem aut eius triplicitatem apparebit in ciuitatibus quibus preest petitio ludorū ꝛ cantilenarum ꝛ opera instrumentorum ꝛ doctrina hominum in ipso tempore ꝛ cupiditas diuitum ꝛ rusticorum in hoc. ¶ Et si fuerit venus tunc boni esse significat subtilitatem animi ꝛ gaudium ꝛ leticiam diuitum ꝛ rusticorum adeptionē regionis ꝛ victoriam eorum cum inimicis eorum qui cum eis contendunt. ¶ Si autem fuerit mali esse significat horum omnium contraria. ¶ Si fuerit in tauro aut eius triplicitate erit apparitio horum que dixi in parte meridiei. ¶ Si in geminis aut eius triplicitate erunt hec in parte occidentis. ¶ Si in cancro aut eius triplicitate erunt hec in parte septētrionis.

Mercurius cum fuerit dominus anni ⁊ fuerit in ariete aut eius triplicitate apparebit in diuitibus ciuitatuȝ quibus presunt signa illa in parte orientis petitio sapientiarum astronomie scilicet ⁊ medicine ⁊ philosophie ⁊ subtilitatis in his. Et similiter in rusticis ⁊ docebunt homines filios suos hoc. ¶ Quod si fuerit mercurius boni esse in eodem loco significat pulchritudinem ⁊ honestatem in diuitibus ⁊ adeptionē eorum atqȝ victoriam de inimicis eorum ⁊ pulchritudinem atqȝ honestatem eorum iudicum: episcoporum: abbatum: ⁊ ceterorum talium ⁊ negociatorum puerorum atqȝ concubinarū diuitum. ¶ Si vero mali esse significat horum omnium contraria. Et opus in re mercurij per aspectum planetarum ad eum erit sicut in opere saturni equaliter. ¶ Et si fuerit in tauro aut eius triplicitate erit qd̄ dictū est in parte meridiei. ¶ Si i gemini in pte occidētis. ¶ Si in cācro i pte septētrionis.

Luna cum fuerit domina anni ⁊ fuerit in ariete aut eius triplicitate apparebit in ciuitatibus quibus preest versus orientem frequentatio susurrationis cum multitudine legatorum ⁊ rumorum ⁊ delectabuntur diuites ⁊ rustici i his. ¶ Et si fuerit bōi esse significat apparitionem itinerum ⁊ semitarum cuȝ saluatione peregrinantium ⁊ adeptionem diuitum cum victoria contra inimicos eorum. ¶ Si āt fuerit mali esse significat econtrario in vniuersis. Et opus lune per aspectum planetarum ad euȝ erit sicut in re saturni. ¶ Et si fuerit in tauro aut eius triplicitate erunt hec i meridie. ¶ Si in gemini i occidēte. ¶ Si in cancro aut eius triplicitate erunt hec in parte septentrionis.

Saturnus ē significator diuitiū antiquoꝝ reli
giosoꝝ agricolaꝝ ⁊ senū. Qui cū si fuerit im/
peditus hora reuolutiōis tūc destruit̄ quicq̄d ē ei
i idictiōe sua ex rebꝰ. Si fuerit in signis hominū si
gnificat q̄ accidūt eis ifirmitates lōginque ⁊ tabe/
factio diuitū: ⁊ erit destructio reꝝ victualiū diuites
efficient̄ paupes: paupes v̄o morient̄ ⁊ ꝯtristabū
tur magnati: eritq3 exiccatio corpoꝝ illoꝝ: i quoꝝ
signis fuerit cū macie ⁊ febre terciana ⁊ quartana:
fuga quoq3 ⁊ inuolutio mentis angustie ⁊ timor
mortis ⁊ iterfectio diuitū. ¶ Qui si fuerit i signo terreo: significat d̄structio
nē eoꝝ q̄ sunt in diuisione eius: vt seminū penuriā eoꝝ atq3 detrimentū ar
boꝝ ex vermibꝰ i eas cadētes sicut locuste. ¶ Et cū fuerit i signis aeris si
gnificat grauitatē frigoris cū multitudie nebulaꝝ gelu forte ⁊ corruptionē
ꝯplexionū aeris ⁊ tonitrua ⁊ corruscationes fulminū atq3 impedimētū ex
multitudine pluuiaꝝ. ¶ Et cū fuerit in signo aq̄tico significat impedimēta
in fluminibꝰ ⁊ maribus in naufragijs: ⁊ animalia patient̄ aquaꝝ. Si vero
aptꝰ fuerit ⁊ sine ipedimēto aliquo erūt ecōtrario ea q̄ dixi. ¶ Qui si fuerit
ipeditꝰ hora reuolutiōis iudica d̄structionē ⁊ iped mētū. ¶ Et si fortunatꝰ
fuerit i signis hūanis dictū ē superiꝰ. ¶ Et si i t̄reis signific. t tribulatiōes
⁊ iniurias ex tremore ⁊ t̄remotu ⁊ destructionē domoꝝ: ciuitatū ⁊ villaꝝ.
¶ Et si fuerit i aereo erit corruptio aeris ⁊ eiꝰ tenebre cū tonitruis ⁊ ful
goribꝰ cū scintillis ignitis ⁊ fulminibꝰ i aere discurrētibꝰ ⁊ marie si fuerit
infortunatꝰ i signis aereis. ¶ Et si fuerit i aq̄ticis erit impedimētū in aq̄ ⁊
naufragio ꝓstrationē nauiū in mari in quo piclitabunt̄ pegrinātes in aq̄
⁊ morient̄ aīalia aquaꝝ. ¶ Si āt fuerit i loco mali: fortūa verte sniaз ⁊ loco
mali dic bonū: ⁊ loco timoris securitatē. Et aspice planetā ipediētē eū vel
caudā i quo signo fit q2 si fuerit i signo igneo erit radix ipedimēti ex igni/
bus ⁊ ꝯbustiōibꝰ. ¶ Q si fuerit i signo lupoꝝ erit ipedimētum ex lupis.
¶ Si āt fuerit malꝰ i signo terreo erit radix ipedimēti ex p̄te reꝝ t̄restriū.
Similiter erit narratio tua i ceteris signis. ¶ Si āt aspexerit eū fortuna i
hora reuolutionis iudica fortitudinem ⁊ bonum. ¶ Si aūt aspexerit eum
malus iudica secundū eum qui pluris fuerit testimonij ⁊ nō frustraberis
omnino opus debile: quia natura facit opus suum nisi sit prorsus omnino
debilis. Scito hec ⁊ operare per ea ⁊ non errabis si deus voluerit.

IUpiter eſt ſignificator no-bilium ⁊ iudicum epiſcopo-rum ⁊ conſulum religioſorum bo-norum ciuium ⁊ ſectarum. Qui ſi fuerit impedit⁹ hora reuolutiōis tunc detrimētum patietur omne qđ fuerit ei appropriatū. ¶ Qui ſi fuerit in humanis ſignis signi-ficat deiectionē nobilium ⁊ diui-tum ⁊ prauitatem rerum earum ⁊ paucitatem donationum eorum ⁊ fruſtrationem ordinum eorum cum ſolicitudine erga propinquos ſuos deſtructionem quoq; regnorum babi-lonie ⁊ arabum ⁊ paucitatē ſubarum cum multitudine curioſitatis: ⁊ erit hoc ſuper ciuitates que ſunt in diuiſione ſigni in quo ♃ eſt cum exercitio mendacij in locutionibus hominum cum oſtenſione mali ⁊ iniuriarum ⁊ infirmitates corpoꝝ cum debilitate acquiſitionis hominum. ¶ Si autem fuerit in ſigno terreo ſignificat deſtructionem terrarum ⁊ paucitatem fru-ctuum arboꝝ tritici ⁊ ordei: ⁊ caſum palloris in meſſibus. ¶ Si fuerit in ſigno aereo ſignificat paucitatem pluuiarum ⁊ corruptionem ventorum aeris. ¶ Si autem fuerit in ſigno aq̄tico ſignificat deſtructionem nauigan-tium in mari cum paucitate eorum acquiſitionis ⁊ cōſumptionem aquaꝝ ⁊ paucitatē piſcium. ¶ Et ſi fuerit in ſigno beſtiali ſignificat impedimentū in beſtijs maxime in his quibus vtūtur homines de his que pertinent ad ipſum ſignum. ¶ Si aūt fuerit in loco mali fortuna verte ſuiam ⁊ dic loco mali bonum: loco iniurie iuſticiam: deiectionis ſublimitatem dedecoris ho-norem ⁊ aſpice planetam impedientem eum in quo ſigno ſit ⁊ commiſce eum ⁊ loquere ſecundum quod expoſitum eſt in rebus ♄ ⁊ ſimiliter in iuuamento ♃ cum fortuna vel malo erit narratio tua.

Mars quidem consiliatores bellorum ⁊ auctores guerrarum ⁊ insurgentes contra regē: mortem quoq; subitaneam cum multitudine infirmitatum: febres graues ⁊ abscisiones viarum: effusiones sanguinis: casum quoq; conbustionis ⁊ fluminis consumptionem. ¶ Qui si fuerit in terreis significat destructionem arborum per combustionem caloris: ⁊ ventos validos nociuos ⁊ combustionem frugum nouarum in tempore suo. ¶ Qui si fuerit in aereo significat paucitatem pluuiarum ⁊ grauitatem caloris: ⁊ fulmina ⁊ calores nociuos. ¶ Et si fuerit in signo aquatico significat periculosa naufragia nauigentium repente cum ventis fortiter flantibus. ¶ Et in signo quadrupedum significat impedimentum in quadrupedibus quibus homines vtuntur: ⁊ de his que pertinent ad ipsum signum: postea aspice planetam impedientem eum in quo signo sit: ⁊ commisce locutionem tuam super hoc secundū quod dictum est in rebus ♄. Et simili erit narratio tua in indumento ♂ cum malo vel fortuna sicut in ♄.

SOl significat magnates: diuites: ꝛ honorabiles. Qui si fuerit impeditus hora reuolutionis detrimentum patietur omne quod eius est: ita ꝙ multum impedietur: ꝛ accident vniuerso vulgo: infirmitates. ℭ Qui si fuerit in signis humanis erit impedimentum in his que pertinent ad eum de hominibus. ℭ Si in terreo erit in his que sunt ex substantia terre ꝛ metalloꝝ. ℭ Si fuerit in aereo erit impedimentum in aere. ℭ Si in aquatico que sunt ex animalibus aquarum impedimentum patientur. ℭ Et si fuerit in loco mali fortuna verte sentenciam ꝛ dic loco mali bonum: ꝛ aspice planetam impedientem eum vt supra.

VEnus est significatrix mulierum sponsalium: que cū impedita fuerit hora reuolutiōis impedietur omne quod eius est. ℭ Si in humanis signis impedimentum patietur quicquid eius est in hominibꝰ. ℭ Si in terreis que sunt ex substantia terre. ℭ Si in aereo que sunt in aere. ℭ Et si in aquatico que sunt ex substantia aque. ℭ Et si fuerit in loco mali fortuna verte sententiam ꝛ dic loco mali bonum: ꝛ aspice planetam eum impedientem vt supra.

Mercurius est significator scriptorum arismeticorum negociatorum puerorum ac magistrorum operum. ¶ Qui si fuerit impeditus hora reuolutionis: detrimentum patietur omne quod eius est: et erit narratio tua super ea que ad ipsum pertinent: et super ostensum eius in signis humanis terreis aereis aquaticis bestialibus secundum aspectum quoque fortunatorum et malorum ad ipsum: et secundum indumentum eius cum ipsis sicut in ♄ dictum est.

Luna est significatrix legatorum et legationum et vniuersitatis vulgi et eorum motus cotinentie et quietudinis omni die. ¶ Que cum impedita fuerit hora reuolutionis destruetur omne quod ad eam pertinet. Et erit narratio tua super eam et super omnia que eius sunt secundum presentiam eius in signis humanis: aereis terreis aquaticis bestialibus secundum aspectum malorum et fortunatorum ad eam: et indumentum eorum cum ea ex quibus signis eam aspiciunt quemadmodum dictum est de alijs. Scito et intellige hoc secretum: et nihil est quod tibi occultari possit quod inuestigare volueris si deus voluerit.

¶ De grauitate ⁊ leuitate añnone.

SCies autẽ hec ex vtriſq; planetis ſuperioꝛibꝰ: quia omnis grauitas eſt ex opere ♄ : ⁊ omnis leuitas ex opere ♃. Quotienſcunq; ergo videris ♄ in reuolutione annoꝝ in ſigno in quo fuerit ☌ que ſignificauit ſectam: ⁊ non aſpexerit eũ ♃ aut ♀ cum ☊ hoc erit ex ſignis grauitatis ſine dubio. Cõmiſce igitur narrationẽ tuam ſuper eum ⁊ ne timeas. Et ſi ita fuerit ꝙ ſit cauda cum eo in vno ſigno iudica grauitatem annone: ⁊ terroꝛem hominuz: niſi aſpiciat ♃ hunc locum: hoꝛa in qua ſeparat̃ cauda ab eo. ¶ Item anni qui ſignificant famem ipſi ſunt quibus pꝛefuerit ♄ in ☌ aut ☍ in qua fuerit reuolutio: ⁊ eo grauius ſi fuerit in ☌ vel ☍ ☿ hoc autem fit in annis. ¶ In menſibus enim cum videris eum in ☌ aut ☍ in nono loco aut tercio hoc erit ſignũ leuitatis. ¶ Scito igitur aſcẽdẽs pꝛeuentionis aut ☌ poſt hoc aſpice dominũ eius qui ſi fuerit auctus lumine vel curſu tunc augetur in pꝛecio annona in eodem menſe: ⁊ ſimiliter ſi ſi fuerit in medio celi aucta augebitur eodem modo pꝛecium annone. Et ſi fuerit minutus curſu minuetur pꝛecium annone. Et ſi fuerit iens ad deſcẽſionem ſuam ſimiliter deſcendet pꝛeciuz annone. Si vero fuerit in angulo ſubterraneo aut in ſeptimo ſtabit in eſſe ſuo pꝛecium. ¶ In ceteris autem rebus extra triticum ⁊ oꝛdeum aſpicias diſpoſitoꝛem anni ſi fuerit foꝛtunatus: aſpice etiam in quali ſigno ſit et que ſit ſubſtantia eiuſdem ſigni. Et ſi fuerit de ſubſtãtia ignis erit hoc in auro ⁊ argento: ⁊ in omni qnod operatur per ignem. Quod ſi fuerit in terreis erit hoc in rebus terreis. Si autem fuerit in ſigno aeris tunc erit hoc in animatis. Aſpice locum eiuſdem ſigni ab aſcendente ⁊ loquere ſuper illud. Aſpice ſi fuerit in ſignis aquaticis: erit hoc in animalibus aque: ⁊ in omni quod de ea exit. Hec aũt omnia loca in quibus ſit omnis grauitas annone. ¶ Si autem in ♈ aut eius triplicitate fuerit: erit in parte oꝛientis. ¶ Si in ♉ aut eius triplicitate in ꝑte meridiei. ¶ Si aũt in ♊ aut eius triplicitate erit in occidẽte. ¶ Si vero in ♋ aut eius triplicitate erit in ſeptentrione. ¶ Conſidera foꝛum annone cum ☉ intrauerit pꝛimum minutum ♈ ſiue ſignoꝛum in quibus ſiunt exaltationes planetarum que ſunt mobilia. Nam deſcenſio ☉ in pꝛimum minutum ♈ foꝛtioꝛ ⁊ ſubtilioꝛ eſt omnibus deſcenſionibꝰ eius in ſignoꝝ mobiliũ inicijs. He ſunt deſcẽſiones eius ĩ ſignis mobilibꝰ. Scito autẽ hoc ſecretũ aſtronomie in foꝛo vt non tranſeas illud ad foꝛuz eundo. Et ſi volueris habere ſcientiã alicuiꝰ rei nominatim: aſpice planetã illius rei ſignificatoꝛem: ⁊ illius rei foꝛi in quo ſigno ſit: que res etiam illi ſigno attineat: ⁊ res que planete alicui attineat. iam alias dictum eſt.

¶ De pluuijs.

SCientia autem huius rei est ex ♂ cum fuerit in aliqua domorum suarum hora reuolutionis hoc erit inicium pluuiarum multitudinis. Et cum fuerit in domo ♄ hoc erit iudicium paucitatis pluuiarum. In alijs vero domibus aliorum planetarum mediocritatem significat pluuiarum.

¶ De bellis ⁊ guerris.

SCientia bellorū ⁊ guerre est ex loco ♂ in ☌ eius cum ♄ ex ☍ eius aut □ Cum enim sic fuerit significat bellum. Et cum fuerit ♃ cum ♂ significat bellum quasi ad iusticie defensionem eorum qui se dicunt hac causa insticie inuitare. Et similiter ☌ planetarum ceterorum admisceri debent secundum quantitatem naturarum earum ⁊ aspiciatur esse imaginū in signis secundum quod diximus in libro imaginum.

¶ De pestilentia.

IN multitudine pestilentie ⁊ mortis scitur hoc ex alicuius principiorum ascendente cum ascendente alicuius principiorum quorum mentio precessit vt est signum ☌ presentis anni: vel signum ☌ quod significauit sectam: hec scilicet cum fuerint impedita ⁊ domini eorum erit pestilentia valida. Et si quedam eorum fuerint salua erit mors ⁊ pestilentia secundum quantitatem illius. ¶ Considera hoc ⁊ inueniens illud ⁊ poteris iudicare mortem in dimidio hominum aut tercia aut quarta parte ⁊ non errabis.

¶ De terremotu.

TErremotus ⁊ diluuia sciuntur a ♄ cum fuerint radij eius in signis primarum coniunctionum ⁊ ascendentibus earum idest in aliquo eorum signorum quorum narratio precessit que sunt principia scilicet signum ☌ idest ascendens anni. Et signum ☌ secte vel eius ascendens. Cum enim fuerit ♄ in eis ⁊ proiecerit radios suos ad ea ex ☍ aut ex □ aspectu: ⁊ cum hoc si ipse impeditus. Aspice eum si fuerit in signis terreis facit tenebras aeris ⁊ terremotus ⁊ fames. In aeris signis niues ⁊ frigus tenebras aeris ⁊ eius corruptionem: flatus ventorum eradicantium arbores ⁊ palmas. Si in aqueis submersiōes ⁊ diluuia secundū quantitatē fortitudinis ⁊ debilitatis sue erūt hec ꝯtingentia. Si in igneo facit in aere ꝓdigia terribilia atqꝫ horribilia que sunt in aere. ¶ Sciunt̃.n. hec ex ♂ cū ipse p̄fuerit quibusdā annis quorum mentio precessit: postea euenerit vt in eodē anno in quo fueris presit eidē signo cui p̄fuerat p̄dictis principijs. Secundū ergo quantitatē fortitudinis sue in eodē anno erit fortitudo eorum que euenient ex predictis scintillis ⁊ prodigijs. ¶ Et scito ꝙ annus cū fuerit eius ascēdens in fortitudine sua in eodē anno hora descensiōis solis in primū minutū ♈ .i. cū fuerit ascendens signū fixū non reuoluas quartas in eodē anno: poterit.n. tibi sufficere ascendens eius anni: fiducia.n. huius rei est signū fixum. Non.n. indigebit reuolutiōe quartarum ⁊ mensiū nisi ad forum proprie preter

cetera. Scito hoc: porro si fuerit signū cōmune: necesse est semper vt reuol/uas annū ad horā descensionis solis in primū minutū ♎. ℭ Si vero fuerit ascendens anni signum mobile necesse est tibi equare introitū solis in omni quarta ex reuolutione. Et operabis per eas figuras sicut operatus fuisti in inicio anni: hoc est tēpore descensionis in primū minutū ♋ ꝛ primum minutū ♎ ꝛ primū ♑. ℭ Scito hoc ꝛ operare per illud quia inue/nies in omni eo quod operatus fueris in ascendentibus harū quartarū sicut fecisti in reuolutione inicij anni equaliter. Et nō aduertas te ad illud quia studiose pbaui qd dixerūt sapiētes antiq: ꝛ inueni partē cuenire: ꝛ partē errare: ꝛ hoc pp diuersitatē aspectuū q variabilis ē in omni mēse. Nā ꝛ ipsi dixerūt nō facias in ascendēte quarte ꝛ in ascendente ei9 mēsis sicut facis in ascendente anni: quia facis in ascendente anni per planetā qui fuerit plus testimonij ꝛ loco fortis. ℭ Dixerūt. n. nō est necesse vt facias in ascē/dentib9 quartarū similiter sed aspicias planetā fortē in loco suo nō multitudine testimonij: sed bonitate loci tm̄. ℭ Dixerunt alij facias p dn̄ḡ ♂ vel pūentionis q fuit ante hoc. Et si nō aspexerit ascendēs erit ipsa tribulatio ppr̄e in ciuitatib9 q sunt in diuisiōe ei9. Et fac in aspectu planetarū ad cuȝ sicut fecisti in ope planetarū ad ipm̄ i ♈ ꝛ ei9 triplicitate: ꝛ loqre sup partē in qua erit impedimentū causa illorū in substātijs signorū in quib9 fuerint planete aspiciētes dn̄m q̄rte: sicut demostraui in capitulo ♄. ℭ Si autem fuerit ♂ i ♊ aut eorū triplicitate: fueritqȝ ipse ♂ dn̄s āni ꝛ direct9 i angulo significat bellū ꝛ effusionē sanguinis ꝛ ꝯtentionē: quia illa triplicitas ē humane similitudinis. si retrograd9 fortitudinē ei9 ꝛ grauitatē. Si vero nō sit in angulis ꝛ sit direct9 ꝛ aspexerit ascendens significa infirmitatē ex pte ventorū ꝛ sanguinis. Et grau9 in regiōe q fuerit ex diuisiōe signi in quo descendit extra triplicitates. si retrogradus pestilētias. Et si nō aspexerit ascendens fueritqȝ direct9 multitudinē ꝯbustionis ꝛ impedimēta p ignes ꝛ infirmitates malignas hominib9. ℭ Si fuerit ♂ i ♋ aut ei9 triplicitate ꝛ fuerit ipse dn̄s anni ac direct9 accidēt guerra ꝛ ꝯtentio in terrā arabū ꝛ sanguis ꝛ pestilentia ꝛ mors supflua: ꝛ timebit sup regē mutatio a regione in regionē. ℭ Si aūt non sit in angulo ꝛ aspexerit ascendēs sitqȝ directus in hoc cauendū est loqui in eo. si retrograd9 significat illius rei grauitatē. Si vero nō aspexerit ascendēs erit hoc singulariter in vno loco de aspectu planetarū ad eū ē sicut in capitulo quod precessit de ♄ ꝛ aspectu planetarū ad eū equaliter. ℭ Cōiūctio ♄ ꝛ ♂ in signis: cū ꝯiuncti fuerint i ascēdēte alicui9 anni reuolutiōis significāt malū vniuersale i rusticis. ℭ Et si ꝯiūcti fuerint in secūda ab ascēdēte anni signū ē destructionū substantiarū eorum ꝛ domorū: ꝛ tradet obliuiōi memoria diuitū: ꝛ supbiet eorū serui ꝛ milites ꝛ modicā fidē seruabūt eis. ℭ Et si cōiuncti sint in tercia significāt destructionē domorū religionis ꝛ descensum horribilium super deum colentes.

¶ Si vero coniuncti fuerint in quarta destructionē edificioꝝ ⁊ mansionū ac fundorum. ¶ Si in quinta multitudinē destructiōis in filijs ⁊ mutationē cordium amicoꝝ. ¶ In sexta significat impedimētū ptinens ad animalia ⁊ omnia quadrupedia quibus vtūtur hoīes: ⁊ ad seruos suos ⁊ ancillas. ¶ In septima casuꝫ mali ⁊ rixe inter pcipes ⁊ coiuges ⁊ contendētes inter se ⁊ conquerētes exitū inimicoꝝ. ¶ In octaua multitudineꝫ errantiuꝫ ⁊ eoꝝ mortem ⁊ inualitudineꝫ ⁊ occupationē: ⁊ in petitionibus his que petūtur propter reliquias mortuoꝝ: ⁊ cadet mors sup eos qui errauerint eo anno. ¶ In nona destruunt̄ vie ⁊ extrema ⁊ plus in his itinera quib⁹ perueniūt ad domos oratiōis maiores ⁊ nominatas. ¶ In decima destructionē esse regum ⁊ diuitum ⁊ mortem magni regis. ¶ In vndecima destructionem cadentē inter amicos: ⁊ mutabitur omnis habens amicū sup sociū suum. ¶ In duodecima impedimētū descendēs in omnia quadrupedia: cadetqꝫ tribulatio in omnibus vēditoribus bestiarum. ¶ Et omne quod dixi tibi de hoc erit in regionibus que sunt in diuisione sign in quo coniungūtur. Etiam si iungātur in signis ⁊ in termino alicuius planete: tunc erūt tribulationes in ciuitatibus diuisionis eiusdem planete cuius est terminus.

¶ De stellis fixis quid operantur in reuolutionibus ac natiuitatibus.

Scientia stellarum fixarum ⁊ earum opera patefaciam tibi. ¶ Scito igitur qꝫ in capite ♈ sunt due stelle: vna. 13: gradū ⁊. 25. minutorum. altera. 14. ḡ. ⁊. 25. mi. ⁊ earum latitudo in septentrione: ⁊ complexio earum ex complexione ♄ ⁊ ♂. ¶ Pliades ex complexione ♂ ⁊ ☾. suntqꝫ in ♉ inter. 9. ḡ. ⁊. 55. m̄. vsqꝫ. 13. ḡ. latitudo earum in septentrione. 6. gra. ¶ Aldebaram cuius natura est ex natura ♂ ē in ♉. 19. ḡ. ⁊. 15. m̄. ¶ In ♊ est stella. 18. ḡ. 55. m̄. In alio libro. 16. ḡ. cuius latitudo meridiana: ⁊ complexio eius ē ex cōplexione ☉. ¶ In ♋ sunt due stelle quaꝝ vna est. 12. ḡ. ⁊. 55. m̄. de cōplexiōe ♂. altera. 2. ḡ. ⁊. 55. m̄. de cōplexiōe ♄. ¶ In ♌ due quaꝝ vna. ē 15. ḡ. ⁊. 55. m̄. altera. 7. ḡ. ⁊. 22. m̄. ⁊ earū latitudo septentrionalis: de cōplexione ♄. ¶ In ♍ est stella ex complexione ♂. 7. ḡ. ⁊. 1. m̄. In alio. 4. ⁊ alia de complexione ♄. 25. ḡ. ¶ In ♎ est stella de cōplexione ♄. 26. gra. ¶ In ♏ tres stelle quarum vna in. 1. ḡ. ⁊. 3. m̄ alia. 9. ḡ alia. 8. ḡ. ⁊. 7. m̄. ⁊ earꝫ complexio ♂. ¶ In ♐ due parue quaꝝ vna. 19. ḡ. ⁊. 2. m̄. alia. 21. ḡ. ⁊. 1. m̄. alia. 25. ḡ. ⁊. 8. m̄. ⁊ sunt de natura ♄. ¶ In ♑ due quaruꝫ vna mala. 27. ḡ. ⁊. 2. m̄ alia. 29. ḡ. ⁊. 5. m̄. ex cōplexiōe ♄. ¶ Una in ♒. 9. ḡ. ⁊. 4. m̄. de complexione ♄. ¶ In ♓ vna. 4. graduum ⁊. 7. minutoruꝫ In alio. 4.

¶ De domiño anni quomodo infortunatur ex stellis.

Cum ergo videris dominum anni iunctuz alicui harum stellaruz quas dixi. i. cum videris eum in sinuli horum graduum quos diffiniui. Scito ꝙ impedimentum cadet in reges ⁊ diuites ⁊ nobiles: ⁊ in eis erit meror ⁊ cogitationes maligne: ⁊ ĩfirmitates ex dolore capitis frenesisq;. ¶ Nõ si ceciderit aliqua harũ in gradum ascendentis: si quis natus fuerit in eodem anno ⁊ fuerit eius ascendẽs in ipsis gradibus ex illo signo erit malus ille puer ⁊ infortunatus multarum infirmitatum quarum plures in capite erunt. ¶ Et si ceciderit dominus secundi ab ascendente reuolutionis anni cum his stellis quas dixi tibi: scito ꝙ impedimentum cadet in domos substantiarum: ⁊ destruuntur substantie diuitum ⁊ nobilium: ⁊ cadet in eos inuolutio ⁊ mentis alienatio: ⁊ iudicabunt se esse pauperes cuz merore: ⁊ accident eis infirmitates maligne: in collis ⁊ auribus vt catharrus ⁊ surditas. ¶ Et si ceciderit aliqua harum in gradus secundi ab ascendente reuolutionis anni: ⁊ fuerit natus puer in illo anno: ⁊ fit signuz reuolutionis ascendẽs nati: ⁊ fuerit ipsa stella in gradib⁹ sui ascendẽtis erit pauper ⁊ mali esse ⁊ pauce acquisitiõis ⁊ parui ingenij inter ꝓpinquos suos: ⁊ si sit ei substantia abibit: eritq; multarum infirmitatum ex gutture ⁊ auribus. ¶ Si autem fuerit dominus tercij ab ascendente reuolutionis anni iunctus alicui harum stellaꝝ quas dixi: scito ꝙ impedimentũ ⁊ destructio cadet in domos orationuz ⁊ super hominẽ qui proprie peregrinat⁹ fuerit: cadetq; inter fratres rixa: ⁊ cõtristabitur omnis cũ fratre suo absq; causa Et erunt plures infirmitates hominum ex spatulis ⁊ furculis ⁊ brachijs eo tempore graues ⁊ prolixe. ¶ Et si ceciderit aliqua harum stellarum in gradibus tertij reuolutionis ⁊ natus fuerit puer in eodẽ anno cuius ascẽdens sit hoc signũ terciũ: ⁊ stella sit in gradibus sui ascendentis: erit natus super fratres suos malus homo ⁊ super amicos: ⁊ eũ qui habet constituet amicum sibi male voluntatis male cogitationis nullius boni propositi: ⁊ si peregrinetur nullum bonum habebit in hoc: ⁊ si sit ei substantia peribit:

⁊ erūt plures infirmitates ei⁹ in spatulis ⁊ furculis ⁊ brachijs. ℭ Si fuerit dominus quarti ab ascendente reuolutionis anni cum aliqua istarum stellarum quas dixi: scito quod cadet impedimentum ⁊ maluȝ in terras ⁊ messes ⁊ agricolas: ⁊ cadet bellū in ciuitates ⁊ villas: ⁊ rixa inter patres ⁊ filios cū inuidia multa: ⁊ contristabuntur ad inuicē ⁊ nouissima horum que euenient in eodem anno ad omne malū. Et si quis emerit hereditatē aut villas non videbit quid diligat in eis. ℭ Et similiter si qua harum stellarum ceciderit in gradū quarte domus ab ascendente reuolutionis. Et si fuerit puer natus in eodē anno: malus omnino super parentes suos nascetur odio eos habens ⁊ nouissima reꝝ erunt in maluȝ. Et si sit operis alicuius non laudabitur super eo: ⁊ plures eius infirmitates: ⁊ he infirmitates que accident in eodē tempore eruut in pectoribus ⁊ pulmonibus ⁊ in his partibus corporis. ℭ Et si fuerit dominus quinte ab ascendente reuolutionis anni cum aliqua harū stellellarū cadet infirmitas destructio ⁊ impedimentuȝ inter dilectos ⁊ qui donauerint non remunerabuntur ⁊ homines odio habebunt filios ⁊ petitionē filioꝝ: ⁊ minuentur coitus: ⁊ accident ei infirmitates in ventribus ⁊ stomacho ꝓhibentes eos a coitu. ℭ Et similiter si ceciderit aliqua harum stellarum in gradus quinte ab ascendente reuolutionis ⁊ si puer natus fuerit in eodem anno cuius ascendens sint ipsi gradus ex illo signo erit parentibus suis odibilis modice obseruationis erga eos qui cōmiscebuntur ei non perseuerabit in dilectiōe alicuius nec remunerabit aliquem ex bono ⁊ erunt plures eius infirmitates in ventre ⁊ stomacho. ℭ Si vero fuerit dominus sexte ab ascendente reuolutiōis anni cū aliqua haꝝ stellaꝝ: cadet infirmitas ⁊ destrutio ⁊ īpedimentum in omnia quadrupedia ⁊ in seruientes regis ⁊ seruos eius ⁊ similiter in ceteros seruos ⁊ pauper efficietᷣ. Cuius officiū est venditio seruoꝝ maxime si sit dominus signi in signo masculino: vel in ancillis ⁊ feminis cadet hoc impedimentum si sit in signo feminino: ⁊ patiuntur fugitiui in eodem anno: ⁊ quidam eoꝝ non redibunt. Et erunt multe infirmitates in hominibus: ⁊ plures earum in intestinis ⁊ collica. Et similiter si ceciderit aliqua haꝝ stellaꝝ in gradus sexte ascendētis reuolutionis: ⁊ si puer nat⁹ fuerit in eodē anno: ⁊ sint ipsi grad⁹ ascendētis ex illo signo nō erit cupid⁹ in seruis: ⁊ si sint ei serui nō videbit bonū ex eis: ⁊ diliget a pueritia fugere a parētib⁹ suis. Si velit vti animalib⁹ quadrupedib⁹ nō videbit bonū ex eis sed interibūt apud eū. Et erūt īfirmitates ei⁹ ⁊ hominū ī eodē tpe ī inferiori pte ventris. ℭ Et si sit dn̄s septime ab ascendēte reuolutiōis anni cū aliqua harū stellaꝝ multiplicabuntur litigatores ⁊ bellatores sup regē ⁊ īter se īterficiēt se ⁊ cadet malū ⁊ rixa inter homines: ⁊ abscindetᷣ societas multo discidio: ⁊ īrascetur rex in familiares suos: ⁊ dimittēt viri vxores: ⁊ minuetur pietas ⁊ misericordia ⁊ obdurabuntᷣ corda eorum: ⁊ pauce fient

d

nuptie ⁊ substantia non reddet venditori: ⁊ dilatabuntur inquisitiones et minuent capitalia: ⁊ erūt infirmitates hominū in vesica ⁊ renib⁹ ⁊ anchis ac posteriorib⁹. Et similiter si ceciderit aliqua har̄ stellar̄ in grad⁹ septime ascendentis reuolutionis anni: ⁊ si puer natus fuerit in eodē anno sub ipsis gradibus non videbit ex vxore sua bonum nec omnis qui participatur ei. Et si dederit capitale nō videbit in eo quod amat. Contendens cū aliquo vincet: ⁊ erunt infirmitates eius in vesica renib⁹ anchis ⁊ posteriorib⁹ vt supra dictū est. ¶ Si vero dn̄s octaue ab ascendēte reuolutiōis anni fuerit cū aliqua har̄ stellar̄ cadent infirmitates destructio ⁊ impedimentū super erraticos: nec furabit quis aliquid in tempore illo q̄ non reddat ⁊ carebit rex aliqua re thesauri sui nec inueniet ⁊ cadent impedimentū ⁊ rixe multe inter heredes substantiarū mortuor̄: ⁊ multa mors in vilibus ⁊ deiectis: ⁊ multū impedimentū super substantias cōtendentiū maioris regis climatū ⁊ indigebunt auxilio maioris regis ex regibus babilonie ⁊ rege romanor̄ ⁊ indor̄ ⁊ erūt plures infirmitates hominuū in virga ⁊ inguinib⁹ ⁊ testiculis. Et si ceciderit aliqua harū stellar̄ in gradus octaue ab ascendente reuolutionis fiet eodem modo vt prius dictū est de dn̄o octaue si ceciderit cum aliq̄ ear̄. Et si nat⁹ fuerit puer in eodē anno sub ipsis gradib⁹ erit ꝓfugus nec intrabit sub tectū ⁊ erit colligens manus cu᷒ inimicis: ⁊ petet esse cum demonibus: nec videbit in se bonū pre labore suo ⁊ peregrinatione: ⁊ plus sepius erit in loco mortuor̄ ⁊ cadauerū ⁊ fetor̄. Et plures eius infirmitates sed ⁊ hominū in illo tēpore erūt in testiculis ⁊ veredis. ¶ Et si sit dn̄s none ab ascendente reuolutionis cū aliqua harum stellarū cadet impedimentum destructio ⁊ infirmitas in deum colentes: ⁊ in domos orationum maiores ⁊ in itinera peregrinātium ad loca longinqua ⁊ destruentur secte hominu᷒ ⁊ cadet in eos inuolutio ⁊ stupor mentis ⁊ cogitatiōes in rebus celestibus: ⁊ dubitatio ⁊ negociatio domini dei altissimi: ⁊ qui peregrinat⁹ fuerit non videbit bonum in sua peregrinatione. Et destruentur mores hominū: ⁊ maligne erunt existimatiōes eorum ⁊ exibunt rebelles: ⁊ petent necem regis babilonie: ⁊ ꝓlongabitur eis hoc idest durabit donec transeat annus: ⁊ erit in anno illo paucitas belli ⁊ interfectionis ⁊ guerre. Et eodē modo si ceciderit alliqua harum stellarum in gradus none ab ascendente reuolutionis: ⁊ si natus fuerit quis in anno illo sub ipsis gradibus erit stupefactus in suis rebus ⁊ in sua cultura fidei: nec congruet ei peregrinatio nec mutatio. Et erunt plures eius infirmitates ⁊ hominum in eo tēpore in femoribus ⁊ lacertis femorum. ¶ Et si sit dominus decime ab ascendente reuolutionis cum aliqua harum stellarū cadet malum ⁊ destructio in reges nobiles ⁊ diuites ⁊ in eos qui presunt: ⁊ cadet inter eos inuidia ⁊ contentio ⁊ debilitas in rebus eorum ⁊ modica pecunie delatio ad eos ⁊ abibit reuerētia ⁊ regnū eorum: ⁊ etiam viles extendentur super eos ⁊

⁊

blasphemabūt eos rustici eorum imponentes eis nomina derisoria in
tantum vt si precipuus eorum transiret per forum illuderetur a vilibus
mercatorum: ⁊ durabit hoc donec exeat annus. Et erūt plures infirmitates
eorum in genitalibus. Et si natus fuerit puer sub eodem gradu ascendentis:
erit vilis ⁊ despectus apud proximos suos ⁊ apud eos qui cōiungūtur ei
⁊ erit modice reuerentie ⁊ multe deiectiōis laboriose vite ⁊ modice acqui
sitionis de his que ꝑsistunt ei ⁊ erunt plures infirmitates eius in genib⁹.
¶ Et si dominus vndecime cum aliqua istarum fuerit cadet anxietas in
cordibus inimicorum ⁊ erit inter eos discordia maior solito ⁊ suspicabitur
vnus alterum ⁊ modica fiducia erit vnicuiqꝫ eorum ex eis que putabat ⁊
destruetur domus substantie regis ⁊ peribit eius substantia ⁊ erunt ei mi-
nistri pauci ⁊ auxiliatores eius erunt infideles. Et si euenerit ei bellum di-
mittent eum ⁊ erunt infirmitates hominū in curribus. Et si natus fuerit
puer sub ipsis gradib⁹ erit modice fiducie ⁊ pauci boni ⁊ odibilis omnib⁹
hominib⁹ non euitabit malū neqꝫ cogitabit bonum ⁊ erit modice laudis
ac propiciationis ⁊ erunt infirmitates eius ex curribus. ¶ Et si fuerit
dominus duodecime cum aliqua istarum stellarum tunc multiplicabūtur
latrones ⁊ abscisores viarū ⁊ inutiles erunt serui dominis suis ⁊ minuē
tur ignobiles ⁊ despicientur ⁊ exaltabuntur nobiles ⁊ magnates sapiētes
⁊ rationabiles. Et si natus fuerit puer in gradibus eiusdem ascendentis
erit laboriosus callidus ⁊ malus multorum inimicorum se odientium odit
eum omnis qui viderit eum a puericia sua vsqꝫ in senectutem ⁊ erunt in
firmitates eius in pedibus. ¶ Et si aspexerit iupiter aut venus hec loca ex
amicitia ⁊ proiecerint radios ad ipsos gradus ⁊ fuerit in loco suo aut do-
mibus suis franget maliciam harum stellarum. Et si fuerint in loco suo de
biles non operabuntur aliquid ex operibus suis quod valeat ⁊ secundūz
quantitatem fortitudinis aut debilitatis planete erit quātitas ipsius mali.
Et si aspexerit ex loco inimicitie non repellet ipsum malum maxime si fue-
rit debilis in loco suo sed nitetur expellere ⁊ non poterit. Si autem aspexe
rit malus ex loco deiectionis erit malū quod dixi cum festinatione ⁊ ipsūz
malum sequitur aliud ⁊ si aspexerit malus ex loco inimicitie ⁊ ꝯtrarietatis
erit omne quod dixi ab initio euentionis vsqꝫ ad finem eius. Si autem
aspexerit sol ipsum locum non teget ipsum malum sed apertū faciet ⁊ om-
nis qui nititur occultare non poterit sed erit vniuersale generationi ⁊ ciui
tatibus. Et si aspexerit saturnus descendet tribulatio vna post aliam.
¶ Et si aspexerit mercurius erit opus eius sicut opus solis: sed erit minus
⁊ celerius aliquātulum propter celeritatē cursus eius. ¶ Et scito quod
vniuersa que dicta sunt erunt in ciuitatibus que sunt eiusdem signi: consi-
dera ego hoc diligenter ⁊ non errabis si deus voluerit.

¶ De latitudine ortu ꝛ occasu planetarum in signis. Debes considerare planetas hora reuolutionis ꝛ facere latitudines in partibus earum in septentrionem meridiem in occidentem ꝛ orientem.

Saturnꝰ si fuerit i ariete ꝛ latitudo eiꝰ septētrionalis significat corruptionē aeris ꝛ eiꝰ densitatē ꝛ obscuritatē i tēpore suo. ¶ Et si fuerit latitudo eius meridionalis significat grauitatez frigoris cū multitudine gelu. ¶ Et si fuerit orientalis significat mortē diuitū cogitationes eoꝝ cū tristicia ꝛ gelu. ¶ Si occidentalis sigt terremotū ꝛ famē ꝛ tenebras aeris. ¶ Et si fuerit directus erit eo minus malū. ¶ Si retrogradꝰ maius malū.

Si ♄ fuerit i ♉ ꝛ latitudo eiꝰ septētriōalis significat bonitatē aeris ꝛ pulchritudinē eiꝰ cōplexionis ꝛ erūt pluuie vtiles ꝛ absqȝ ipedimēto ꝛ mediocres erūt res empte ꝛ foꝝ. ¶ Et si latitudo fuerit meridionalis significat terrores ꝛ tēpestatuȝ ꝯmixtiones ꝛ mortalitates ꝛ aeris corruptiones ꝛ eiꝰ destructionē cū boni paucitate. ¶ Si oriētalis significat multitudinē pluuiaꝝ ꝛ infirmabunt hoies ex hoc. ¶ Si occidentalis significat timorē in hoibus diuitibꝰ ex rusticis ꝛ ꝯmixtiones reꝝ eaꝝ adinuicē. ¶ Et si fuerit directꝰ significat infirmitates accidētibus hoibꝰ in supioribꝰ partibꝰ corporis ꝛ lōginquas. ¶ Si retrogradꝰ significat mortē magnoꝝ ꝛ nobiliū cū multitudine timoris ꝛ angustie inter homines.

Si ♄ i ♊ ꝛ latitudo eiꝰ septētrionalis significat flatū vētoꝝ nocibiliū ꝛ tenebras aeris ꝛ terremotū ꝛ corruptionē. ¶ Si meri. significat calorē tpis cū paucitate pluuiaꝝ ꝛ multitudine pestilētiaꝝ mortaliū. ¶ Si ori. significat infirmitatē regū ꝛ magnatū. ¶ Si occi. significat siccitatē aeris cum paucitate aquarum fontium ꝛ pluuiarum. ¶ Si directus fortius. ¶ Si retrogradus debilius ea operabitur.

Si ♄ i ♋ ꝛ latitudo eiꝰ septē. sigt paucitatez aqrū i fluminibꝰ ꝛ pluuiaꝝ. ¶ Si meri. sigt occupatiōes hoiuȝ i facto suo ꝛ paucitatē acqsitionis eoꝝ. ¶ Si oriē. coruptionē aeris eiusqȝ tenebras ꝛ multitudinē frigoris in tpe suo. ¶ Si occi. sigt multitudinē pluuiaꝝ ꝛ corruptionē ꝛ ipedimētū reꝝ emptaꝝ. ¶ Si retro. sigt fortitudinē eoꝝ ꝛ dedecꝰ regis ꝛ eiꝰ ipedimētū qđ eueniet ei quo morsrit melior. ¶ Et si directꝰ claritatem aeris ꝛ bonitatem eius ꝯplexionis.

SJ saturn⁹ in leone ⁊ latitudo ei⁹ fuerit septē trionalis sigt multitudinē pluuiaꝝ ⁊ occupationē reꝝ diuitū ac rusticoꝝ ⁊ destruet acqsitio negociatoꝝ. ¶ Si orietalis sigt infirmitatē cadētem in viles ⁊ ignobiles. ¶ Si occidentalis significat pestilētiā i terrā cadentē ⁊ mortē validā. ¶ Si retrogradus grauitatem eorum que diximus: ⁊ prolixitatem eius durabilitatis. ¶ Si directus significat remissius.

SJ saturn⁹ in ꝟgine ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis significat bonitatē vētoꝝ ⁊ suauitatē eoꝝ incremētū in messib⁹ ⁊ seminib⁹. ¶ Si fuerit meridionalis sigt paucitatē aquaꝝ fontiū. ¶ Si orietatalis abortionem pregnantiū ⁊ ceteroꝝ animaliū. ¶ Si occidētalis significat mortes ⁊ febres terribiles. ¶ Si retrograd⁹ significat timorē regis ex inimicis suis qui timebit augmentationē eoꝝ super se. ¶ Si directus significat regi adeptionem victorie de inimicis suis ⁊ fortitudinem eius.

SJ saturn⁹ in libra ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis sigt siccitatē aeris eiusqȝ calorē ⁊ paucitatē pluuiaꝝ ⁊ ꝯsumptionē aquaꝝ fontiū. ¶ Si meridionalis significat bonitatē vētoꝝ ⁊ suauitatē cōplexionis aeris. ¶ Si orietalis sigt ꝯmixtionē hominū ⁊ petitionē lasciuie ⁊ criminū. ¶ Si occidētalis deiectionē fornicatoꝝ ⁊ casum eoꝝ ⁊ horribilia
¶ Si retrogradus significat infirmitatē ancillarum ⁊ vilium hominum.
¶ Si directus mediocritatem annone ⁊ ordei ⁊ fractionē census regum.

SJ saturn⁹ in scorpiōe ⁊ latitudo septētrionalis significat multitudinē pluuiaꝝ ⁊ habuntiā aquaꝝ fluminū ⁊ corruptionē eoꝝ. ¶ Si meridionalis famē hoībus ⁊ grauitatē fori. ¶ Si orientalis multitudinē belloꝝ inter diuites. ¶ Si occidētalis destructionē habundantiū in mari ⁊ casuȝ mali in eos. ¶ Si retrograd⁹ pestilentiā in illa terra si directus saluationem climatum babilonie.

SJ ♄ fuerit in sagitario ⁊ latitudo eius septētrionalis significat multitudinē aquaꝝ fontiū ⁊ magnum frigus hiemis. ¶ Si orientalis proximitatem diuitum de regionibus suis. ¶ Si occidētalis guerram inter diuites magnates ⁊ nobiles. ¶ Si retro. grauitatē reꝝ hoīuȝ ⁊ guerrā iter eos ¶ Si direc. ꝓsperitatē pegrinātiū i mari ⁊ aquis.

SI ♄ in capricorno ꝛ latitudo septētrionalis significat bonitatē ꝯplexionis aeris ꝛ medio critatē pluuiarū. ¶ Si meri. tenebras aeris tpe hiemis cū multitudine frigoris. ¶ Si orientalis malā dispositionē diuitū ꝛ errorez ꝛ malaz eorum participationē cū rusticis. ¶ Si occidētalis multi tudinē locustaꝝ ꝛ impedimentū messium propter calorē nimiū. ¶ Si retrograd⁹ multitudinem ꝯmixtionis inter rusticos. ¶ Si direct⁹ sigt iustitiā diuitū ꝛ regū ꝛ eoꝝ humilitatē atqꝫ rectitudinē.

SI ♄ in aq̄rio ꝛ latitudo septentrionalis sigt multitudinē pluuiaꝝ grauitatē frigoris cum gelu. ¶ Si meri. paucitatē aquaꝝ fontiū ꝛ fluminū ¶ Si oriē. paucitatē acquisitiōis hereditatum cuꝫ paucitate substātiaꝝ rusticoꝝ. ¶ Si occidē. multitu dinē ꝯbustiōis ꝛ ei⁹ fortitudinis. ¶ Si retrograd⁹ grauitatem eiusdem rei. ¶ Si directus mortem animalium quibus vtuntur homines.

SI ♄ i ♓ septētriōalis multitudinē flatuum vētoꝝ septētrionaliū ꝛ grauitatem hiemis. ¶ Si meri. fractionē nauiū in mari ꝛ casum impe dimenti in his que similiter operantur in aquis. ¶ Si orienta. interfectionem diuitum adinuicē. ¶ Si occi. deiectionē nobiliuꝫ ꝛ exaltationē igno biliū. ¶ Si retro. mortē religiosoꝝ ꝛ deū colētiū. ¶ Si directus populationem domoꝝ religionis ꝛ diuine culture.

Iupiter cum fuerit in ♈ ꝛ latitudo eius septē trionalis significat bonitatem complexionis aeris ꝛ paucitatē pluuiarum. ¶ Si meridionalis corruptionem ventorum ꝛ grauitatem eorum. ¶ Si oriētalis significat gaudiū ꝛ leticiā hominū diuitū ꝛ inclinationē eorum ad ludum. ¶ Si occi. sublimitatē sapientū ꝛ nobiliū. ¶ Si retro. impe dimentum nauigationis in mari ¶ Si directus multitudinem piscium ꝛ animalium aquarum ꝛ saluationem eorundem.

SI ♃ in tauro ꝛ latitudo ei⁹ septentrionalis significat immobilitatē aeris ꝛ calorez eius. ¶ Si meridionalis habundantiam pluuiarum ꝛ multitudinem aquarum fontium ¶ Si orien talis odium rusticorum erga regem suum. ¶ Si directus cupiditatem hominum in thesauris ꝛ substantiarum collectionibus.

SI ♃ in ♊ significat bonitatẽ vẽtoꝝ ⁊ medio critatem pluuiarũ si latitudo septẽtrionalis. ¶ Si meri. multitudinez tonitruum ⁊ fulminum. ¶ Oriẽtalis multitudinẽ locutiõis i sectis ⁊ ifide. ¶ Occidẽtalis multitudinẽ guerre ⁊ cõtentiones ⁊ cõmixtiones. ¶ Retrogradus grauitatẽ acquisitionis. ¶ Directus horum omniũ contrarietatem.

SI ♃ in ♋ ⁊ latitudo septẽtrionalis bõitatẽ aeris ⁊ habũdãtiã aquaꝝ ⁊ multitudinẽ tonitruũ ⁊ fulminũ: ¶ Meridionalis pulchritudinẽ aeris ⁊ eius cõplexionis. ¶ Orientalis multitudinem bellorum ⁊ contentionis regionũ adinuicez. ¶ Occidentalis multitudinem contentionis in sectis. ¶ Retrograd⁹ grauitatẽ omniũ eoꝝ q̃ dicta sunt. ¶ Direct⁹ saluationẽ i mõtib⁹ ⁊ eoꝝ messiũ.

SI ♃ in ♌ ⁊ latitudo sepẽtrionalis sigt gra uitatẽ tonitruũ ⁊ fulminuz. ¶ Si meri. aeris siccitatẽ ⁊ paucitatẽ aquaꝝ. ¶ Si oriẽ. diuersitatez diuitũ adinuicez. ¶ Si occi. sigt quod rustici expugnabunt regem suũ. ¶ Si retrogradus ablationẽ manuum militum ad obedientiam regis eorum. ¶ Directus ꝑfectum ouiũ ⁊ vaccaꝝ ⁊ cameloꝝ.

SI ♃ i ♍ ⁊ latitudo septẽtrionalis paucitatẽ fulminũ ⁊ tonitruũ ⁊ multitudinẽ pluuiaꝝ. ¶ Meridionalis pulchritudinẽ aeris ⁊ ei⁹ cõplexionis. ¶ Oriẽtalis multitudinẽ guerre ⁊ belli iter diuites. ¶ Occi. ꝯtrarietatẽ militũ ⁊ arma ferẽtiũ sup diuites. ¶ Retrograd⁹ grauitatez eoꝝ. q̃ dixi ex h. ¶ Direct⁹ religionẽ regũ ⁊ aptationẽ eorũ.

SI ♃ in ♏ ⁊ latitudo septẽtrionalis bonitatẽ ventoꝝ. ¶ Meri. multitudinem tonitruum. ¶ Orientalis casum impedimenti in nobiles. ¶ Occidentalis multitudinem pestilẽtie mortaliũ. ¶ Retro. grauitatẽ hoꝝ omniũ. ¶ Directus obscuritatem aeris ⁊ casum impedimenti ex hoc.

SI ♃ in sagitario ⁊ latitudo eius septentrionalis temperantiam aeris ⁊ eius bonitatez. ℂ Si meridionalis paucitatem pluuiarum ℂ Si orientalis diuersitatem rusticoꝝ adinuicez.

SI ♃ i capricoꝛ. ⁊ latitudo septētrionalis sigt mltitudinē tonitruū ⁊ fulminū atqꝫ pluuiaꝝ ℂ Si oriētalis sublimitatē stellaꝝ .i. bonitatē eaꝝ. ℂ Si occidētalis honorē sapiētū ac legis doctoꝝ. ℂ Si retrogradus impedimēta ꝯsulū ac scribaꝝ. ℂ Si direct⁹ aptationē eoꝝ ⁊ ceteroꝝ hominuz.

SI ♃ in aquario septētrionalis tenebrositatē aeris ⁊ paucitatē pluuiaꝝ. ℂ Si meridionalis multitudinē tonitruū ⁊ fulguꝝ. ℂ Si oriētalis abscisionē manuū ⁊ pedū illo tp̄e. ℂ Si occidentalis multitudinem commixtionis inter rusticos. ℂ Si retrograd⁹ grauitatē hoꝝ omniū que dixi. ℂ Si direct⁹ aptationē nobiliū ⁊ eoꝝ sublimitatē.

SI ♃ i piscib⁹ septētrionalis sigt multitudinē aquaꝝ fluminū ⁊ fontiū. ℂ Si meridionalis multitudinē pluuiaꝝ ⁊ paucitatē tonitruū. ℂ Si orientalis bella. ℂ Si occidentalis pestilentiam. ℂ Si retrogradus infirmitates accidentes hominibus in inferioribus partibus corporis. ℂ Si direectus commixtiones hominū adinuicē.

MArs in ariete ⁊ latitudo septentrionalis significat calorem aeris ⁊ paucitatez pluuie. ℂ Si meridionalis grauitatem tonitruum ⁊ fulgurum. ℂ Si orientalis grauitatem bellorum inter diuites. ℂ Si occidentalis multitudinem terroris hominum. ℂ Si retrogradus infirmitates in oculis ⁊ capitibus. ℂ Si directus multitudinem illuminationis in fide ⁊ temptatione.

SI ♂ in tauro ⁊ latitudo septentrionalis signi ficat multitudinem pluuiarum cum bonitate herbarum. ℭ Si meridionalis multitudinem ventorum septẽtrionaliũ. ℭ Si orientalis sigt multitudinẽ pacis ⁊ securitatis i oriẽte. ℭ Si occi. sigt multitudinẽ infirmitatis ⁊ motis. ℭ Si retro. infirmitates cadẽtes i pueros. ℭ Si direct⁹ odiũ mulierꝝ.

SI ♂ igeminis ⁊ latitudo septẽtrionalis sigt multitudinẽ pluuiaꝝ. ℭ Si meridio. paucitatẽ aquaꝝ fluminũ ⁊ fontiũ. ℭ Si ori. multitudinẽ pustulaꝝ hoiuz. ℭ Si occi. occultationẽ consulũ ⁊ scribaꝝ ⁊ fugã eoꝝ. ℭ Si retro. diuersitatẽ i sectis ℭ Si directus multitudinẽ paupertatis in hoib⁹.

SI ♂ i ♋ ⁊ latitudo eius septẽtrionalis sigt paucitatẽ aquaꝝ fontiũ cũ multitudine frigoris in tpe suo. ℭ Si meridionalis flatum ventorũ ⁊ destructionem arboꝝ. ℭ Si orientalis pestilẽtiã casuram in animalia que mouent̃ in campestrib⁹. ℭ Si occidẽtalis susurrationẽ vulgi cũ traditiõe. ℭ Si retrogra. apparitionẽ fornicatiõis ⁊ lasciuie. ℭ Si directus bonitatem aeris ⁊ pulchritudinem complexionis eius.

SI fuerit mars i ♌ ⁊ latitudo ei⁹ septẽtriõalis significat paucitatẽ aquaꝝ fontiũ ⁊ fluminum. ℭ Si fuerit meridionalis sigt multitudinem aquarum fontium ⁊ fluminum. ℭ Si orienta. impedimentũ in animalib⁹ quibus vtunt̃ homines. ℭ Si occi. paucitatẽ pisciũ ⁊ mortẽ aialiũ aq̃ticaꝝ. ℭ Retrogradus tristiciam nobilium ⁊ diuitum. ℭ Directus gaudiũ iudicũ ⁊ eoꝝ qui sciunt iura.

SI fuerit ♂ in ♍ ⁊ latitudo ei⁹ septẽtrionalis sigt impedimentũ hominum in messibus ⁊ sementis. ℭ Si meridionalis saluationez hominũ in messibus ⁊ seminib⁹. ℭ Si orientalis multitudinẽ mortis senũ. ℭ Si occidentalis siccitatem ⁊ famez hyspanie ⁊ partib⁹ ei⁹. ℭ Retrograd⁹ multitudinẽ guerre hoim. ℭ Direc. honestã ꝯsuetudinẽ diuitũ.

SI fuerit ♂ i ♎ ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis
sigt tenebras aeris ⁊ grauitatem ventorum.
¶ Si meridiona. multitudinē tonitruū ⁊ fulgoꝝ.
¶ Si orien. guerrā inter diuites. ¶ Si occidētalis
iracundiā regum ⁊ occupationez diuitū inscribis.
¶ Retrogradus grauitatem eorum que dixi tibi.
¶ Directus multitudinem belloꝝ inter diuites.

SI fuerit ♂ i ♏ ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis:
sigt multitudinē nubiuz pluuiaꝝ tonitruum
⁊ fulgoꝝ. ¶ Si meridio. multitudinē aque fontiū.
¶ Si orientalis multitudinē infirmitatum in ho-
minibus in inferioribus partibus ventris.
¶ Si occi. paucitatem pietatis hominū adinuicē.
¶ Retro. multitudinē boni eo tpe ⁊ terrorē nego-
ciatoꝝ ⁊ multitudinē lucri eoꝝ. ¶ Direct⁹ multi-
tudinē acceptionis cēsus ⁊ populationem domoꝝ ⁊ subātiarū diuitum.

SI fuerit ♂ i ♐ ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis:
sigt pulchritudinem cōplexionis aeris ⁊ eius
bonitatem. ¶ Si meridionalis lucrum negociatoꝝ
⁊ bonitatē lucri eoꝝ. ¶ Si oriētalis pacē ⁊ quietē.
¶ Si occidentalis saluationem arborum ⁊ multitu
dinem fruguz. ¶ Retrogradus multitudinē tussis
⁊ dolorem pectoris. ¶ Directus multitudinem
pestis in terra ⁊ in animalibus litoris.

SI fuerit ♂ i ♑ ⁊ latitudo ei⁹ septētriōalis:
sigt multitudinē niuis ⁊ frigoris. ¶ Si meri
dionalis calorē aeris ⁊ eius obscuritatē. ¶ Si oriē
talis interfectionez imperatoris romanoꝝ ⁊ salua-
tionē alkahizhir. ¶ Si occidentalis multitudinez
pestilentiaꝝ in hoībus. ¶ Retrogradus grauitatē
annone. ¶ Directus multitudinē vindemie ⁊ olei.

SI fuerit ♂ i ♒ ⁊ latitudo ei⁹ septētrionalis:
sigt multitudinē niuis ⁊ frigoris ⁊ locustarū
in tpe suo. ¶ Si meridionalis obscurationē ⁊ gra
uitatē caloris. ¶ Si oriētalis pacē ⁊ gaudiū militū.
¶ Si occidētalis multitudinē tremorū hominuz.
¶ Retrogradus estus ⁊ impedimētū in arborib⁹.
¶ Direct⁹ interitū arboꝝ ⁊ casuz vermiū in eas.

SI fuerit ☋ i ♓ ⁊ latitudo eiꝰ septētrionalis: sigt bonitatem aeris ⁊ eius complexionis. ¶ Si meridionalis multitudinē locustaꝝ ⁊ paucitatē impedimēti eaꝝ. ¶ Si oriētalis interfectionez diuitū adinuicē. ¶ Si occidentalis multitudinem infirmitatum in seruis ⁊ ancillis ⁊ vilibus hoībꝰ. ¶ Retrogradꝰ saluationem hominum ⁊ multitudinez lucri negociationū. ¶ Directus saluationē ouium ⁊ vaccarum. ¶ Et scito quia iam solicite expertus sum latitudines planetarum superioꝝ ⁊ partes ⁊ esse eorū in circulo signoꝝ. ¶ Planetas autem inferiores vidi quandoqꝫ euenire quandoqꝫ errare. Et ideo nō posui in hoc libro meo. Et iam solicite expertus sum omnia que in eo posui. Scito hec ⁊ nō pretermittas quicq̄ ex his que scripta sunt i eo. Et proba super hoc quod volueris ex iudicijs ⁊ non errabis si deus voluerit.

Scito q̄ ☊ cum fuerit in ♈ significat sublimitatem magnorum ⁊ nobiliuz ⁊ deiectionem vilium ⁊ ignobilium. ¶ Si fuerit ☋ ibidem significat malam dispositionem regum ⁊ iniurias eorum in rusticos. Et si apparuerit ibidem aliqua stellarum que dicitur cometes significat detrimentum diuitum orientis ⁊ babilonie ⁊ malum esse ⁊ multum tristitie inter rusticos. ¶ Et si fuerit apparitio eius in oriente erit velocior opera eius. ¶ Si in parte occidentis erit tardior.

SI fuerit ☊ in ♉ sigt interfectionē diuitum in pte septētriōis: ⁊ multitudinē diuersitatis inter diuites occidentis ⁊ rusticos. ¶ Et si ibidez ☋ significat paucitatē pietatis in cordibus hoīuz: ⁊ multitudinē peregrinationis in parte septētronis: ⁊ paucitatez lucri eoꝝ. ¶ Et si apparuerit in directo eius aliqua stellaꝝ que dicit̄ cometes sigt malū hoīuz: ⁊ paucitatē boni eoꝝ ⁊ iniurias rebellū erga eos. ¶ Q̄ si apparuerit in pte oriētis velociꝰ erit opꝰ eius. ¶ Si in pte occidētis tardius.

SI fuerit ☊ i ♊ sigt ifirmitates hoīuz ex vētis ⁊ terremotū: ⁊ casum belloꝝ inter rusticos ⁊ diuites. ¶ Si fuerit ☋ ibidē sigt saltuz rusticoꝝ in regē ⁊ nobiles: ⁊ deludent eos: insurgēt cōtra eos milites eiꝰ ⁊ duces cōtra reges. ¶ Q̄ si apparuerit aliqua stellarū que dicit̄ cometes i directo eius sigt apparitionē lasciuie ⁊ fornicatiōis: ⁊ deiectionē deo sanctissimo seruiētiū ⁊ orantiū. ¶ Q̄ si apparuerit in oriente erit velocius opus eius. ¶ Et si in occidente tardius.

SI fuerit ☊ in ♋ significat bonitatē regis erga rusticos: et largitatē eius sup eos. et quod colliget substātiā: et dispget plus quam colligerit in locis suis. ¶ Et si fuerit ☋ ibidem significat multitudinē pestilētie et mortes subitāeas: et stupores mēdaces et apparitionē luxurie et paucitatē iustitie et fractionem cēsus et destructionē domorum substātiarum: et pegrinationē diuitū et mutationē eorum de loco ad locū: et ipedimētū scribarum: et dñis magisteriorum q.s.opant manibus suis. ¶ Et si apparuerit ibi stella cometes sigt multitudinē locustarum et detrimētū messiū ab eis: et casū vermiū in triticū et arbores: et paucitatē frugū: et mltitudinē vermiū i eis. ¶ Quod si apparuerit in oriēte erit velocius opus eis. ¶ Si in occidēte tardius.

SI fuerit ☊ in ♌ sigt multitudinē fulminuz et igniū in aere et interfectionē maximā et malū magnum et iniurias. ¶ Et si fuerit ☋ ibidem sigt multitudinez obscuritatum terre et terremotum et augmentū aquarum: et diminutionē arborum: et destructionem messium. ¶ Et si fuerit ibidem stella cometes sigt ifestationē luporum et impedimētū hoiuz ex eis: et casum vermiū in triticum: et destructionem domorum substantie. ¶ Et si apparuerit i oriēte erit eius opus velocius. ¶ Et si i occidēte tardius.

SI fuerit ☊ in ♍ sigt destructionem messis et ceterarum frugū et paucitatē metendi: et casum vermiū in arbores: et destructionem eorum que remanent in eis in tpe sue custodie ex combustione. ¶ Et si sit ☋ ibidē significat odiū cadēs inter diuites: et ibunt contra se adinuicez in bellū: et multiplicabuntur captiuitates: et depredationes ecclesie et domus orationis maioris: et casum diuersitatis inter homines in locutiōe et fide. ¶ Quod si stella cometes ibidem fuerit significat ablationē quorundā bonorum ex domesticis diuitū: et mutationes eorum in alias regiones ex parte captiuitatis et mali: et non reuertentur ad eos bona eorum in eternū. ¶ Et si apparuerit in oriēte erit velocius opus eius. ¶ Et si i occidēte tardius.

SI fuerit ☊ in ♎ sigt iniustitias rgis et vniuersorū diuitū inter rusticos suos: et deceptiōes et inquisitiones p hoc quod nō ē apud eos nec in manibus eorum: et ppter hoc depredatio cadet i quosdā et paupertas in alios: et afflictio quorūdam et delusio et pena. ¶ Quod si fuerit ☋ ibidē sigt casum mortis in peccora: et erit annus ille siccus cū grauitate frigoris tempore suo: et caloris tempore suo destruentis messes et herbas et

semina ⁊ arbores: ⁊ paucitas colligẽdi fruges. ¶ Si autem stella cometes ibidẽ fuerit sig͞t extensionẽ latronuz: ⁊ abscisiones in partib⁹: ⁊ fractionem census: ⁊ apparitionẽ paupertatũ i cordib⁹ hominũ diuersis modis idest modo cum frigore modo cum calore: ⁊ prolongabitur hoc in hominibus. ¶ Et si sit in parte orientis erit veloci⁹ op⁹ ei⁹. ¶ Si in occidente tardi⁹.

SI fuerit caput in scorpione sig͞t multitudinez apstematũ i hoĩb⁹ ⁊ pustulaꝝ in magnatib⁹ ex eis. Et multe guerre belloꝝ ⁊ multitudinez fornicationis in mulierib⁹ cũ deiectione ⁊ casu earũ in man⁹ regũ cũ merore eaꝝ ⁊ tristitia. Et si fuerit cauda ibidẽ sig͞t casum frenesis in hoĩes: ⁊ infirmitates accidentes in pectorib⁹: ⁊ multitudinẽ catarrorum in guturre: gaudiũ ⁊ delectationẽ diuituz in eodẽ tpe. ⁊ collectionẽ substãtiaꝝ ⁊ populationẽ domoꝝ eaꝝ. ¶ Qȝ si ibidem apparuerit stella cometes sig͞t multitudinẽ guerre ⁊ bellorum ⁊ rebellium regum ⁊ mutationẽ militum super eos ⁊ inquisitionem ab eis cum impossibilitate. ¶ Et si fuerit in oriente velocius erit opus eius. Si in occidente tardius.

SI fuerit caput in sagittario sig͞t afflictionẽ rusticoꝝ a rege babilõie ⁊ grauitatẽ iniurie ei⁹. Et impedimentũ in ouib⁹ ⁊ vaccis ⁊ equis ꝓprie i omni aĩali quo vtunť bellatores. Et cadet cõbustio in instrumẽta belli: ⁊ corrumpeť aer ⁊ obscurabiť ⁊ grauabiť calor i tpe suo. Qȝ si fuerit cauda ibidẽ sig͞t deiectionẽ magnoꝝ ⁊ nobiliũ: ⁊ exaltationem viliũ ⁊ ignobiliũ: ⁊ ꝯtristabunť legis doctores sapiẽtes scribe ⁊ ꝯsiliatores ⁊ venient in eis impedimẽta occulta. ¶ Et si apparuerit ibidẽ cometes sig͞t malã dispositionẽ scribaꝝ atqȝ legis doctoꝝ ⁊ ante lationẽ ⁊ acceptationẽ substãtiaꝝ eoꝝ ⁊ eoꝝ occultationẽ cũ multitudine tribulatiõis q̃ descẽdet sup eos. Qȝ si fuerit ĩ pte oriẽtali veloci⁹ erit op⁹ ei⁹. Si i occidẽtali tardi⁹.

SI fuerit caput i capricorno significat gaudiũ diuitũ ac nobiliũ ⁊ sublimitatẽ magnoꝝ cuz exaltatione eorũdez ⁊ casum caudaꝝ atqȝ impedimentum eoꝝ cũ deiectione ignobiliũ ⁊ ruina eoꝝ. ¶ Si cauda ibidem significat terremotũ ⁊ plagas interficientes. ¶ Si cometes significat extensionẽ fornicationis in hominibus illo tempore.

SI fuerit caput in aquario sigt̃ mortẽ legisdoctoꝝ eo tp̃e ⁊ iudicũ ⁊ fidei sectatoꝝ. Et si cauda ibidẽ fuerit sigt̃ inquisitionem regis erga dños hereditatũ in hoc quod nõ debet̃ ei. Et seductionẽ incensu eoꝝ: ⁊ iniurias ⁊ afflictiones cũ captione eoꝝ. ¶ Et si fuerit ibidẽ comets sigt̃ multitudinez guerre ⁊ interfectionis ⁊ multe afflictionis eo tp̃e. Et si apparuerit in oriente erit opus eius velociꝰ. ¶ Si in occidentali tardius.

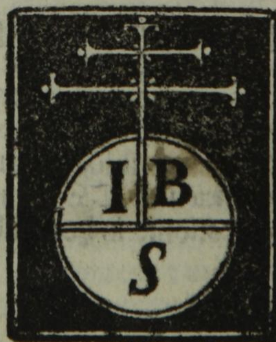
SI fuerit caput in piscibꝰ sigt̃ sublimitatẽ nobiliũ ⁊ ꝑuentionẽ cuiusq3 hois in ordine suo plus ꝙ̃ ꝑuenerit secundũ quantitatẽ sue nature ⁊ collectionẽ snbstantiarum in donubus substantie. ¶ Et si cauda ibidẽ fuerit sigt̃ extẽsionẽ militũ suꝑ regẽ ⁊ similiter ducũ: ⁊ mutationẽ ꝙ̃plurimoꝝ diuitũ a suis habitationibꝰ cũ multitudine locutiõis in secta: ⁊ apparitionẽ nouoꝝ falsoꝝ. ¶ Si ibidez fuerit cometes erit maximũ bellũ super affines regis ⁊ interficient se adinuicem ⁊ interficientur per alios qui super eos eleuabuntur: ⁊ ereptio manus eorum ab obedientia. ¶ Si fuerit apparitio eiꝰ in oriente erit opꝰ eius velocius. ¶ Si in occidente tardius.

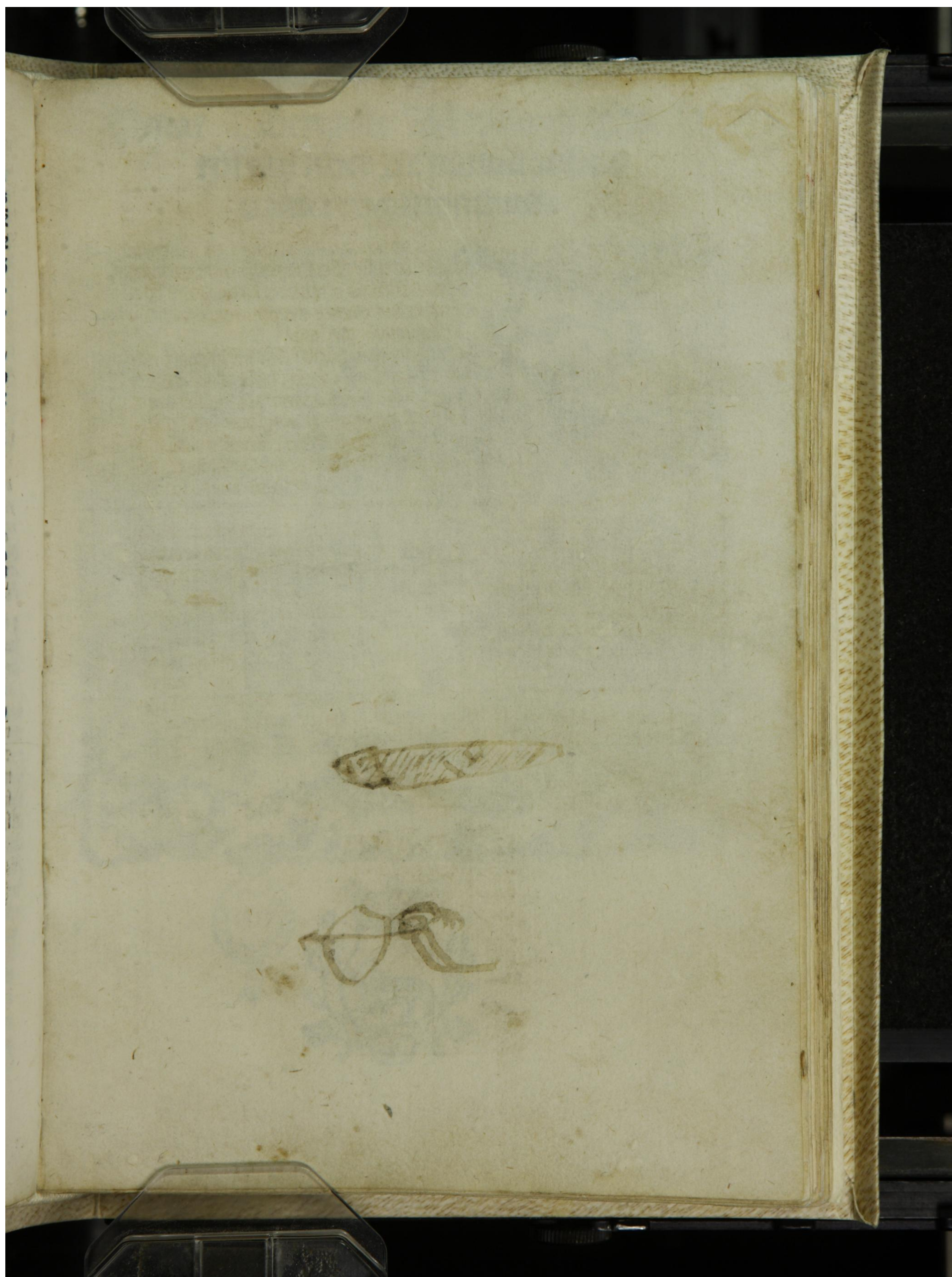
¶ Partẽ aũt ĩ qua eueniet quod significat cometes. Cũ volueris cognoscere: aspice cenit caude illius in qua parte sit: ⁊ in eadẽ ꝑte erit quod sigt̃ ex tribulatione. Hora vero in operibꝰ residuis quaz dixi tibi in hoc libro in qua erit omne quod dictũ est: ipsa erit quando ꝑuenerit ad signũ quod fuerit ex substantia ipsoꝝ que dixi tibi: aut ad planetaz cuius natura est in opere sicut natura euentus qui tibi apparuerit fuerit in eodem anno.

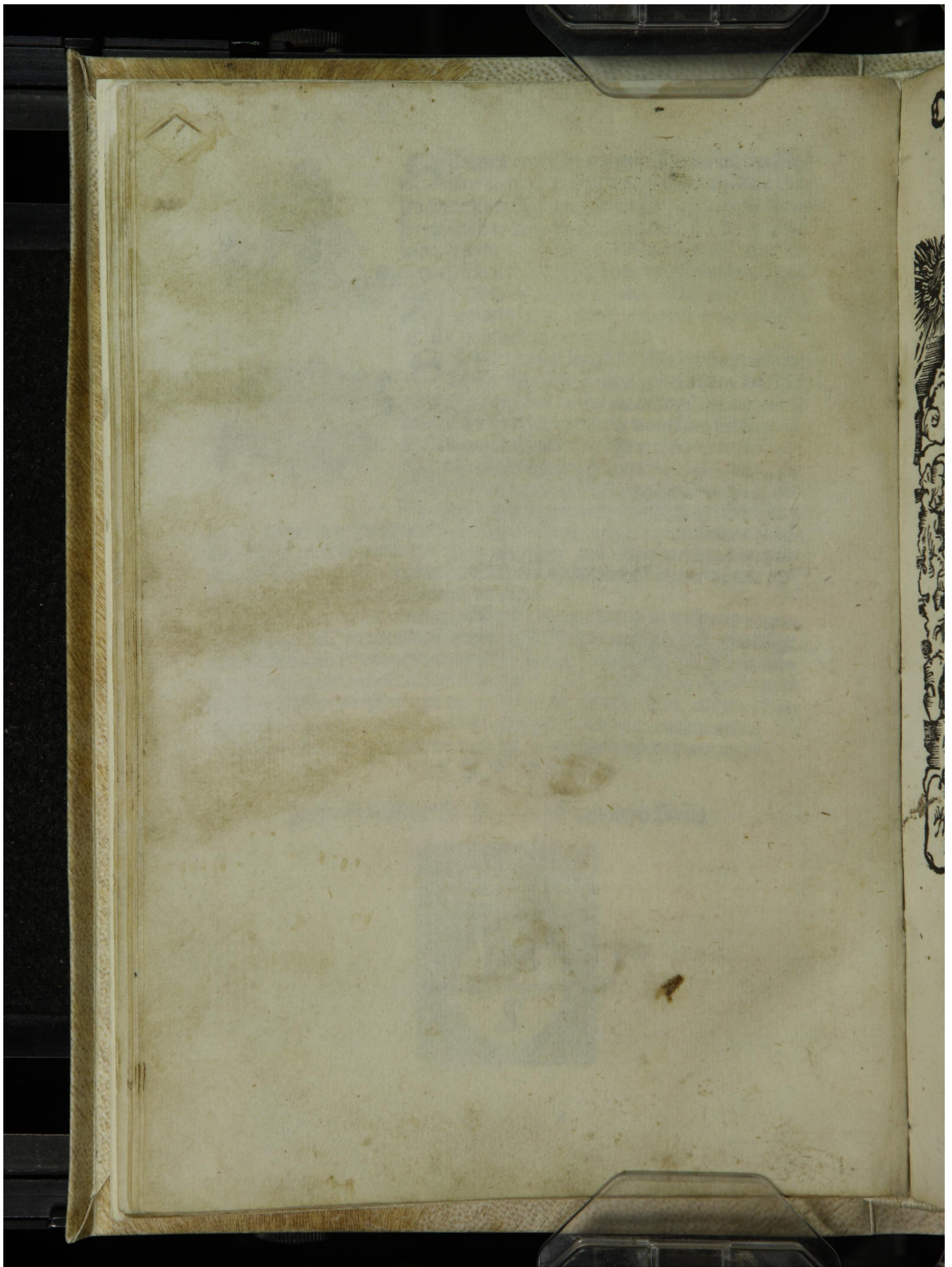
¶ Hoc est ex secretis astronomie quod occultari opere precium est.

FINIS

Impressum Venetijs Per. Jo. Baptistam Sessa.

Omar Tiberiadis Astronomi Precla-
rissimi liber de natiuitatibus
⁊ interrogationibus.

Lucas Gauricus Neapolitanus: Benedicto Tyriacho Mātuano. S.D.

Ntiquissimum & utilissimum libellum Omar de natiui-
tatibus atq; interrogationibus. Qui forte fortuna iampri
dem ad nostras manus peruenit. Sub tuo nomine impri
mendum ac publicandum curauimus Benedicte Tyria-
che. Mathematicarum disciplinarum Professor elegan-
tissime Opusculum: ut mihi quidem uidetur: sane necessarium his qui
astronomica ratione diuinationis nomen cōsequi desiderauerint. Nā
quū omnis astrologorum ratio depēdeat ab ipsis eorum hominum
natalibus: de quibus futura est præcognitio. Si in his male cautū fuerit
necessarium utiq; erit uanitatis potius q̄ diuinationis famam nos con
secuturos: uerūtamen q̄uis id munus a clarissimis uiris uideatur fuisse
perfectum. Perfectius immo absolutissimū erit. Quū illis Omar acces-
serit: qui uel ab sūmis uiris presertim hali solet sœpius adduci in testi-
monii fidem. Quiq; nihil ferme illarum rerum quæ ad hanc rem per-
tinere uidebantur prætermisit. De natiuitatibus enim utpote de nati ui
ta: De morte: De fortuna: De egritudinibus: Coniugiis: Itineribus: Ma-
gisteriis ac cæteris rebus copiosæ ac fideliter cōscripsit. Siquid tamen
absonum uidebitur ab latina elegantia & tua perspicuitate leuius feren
dum. Scis enim iterpretis id nō auctoris uicium fuisse. Præsertim quū
non orationis nitorem: sed doctrinam ipsam ab arabicis ac peregri-
nis scriptoribus aucupari debeamus. VALE.

Incipit liber natiuitatum secũdum Omar.

Dixit Omar belnalfargdiani tiberiadis. Scito ꝙ diffinitiones natiuitatũ in nutritione sunt quatuor. una.s.eorum quæ nõ gustãt cibũ nec est uita animabus eorũ. Secunda eorũ qui gustãt cibũ & nõ nutriũtur. Tertia eorũ qui gustant & nutriũtur: sed nõ perueniũt ad longinquã uitam. Quarta uero eorũ qui nutriũtur & perueniũt ad lõginquã uitã idest ad senectutẽ. ℂ Sed nũc de prima diffinitione dicẽdũ est de illis.s. qui non gustãt nec nutriũtur. Vt aspicias gradũ ascẽdẽtis: & ãgulos: gradus quoq; luminariũ. & horũ oĩm dños & dños triplicitatis ascẽdẽtis oẽs tres & partẽ fortunæ ac dñm eius. Dñm etiã cõiũctionis uel ꝑuentiõis quæ fuerit ante natiuitatem nati. Post hec aspicies almutaz super hec loca. i. ipsum planetã qui habuerit dñium in his locis siue unus fuerit seu duo uel tres. Qui si fuerit unus & inueneris eũ cadẽtem & impeditũ ex gradibus alicuius mali hoc est ut sit cũ malo in uno gradu. aut fuerit gradus signi ascendẽtis impeditus: tũc nihil gustabit donec moriatur. Et si impediti fuerint gradus luminãtium quõcũq; fuerint. & gradus ascendentis nõ gustabit aliquid si deus uoluerit. Ptolomeus quoq; dixit q̃a cum impeditũ fuerit luminare cuius fuerit auctoritas. & gradus ascendentis recesserit q; dñs luminãtium ab angulis non gustabit cibum donec moriatur. Eadẽq; hora huius rei cũ perueuerint luminaria ad malum. Vniuersi aũt antiqui dixerunt quia cũ recesserint dñi triplicitatis ascendẽtis oẽs tres ab angulis recesserintq; luminaria & dñi eorũ: & recesserit cõiunctio uel ꝑuentio & eius dñs: tunc natus nõ gustabit aliquid si deus uoluerit. aut ipse natus non erit homo: uel erit ex illis qui nascũtur cũ aliquibus signis ut simie. uel ipsi qui dicuntur a rusticis mutati. i. erit natus mõstrũ uel brutũ animal. Si aũt fuerit brutũ aĩal fuerit cum recessione horũ quæ dixi impeditũ a malis: maliq; ꝓfuerint eis: erit ipm aĩal lupus impediẽs qui nõ associabitur hoibus. Si uero ꝓfuerint mali & boni maxime si fuerit mercurio in his locis aliqua dignitas: erit aĩal de his q̃ associãtur hoibus & cũ quibus ludunt. ℂ Secũda diffinitio ut aspicias ascẽdẽs & angulos atq; gradus luminariũ & eorũ dños. Dños quoq; triplicitatis ascẽdẽtis tres & ꝑtẽ fortunæ & eius dñm cõiũctionẽ ẽt uel ꝑuẽtionẽ: necnõ & dñm ꝯiũctionis uel ꝑuẽtiõis q̃ fuerit ante natiuitatem nati. Si fuerit almutaz qui habet dñium in his locis cadẽs ab angulis. ꝓfuerintq; eis mali & fuerit inter almutaz aliqua longitudo ex gradibus: significat ꝙ gustet & nutriatur donec almutaz peruenerit ad malos per corpus aut per radios: tunc significat ꝙ peribit dum puenerit ad malos per dies uel mẽses uel annos secũdũ q̃titatẽ ipsorũ gradu/

um si deus uoluerit. & similiter si fuerint mali in angulis & almutaz ca/
dens & gradus ascendẽtis iunctus malo aut gradus male lunæ: tunc ad
annos seu menses uel dies secũdũ q̃titatem ipsorũ graduũ qui fuerũt in
ter eos peribit natus si deus uoluerit. & si oĩa ista uel plura eorũ cecide
rint ab angulis gustabit cibũ & nõ nutrietur. Si aũt uolueris scire horã
dirige ex gradu ascendẽtis in corpora malorũ & quartos aspectus eo/
rum siue oppositiones ad unũquẽq; signũ mẽsem per gradus equales:
ꝙ si transierit annus uerte profectiones dando oĩbus. xxx. gradibus
annũ & tuuc peribit natus si deus uoluerit. Aspice etiã in hora ad quas/
dam fortunas si fuerint in angulis aut in loco optimo in dignitatibus
s. suis uel planeta qui fuerit dignior gradu ascẽdẽtis & anno atq; parte
fortunæ qui hic significat secũdũ q̃titatem fortitudinis eius atq; debili/
tatis quod perueniet ex uita ad menses secũdũ q̃titatẽ donationis eius/
dem planete ex annis suis minoribus atq; maioribus & fortasse erunt
dies secũdũ q̃titatem esse eius in debilitate & fortitudine. Secũdum aũt
ꝙ Dorothius putat cũ ceciderint dñi triplicitatis ascẽdẽtis primus & se
cũdus significat ꝙ natus nõ nutriatur maxime si fuerit saturnus in na/
tiuitatibus noctis in angulo: & mars in natiuitatibus diei & erit hora
mortis eius qñ profectio alterius alicuius anni peruenerit ad angulos
quia malus cũ fuerit in angulo nõ ueniet annus ad aliquẽ angulorum
quod nõ sit ibi lumẽ quarti aspectus mali aut eius oppositionis: aut cor
pus mali si nõ fuerit mortuus in primo anno. & putatur in libro simili
tudinũ almutaz si fuerint duo & unus eorũ fuerit impeditus morietur
natus & nõ poterit alius sufficere. Similiter dñi si fuerit tres & unus eo
rum impeditus fuerit & duo fortes infans durabit sed nõ ꝓlongabitur
eius uita. Si uero tres fuerint impediti & unus fuerit ntilis nõ remane/
bit natus si deus uoluerit. similiter quatuor & unus eorũ fuerit impedi
tus; uel duo & cæteri fuerint uitales remanebit puer sed non prolonga
bitur eius uita si deus uoluerit. ¶ Tertia diffõ est ut non sit nato hylech
neq; alcochoden sed fuerint luminaria & dñi eorum: dñs quoq; ascen
dentis liberi a malis: & a retrogradatione uel cõbustione: uel cadẽtes
liberi a gradibus malorũ & eorũ oppositione uel cõiunctione a domi/
nio quoq; malorũ in eis. Cũ enĩ fuerint natiuitates huiusmodi nutrie/
tur natus sed nõ perueniet ad longinquã uitã si deus uoluerit. & for/
tassis destruetur uita eius infra. xii. annos. Nam cũ fuerint natiuitates se
cũdũ quod diximus differimus loqui de eis natiuitatibus ꝓpter casum
significatorũ donec percurrat ascẽdens unũ orbẽ hoc est. xii. annos ad
unũquodq;. s. signũ annũ unũ. Nam quotiẽs ꝑuenerit orbis ab ascẽdẽte
ad corpa malorũ uel ad q̃rtos aspectus seu oppositiões eorũ timebitur
de eo donec ꝑcurrat unũ orbẽ ascẽdẽs. Cũq; trãsierit unus orbis dirigi

mus ei ab aſcẽdẽte ad unũquẽq; gradũ annũ unũ per aſc ẽſiones eiuſdẽ climatis in quo natus eſt quouſq; pueniat ad malos ſi deus uoluerit.

¶Quarta aũt diffinitio ẽ eorũ quibus fuerit hylech & alcochoden & liberi fuerit dñi nutritiõis quos diximus i prio capitulo ſi deus uoluerit.

Ciẽtia hylech aſpicies in natiuitatibus diei ad ſolẽ. Si fuerit in aſcẽdẽte aut in.xi.uel medio celi erit hylech i quocũq; ſigno fuerit tã feminino q̃ maſculino. Si uero in.viii.uel.ix.fuerit & fuerit ſignũ maſculinũ hylech erit. Et ſcito q̄ ſol uel cætera loca q̃ per hylech exercẽtur nõ poterit eẽ hylech niſi aſpiciat eũ dñs domus eorũ uel dñs termini aut exaltatiõis aut triplicitatis: quia ſi fuerit hylech & unus p̃dictorũ qui ſũt dñi dignitatũ eorũ in q̃bus ſũt nõ aſpexerit ea annullabitur eorũ hylech. Similiter luna in nocte ac die & ps fortunæ: & gradus cõiunctionis ſeu p̃uẽtionis: necnõ & gradus aſcẽdẽtis: ſi autẽ nõ fuerit ſol hylech aſpice lunã, quæ: ſi fuerit in angulo uel in ſuccedẽte angulo in ſigno feminĩo: aſpexeritq; eã aliqs p̃dictorũ.iiii.erit hylech. Si uero nõ cõuenit lunæ ut ſit hylech fueritq; natiuitas p̃uẽtiõalis. Incipe a parte fortunæ & quære hylech ab ea queadmodũ oſtẽſum eſt tibi. Si uero fuerit natiuitas cõiunctionalis incipe ab aſcendẽte querẽs ab eo dẽ hylech & p̃pone eũ pti fortunæ. Et ſcito ſicut p̃diximus: quia nõ poterit eẽ hylech niſi aſpiciat eũ aliqs p̃dictorũ.iiii. Qui ſi nõ aſpexerit eũ unus ex quatuor deſtruetur eius hylegia: & ſi p̃miſeris aſcẽdens & nõ cõuenerit ei ut ſit hylech q̃re poſt ip̃m hylech ex pte fortunæ. Qui ſi iſti nõ poterit eẽ hylech q̃re hylech a gradu cõiũctiõis q fuerit añ natiuitatẽ. In cõiunctione.ſ.a gradu cõiunctionis & in p̃uentione a gradu lunæ hora p̃uẽtiõis. Sed ſi hũc nõ aſpexerit unus.iiii.ſicut p̃diximus fruſtrabitur ſi deus uoluerit. & ſi aſpexerit hylech oẽs.iiii.ille q fuerit gradui hylech ꝓprior per numerũ graduũ añ uel retro & fuerit loco fortior erit alcochodẽ cũ fuerit unicuiq; eorũ una auctoritas. Si uero aliquis eorũ hũerit duas auctoritates uel tres ipſe p̃erit: ſiue ꝓprior fuerit eius aſpectus uel longior tm̃ ut aſpiciat ſignũ ſi deus uol̃. Cũq; ſciueris hylech & alcochodẽ. Scito q̄ alcochodẽ ſignificat ãnos uite nati & eius picula. hylech uero ſignificat uitã nati ſi deus uoluerit. Cũ aũt puenerit hylech ſecũdũ annos cõſtitutos p gradus aſcẽſionũ.ſ.ad unũquẽq; gradũ annũ ad corpa malorũ & eorũ radios & ad caudã.ad.iiii.quoq; aſpectus lunæ & ad gradũ eius aut oppoſitionẽ ſui gradus & fuerint ipſi anni annis alcochoden equales uel ꝓpe eos & nõ ꝓiecerit fortuna radios ad ipſum terminũ in quo peruenerit hylech ad malũ: pibit tũc natus. Et ſi peruenerit ad malũ & nõ fuerint anni cõſimiles annis alcochoden periclitabitur periculo ſimili morti & euadet ſi deus uoluerit. hec eſt diſpoſitio ordinis hylech. Et ſcito q̄ hylech ſonat nomem quod latine

uxor pôt dici & alcochoden.similiter uir sonat ab hac significatione: quia sicut mulier sine adiutorio uiri bene domũ suam regere non po/test ita & hylech sine auctoritate alcochoden annos uite significare nõ sufficit.licet qdã astronomi solo hylech utãtur & alcochodẽ nõ curãt. Aliter locus dr̃ uite hylech eo qđ ab eo queratur status uitæ: & alco/choden dator uel significator annorũ dicitur:sed redeamus ad librũ.

u Niuersitas eorũ hylech putauit dorothius ꝙ sol nõ sit hylech in.viii.uel.vii.nisi sit in signo masculino. q si fuerit in his lo/cis in signis feminis is effeminabitur & debilitatur eius fortitudo & erit iequalis.i.intẽperatus.Ptolomeus uero putauit ꝙ sol non sit hylech in.viii.quia hic locus turbidus est & tenebrosus & nullũ lumen ascendentis est in eo & laudauit nonũ quia est in triplicitate ascenden/tis sibi cõsimile & eiusdẽ generis.Est quoq; locus gaudii solis quod est fundamentũ eius quũq; tẽperatus fuerit in eo sol:bona in eo efficietur uita & durabit si deus uoluerit. Putauit idem Ptolomeus ꝙ cum au/ctoritas fuerit solis in nocte in ĩquisitione hylech & fuerit in oppositione horũ locorũ sub terra erit hylech.Dixit aũt & dorothius qa cũ fuerit in nocte in oppositione horũ locorũ sub terra erit hylech.Dixit autẽ et Dorothius qa cũ fuerit ĩ nocte in oppositiõe horũ locorũ in qbus dixi/mus eũ posse fieri hylech in die erit hylech.nisi sit in signis masculinis. Si autẽ nõ fuerit sol in die in his locis nõ poterit eẽ hylech:qre tũc hylegiã a luna.quæ si fuerit in angulo uel succedenti angulorũ erit hylech absq; scrutatiõe signorũ masculorũ seu feminorũ:Sed utilius ẽ ut sit in natiuitatibus feminarũ in signis femininis & in natiuitatibus masculo/rũ in signis masculinis.Oẽs uero putauerũt ꝙ luna sit hylech in tertio: quia est locus gaudii & fundamẽti eius.Sed de nouo putauit dorothi/tius ꝙ luna cum fuerit in hoc loco erit impedita.Ptolomeus autẽ non denegauit lunã posse fieri hylech ĩ nono:sed tribuit ei regulã solis.ꝙ si luna nõ fuerit in his locis & ceciderit:qretur hylech.si fuerit natiuitas cõiunctionalis ex gradu ascendẽtis.s.nati.Si uero fuerit natiuitas ꝑuentionalis incipies a parte fortunæ:quod est ascendens lune & post po/suerunt gradum ascendẽtis & ideo ꝓposuerũt partẽ fortunæ in ꝑuẽtione:quia luna est tunc plena habẽs potestatẽ noctis cũ perfectione sua & ceperunt ab ascendẽte in natiuitatibus cõiunctionalibus: quia luna fit in cõiunctione absq; lumine:& tũc erit lumẽ totũ solis.s.ascẽdentis. Si autem inceperis a parte fortunæ & fuerit in angulis uel in succedẽtibus angulorũ aptabitur hylech: & nõ qretur utrũ sint masculia signa uel feminina.& si ĩceperis ab ascẽdẽte erit hylech oĩno:nisi sit ibi pars fortu/næ.uel fuerit impeditũ & nõ cõsideratur utrũ sit cadẽs ab angulis: quia est in eo & nõ est aliquid querẽdũ:quia quod timetur deesse aliorũ lo/

eorũ hylech ex ꝑfectu uel in ꝑfectu. possibile est enĩ ut sint ꝓdicta loca i locis ꝑfectis. Ascẽdẽs autẽ nõ desinit esse in ꝑfectu. Si uero sol & luna & pars fortunæ uel ascẽdẽs nõ cõuenit hylech aspice cõiũctionẽ uel ꝓuẽtionẽ quæ fuerit ante natiuitatẽ & quã harum aspexerit si sit in angulo uel in succedẽti angulo erit hylech & nõ ẽ cõsiderãda natura signi & sexus utrũ sit masculinũ uel femininũ. Cũq; scíueris hylech & uolueris scire diuisorẽ alcochodẽ secũdũ dicta dorothii. Aspice dñm domus & dominũ termini ac dñm exaltatiõis seu triplicitatis & ĩcipies ex eis a dño termini: qui si ꝓiecerit suos radios ad ipsum terminũ aspiciẽs eum ipse erit alcochoden. Si uero nõ ꝓiecerit radios suos ad ipsum terminũ & ꝓiecerit dñs domus uel exaltationis aut triplicitatis: qui ꝓiecerit radios ex ipsis ipse erit alcochoden si fuerit eorum dignitas una. i. si fuerit unius dignitatis. Si autẽ unus eorũ habuerit dignitates ꝓiecerítq; radios suos ad ipsum terminũ erit hic alcochoden. Similiter dñs trium dignitatũ dignior qui loco fuerit fortior. Si uero fuerit idẽ locus uel cõsimilis ipse q fuerit in angulo uel soli si fuerit ĩ ortu: cuspide ꝓprior: erit fortior: & hæc est expositio esse eorũ. i. alcochoden in cuspide. Si fuerit utiq; planete in angulis uel in succedẽtibus angulorũ ille qui fuerit ꝓpior gradui angulorũ uel succedẽtibus angulorũ fortior erit. & si fuerit unus eorũ peregrinus & alter in domo sua erit fortior. Si uero fuerint orientales ille qui fuerit soli ꝓprior erit fortior. Et cõmisce hylech planetã q fuerit in ascẽdẽte uel in medio celi. Et cõmixtio eius ẽ ut aspicias planetã qui fuerit in ascẽdente uel in medio celi si habuerit aliquã dignitatẽ in hylech ex domo uel exaltatiõe aut triplicitate seu termĩo: uocabitur particeps. i. erit cõsimilis ei & dignior habebitur illo qui habuerit unã partẽ. i. unã dignitatẽ. Quod dixit Dorothius ꝙ saturnus & iuppiter & mars cũ fuerint oriẽtales uel cũ sole in uno gradu aut in aliqua stationũ uel ante hec loca uel post ipsam per. vii. dies dum inde habuerint aliqd' testimoniũ in hylech tẽperat uel fortasse ꝑit hylech uel alcochoden. Melior aũt & dignior est dñs termini hylech si ꝓiecerit radios suos ad terminũ hylech. Cũ uero fuerit multi fortes: fuerintq; eorũ partes eq̃les & aspexerint oẽs hylech ipe qui ꝓceteris aspectu ꝓprior fuerit hylech: ꝑit hylech. Ptolomeus aũt noiauit ita aspectũ q̃si unã ex cæteris dignis ptibus. dixit quũq; aspexerit dños dignitatũ hylech ex domo & exaltatiõe seu triplici. & termĩo: q pl's dignitatis fuerit cũ aspectu ipe erit alcochodẽ qui ꝑit. Si aũt fuerit planeta hñs in hylech unã dignitatẽ & aspexerit: fueritq; alter habẽs tres dignitates & nõ aspexerit dñs trium dignitatũ preerit. Dixitq; etiã ꝙ ille planeta est dignior ut ꝓsit qui plus dignitatis hũerit in ascẽdẽte & luminaribus & in parte fortunæ seu in gradu cõiunctionis uel ꝓuentionis quæ fuerit añ natiuitatẽ.

q Vod si fuerit planeta habẽs dignitatẽ in tribus uel quatuor locis seu in duobus ex his locis.s.supradictis cõstituemus eũ almutaz super natiuitatẽ qui ꝑerit.i.qui habet domiuim. post hec aspiciemus ad sciendos annos locum ipsius planetæ almutaz qui si fuerit orientalis & in angulo & cũ hoc fuerit in suo hayz.i.planeta masculinus in die in signo masculino super terrã &c.& fuerit in sua dignitate ut i domo & exaltatione in triplicitate & termino eueneritq; ut sit in hayz & in angulis qui sunt ascẽdẽs & mediũ celi dabit ãnos suos maiores. Si uero fuerit in dignitate sua oriẽtalis & in sequẽtibus angulorũ:& maxime in hayz.cũ nõ fuerit in gradibus anguli liber significabit annos suos medios: & si fuerit liber eodẽ mõ quo diximus sed fuerit cadens ab angulo:significat annos suos minores. Si aũt acciderit ei cũ casu retrogradatio & pegrinatio uel descensio significabit iuxta numerum annorũ suorũ minorũ horas. Cum uero sciueris ipsum auctorẽ & uolueris scire qd augebũt ei planete uel minuent ex annis ita aspice. Si aspexerit eũ fortuna augebit ei annos suos minores nisi sit retrograda uel cõbusta:quia tunc addet ei secũdũ numerũ annorũ suorũ minorum mẽses.si uero aspexerit eũ malus quarto aspectu uel oppositione: aut fuerit cõiunctus.i.cum eo in uno gradu uel signo minuet ei secũdum annos minores. Et mercurius cũ fuerit cũ fortunis & dantibus dabit annos suos minores. Cũ uero fuerit cũ malis & minuẽtibus minuet similiter annos suos minores. Cũq; sciueris annos nati ex annis significationũ alcochodẽ. Diriges ei hylech ad radios malorũ ex q̃to aspectu uel oppõne & cõiũctiõe unius signi:a tertio quoq; uel sextili aspectu p gradus ascensionis regionis sue ad unũquẽq; gradum annũ. Cũq; ꝑuenerit ad malũ absq; ꝓiectione radiorũ fortunæ ad ipsum gradum & similes fuerint ipsi anni annis alcochoden.ipse erit annus in quo ꝑibit natus: & maxime si fuerit annus nati & dñs ascensionis eiusdẽ anni:necnõ & dñs ꝓfectionis eius impediti ab ipso malo. Et scito quotiẽscũq; ꝑuenerit ꝓfectio hylech.ad radios uel corpus mali.i.ad gradus ubi erãt mali & radii eorũ in radice natiuitatis ad corpus mali siue ꝓiecerit radios suos ad ipsum gradũ uel nõ erit ãnus ꝑiculi & abscisiõis:ex malis abscisores sũt mali & eo deterius si fuerit malus in cursu gradus hylech ex altitudine & declinatione:qa Dorothius putauit ꝙ hylech cõiũctus fuerit malo ex quarto aspectu uel oppositione fueritq; malus.i.accipiẽs uersus septẽtrionẽ & meridiẽ in latitudĩe remotus ab itinere hylech nõ ifficiet dñm natiuitatis sed faciet ei periculũ:& nõ facias directionẽ absq; notitia latitudinis planetæ.i.nõ dirigas hylech.uel aliquod tale nisi facias latitudinẽ planetarũ atq; stellarũ fixarũ. Post hec scias in circulo indirecto cuius gradus uadit planeta malus per latitudinẽ ab itinere circu-

lo signorũ. Et cũ sciueris ꝓicies radios eius ex eodẽ gradu: tũc cũ peruenerit hylech ad radios eius trini uel sextili. seu. iiii. aut oppositiõis aspectus uel ad eius corpus interficiet si deus uoluerit.

I Nterfectores uero sũt saturnus & mars & sol ex oppositione & . iiii. aspectu & cõiunctione. Luna quoq; cũ fuerit ex quarto aspectu solis qualiscũq; hilech iunctus fuerit ei interficit. Similiter & cũ fuerit in omni oppositione, eadẽ etiã luna qñ iungitur p corpus suũ ei gradus signi ascẽdentis cũ fuerit hylech interficit: necnõ & si ipsa iungitur gradui ascẽdẽtis cũ fuerit ipsa hylech interficit: qa luna inimica est ascẽdẽtis. Similiter est ascẽdẽtis inimicatur ei ꝓpter diuersitatem substãtiarũ suarũ quia ascẽdens est ex substãtia ex die. i. substantie a caloris & solis. Luna uero ex calore noctis & frigoris & sũt inimica adinuicẽ & cõtrarii. Loca etiã nubilosa & tenebrosa ex circulo cõiũgitur eis hylech interficiũt. Nã cor scorpiõis & cor tauri ꝑnimio eorũ calore & supfluo si ei iungitur hylech iterficiũt. Mercurius quoq; cum fuerit cũ malis in q̃rto. s. aspectu eorũ uel oppõne aut in sextili uel trino aspectu inuasu uidelicet a malis absq; aspectu eorũ & iũctus fuerit gradui corpis hylech uel eius sextili aut trino uel. iiii. aspectu aut eius oppositiõe iterficit. Sed si fuerit ecõtrario q̃ dixi nõ iterficit. Gradui ẽt occiduo. i. vii si iũgi tur hylech uel luna aut qcq̃d ad eũ direxeris iterficit. Et cũ pfecta fuerit directio in fine signi cũ dimidio annorũ alcochodẽ minorũ uel mediorũ aut maiorũ iterficit: & cũ mutatur dispositio ab hylech ex termino mali in terminũ mali ab ipso itroitu alicuius mali: & si nõ iterficit timebitur de eo ꝙ iam diu durauerit de ipso termino.

E T scito ꝙ Ptolomeus uidebatur ut luna semp dirigatur ad radios malorũ & fortunarũ ad sciendũ esse corporis in sanitate uel infirmitate & eẽ matris & parũ fortunæ ad sciendũ acquisitiones uiri diuitias. s. & eius pauptates & solis ad sciendũ esse patris & regni & magistri. Videbatur quoq; sibi ꝙ directio gradus medii celi per ascensiones circuli directi. Rursum ipsi & uniuersis aliis uisum est ut dirigatur ad sciẽdum esse eius ex gradu ascẽdẽtis ꝙ diuisiões termi norũ ad radios malorũ atq; fortunarũ. Eodem si euenerit ut sit diuisor malus: & diuisio fuerit in radiis malorũ ꝑnunciat in hoc angustias & malã & cõtinẽtiam: infirmitatẽ quoq; corporis & corruptionẽ cõplexionis secũdum q̃titatem naturarum mali. Si uero diuisor fuerit malus: & radii fuerint fortunæ erit esse eius cõmune. i. infirmitates cũ salute: & paupertas cum abundantia. Si uero diuisor fuerit fortuna & radii similiter fuerint fortinæ. Siquis natorũ fuerit ex filiis pauperũ: & mediorũ in esse cõtinentia: erit similiter mediocris diuisiõe: erit mediocris suo esse & in sua continentia si deus uoluerit.

s Cientia ꝓiectionis radiorũ: Scito ꝙ hylech siue sol uel luna fuerit uel aliud quodlibet. Cum uolueris uitam scire nati & eius esse diuisione eiusdem uitæ necesse est tibi incipe opus ꝓiectionis radiorũ planetarũ ab eis. Et de duobus modis ex dictis antiquorum: quorũ unus est per quã accipiũt & operatur fere uniuersi qui diuidimus radiũ: quod est opus Dorothii. Cuius hoc est opus incipiẽs aspice locũ planete: & ipse eũ per gradus equales atq; minuta. Post hoc scito aspectum eius sextilẽ uel. iiii. siue oppositũ: quia ꝓiecit ad eos radios suos p similes gradus equales atq; minuta: & uerte eos in gradus ascentionũ eiusdẽ signi & hi erũt radii planetæ & in signo suo aspicies gradus eiusdẽ: & uerte eos in ascẽsiones & scribes eos & hoc est gradus corporis eius. & similiter facies ascẽdens & loca. xii. per gradus ascẽtionum: hoc est opus ꝙ opati sunt antiqui: & hoc uerbi gradus. Si esset hylech i. x. gradu arietis: & malus ad quẽ uoluimus dirige in. xx. gradu scorpionis dirigimus a loco hylech in gradu tauri ad radios & mali. dirigemus autem ut supra minuẽdo ascensiones quæ sunt in directo hylech de ascensiouibus quæ sunt in directo. xx. graduũ tauri: & qui remãserint ipsi erũt gradus directiõis. s. quorũ numerũ debemus dare annos &c.. Ptolomeus aũt utebatur alio modo: & dicebat ꝙ uniuersi radii cõgregẽtur in cuspide. i. in pũcto terræ: & fuerit una res: & dixit ꝙ necesse est nobis scire radiorũ diuersitatẽ secũdũ sitũ loci. Incipiẽs eni opari radios per lõgitudinẽ planetarũ ex angulis & per ascẽsioues ciuitatis in qua fueris: sicut opaberis in hoc capitulo: & cũ ordinaueris locũ planetarũ diriges hylech & gradũ ascendẽtis secũdũ has lõgitudines quẽadmodũ dixi tibi. Et cũ ꝑuenerit ad malos malũ secũdũ eẽ & fortitudines si deus uoluerit. Scito ꝙ hylech sol & luna aut quodlibet aliud cũ fuerit in his locis qui sunt inter mediũ celũ & gradũ occidẽtẽ dirigetur retrorsum. i. uersus septimũ cõtra successionẽ signorũ & gradu cadente qui pre ascẽdẽtis accipiẽs retrorsum a capite gradu ascẽdentis per ascensiones climatis: & secũdũ lumẽ graduũ qui fuerũt inter eos p ascẽtiones ad unũquẽq; gradũ annũ & interficit. & hec directio bene exposita est i libro introductionũ alcabiti & habumasar. Si uero ad caudã fuerit directio. dirige a gradu caude per gradus ascensionis: & secũdñ numerum graduũ qui fuerit inter eos erit anni. Si aũt i hylech hic inter medium celũ & occidentẽ & dixeris ad ea. dirige retrorsum cõtra successionẽ signorũ uersus occidentẽ: sicut ꝑdixi tibi. Et scito ꝙ mali non possunt esse plusq̃ sex: duo mali: saturnus. s. & mars & mercurius cũ fuerit cũ eis uel in natura eorũ in aspectu. Et quartus sol cũ fuerit cũ marte ꝓprie: aut in quarto aspectu eius: aut eius cõiũctiõe seu oppositione: aut in eius sextili uel trino aspectu fortunæ ad eos: tũc eni fit malus similis cũ saturno.

Quintũ uero malorũ eſt caput & ſextũ eſt cauda. Et ſcito ꝙ mali neceſſa rio ſunt ſex. Nã duo ſunt mali naturaliter: ſaturnus & mars: & duo acci/ dentaliter: mercurius & ſol. duo uero localiter: caput & cauda. Scito ꝙ hec oĩa eſſe cũ fuerint ſicut pdixi tibi. Et cũ cõgregati fuerint hi ſex ſuper uenerẽ abſq; aſpectu fortunæ erit natus ſpadus. ꝙ ſi dñs triplicitatis ue/ neris primus fuerit fortis pficet ei hic. Si aũt erit cũ hoc ꝙ paſſus fuerit laborioſus indigens cibo uẽtris ſui oĩbus diebus uite ſue. Cũq; uolueris ſcire uitã nati: & eſſe eius in diuiſione uite ſue: neceſſe eſt tibi ut incipias opari pieᴄtiones radiorũ planetarũ. Poſt hec diriges hylech eius. i. gra dus ſecũdũ opus harũ longitudine iuxta quod dictũ eſt in ope eius. Cũ/ q; uolueris dirigere hylech ad aliquẽ gradũ malorum: uel ad radicos eorũ: accipe quod fuerit inter hylech & gradũ mali per aſcenſiones in ciuitate in qua natus eſt puer ex gradibus atq; minutis: & ꝙ eiecerit po/ ne ad unũquẽq; gradũ annũ. Cuius opus eſt ut accipias a primo minu/ to ſigni arietis uſq; ad gradũ: & minutũ in quo fuerit hylech per aſcen/ ſiones ipſius ciuitatis. Iterũ accipies a primo minuto arietis uſq; in gra/ dum & minutũ in quo fuit malus: & eius radii: & accipies ſupfluũ quod fuerit inter eos: hoc eſt minues minorẽ de maiori: & quod remanſerit ex ipſa eſt longitudo quæ fuerit inter eos. ponesq; unicuiq; gradui an/ num & hoc eſt opus hylech. Et iam multotiens reiteraui tibi in hoc li/ bro ad ſciendũ eſſe nati ut dirigas ſemp in natiuitatibus gradũ aſcendẽ/ tis: qa ipſe diuiſor eſt qui uocatur algrebuhar. Poſt hoc aſpicias quod remãſerit ei donec pficiat terminũ ſuũ ex gradibus atq; minutis: & po/ nes eos per aſcẽſiones ad unũquẽq; gradũ annũ. Deinde aſpice cũ per/ fectus fuerit terminus ex dño ſecũdi termini quot gradus habet pones quia eos etiã per aſcẽſiones: quia ipſe dimittet ſecũdũ numerũ ipſorum graduũ annos: cũq; fuerit in radiis fortunæ diuiſo & diuiſor fuerit: for/ tuna erit in ipſis annis in trãquillitate & abundãtia ſeu largitate uite & p tinet ad finẽ eorũ: quæ ſignificauit ex bono cũ puenerit gradus ad gra/ dum fortunæ ſi deus uol'. Similiter donec facies pficiatur opus uita. De diuerſitate autẽ alcochoden dixit Dorothius: quia ſi eſſet uni planetæ tres dignitates & alteri uua: & aſpexerit dñs unius: dñs uero triũ nõ aſpe xerit: eſſet ille qui aſpexerit dignior. Ptolomeus uero dixit qui fuerit plus dignitatis erit dignior & attẽtior: ſiue aſpexerit ſiue non.

Explicit liber primus. Incipit ſecundus.

SV per directionẽ gradus hylech & gradus aſcendẽtis. ſ. na tiuitatũ. In reuolutione eorũ annorũ &c. quæ neceſſaria ſunt eis ex directione. directio ad ſciendũ eſſe regis & ad ſciendũ q̃tum perit regno & ad reuolutionẽ anni mũdi ſi ue anni nati. Nã uel directione regis uel diuitũ diriges eis

a gradu medii celi per ascensiones celi directi ad omē. lix. minutū. ad octo scđa donec pueniat ad malos uel ad fortunas unum diem: & diriges similiter ad sciendū esse corporis regis in sanitate & infirmitate corporis eius a gradu ascendentis ad malos ad fortunas: & diriges in reuolutione annorū mūdi: uulgi & rusticorū a gradu ascendētis ad malos & fortunas. ad omē. lix. & . viii. scđa diē unū. Et ad sciendū esse regis a gradu medii celi ad fortunas & malos ad omē. lix. minuta. viii. scđa. & in reuolutione annorū natiuitatū diriges ad sciendū esse annorū nati a gradu ascendētis ad fortunas & malos ad omē. lix. minuta. & . viii. scđa unū diē. Cumq̧ peruenerit pfectio ad fortunas signi incolumitatē & psperitatē atq̧ pfectum. Cū q̧ puenerit ad malos significat infirmitatem & amissionē atq̧ cōmixtionē esse illius si deus uoluerit. Ex pfectione in reuolutione annorū nati ut aspicias a gradu ad quē puenerit pfectio ab ascendente ad omēs. xxx. gradus annū unū. Post hec pones ex gradu ad quē peruenit annus usq̧ ad pfectionē. xxx. graduū & uniuerso anno. i. dabis uniuerso anno. xxx. gradus. Deinde aspicies quot gradus sicut inter gradū ad quē peruenit annus: & gradū fortunæ uel mali & accipies superfluū quod fuerit inter eos & multiplicabis eos in ip. & septā unius integri: & secūdū q̃titatē ipsorū graduum accipies ex diebus & cū fuerit cōiunctio gradus cū malo erit duritia & malū esse ex uita. & cū peruenerit ad fortunas secūdū q̃titatē eiusdē numeri duodecies multiplicati. signi largitatem & dilationē eius esse & equalitatē cōplexiōis ac sanitatē eius secūdū q̃titatē naturæ illius fortunæ in circulo. i. si fuerit dñs substātie significat substātiā. & si fuerit dñs domus regine significat regnum uel domum a rege.

d Ixit messehallach cū se mouerit rex uel priceps & fuerit in secundo ab ascendēte mars indicat ei q̧ habebit dānum in his quæ ad deū pertinent in propinquis. s. eius & filiis uel regno atq̧ substātia. Intrabit eni super eū hoc detrimentū ex contētione bellorum uel cōbustione. Si aūt fuerit saturnus erit quod dixi ex latronibus aut naufragio uel infirmitate. Sed si fuerit malus receptus non impedier hic: & erit de eo aliqua mētio sed nō pficietur & meliorabitur. Si uero nō fuerit receptus: aut fuerit in descēsione sua. patebit & magnificabitur donec audietur ab oibus: & eo fortius si fuerit planeta retrogradus: quia significat solutionem & destructionē. Similiter fortune significat aptationem & bonam laudem.

Tē dixit messehallach. In electionē & cōstitutionē principū.
i Cū fuerit dñs domus lunæ retrogradus significat odium militum & ciuiū regionis erga eū qui eligitur cū ingreditur princeps opus suum. Porro anni uite ex alcochoden sunt secūdū quod tibi

narrabo. Aſpicias planetã qui pfuit hylech. Qui ſi fuerit in domo ſua uł exaltatione aut triplicitate ſua in medio celi aut in aſcendẽte uel in.xi. cũ fuerit diurnus & i nocte.i.in tali fortitudine i figura diei in qrto & i qnto ſignificat annos ſuos minores.& ſi fuerit peregrinus & occidẽtalis in his locis ſignificat annos ſuos minores. Et ſcito q peregrinatio & occaſus & retrogradatio uel cõbuſtio nõ tm̃ nocet planetis altioribus q̃tum planetis inferioribus. Cũ aũt fuerint planetæ altiores impediti graui impedimẽto ſignificat ſecũdũ numerũ annorũ ſuorũ minorũ mẽſes uel dies. Cũ autẽ fuerit alcochoden extra.i.domũ & cætera hæc loca in angulis uel ſuccedẽtibus angulorũ ſignificat annos ſuos ſiue pegrinus fuerit uel qualitercũq; fuerit eſſe eius niſi ſit combuſtus: quia combuſtio ſignificat paucitatem uitæ. Et ſi fuerit alcochoden in cadentibus ab angulis ſignificat annos ſuos minores. Et qualicũq; modo ſignificauerit ãnos ſecũdũ q̃titatẽ ipſorũ annorũ erũt dies uel menſes. Si autẽ combuſtus fuerit ſignificat numero annorũ ſuorũ minorũ dies uel horas: & q̃dam ex eis moriũtur & nõ guſtabunt uitam. Et maxime cũ fuerit ipſe alcochoden & aſcendens ĩpediti aliquo ĩpedimẽto.i.ſi fuerint ĩpediti a malis & luna fuerit impedita in angulis a malis uel extra angulos. Scito q cũ aſpexerit alcochoden fortunæ & ipſe non fuerit ſub radiis ſolis augent ei: & dant ei annos ſuos minores. Et ſcito q cũ fuerit alcochoden cõbuſtus & nihil ſignificauerit: & fuerit uenus & iuppiter in natiuitate in aſcendẽte aut in medio celi aut aliquis eorũ ſperatur nato ex uita ſecũdũ annos ueneris uel iouis minores. Quod ſi dederint fortunæ per aſpectũ alcochoden aliquod augebit ei ſecũdũ numerũ annorum ſuorũ minorũ menſes uel dies cũ fuerit impeditus uel occupatus. Scito & q fortunæ cũ aſpexerit ex quarto aſpectu uel oppoſitione: aut fuerit cum alcochoden non abſcidunt ei aliquid.i.non aufert ei ſed augent annos minores cum non fuerint retrogradi aut combuſti uel impediti a malis. Alcochoden cũ fuerit in angulis oriẽtalis uel non orientalis: ſi tamẽ nõ retrogradus nec cõbuſtus: dabit ãnos ſuos maiores iuſſu dei. Cũ non fuerit in ſimili huic eſſe & fuerit cadẽs dabit annos ſuos minores. Et ſi aſpexit alcochoden fortuna augebit ei annos ſuos miores Si uero fuerit retrogradus nec cõbuſtus. Si uero retrogradus fuerit aut cõbuſtus dabit numerũ annorũ ſuorũ minorũ menſes. Et ſi aſpexerint mali alcochoden ex oppoſitione uel quarto aſpectu: uel nõ fuerit cum eo in uno ſigno minuẽt ei ſecũdũ annos ſuos minores: ſiue receperint eum uel nõ. Cum aũt aſpexerit malus alcochoden trino uel ſextili aſpectu. eũq; occuparũt abſq; aſpectu fortunarũ: tunc ipſe malus qui ita fuerit minuet ſecũdum annos ſuos minores. Alcochoden cũ fuerit cũ cauda & ipſe fuerit malus. fueritq; inter ipſum & caudã.xii.gradus: & infra

minuet quartā partem annorum qui positi sunt alcochoden. Cū uero fuerit caput cū alcochoden: fueritq; alcochoden fortuna: & fuerit inter ipsum & alcochoden. xii. gradus: & ista augebit super annos alcochoden quartā partem annorū. accidēs aūt quod ingreditur in donatione annorū minorū uel maiorū seu mediocrū. debes cōsiderare rōnē tuam quæ planete habēt impedimenta extra casum & retrogradatiōe & cōbustione: sed ex oppositione malorū & quarto eorū atq; cōiunctione. Etiam indicaui tibi qualiter impediūt eū: & qualiter retrogradatio minuet ei unū grdum ex ordine: & cōbustio similiter aliū. Porro si cōiuncti fuerint super eū retrogradatio uel cōbustio absq; casus non gustabit aliquid donec moriatur.

s Ol cum fuerit cū alcochoden cōiunctione uel oppositione: atq; quarto aspectu abscidit similiter annorū suorū minorū. Ex trino uel sextili si aspexerit alcochoden addit ei annos suos minores. & si esset ei cōiunctus aut oppositus: uel esset in eius quarto aspectu: essetq; ibidē receptio minuerit similem annorū suorū minorū menses uel dies si deus uoluerit.

c Vm fuerit dispositiouē ī alcochoden sub radiis erit quasi cecus nō poterit recipe ex fortunis augmētationē: quia nō aspicit eas nec aspiciūt eā nisi sit cum sole in uno gradu: quia ibidem est fortuna fortior q̄ esse poterit. i. sub sole in uno gradu: siue malus fuerit alcochoden siue fortunæ. Planeta quoq; cū fuerit opatus nō augebit alcochoden nisi rem modicā. Luna aūt recipitur a sole: quia recipit lumē ab eo ex omni domo: sed cū recipitur ab appositione amittit dimidiū receptionis. Si uero receperit in domo sua uel exaltatione erunt due receptiōes. Sol eo magis minuit annos alcochoden: siue orientalis fuerit uel occidētalis. Si fuerit in angulis aut in succedētibus inde malus exaltatione sua aut termino uel triplicitate sua. significat annos suos maiores quia est ex substantia orientalis uel occidētalis: fortuna cum aspexerit alcochoden ex oppositiōe & fuerit retrograda & debilis ex impedimēto malorū non poterit addere nutu dei nisi menses secūdum numerū annorū suorū minorū si deus uoluerit.

p Ars patris & matris diriguntur ad sciēdū uitam eorū per ascēsiones ad corpora malorū & eorū radios ex numero graduum ad unūquēq;. s. gradū aunū siue aspexerit eas aliquis quatuor. i. dn̄s uel termini uel exaltationis atq; triplicitatis actorū.

d Iriges nato gradū ascendētis: siue hylech fuerit uel ad unūquēq; gradū per ascensiones annū usq; ad radios malorū uel fortunarū in radice natiuitatis: & dirige in reuolutione anni gradus ascendentis ad sciendū esse illius per gradus equales ad radios for/

tunarũ & malorũ domos locorum & pones unũquẽq; .lix.M.&.viii. Sed diem integrũ si deus uoluerit. Et diriges ad sciendũ esse maiora nati ex signo ꝓuectionis. Et scito ꝙ signũ ꝓuectionis sit semp simile gradui ascendentis: eo quod omẽs .xxx. gradus sunt annus. Est eni simile ascendentis radicis cuius exemplũ est hoc. Si fuerit ascensus radicis .x. gradus signi arietis erit signũ ꝓuectionis ideo gradus tauri in secundo anno. Similiter ad unũquẽq; annũ semp signũ unũ si deus uoluerit. Similiter cum uoluerit scire maiora esse illius multiplica gradus signũ ꝓuectionis & radios malorũ atq; fortunarũ .i. gradus qui sunt inter gradum signi ꝓuectionis & radios per .vii. gradus multiplica & sextã partẽ unius: & ad numerũ ipsorũ dierũ: mutabitur esse nati a bono in malum uel a malo in bonũ secũdum naturã dñi radiorũ: siue fortuna fuerit uel malus. Et diriges ad sciendũ esse patris omni die a gradu patrũ .i. a gradu quarte domus ad corpora fortunarũ malorũ eorũq; radios. Ponesq; omẽ .lix. minutũ .&. viii. scđa diem unũ. Narrabiturq; in accidente secundũ q̃titatẽ malorũ ac fortunarũ: & loca in quibus fuerint: & pertiuẽtia locorũ per dominationẽ ex .xii. signis: quia planeta quodcũq; .i. ex suis ꝓpriis signorũ aspexerit affert eius signi naturã. Qui uero nõ aspexerit signũ similitudinẽ naturæ eius & uisione & desiderio atq; cogitatione si deus uol. Et diriges ad sciendũ maiora esse patris ex signo ꝓfectionis .i. ex domo patris: ex parte patris ex numero omniũ .xxx. graduũ. Diriges enim quod fuerit inter p̃dicta & radios malorũ & fortunarum multiplicabisq; ipsos gradus qui fuerit inter p̃dicta & radios malorum atq; fortunarũ in .xii. gradibus ex .x. minutis: & quod ꝑuenerit ipse erit numerus dierũ qui significabis accidẽtia malorũ: uel malorum secũdũ naturam dñi radiorum & pertinentia locorũ ad eũ. & diriges ex parte matris in radice natiuitatis ad radios fortunarũ ꝟuel malorũ. eritq; ois gradus per ascẽsiones annus. ad sciendã uitã hoc erit in uita. In maiori autẽ esse eiusdem matris diriges eũ radice natiuitatis ad omẽs .xxx. eq̃les anuũ: quẽadmodũ facis patris in maiori esse. diriges matri gradum lunæ ad omẽ .xxx. minutũ .&. viii. diem integrum. Nunc ponã tibi exẽplar per quod diriges & semp ꝙ gradieris aspexi directiones huius natiuitatis: eratq; ascendẽs .v. gradus tauri: & nullus planetarũ erit in eo: nec radii eorũ qui essent plus .v. gradibus p̃ter lunã. Erat autẽ in sextili aspectu ascẽdentis in cancro .s. in .xxiiii. gradus minui .v. gradus ascendentis ex .xxiiii. gradibus radiorũ lunæ in ascendente: & remanserunt xix. gradus. Diximusq; ꝙ disponeret ascẽdens .xix. dies usq; quo ꝑueniret ad dispositionẽ lunæ per radios sui aspectus sextilis. Post hec disponet luna expletione .xxx. graduũ ex ascendẽte & ex scđo duos expletos .ix. gradus usq; quo peruenerit ad lumẽ radiorũ sextilis aspectus satur/

ni. Deinde recipiet dispositioné saturnus per lumé sextilis aspectus ue/
neris: eo q ꝓprior planetis ad radios saturni post saturnũ erat uenus.
Minimus itaq; gradus saturni ex uenere & remãserũt.iiii.gradus. Dixi
musq; q disponet saturnus.iiii.dies post hoc minimusue nõ est a mer/
curio: remãserũtq;.viii.dies. Deinde minimus mercuriũ a ioue & remã
serunt.xiii.diximusq; q disponeret mercurius.xiii.dies. Post hoc mini
mus.xxvii.gradus iouis ex.xxx.& remãserunt.tres dies ex geminis. Si
militer fiat usq; ad expletioné.xii.domorũ. Et si aliquis planeta aspice/
ret gradũ ascendétis ex simili gradu nulla dispositio esset ascendenti:
sed esset dispositio planete: quia occuparet minutũ planeta. Ascendens
hoc modo opare eũ reuolueris annũ ab ascẽdente usq;quo reuertatur
etiam ascẽdens si deus uoluerit: & ita facies ad sciendũ esse. & hoc mo/
do diriges ex gradu secũdum domus patrũ: patri & matri a gradu lu/
næ ad sciendum minora esse.

Et ait messehallah. dirigẽs ex radio dñi exaltationis ascenden tis uel dñi triplicitatis: aut termini eiusdem ascẽdentis. A ra/ diis. s. illius cuius aspectus ꝓprior esset gradui ascẽdentis: & li cet sentẽtia nõ est autẽtica: quia potest fieri ut nõ aspiciat aliquis istorũ .iiii. Ascendens uel patrem patris uel matris & domũ patrũ: aut gradus horũ locorũ: & necesse nobis dirigere ex eis si deus uoluerit. facies ex si gno ꝓfectionis ad sciendũ maiora esse usq; ad expletioné anni. Et ad maiora esse partis patris & matris ex ꝓfectiõe patris si deus uoluerit.

Item aliam figurã aspexi: & erat ascẽdẽs natiuitatis in radice signorũ geminorũ.xx.gradus peruenitq; signum ꝓfectionis anno.v.ad librã.xx.gradus. Volumus deo auxiliante scire es se eius in eodé anno ex eo numero q dãtur.xxx.gradus uni anno per radios. Minimus minoré de maiori: postea multiplicauimus per.xii. fuitq; omé.lix.minutũ.&.viii.scđa dies unus. Nã minimus signi profe/ ctionis qui sunt.xx.gradus signi libre ex ioue & remãserũt.iiii.multi/ plicauimus.iiii.qui remãserũt in.xii.& exierũt.4g. Diximusq; disponet minimũ horũ dierum per lumé cõiunctionis iouis & per lumen sexti/ lis aspectus lunæ.4g. Deinde minimus ioué ex luna & exierunt.v.gra/ dus inter eos quos multiplicauimus in.xii.ꝓuenit ad hoc.lx.gradus: & diximus q disponet iuppiter per lumen sextilis aspectus lunæ.lx.dies. Post hoc minimus gradus lunæ qui sunt.xxviii.de signo ꝓfectionis re mansitq; unus. Deinde aspeximus alterũ signũ: & ecce mars ꝓiciebat lu mé in eũ secũdum gradũ. Accepimusq; gradũ qui remãserat in signo ꝓ fectionis: & duos gradus signi & multiplicauimus per.xii.& exierunt xxxvi.dies. fuitq; dispositio lunæ. Post hoc minimus marté qui est in gradibus a sole & remãserũt.iii.gradus quos multiplicauimus in.xii.

& exierunt a.xxxi.dies. Diximus q disponeret mars per lumé oppositionis solis hos dies. Iterũ multiplicauimus.xv.gradus qui remanserũt ex signo ꝑfectionis ex ꝑfectione.xxx.in.xii.& exierũt. clxxx. diximus ergo q disponet sol per naturá expletionũ.clxxx.dierũ. & si sol eẽt in xv.gradu & minueremus marté ex eo remaneret.xviii.& si annus finiret in.xv.ꝑiceremus.iii.& multiplicaremus.xv.in.xii.essetq; dispositio martis per lumé oppositionis solis donec finiretur annus si deus uoluerit. Aspice igitur hic quia sic facies per radicé natiuitatis donec finiatur uita ad unũquéq; gradũ annũ per ascensiones secundũ hoc modo etiá facies patri & matri.

d Ireximus auté ascendés ad sciendũ esse nati hoc modo p ascésiones. facies cũ uolueris esse nati uniuersali scientia nutu dei: diriges semp gradus ascendés & nõ ab alio. Aspeximus igitur & erat ascendens.xv.gradus capricorni & iuppiter eo gradu per gradum.i.in eodé gradu ascendéte. direximusq; gradũ iouis: quia nõ erat opus ascendéti. Similiter cũ uideris in omni loco huic simile. Aspeximusq; quis planetarũ esset proprior ioui de illis qui erant illi priores: & qui erát plus gradibus. Eratq; mars.xviii.graduũ. Minimus ergo iouem ex marte & exierũt.iii.gradus. Diximusq; q disponeret iuppiter per lumé oppositiõis martis.iii.annos. Deinde minuimus martem ex uenere quæ erat in.xx.gradu & exierunt duo. diximus q disponeret mars per lumé cõiunctionis ueneris.i.annos. Post hoc minuimus uenerem ab ascendente signo remáserũt.x.gradus ex signo ascédente: & ꝑuenit in scđo ad solé signo in.x.gradu. Diximusq; disponet uenus.x. annos per naturá suam: &.x.annos per naturá solis. Deinde minuimus solem a ioue & remanserunt.v.gradus. diximusq; disponeret sol per naturá iouis.v.ános. hoc modo facies donec semp finiatur.i.dicit in eé eius ad unũquéq; gradũ annũ per ascensiones si deus uoluerit.

i Tem aspice in dño termini ascédentis: quia ipse est algebuhar.i.diuisor.i.aspice quod remásit ex termino suo de gradibus & minutis donec perficiat eũ: & pone eũ ascensiões & uerte gradus termini equales in gradus ascésionũ: & pones unũquéq; gradum annũ: eiq; in diuisione eiusdé planete. Post hoc aspice dñm secundi termini & quot sint gradus eius: & pones etiá eas ascésiones ut supra quia erit quo in diuisione eiusdé planete ad unũquéq; gradum annus. Quod si fuerit ipse planeta fortuna diuidet in radiis fortunarũ & erant in tranquilitate & dilatiõe & prosperitate. Si uero alter fuerit dic ecõtrario. Si uero fuerint fortunæ & mali erit eé illius mediũ. Similiter fac in tertio termino &.iiii.&.v.donec finiatur uita eius si deus uoluerit. Et scito q planeta qui significat detrimentũ mébri & angustias uite mo

tum quoq; & periculũ corporis ueniet cum significatione sua cum diui serit nutu dei. Similiter planeta qui significat regẽ.i.honorẽ &c.

i Tem directio gradus hylech ad sciẽdũ res uite nutu dei. Diri ges eni a gradu hylech ad corpora fortunarũ malorũ & eorum radios: & pones ad unũquẽq; gradũ qui fuerit inter ipm hylech & radios seu corpora malorũ annũ per gradũ ascẽsionũ. Cuius exemplar est hic. Fuit sol hylech & erat in medio celi in capricorno in xv. gradu & radii quarti aspectus saturni in. xii. gradu. Posuimus gradus solis ascẽdentes & fuerũt. xiiii. gradus. posuimus quoq; & gradus saturni ascẽsiones & fuerũt. xx. gradus. xix. minuta. Post hoc minuimus gradus solis ex radiis saturni & remãserũt. vii. gradus & xxx. minuta p ascentiones. Dicimus q sol uiget quarti aspectus saturni per. iiii. annos & dimidiũ ac decimã anni: & tũc patiatur natus in pedibus ex frigore & siccitate: & dolorẽ genuũ & podagra. Quod si c adhuc nato fuerit spatium uite trãsibit ipsum terminũ nutu dei. Si ꝑiecerit fortuna radios sui os ad ipsum terminũ Similiter fac omne opus tuũ nutu dei. Porro gradum ascendẽtis per ascẽsiones diriges semper ad radios malorũ ac fortunarũ: siue hylech fuerit ascendẽs aut nõ ad sciẽdũ eẽ nati si deus uol.

ſ Vnt quoq; tres modi directioni quos oportet te scire: quatenus iudicia apta sint in eis siue bonũ fuerit siue malũ. Primus est diuisor qui uocatur algerbuthar qui est dñs termini ascendentis siue aspexerit ascẽdens uel nõ ipse erit diuisor qui nõ desinet disponere donec finiatur gradus sui termini ex signo. Post hoc diuisor termini secũdi qui eũ succedit: qui nõ cessabit esse diuisor donec finiatur gradus sui termini per ascensiones ad unũquẽq; gradũ annũ: facies similiter usq; in finẽ uite nati si deus uoluerit.

ſ Cientia triũ radiorũ. Scds est dñs radiorũ qui sciens ex priori planetarũ a gradu diuisoris siue fuerit ipse planeta uelocior cursũ diuisoris uel tarditor. necesse est eni diuisori ut eat p radios eius & iungatur eis. Cũq; peruenerit ad radios eius si fuerit fortuna: significat dilationẽ uite & acquisitionẽ atq; ꝑfectu in substãtia eiusdẽ planetæ & in his quæ ad eum pertinent ex domibus circuli cum salute: qui corporis & equalitate sue cõplexionis. Si uero malus fuerit significat occupationẽ & infirmitatẽ atq; morbũ ex substautia planete & in eis quæ ad eum pertinẽt ex domibus circuli. i. si fuerũt dñs domus substãtie patietur in sua substãtia. Et si fuerit dñs domus filiorũ morietur filius eius. Si uero fuerit domus regie rex ĩpediet eũ. Scito hoc in oĩbus domibus.

t Ertius uero est receptor. i. ille qui recipit diuisorẽ & etiã mutatio a planeta in planetã. qui diuisor cũ fuerit malus & ipse q recipit ab eo dispositionẽ cũ perficitur eius dominatio si fue

rit malus significat malũ: quia a malo mutatur in malũ & diuisor diuiserit in radiis mali & ad radios alterius: etiã post expletionẽ radiorũ ipsius mali mutatus fuerit: & si nõdum fuerit uita eius fortassis iterficiet hoc modo. Nam antiqui iudicauerunt eũ esse moriturũ si fuerit omẽs. iiii. mali. Si uero omẽs. iiii. significat dilationẽ uite & cõtinentie ultra modum: & opes maximas si deus uoluerit. Si autẽ fuerint. iii. mali & unus fortuna plus erit malũ. Si uero fuerint tres fortunæ unus malus erit plꝰs bonũ. St si equales fuerint fortunæ & mali bona: & mala esse equalia. Scito hic & nunc facimus mentionẽ de expositione istorũ. iiii. primus est cuius fuit diuisio ante diuisorẽ secũdũ: & hoc fit in mediis signorũ. i. infra sig. sed initio erit dispositiouis. Quia primus diuisor ex gradibus ascendẽtis ipse est dñs termini. Nõ ergo primo primus: quia idẽ est. In mediis aũt signorũ erit dispositio diuisoris secũdo post diuisorẽ primũ & ipse est qui pulsauit. i. qui cõmisit dispositionẽ ei. Secũdus qui recipit dispositionẽ a diuisore. Tertius uero est dñs radiorũ. Et ipse qui cõmisit dispositionẽ diuisori. Porro. iiii. in quibus est fiducia sunt hii. diuisor. s. & dñs anni: & dñs radiorum: & receptor qui recipit a diuisore & cõmiscetur istis signũ ꝑfectiõis: quia nõ fuerit in signis in quibus fuerũt corpora malorũ: aut quarti aspectus aut oppositiones eorũ auget malum & accelerat ꝑditionẽ ac mortẽ. Et si fuerit in radice in signis in ꝗbus erant corpora fortunarũ aut eorũ radii & nõ aspexerit eũ mali erit annus salubris & proficuus nutu dei. Et in dispositione dierũ multi horrent ponere dispositionẽ signo & ponent eã planetis in reuolutiõe anni natiuitatis & interrogationũ atq; initiorũ. Et ad sciendũ esse parentũ sit. pones diuisorẽ primũ & dispositionẽ dñm termini: sicut ꝓdiximus tibi in perfectione natiuitatũ si deus uoluerit. Nam & due directiones sunt ex reuolutione anni una. s. ad sciendũ minora esse cotidie usq; ad expletionẽ anni. Et alia ad maiora esse & fuerit fortasis unũ eẽ uel duo aut plus: & hoc scitur ex signo ꝑfectionis & ego exponã tibi hos modos si deus uoluerit.

i N directione ascendẽtis ad sciendũ esse diriges semp ad sciendum esse ex gradu ascendẽtis ad radios malorũ & fortunarũ usq; ad expletionẽ. ccclx. graduum donec reuertatur adgradum ascendẽtis ad omẽ. lix. minut. &. viii. a scđa die per gradus equales cũq; peruenerit ad fortunas & planetas donatores & receptores a malis dicemus ꝙ inueniet sustantiã & acquiret & sanus erit in eadẽ dispositione & erit ꝑfectus & acquisitio substãtie ex substantia planetæ & substãtia signi. i. domus in qua est ptinẽtis ad planetã ex circulo cum disposuerit si deus uoľ. Et planeta qui fuerit ꝓiciens radios suos ad gradum ac minutũ ascẽdentis erit dispositio in initio rei. Si uero nõ proie

cerit radios suos ad gradum ascēdentis tribuemus dispositionē gradui ascendētis:donec applicetur planete aut radiis planete:& dicemus ꝙ iu diciū in hoc erit in dn̄o ascēdētis:siue aspexerit ascēdens uel nō aspexerit:p̄sens fuerit uel absens. Post hoc dabis dispositionē dn̄i radiorum cui applicata fuerit dispositio sicut tibi p̄diximus. Messahallah cū dirigebat ad sciendū esse nati ab ascēdēte ab ipso gradu ad quem ꝓicit radios dn̄s ascendētis & dabat dispōnem eiusdē esse dn̄o ascēdentis sicut dirigitur in anno. Othmen filii affen: qui fuit impator sarracenorū ex radiis lune a medio celi infra mediū celū. Cōtra quē diximus: quia opus horum annotū in reuolutione anni mūdi ad diuersitatē uulgi necesse est ut sit directio ascendētis & ad nati magistrū ex medio celi. Et possibile est ut nō aspicias dn̄s ascēdentis ascendens:nec dn̄s medii celi mediū celum. Quod si dixerit ꝙ dirigetur ex gradu dn̄i ascendētis in ascendente per gradus radiorū eius in ascēdente. Quod si defuerit ex dn̄o triplicitatis:& eius gradibus in ascendēte. dicemus ꝙ possibile erit ut nō aspiciat isti. iiii. ascēdētes. Et necesse est oīno dirigere ab ascēdente atq; p hoc frangitur eorū sentētia hoc est expositio eorū quæ diximus tibi in initio opis:quia qui facit directionē necesse est illi ut dirigat a gradu ascēdentis. In anno autē ꝓfectionis pueniet annus nati secūdū numerū qd̄ datur unicuiq; anno. xxx. gradus ad signū ꝓfectionis ad similē gradū atq; neuter ascendētis. Cū igitur uoluerimus scire maiora esse. Accipiemus ex istis gradibus usq; ad expletionē. xxx. ex signo secūdo per gradus eqnales. i. accipiemus usq; ad ipsum gradū per quē ꝓiciuntur radii fortunarū seu malorū:& multiplicabimus eos in. xii, &. vi. in quo cum multiplicati fuerint. xxx. gradus. fuerūt. ccclxv. qui sunt dies anni. Ponesq; dispositionē p radios ipsius planete si fuerit planeta fortuna erunt ipsi dies fortunati in dispositione eius planete. si uero fuerit malus significat secūdū quod dixi tibi primū. i. seu malus fuerit siue fortuna significat secundū substātiā suam si deus uoluerit.

¶ Explicit liber secūdus. Incipit tertius in naturalibus secūdū q̄titatem earum suarūq; fortunarum.

Vm sapienter iubente deo ordinaueris rem nati in nutritione & uita:atq; esse in directione gradus ascendentis ex parte diuisoris:& cōuersione graduū termini diuisoris in ascensiones & eorū directione ad radios malorū & fortunarū ad unūquēq; gradū annum:& uolueris scire nutu dei eius accidentia & dignitates. incipe:& scito natus cuius generis & dignitatis sit:cuius scientia est ut aspicias nutu dei dicta Ptolomei ex dostria planetarū diuinorū a sole:& dostria planetarū nocturnarū a luna: & expositio dostorie est securitas uel dexteratio. fit aūt hec cum plane-

te fuerint orientales a sole in die:& occidẽtales in nocte a luna. Cũ er/
go fuerint planetæ superiores oriẽtales a sole in domibus suis uel exal
tationibus suis:& sole in domo uel exaltatione sua:& locus fuerit angu
lus.aspexerintq; se inuicẽ erit natus rex aut princeps regi simil.& si fue
rint in domibus uel exaltationibus suis & nõ fuerint oẽs in angulis uel
aliquis eorũ:erit natus dux uel princeps magnus si deus uoluerit. Et si
fuerint cadẽtes & peregrini erit natus ex domibus mediocribus homi
nibus bone cõtinẽtie & honorabilis inter socios suos.Si uero nõ fuerit
luminari dostoria ex planetis supioribus qui fuerint in suo hayz erit na
tus ex uilibus:nullius memorie:& ignotus in ordine suo.Secũdũ uero
Dorothium aspicitur natiuitatibus diurnis ex dño triplicitatis solis.i.si/
gnum quo & sol primo in die & ex dño triplicitatis lunæ primo in no
cte.Post aspicies esse planete ex locis.xii.& accipies gradus qui sunt in/
ter gradũ planetæ & gradũ anguli:& quo puenerit ex gradibus si fuerit
planeta in primis.xv.gradibus:erit natus princeps aut regi similis. Et si
fuerit in aliis.xv.grãdibus erit princes nobilis alte memorie.Si uero fu
rit in tertiis.xv.gradibus erit natus ex mediocribus hominibus:& si ad
didit super hoc erit laboriosus:miser & uilis.

t Ertius aũt modus est in sciẽtia huius rei surgẽs in extimatiõe
rationabiliũ ex libro allegoriarũ.dixit enim philosophus q
quatuor sunt spẽs natiuitatũ.Quidam nascũtur qui fuerunt re
ges & perseuerãt in regno.& quidam nascũtur qui erũt laboriosi & pse
uerant i labore & erũpna.& quidã natorũ fuerũt primũ paupes & labo
riosi.Post hoc efficiũtur reges uel diuites:postea efficiuntur laboriosi.
Alii uero primo fuerũt reges uel diuites:postea efficientur laboriosi &
pauperes.Quidã nascũtur reges & durabunt in regno:sunt hi in quorũ
natiuitate dñs ascendẽtis:& luna fuerit in angulis:& utriq; iungũtur plu
res in angulis uel dñis angulorũ: aut iungũtur dño ascẽdentis lumina/
ria & dñi angulorũ & fuerit ipse receptus in angulis hoc significat quia
nasciturus erit rex uel diues & pseuerabit in regno & in diuitiis.Et si fu/
runt luna & dñs ascendẽtis cadẽtes & iuncti fuerũt planetis cadentibus:
& fuerunt ipsi dñi locorũ qui dicuntur cadentes:aut iunguntur ei domi
ni cadẽtium erit natus miser & laboriosus ex filiis deiectorũ & perseue
rabit in labore suo.Et si fuerit dñs ascẽdentis:& luna ac sol & dñi angu/
lorum in angulis & fuerint iuncti planetis cadẽtibus & recedẽtibus:&
planetis malis capiti mali fuerũt dñi domorũ cadẽtiũ:erit natus rex ma
gne potentiæ & cadet a sua fortuna & auferetur regnũ eius & perueniet
ad laborẽ & pauptatẽ:& quidã eorũ capiuntur seruituti subiiciuntur.Si
uero dñs ascendẽtis & luna atq; sol fuerint cadẽtes aut in descẽsionibus
suis & iuncti fuerint fortunis in angulis aut malis qui eos recipiẽt in an

gulis & ipsi fuerũt dñi angulorum nascentur in domibus laboriosorũ: & horũ qui fuerũt in angustia atq; afflictione uite: & erũt primũ princi/pes: post hec sublimantur & honorabiles erunt secundũ quod diximus uobis. Dorothius quoq; & Hermes putauerũt ut aspiceret post natiui/tatem nati. primũ planeta qui ꝓficiscitur ad gradũ lunæ uel gradu ascẽ/dentis extra gradus lunæ: quia ipse planeta significat dignitatem nati & eius fortunã: qui si fuerit fortuna & locus fuerit ei cõueniẽs erit rex be/ne fortunatus uel diues dei nutu. Si nõ fuerit malus impeditus in eisdẽ locis: quæ sunt locus gradus lunæ & gradus ascendẽtis erit natus cadẽs & laboriosus si deus uoluerit.

p Vtauit Hermes ꝙ planeta qui primus mutauerit figurã suã in reuolutione anni mũdi per mutationẽ suã. s. a signo in signũ alterũ: aut ex gradu orientali ad occidẽtem aut per eius aduẽtum ad gradũ lunæ uel gradũ signi ascendẽtis extra lunã ipse erit dominus anni & significator rei anni. Et putauerũt uniuersi ꝙ luna cũ ꝓfici/scitur a suo cursu medio ad cursum suũ maiorẽ erit natus nobilis & di/ues. Et cũ proficiscitur ex cursu suo maiori ad cursum suũ mediũ erit natus esse mediocris infra nobiles. Et cũ mutatur ex cursu medio ad cur/sum minorẽ erit natus infortunatus: & mali esse dixerũt ꝙ si luna nulli planetarũ iuncta fuerit nec ab aliquo separata in natiuitatibus erit natus feralis sectatorũ deserti: maxime si fuerit in natura malorum & in loco malo augebit malum.

ſ Cienti esse in natiuitatibus: & hoc fit multis modis ex dictis antiquorũ. Aspice dños triplicitatis luminaris: cuius est aucto ritas uel potestas. Aspicis eni primã ætatem ex dño triplicita/tis solis primo & etatis secũde ex dño triplicitatis solis scđe & .iii. ex dño triplicitatis sol' tertio in die. Qualiscũq; eorũ fuerit mediocris loci: & sanior eadẽ etas erit melior & dignior. Similiter aspice in nocte ex dñis triplicitatis lune: quẽadmodũ aspicis in sole. Secũdus modus esse est se cundũ Ptolomeũ & uniuersos ut aspicias prime uite dimidio ex ascen dente & initio eius .xii. finis uero prime uite ex secũdo. Et aspicias dimi dio uite medie ex medio celo. Ex initio uite medie ex nono. termini uero eiusdem uite medie ex .xi. Et dimidio finis uite ex .vii. initio uero ultime uite ex .vi. Et fine eiusdem ultime uite ex .viii. dimidio quoq; esse mortis aspicies ex angulo terre & initio esse mortis ex tertio. fini uero esse mortis ex .v. Quecũq; harũ fuerũt fortunæ ꝑnuncia in eis bo/num. Et fuerunt impedite dicit impedimẽtũ & malũ & omne horribi bile & auxiliare per dños horũ locorũ & almutaz super ea accidentia locorum horum si deus uoluerit.

t Ertius modus esse est ut aspicias lunam in natiuitatibus quot

planetis innguutur signo in quo est diuites:quia esse & numerũ q̃tita/
tem eorũdem planetarũ.Quod si nulli plauetarũ iũcta fuerit luna erit
ex esse ex parte lunæ duobus modis.Primo ex signo lunæ & loco eius
dic ergo in eo secũdum q̃titatem debilitatis sue fortitudinis loco lune.
Secũdo ex dño lunæ & loco eius ac fortitudine ac debilitate eius & cõ/
iunctione eius cũ planetis uel planetarũ cũ eo.dicq; secũdum quod ui/
deris ex bono uel malo.iamq; exposui tibi rem nutritionis ab ascendẽ
te & eius dño & ex dñis triplicitatũ ascendẽtis & lunæ ac dñi eius:& nũc
exponam q̃ significãt loca.xii.si deus uoluerit.

c Vm uolueris aspicere in re substantie aspice secũdũ ab ascen/
dente & quicquid est in eo ex planetis & dñm secũdi & partẽ
substantie & dñm partis iouẽ quoq; & partẽ fortunæ ac dñm
eius.deinde aspice almutaz super hec loca siue fuerit unus uel duo:& iã
ꝑdixi tibi:quia almutaz qui ceteris dignior & autentior fuerit p multi/
tudinẽ dignitatũ.i.qui habuit plures partes in locis in domo & exalta/
tiõe &c.Post hec aspice sanitatẽ eiusdẽ & almutaz & eius cõmixtionẽ &
affinitatẽ cũ dño ascẽdẽtis ex.xiiii.modis q̃ significant effectũ & cogni/
tionẽ & destructionẽ:& dic secũdũ q̃d uideris q̃ utrũ ei sub̃a uel nõ & cũ
uideris sit sub̃a scito ex eẽ almutaz in quo tpe etatis acq̃ret substãtiã.nã
si fuerit orientalis hanc in iuuẽtute sua.si uero fuerit occidẽtalis lucrabi
tur in magna etate.Post hec aspice naturã secũdi signi : q̃a si fuerit aptũ
& fortunatũ cõgruet ei hic.i.q̃ significat almutaz genus substãtie:& si fu
erit impedimẽtum impediet eũ hoc genus.Similiter aspice naturam al
mutaz super hec loca : quia significauerit effectũ erit eius acquisitio ex
natura planetæ.deinde aspice dños triplicitatũ almutaz.oẽs tres primũ
s.& secũdum & tertium:quia ipsi significant inqua triũ etatũ suarũ. erit
plus acquirens & in qua erit plus boni.Ex quali quoq; substãtia lucrabi
tur bonũ secũdum naturã ipsorũ planetarũ.Quod si primus fuerit forti
or lucrabitur in initio uitæ.similiter de secũdo & tertio nutu dei.

c Vm uolueris aspicere in re fratrũ aspice tertiũ & dñm eius : &
quicquid fuerit in tertio ex planetis:& aspicies tertiũ:partem
quoq; fratrũ & dñm eius & martem qnia significat frs ac do.
minos triplicitatis martis.Aspicies quoq; planetã almutaz super hec lo
ca siue unus fuerit uel duo.Post hec aspicies dñm ascẽdentis & almutaz
si fuerit inter eos alquis ex.xiiii.modis qui significat effectũ & destructi
onem.Aut fuerit signũ fratrũ ex signis multorũ filiorũ:aut fuerit almu/
taz in eo habebit filius natus fratres & sorores.Aspice etiam si fuerint si
gnificationes in signis masculinis & in locis masculinis maxima ps fra
trum erũt masculi.Si uero fuerit in figuis femininis erũt plures eorũ fe
minæ.Deinde aspice ex cõcordia almutaz super domũ fratrũ cum al/

mutaz super ascédens.si fuerit inter eos cócordia dic q̄ erit inter eos dilectio & pax:& si nō fuerit inter eos cócordia & pax significat odium & inimicitias. Post hoc utrū natus sit maioris dignitatis.aut fratres ex fortitudine almutaz sup ascédés:aut almutaz sup domū fratū : quia fortior eorū perit. Deinde aspice dños triplicitatis martis primum.s.& scdm & tertiū & uide quis eorū sit fortior & mediocris esse:quia significat rem fratrū. Nam primus significat maiores eorum & scđus medios. Tertius uero minores nutu dei. Post hoc ad sciédū qs eorū durabit & quá eorum cōsumet mors &c.quæ accidūt eis. Aspice quod fuerit inter medium celū & ascendétis. Si fuerūt ibidem planetæ fortunæ iam nati sunt ante eū filii patri eius & adhuc durát:& si fuerint ibidé mali significat q̄ defuncti sunt. Si uero fuerint fortunæ & mali in signis cóibus fratres q remenserunt uel mortui sunt:fuerūt duo. Deinde aspice eis qui nascūtur postea quod est inter ascédens & angulū terre. Si fuerunt in eo planetæ nascūtur post eū fratres & sorores secūdū q̄titatem stellarū quas inueneris. Quod si aliquis planetarū inueneris in signis oibus hic duplicat eorū numerū. Si aūt fuerit in eo mali significat morté : & si fuerint boni durabilitate. Sol quoq; & saturnns significant patré ; uenus ac luna significāt matrem nutu dei. Item separatio lunæ a planetis significat eos qui nati sūt ante eū : & cóiunctio lunæ significat eos qui post ipsum nascūtur. Aspice ergo dños triplicitatis matris primū secūdū ac tertium addas.accipiesq; fortioré eorū qui fuerit p̄ris testimonii.qui si fuerint in ascendéte significat q̄ natus sit primus filiorū matris q̄ quartus.qd si fuerit in medio celi significat q̄ sit primus aut.iiii.uel plus.& si fuerit in vii.significat q̄ sit septimus uel.iiii.uel primus. Si uero fuerit in quarto significat q̄ sit primus uel.iiii. Et similiter oia loca significant secūdum q̄titatem loci.

C Vm uolueris aspicere patri aspicies ei ex signo.iiii.& eius domino & aspicies almutaz super hec loca.aspicies etiá planetas qui fuerūt in iiii.ponesq; eos significatores p̄ris.post hoc aspicies significatoré & scias ex eo q̄ ingreditur super eū ex longitudine uel breuitate uite secūdū q̄ exposui tibi si deus uoluerit. Postea diriges uite patris ex parte patris & sole:& gradu domus patrū.ex eo.s.qui dignior fuerit hyleh ad loca fortunarū & malorū. Et dices fine uite secundum numerū annorū suorū qué significauerit almutaz. Diriges enī ad sciendū esse patrū oī anno ꝑfectionis ex parte patrū ad loca fortunarum & malorū. Et ex bonitate dñi anni dices incolumitaté patris:sublimitaté uero & ad qué ordiné deueniet exdostoria solis a planetis diurnis. Et dostoria significat planetas orientales q oriūtur iu mane et in nocte ex doctoria saturni a sole ꝓprie. Si enī fuerit ei dostoria erit p̄ris

magne q̃titatis & inueniet honorẽ. Dices & esse patris primo & secun/do ex dñis triplicitatis solis in die: & ex dñis triplicitatis saturni secũdũ hanc similitatẽ in nocte. Dices in grauitate mortis patris ex ĩpedimento almutaz super res patrũ: qui si fuerit ĩpeditus a morte in die & in nocte a saturno a quarto aspectu uel oppõne siue aspectu fortunarũ & absq; receptione: significat hic eius mortis grauitatem: & si fuerit malus ĩpediens dñs ascendẽtis uel almutaz super ascẽdentis fortasse interficiet natus patrem suum. Dices & in concordia patris & nati ex concordia almutaz super domũ patrũ: & almutaz super ascendẽs & in discordia eorum. Si fuerint enim discordes significat odium & inimicitias: & dices q̄ natus nõ sit legitimus: & q̄ pater suspicat si impeditus fuerit sol in die a marte quarto aspectu uel oppositione & in nocte a saturno. & dices q̄ mater odio habet filiũ et nõ credit se nato cum impedita fuerit luna in die a marte et in nocte a saturno. Quidam aũt sapiẽtum dixerũt q̄ dñs domus patrũ cum nõ aspexerit domũ filiorũ: nec sol dñm domus sue: nec dñs partis patris nõ erit natus filius eius patris. Si uero unus eorum aspexerit erit legitimus.

C Vm uolueris aspicere in re matris nutu dei. Aspice signũ. x. et eius dñm & partem matris secũdũ eius dñm & ueneré: nec nõ & planetã almutaz super hec loca: q̃a ipse erit significator matris. post hoc aspice q̄ significet ex annis: & quis auget ei uel minuit secundũ q̄ indicaui tibi ex annis. Deinde aspice esse matris & q̃titatẽ eius ex dignitatis ex dostoria triũ planetarũ a luna & ex dostoria ueneris a luna in nocte & in diem dei nutu. & aspice ex parte matris & luna ab ea. i. ex eis quæ fuit hylech matris; uitã matris. Et diriges hylech ad loca fortunarũ & malorũ: & quo puenerit ad malã ibidem erit piculum. Qui si uero fuerit luna & pars matris in loco hylech: & uolueris scire locum quẽ diriges matri dirige ex gelu lune quotiẽs puenerit ad malos significabit piculũ uel mortẽ matris si deus uoluerit.

P Ost hec aspice cõcordiam & dilectionẽ eius erga filiũ uel eius odiũ ex almutaz sup ascendes & sup loca quæ p̃dixi matribus. q̄ si fuerint utriq; significatores & concordes & seinuicẽ diligentes. i. si cõcordauerit almutaz matris & almutaz nati: dic secũdũ qđ uideris. de hoc similiter aspice in cõcordia & dilectione matris erga patrem: & dic secũdum q̃titatẽ cõcordie utrorum significatorũ qui sunt almutaz matris & almutaz patris: & dic in celeritate mortis eorũ & celeritate introitus utriusq; almutaz sub terra secũdũ quod dixit Dorothius. Post hec aspice iscientia esse patris ex dñis triplicitatum lunæ in nocte & die: quia primus significat initiũ rei eius & scds medium. tertius uero tertiũ si deus uoluerit. Deinde dicit in grauitate mortis matris & in eius

leuitate ex impedimento lunæ & dñi eius: & partis matris ac dñi eius: quia si impediti fuerint a malis significat malã mortẽ. & dic in uelocitate mortis parẽtum .i. quis eos prius morietur ex celeritate introitus alicuius significatoris eorum sub terra.

o Portet te aspicere in cõiugio postq̃ cessasti aspicere in filiis. Cũ ergo uolueris aspicere in cõiugio nati. Aspice ex. vii. ex domino eius: & aspice quid sit in. vii. ex planetis. lunã quoq; ac uenere & partem cõiugii & dñm eius. aspiciesq; nutu dei almutaz sup hec loca siue unus fuerit uel duo. Post hoc aspicies in cõplexionibus. xiiii. & in cõcordia quæ fuerit inter eum .i. almutaz cõiugii & almutaz super ascendens si fuerit inter eos cõplexio aliqua ex cõcordia nubet natus nutu dei. Si autẽ fuerit signũ multorum filiorũ. aut fuerit cõmixtio .i. aspectus significatorũ ex signis multorũ filiorũ dices q natus habebit plures mulieres nutu dei: & si fuerit aliter ecõtrario. Dixit quoq; Ptolomeus aspice lunã si fuerit inter mediũ celũ & ascẽdens nubet natus in iuuentute sua. Similiter cũ fuerit in. vii. & angulũ terre in quartis orientalibus. Si uero fuerit in quartis occidentalibus postponetur eius cõiugiũ & nubet in senectute nutu dei. Et dixit Dorothius. Aspice dños triplicitatis ueneris primũ secũdũ ac tertiũ. Si fuerint oẽs uel plures eorũ orientales boni loci absq; impedimento & nõ fuerit sub radiis nec impediti erit natus fortunatus in mulieribus & nubet in iuuẽtute sua: & si aliter fuerit non erit fortunatus in mulieribus: & maxime si fuerint dñi triplicitatũ ueneris defectus sub radiis solis: & fuerit impedita a radiis solis nõ aspicientes uenerẽ. & dixit q cũ fuerint occidentales postponet coniugium & nõ nubet nisi in magna etate nutu dei. Saturnus. Cũ exaltatus fuerit super uenerẽ ex xp̃o aut fuerit cũ uenere uel in. iiii. aspectu eius uel oppositiõe erit nutu dei. frigidis a mulieribus nullaq; necessitas erit in eis. uenus si exaltata fuerit sup saturnũ in xp̃o erit cõiugiũ in media atate in tẽpore .s. suo cõuenienti & erit cõiugium mediũ: & filii similiter uenus cũ fuerit orientalis exaltata & fuerit in quibusdã dignitatibus suis erũt mulieres nati eleuate sup eum. Si uero fuerit uenus & sol & pars coniugii: ac plures significatorum nati & dñs domus coniugii fide cõiunctionis erit natus supfluus in coitu supfluitate turpissima. Venus cũ fuerit in q̃rto aspectu martis aut in oppositione sua: uel cũ eo in uno signo & eueuerit ut sit mars in domo uel in exaltatione sua .i. martis erit natus turpissimus in coitu. Si fuerit in signo feminino & natus fuerit masculus deludetur: Cum aũt fuerit in signo masculino erit sodomita. Et similiter in natiuitatibus mulierũ: cum fuerit in signis femininis erit meretrix & si fuerit in signis masculinis utetur mulieribus. Mercurius aũt cũ fuerit almutaz sup uenerẽ & lunã ac domũ mulierũ & partẽ earũdẽ mulie-

rum uel sup eorũ plures erit uoluptas natũ & deludet eos uenus cũ fue rit in domibus saturni & aspexerit eã saturnus erit natus frigidus in coi tu. Et similiter cũ uicerit saturnus & fuerit almutaz sup domũ cõiugii dũ nõ aspexerit dñs. vii. septimũ: & de lune lunã. dñs quoq; partis coniugii eãdem partem & dñs ueneris uenere tũc natus nõ gustabit gustũ mulie rum & nõ nubet. Cum fuerit almutaz uictor sup ascẽdens & lunã ac so/ lem & partem fortunæ cõiunctionẽ quoq; ac ꝑuentionẽ: quæ fuerit an te natiuitatẽ nati secũdũ esse quod dixi: & plures planetarũ fuerint femi ne erit natus effeminatus aut mollis. & si uicerint in his locis in natiui/ tatibus mulierũ planetæ masculi. puella q̃ nata fuerit erit uirilis q̃si ma/ sculũ. Si enim ut diximus fuerint plures planetarũ in natiuiratibus ma/ sculorũ feminũ natus laxatus mollis q̃si nõ habet os: & in natiuitatibus mulierũ si fuerint planetæ masculini erit nata uirilis quasi masculus exi/ ens de diffi nitione mulierũ. Et uniuersi qui ita fuerint uidimus uitã eo/ rũ abreuiari & nutriũtur ꝑmultitudine humiditatis in uiris & multitudi ne siccitatis in feminis nutu dei.

C Vm uolueris aspicere in re filiorum utrũ tribuetur sibi filii uel non: & utrũ plures sint filii eius aut pauci. Asptce signũ quintũ & eius domũ. uenerẽ quoq; ac iouẽ & partẽ eorum filiorũ & eius dñs & aspice almutaz super hec loca: siue unus fuerit uel duo. dein/ de aspice utrũ sint inter ipsum & almutaz sup ascẽdẽs: uel almutaz sup lunã aliqua copulatio. ex iiii. modis: aut aliqua cõuentio. i. concordia: quia si sicut fuerit habebit natus filiũ & auxiliare cũ eo per. xii. & domi/ num eius. Post hoc aspice signũ filiorũ & signũ almutaz sup res nati & ascendens: quæ signa si fuerint multorũ filiorũ abundabit natus filiis si deus uoluerit. Si uero inter almutaz sup domũ filiorũ: & almutaz super ascendẽs nulla fuerit cõplexio & cõbustus fuerit iuppiter: fueritq; uenus impedita: erit natus sterilis carens filiis. Similiter etiã si fuerit ascẽdens si gnum mobile maxima quoq; pars significatorũ filiorũ fuerit in signis sterilibus erit natus sterilis absq; filio omni uita sua si deus uolet. Signa aũt sterilia sunt. Leo: Taurus: Capricornus: Libra: & Aquarius. Et si fue/ rit almutaz: aut iuppiter aut domus dñs almutaz sup domũ filiorũ oriẽ talis dabitur nato filius in iuuẽtute sua. Si fuerit nõ orientalis erit natus ei in senectute. Similiter dicit de dñis triplicitatis iouis. primo: secũdo: ac tertio nutu dei. Dic quoq; in multitudine filiorũ si iuppiter uel uenus aspexerit almutaz: aut fuerit almutaz ex ioue & uenerit: & in paucitate eorum ex saturno & marte in mediocritate uero illorum ex sole & lu na. Mercurius aũt cũ fuerit his qui significant paucitatẽ: significabit pau citatem. & cũ fuerit cũ his qui significant multitudinẽ nutu dei multitu dinem significant. Et putauit ptolomeus ꝙ aspicitur filiis ex. xi. & dño

eius & planetis qui fuerũt in eo & aspicitur patri ex medio celi in die & nocte ex angulo terre. Aspicitur quoq; patribus in die ex sole & saturno ex medio celi. In nocte ex saturno & ioue & angulo terre: & aspice planetas qui fuerit almutaz sup domũ filiorum siue unus fuerit uel duo. Quod si aliquis eorũ uel plures aguntur dño ascendẽtis & almutaz super ascendẽtis: erunt filii boni & iusti filii: diligẽtes patrẽ. Si uero ecõtrario fuerit huic quod diximus erũt impediẽtes eum. Si uero fuerit significator filiorũ malus impediens ascendẽs ac dñm eius erit filius immitens patri diuersa impedimenta. Et si impedierit lunam ingeret matri diuersa. Si uero salui fuerint significatores filiorũ saluabũtur filii & non peribunt. Et si impediti significatores filiorum fuerint erũt filii raro cõcordantes si deus uoluerit.

Item capitulũ nouũ in infirmitatibus & morbis & accidentis inseparabilibus. aspice hic ex sexta domo & dño eius: & a planetis qui in ea sunt: & a mercurio. A parte quoq; ifirmitatum & accidentium inseparabiliũ & dño eius: almutaz super hec loca. Quid si fuerit almutaz super hec loca malus: & fuerit cõmixtus dño ascendentis: aut fuerit in angulis impeditũ ascẽdẽs ab eis erit natus infirmus multarum infirmitatũ. Si aũt fuerit infirmus sup hec loca saturnus erũt infirmitates eius ex frigore & frugi: & erunt prolixe ut epilẽpsis & causetur ydropisis & podagra. Et si uicerit in his locis mars et fueritq; in angulis et aspexerit ascendẽtis dñm et ipedierit eũ significat q; infirmitates eius erũt ex clausula tubea et fluxu sanguinis. Si uero uicerit in his locis fortuna: et aspexerit fortuna almutaz super ascendẽs significabit prosperitatem nati et eius sanitatẽ atq; saluationẽ in infirmationibus et predictis accidentiis pauceq; erunt eius infirmitates: et erit fortunatus in animalibus et seruis atq; uernaculis. si fuerũt ut dixit almutaz super predictam fortunã aut cognouerit dño ascendẽtis. Cum fuerit pars et azamena. i. accidens inseparabile cũ luna in nono aut mars in octauo: et fuerit in signis mẽbrorũ abscisorũ in natiuitate nati abscidetur aliqđ mẽbrũ eius ferro. Similiter si fuerit pars cum luna in aliqua quarta et ascẽdẽs fuerit impeditum ab aliquo malo inueniẽt natũ accidentia in mẽbro signi in quo fuerit luna uel in celo sinistro in natiuitatibus diei: et in natiuitatibus noctis in oculo dextro. Luminaria cũ fuerint in cõiũctione uel preuentione et fuerũt mali in quarto aspectu cõiunctionis uel preuentionis et ascendit postea malus amittet natus a sole oculũ dextrũ et a luna sinistrum. Itẽ cũ fuerint luminaria impedita ex quarto aspectu malorum aut eorũ oppositione: aut fuerit cũ eo in uno signo aut nõ ascẽderit dũ non aspexerit fortunæ ab idẽ eius oculi. Luna cũ impedita fueri in aliquo signo a malis absq; piectiõe radiorũ fortunarũ ad ipsum terminũ

destruetur ipsum mēbrū quod ptinet ad signū in quo fuerit luna: & luna cū fuerit in signis quæ significāt impedimētum in oculis: ut Cancer: Leo: Scorp. Sagit. Capri. & Aquarius. significant impedimēta oculorū. Similiter ascēdens luna cū fuerit in sagittario: siue impedita a malis uel non impedita accidit ei impedimētū in oculis & timetur sup eū cecitas. Si autē impedita fuerit in Geminis & eius triplicitate a marte significat putredinē a lepra: si nō aspexerit eū aliq̄ fortuna. Luna cū īpedita fuerit in cancro & eius triplicitate ex saturno absq̧ aspectu fortunatū significat leprā albā & canceres & podagrā & morbi q̄ uocātur acila. i. malū gutturis. Luna cū fuerit in q̄rto aspectu solis: aut cū eo ī uno signo aut in q̄rto aspectu solis uel oppōne eius cōburetur natus igne. Venus cū impedita fuerit a saturno & a matre & mercurio & sole absq̧ aspectu fortunarū abscindētur testiculi nati. Qui si tūc dñi triplicitatis fuerint fortes & apti acq̄ret sup hoc dignitatē & honorē. Et si ipse dicti fuerint dñi triplicitatis ueneris: cū hoc ꝙ passus fuerit natus pueniet ad laborē & afflictionē. & ad hoc ꝙ non poterit euadere ex seruitute. Et si fuerit femina abscindētur eius māme & separabitur a uiris: & nō erit in ea amor: nec aliquod solaciū ueneris si deus uol. Luna cum fuerit in primo gradu signorum aut in fine eorum: proiecerintq̧ mali radios suos ad ipsum terminum: & maxime saturnus diliget dilectione maxima & publicabitur si deus uoluerit.

d E pegrinatione & mutatione: atq̧ itinere: aspice ex signo. ix. & eius dño. & a planeta qui fuerit nono. A marte quoq̧ & a parte pegrinationis & eius dño. Aspice almutaz sup hec loca siue unus fuerit uel duo. Et uide utrū iter unū istorū & almutaz sup ascēdēs sit aliqua cōplexio uel cōmixtio siue cōuētio ex. xiiii modis quos ṕ dixi. Et si ita fuerit natus erit exercēs pegrinationē. Et si nihil fuerit iter eos ex his quæ dixi tibi. erit natus ex his exercet studiū suū: & querit uictum suū in domo sua si deus uol. Et mars in angulis significat peregrinationē. Luna cū nō aspexerit dñm domus sue significat ꝙ exercitiū nati & eius uictus sit in alienis peregrinationibus. Post hec aspice dños triplicitatis martis: & quis eorū fuerit melioris loci & melioris cōplexionis uite sue erit natus melioris esse pegrinatiōibus suis. Cum fuerit dñs domus sue impeditus erit natus male fidei multe simulationis uidens res cōmixtas in fide & nō ꝓderūt sibi pegrinationes sue & pibit in eis & abibit eius substātia. & similiter si fuerint in. ix. mali. dñs noui & almutaz sup eū si fuerit mercurius & cōgruerit dño ascēdentis erit natus cōtēdēs in fide: & disputator habēs disciplinā in uerbis. Si aūt fuerit tūc mercurius fortunatus & oriētalis erit ei prudētia in hoc: & acquiret ex hoc substātiam: & bonus ac laudabilis erit finis eius. Si uero īpeditus & oriē

talis occurret ei malum si deus uoluerit.

IN hoc capitulo est mentio opis & regni atq; magisterii. cum uolueris aspicere ad hoc aspice mediū celū & dñm eius: solē quoq; & partē operis nati & dñm eius. aspice almutaz sup hec loca: siue unus fuerit uel duo: & aspice cōplexionē eius atq; cōmixtionē cum almutaz. sup ascēdens ex. xiiii. modis cōgruētibus. Qui si fuerit ali quā de his quæ dixi erit natus multorū operū. eritq; princeps uel rex: & nō cessabit pesse & erit rōnalis. Aspice quoq; solē qui si fuerit in quartis oriētalibus inueniet natus honorē & sublimitatē ac regnū in iuuentute sua & in fine uite sue. Esse aūt in regno & ope suo: & quo tēpore erit ma ioris dignitatis atq; honoris. a spice ex dñis triplicitatis solis: qui si oēs tres fortes fuerint nō cessabit pesse abinitio iuuetutis sue. Similiter dic i equali esse suo patietur detrimentū & debilitatē ex dñis triplicitatū triū: quia si ipse primus impeditus fuerit erit in initio uite eius fragilis me morie. Et si impeditus fuerit scds erit in dimidio uite sue fragilis me morie. Si uero fuerit tertius ipeditus dic similiter q̄ in fine uite sue erit fragilis memorie. Mali saturnus cā fuerit in angulo in nocte & mars in die: & maxime in ascēdente cū medio celi nō erit memoria nato: nec cōgregatio: nec opus: nec regnū usq; in expletione annorū planete mi norū q̄ si transierit terminū erit secūdū ascēsionē signi in quo fuerit pla neta. Mars cum fuerit in angulis & maxime in ascēdēte & in medio aūt celi in die piclitabitur natus causa opis sui: & flagellabitur corpus eius & uincietur saturnus cum fuerit similiter in angulis in nocte cōstringe tur natus fortiter & uincitur ac retinebitur & cruciabitur si deus uol.

¶ Saturnus in ascendēte erit natus singularis. i. solus. Et si fuerint fratres uel sorores pmittet eos in mortē ante se & cōstringetur & transibit p eū angustia & erit gulosus: & maxime in nocte. Et si fuerit sol in oppositi tione lune odio habebūt parētes sui natū: & erit in ope uel i regno suo cōmixtio & nō dirigetur ei regnū nec principatus. Et eius cōtrarii & cō temptores diuites & pcedet pater eius matrē in morte. Exēplarq; no strū cū significatū fuerit nato opus & regnū & principatus atq; magistra tui. Aspice almutaz sup mediū celū & solē & partem corporis. Post hec aspiciemus substātiā eiusdē almutaz sup hec loca qui si fuerit mercurius erat natus scriba & astrologus atq; arithmeticus. & si fuit sol erit natus princeps uel rex: & erit sapiēs ualde in disputatiōe regni & bone discre tionis. Similiter dices ex natura huius almutaz & aspiciētiū eū: siue unus fuerit uel plures. & aspice etiā almutaz: & uide quis aspicit eū ex planetis & misce opus eorū omni ope almutaz: & secūdū hoc dicit. Ptolomeus etiā dicit q̄ natus tūc habebit magisteriū cū fuerit planeta orientalis ma ne in medio celi cui luna uel fuerit almutaz sup mediū celū orientalis.

& si hoc nõ aspexit ita uniuersitati eorũ natorũ nõ erit magisteriũ. ego autem dico q almutaz sup mediũ celũ cũ cõmixtus fuerit almutaz propter adscẽdẽs aut a mercu. eos nõ carebũt hi magisterio & eo melius si fuerit hic planeta orientalis a sole uel ab ascendẽte aut ex utriusq. Nã cum substantia magisterii aspexerũt uniuerso ex q̃titate martis ueneris atq mercurii adinuicẽ & in cõmixtione eorũ atq aspectu si deus uoluerit. Quãtitates uero sunt nt sit planeta in quarto aspectu alterius aut in suo termino uel saxtili aspectu: uel cũ eo in uno signo. Quidã uero sapientum uolũt ut cadat angulus medii celi in.xi & errẽt ut cadat in nonũ Casus enim eius in nonũ minuit q̃titatem dignitatis diuisoris. & casus eius in.xi. auget ei honorẽ & esse suũ dei nutu. Similiter omnia loca cũ remota ad loca recedentia & maligna ut sextus scd̃s & octauus &.xii. erit malũ. Nam.xi.&.xii.malum est & in medium celi bonum si deus uoluerit.

a Spicias ad hoc.xii.ad dñm eius uenerẽ quoq & partẽ amicorum & planetas qui fuerũt in domo amicorũ & aspice almutaz sup hec loca siue unus fuerit uel duo: & almutaz sup ascendens.s.utrũ sit iter eos aliqua ex.xiiii.cõplexionibus quas p̃dixi tibi aut aliqua conẽtio. Si fuerit inter eos aliquid de his habebit natos multos amicos & eo melius si fuerit signũ & eius dñs ex signis multorũ filiorũ. Post hec almutaz sup domũ. aspice amicorũ q si fuerit uenus: aut fuerit uenus iuncta almutaz sup ascẽdẽs erit maxima pas amicorũ nati ex mulieribus: & ꝓdunt illi. Similiter si fuerit.xi.domus sol erit planete amicorũ nati uiri diuites ac nobiles. & similiter oẽs planete significant secũdum suas substãtias. Qui si oẽs significatores uel plures eorũ fuerint in signis mobilibus: non diu ꝑseruabunt. amici nati in amicitate eius & cito odio habebũt eũ. Similiter si fuerit almutaz sup ascẽdens malus: & non erit ei almutaz sup domũ amicorũ occurret amicis ex nato malũ. Et si ecõuerso dic ecõtrario. Si uero formari fuerint significatores abinuicẽ habebũt: abinuicẽ bonũ & reuerẽtiã & ꝓfectũ si deus uol. Si aũt nõ aspexerit dñs.xi.undecimũ: nec uenus dñs domus sue: nec dñs partis amicorum. partẽ amicorũ erit natus de illis qui nullã cõmixtionẽ habẽt cum amicis: nec erit associabilis sed solitarius. Et si fuerint in domo amicorum fortunæ erũt amici eius diuites & bone cõtinẽtie. Si uero mali fuerint in ea erunt amici eius pauperes & mali esse. Ptolomeus aũt dicit q amicitie & inimicitie fiũt tribus modis: uel ꝓpter cõcordiã spirituũ qui habet necesse est ut homo diligat sociũ suũ: uel ꝓprie ꝓfectũ uel quia cõiunget eos gaudiũ uel tristitia. Qui ꝓpter cõcordiã spirituũ se diligunt: hi sunt in quorũ natiuitatibus eueuit sol ut sit.i.in illis sint in natiuitate unius id quibus erãt in natiuitate alterius codẽ modo: uel sint transmu

tati:hoc est ut sit sol in illo signo in uno erat luna: & luna in eo in quo erat sol a luna in uno signo uel in sextili aspectu uel trino. isti eni natu raliter se diligũt: & maxime si aspexerint fortunæ ipse luminaria in utrisq natiuitatibus: & nõ aspexerint ei mali. Illi uero quorũ dilectio fuerit ppter gaudiũ uel tristitia: ipsi sunt quibus euenit sic ut eorũ signũ ascen dentis unũ uel aspexerint se signa utrorũq natiuitatũ ex trino uel sextili aspectu. Eueneritq ut significat utriusq natiuitatis aspiciat fortunæ & ab aspectu malorũ fuerit libera. Quorũ aũt dilectio cõcordauerit pro pter profectũ. hi sũt in quorũ natiuitatibus euenerit ut eis pars fortunæ in uno signo: aut triplicitate eiusdẽ signi uel in sextili eius aspectu: quia tunc nati cõcordabũt: eritq pfectus ex una re & studio eorũ in eodem & prouocabit amicitatẽ eorũ. aut erit mpedimentũ eorũ ex una re: cõ cordabũtq ob hoc ppter tristitiã & ppter hoc diligent se. Et fit hoc eni utraq natiuitate aspexerint loca hec fortunæ & ceciderint ab eis mali. Dixit etiã Ptolomeus q ex aspectibus planetarũ ad inuicẽ natiuitatibus fuerint etiã causæ dilectiõis & inimicitie. qui si fuerit saturnus in utraq natiuitate equalis domo exalta. triplicitate. Aspexeritq saturnus ex tri no uel sextili aspectu cõiungẽtur utriq natũ dilectione p terras & aquas uel ppter senectutem & rem antiquã & paternitatẽ & domesticos. & si militer cadẽtes. i. in quarto aspectu uel oppositionẽ: aut in uno signo cõiuncti cadet in inimicitia inter eos natos &c. secũdũ q dixi. Similiter dicit in Ioue & marte: uenere: mercurio. luna quoq & sole in aspectu s. eorũ & dilectione ac cõcordia & in fortitudine eorum si deus uolet.

a Spice inimicis ex. xii. & dño eius: & ex pte inimicorũ: & eius saturno quoq & planetis qui fuerint ex. xii. Aspicies almu taz sup hec loca siue unus fuerit uel duo. i. aspice cõplexiones xiiii. & cõuẽtiones prædictas. Si aliquis ex his. xiiii. fuerit inter almutaz super ascendẽs & almutaz sup domũ inimicorũ: habebit natos multos inimicorũ. Si aũt almutaz aspexerit sup domũ inimicorũ almutaz sup cadens & impedierit eũ inueniet natus distinctiones ab inimicis: & in teritũ. Et si fuerit dño ascendẽtis aliqua potestas & impedierit eum dñs xii. morietur natus per manus inimicorũ suorũ: & maxime si fuerit ipse planeta mars: tũc erit mors eius in bello inimicorũ p manus inimico rum eorũ. Et si nõ aspexerit almutaz sup domũ inimicorũ: almutaz sup ascẽdẽs erit natus paucorũ inimicorũ. Et si fuerit almutaz nati malus: & impedierit almutaz sup domũ inimicorũ erit natus multorũ inimico rum: sed uitet & periclitabũtur inimici per manus illius & peribunt: & aspice locũ in quo ceciderit pars inimicorũ qa natus odio habebit ip sum signũ & ipsam imaginẽ circuli. Et si fuerit saturnus in domo inimi corũ destruet domũ inimicorũ: uel si impedierit almutaz sup domum

inimicorum non cessabit uatus gaudere de inimicis suis & ꝑmittet eos ante se in morté uidebitq; interitu eorũ. Similiter experire: & dicit sup presentia martis. xii. etiam secũdum quod dixi tibi nutu dei.

i N fide nati. aspice ex nono & eius dño & a termio & eius domino: & a planetis qui fuerit in termino & in. ix. Ex ꝑte quo fidei & eius dño. Aspicies quoq; almutaz super hec loca. Qui si fuerit saturnus & saluus fuerit a malis & a cõbustione & retrogradatione: aut fuerit iuppiter uel mars: aut sol uel aliquis planetarũ superiorũ & fuerit liber a malis erit natus unius dei cultorũ absq; diuersitate intentionis. Similiter si fuerit liber planeta almutaz super domũ fidei saluabitur natus. i. saluabit fidem suam & non mutabitur ad aliam. Et si fuerit mali in nono uel in tertio erũt ei disputationes & contentiones in fide & causis disciplinarũ a descriptione.

d Ixit Ptolomeus. aspice planetã almutaz super hec loca: & luna cũ impedita in equali loco fuerit impedietur. Si enim impeditus fuerit almutaz & luna in locis alhaure qui detinet serpẽtem: & dicitur latine serpẽtarius: aut a loco serpẽtis qui dicitur alsuta: cuius interꝑtatio est audax. aut serpẽtis qui est apud caput dracõis. In scorpione morietur: natus causa morsus serpẽtis: uel ex ꝑcussione uenenatorum: aut per igeniũ alicuius ueneni. Et si impediti fuerint in loco uulturũ uel corui & asturis erit mors eius absq; sepultura & comederet cũ aues. & si impediti fuerint in loco arietis uel tauri & capricorni: & in loco equi interficietur ab equis & aialibus uel tauro. Et si impediti fuerint in loco capitis algon: quæ est imago que tenet caput & in loco ꝑsei ꝙ est corpus sine capite. significat ꝙ caput nati abscidetur. Et si participati fuerint in loco mortis nati solis uel lunæ uel ioui post hoc impediti fuerint a mals significat morté pessimã. Qui si oppositi fuerint isti erit ꝑ manus diuitũ & regis. Item cũ impediti fuerint significatores mortis & fuerint super terrã erit uniuersitas mortis eorũ apparẽs excelsa ut crucifixio & cætera similia. Si impediti fuerint hi significatores sub terra erit mors eorum a casu alicuius rei supcadentis aut naufragio. Et corpora multorũ ex eis nõ poterunt iueniri: maxime si fuerint significator mortis cũ impedimento sub terra in uiam cõbusta uel sub radiis si deus uoluerit. Luna cũ fuerit iuncta soli in uno signo ad. iiii. aspectu mortis uel cum eodé in uno signo cõburetur natus igni. Et cum fuerit significator mortis impeditus & almutaz sup eum in signis terris significat ꝙ mors nati sit ex casu alicuius rei quæ cadit sup eũ aut in terra aut mõtes. Et si impeditus fuerit in signis igneis significat ꝙ eius mors sit per ignẽ & lupos. Et si impeditus fuerit in signis aeris significat ꝙ eius mors sit ex patibulis. aut per manus hominũ: aut super dẽsa aialium. Si enim in signis

aquaticis impediti fuerint significat ꝙ eius mors sit ex submersione: & aut asperitate reptilium terræ & erit cibus piscium.

i Tem ex fide etiam ut aspicias secretũ uiri in qua etate sit meli lior ut aspicies dños triplicitatis partis fidei quicũqȝ eorũ fue/ rit fortuna & melioris esse iu eadem etate erit natus melioris fidei atqȝ religionis.

a Spice ad ꝑgnationẽ ascendẽs & dñm eius & lunã & dominũ eius domus.qntum quoqȝ & dominũ eius & almutaz sup hec loca ex planetis & iouẽ.Aspicitur etiã almutaz sup hec loca & introducitur in hac significatione undecimum & eius dñs: & quicquid fuerit in undecimo ex planetis & locns ueneris.Cum ergo interroga/ tus fueris de ꝑgnatioue utrũ sit uel nõ.Aspice almutaz sup ascendens: & almutaz super hec loca si fuerit inter eos cõiunctio aut translatio aut co lectio in aliqbus ex.iiii.cõplexionibus cõgruẽtibus.fueritqȝ cũ sanitate receptoris & recepti significat hoc ꝙ erit hic ꝑgnatio.Et si pulsans impe ditus fuerit a receptore & receptor fuerit ipeditus significat ꝙ filius de/ struetur & nõ ꝑficietur.Et nihil fuerit inter eos ex his complexionibus significat ꝙ pregnatio nõ erit.Si interrogatus autẽ fueris de pregnatio ne utrũ iam fuerit uel non.Aspice almutaz super predicta loca:& almu taz super ascendeus a luna.si fuerit inter eos separatio ex.xiiii.modis:& conuẽtione significat hic ꝙ pregnatio iam fuerit.si uero fuerit coniun/ ctio significat ꝙ nõdum fuit:sed erit.Deinde aspice utrũ saluabitur filius uel non.ex sanitate almutaz & domus filiorũ qui si tunc fuerit salui sal/ uabitur filius:& si fuerint impediti destruetur filius.Aspice etiã quod di cit Ptolomeus & uniuersi in muliere utrũ sit pregnans uel non. ascẽdẽs & dñm eius qntũ ac iouẽ.xii.ac dominũ eius uenerẽ quoqȝ ac solem.Si fuerit iuncta horũ uel planeta eorũ in signis cõmunibus & aspectu mul/ torum planetarũ in signis multorũ ascensionũ significet ꝙ pregnatio sit uera Et si impeditus fuerit significatorũ.i.almutaz ac qntũ & domi/ num eius destruetur filius. Si autẽ ipeditus fuerit ex saturno erit hic ex fulgore matris.Et si fuerit ex marte erit ex supfluitate caloris & siccita/ tis:aut ex fluxu sanguinis uel ex delatione rei ponderose uel casu. Et si ex mercurio ex curatione uel opere manuũ.Et si fuerit ex sole ex calo/ re & superfluitate ciborũ & ex corruptiõe complexionis stomachi: aut ex neruorũ uel ex causa domini atqȝ mariti erit ipsum impedimentũ.

q Valiter aspicitur utrum sit pregnatio longior uel ꝓprior aspi ce significatorẽ si fuerit in quartis oriẽtalibus:& fuerit pl'e ori entales a sole fuerit pregnata mulier nouiter:& si fuerit inq̄r tis occidentalibus & fuerũt planetæ occidentales a sole & a locis recedẽ tibus ab angulis tam pfecta est pregnatio.Post hoc aspice horã illis.x.

modis ex occursu.s.utrorũq; significatorũ.i.ex cõiunctione eorũ & introitu alicuius eorũ in angulũ & cõiunctione duarũ fortunarũ in angulo aut mutatione figurarũ.i..a retrogradatione in directione significatorum: aut ex introitu significatoris in domũ filiorũ aut.xii.uel ascẽdẽs aut ex introitu significatoris ascendentis & lunæ ad loca predicta: aut ex gradibus qui fuerunt ex utrisq; significatores per radios & per numerũ signorũ & planetarum qui fuerunt in signis quæ fuerũt inter eos: aut de terminatione planetarum & sub terra ad superiora terræ. hic sunt iuncta natiuitatem nati significantia.

u Trum sint filii gemini uel non. Aspice hos significatores si inueneris eos in signis cõmunibus: & in aplectu multorũ planetarum eueneritq; ut sit luna ꝓprie in signo cõmuni significat ꝙ nati sint gemini si deus uoluerit.

c Vm ceciderit semen in uuluã in primo mense fit in dispositione saturni disponitq; eũ per frigus. Et in secũdo die mẽse disponit eum iuppiter. ꝓicitq; dñs in eum spiritũ: & disponit eũ quodam tẽperamẽto. In trino mẽse disponitur a marte fitq; sanguis. In quarto uero mense disponit eum sol inspiratq; deus in eũ spiraculũ uitæ.i.aĩatũ: tunc & ideo tribuit ei in hyleh partẽ. Nõne uides quia cũ sol interuenit signũ mouet tẽpus & affert similitudinẽ naturæ eius signi ad terrã. Cum uero mutatus fuerit a signo recedit opus eiusdem signi: qđ fit: quia corpus sine anima. Quinto disponitur a uenere cõponitq; deus in eũ sexũ masculinũ uel femininũ. Sexto a mercurio opatur in eo lingua. Septimo luna & perficitur in eo eius imago. Qui si tunc in dispositione lunæ fuerit natus euadet. Si uero fuerit natus in.viii. reuertitur in eo dispositio ad saturnũ & morietur. Et si natus fuerit in.ix.mẽse renetetur dispositio ad iouem & uiuet si deus uoluerit.

c Vm ergo uolueris scire gradus ascendẽtis ignoti. pone figuram eiusdẽ ascensionis & planetæ in locis suis in signis. Post hoc scito utrum sit cõiũctionalis uel preuẽtionalis & uerificabis eam.i. coniunctionẽ uel preuẽtionẽ per gradũ suũ atq; minutũ. Qui si fuerit cõiunctioualis aspice planetã qui preerit gradui cõiunctionis. Si fuerit ꝓuentionalis aspicies gradum illius luminaris qui fuerit super terra Post hoc aspicias planetam qui ꝓceteris fuerit plus dignitatibus in gradu cõiunctionis a preuẽtionis ex domo uel exaltatione triplicitate uel termino. pones aspectũ partem fortitudinis. Verbi.g. Si fuerit planeta dominus domus & aspexerit gradũ cõiunctionis uł ꝓuentionis. fueritq; alr dñs exalta. inde aspexerit aspiciens digniorq; erit. Et horũ fortitudines cognosces ex locis suis. Si autẽ due planetæ uel plures cõuenerint aspicies propriores cæteris ex fundamento: ipsum cõstitues auctores. Et ꝓ

prior cæteris ex fundamento est ut aspicias planetas si fuerint in angu/lo qui fuerit proprior gradui anguli. Et si fuerint oriētales qui fuerit ꝓprior soli. Et si fuerit in terminis qui fuerit ꝓprior termiuo. Si uero dignitas utrorūq3 planetarum & aspectus fuerint eq̄les: cōstitues aucto/rem qui fuerit aspectu proprior. Post hoc aspicies ipsum auctorē utrū sit gradui ascendentis ꝓprior uel gradui medii celi & eius uadir. Qui si fuerit proprior gradui ascendētis & eius uadis. ꝓhice gradū ascendentis. i. dimitte eū & pone ascendens simile gradui planete & eius minut. Si uero fuerit proprior gradui medii celi & uadis. pone gradū medii celi sicut gradum planetæ & eius minutū. Deinde scito quot hore ascē dent in qua hora ascendēt ipse gradus per opus extractionis ascenden/tis ex medio celi & q̄ exierit tibi ex horis constitue super eos planetas & hoc erit tempus in hora nati si deus uoluerit.

S Cientia ascendētis ex medio celi. aspice ex primo minuto capricorni usq3 in minutū medii celi per ascensiones circuli di/recti. Post hoc ꝓice hoc ex primo minut. arietis per ascensi/ones quas exposui tibi: & quo peruenerit uerte eum iu gradus equales & ipsum erit ascendens.

¶Explicit liber de natiuitatibus secūdum Omar.

Incipit liber de interrogationibus secũdum Omar.

DIXIT OMAR. Si interrogatus fueris de re dubia utrũ pfi ciatur. Aspice dñm medii celi: & si fuerit in aliquo angu lorũ: & nõ sit cõbustus: dic q res illa erit eodẽ die: & si fue rit in. 3. domo uel. 6. nel. 12. iam perfecta est. Si autẽ non fuerit in aliquo istorũ locorũ: tũc accipe gradus qui sunt a dño hore usq ad dñm. A. quibus addas gradũ medii celi: & incipe a primo gradu medii celi: & ubi terminabitur uumerus ibi erit pars rei dubie. Deinde aspice si dñs illius partis uel illa pars aspiciat dñm ascen dentis trino uel sextili aspectu: dic q res illa erit: sinaũt: dic q nõ. Si autẽ uolueris scire quãdo res erit. Aspice quot gradus sunt inter dñm ascen dentis & ascendẽs & da pro. 2. grad & dimidiũ mẽsem. uel aliter. Aspi ce dñm medii celi si fuerit in angulo uel in. 3. domo uel. 6. uel. 12 tunc aspice gradus qui sunt inter ipsum & dñm hore quibus addas gradum ascendẽtis & incipias a primo. A. & ubi terminabitur numerus ibi erit pars rei dubie. Si aũt dñs medii celi extra hec loca fuerit sũme partis a dño hore usq ad dñm medii celi & ubi terminabitur numerus ibi erit pars. tunc aspice inter ascẽdẽs & solẽ & lunã si fuerint fortes in illa qõne pone gradus qui sunt a. dño. A. ad. A. pro quolibet gradu diẽ. si fuerit debiles pone pro quolibet gradu mẽsem: si fuerint male dispositi: tuuc pone pro quolibet gradu annum.

De muliere pregnante.

SI interrogatus fueris de aliqua muliere utrum sit pregnãs aut non. Aspice dñm quinte domus & lunã hora interrogatiõis si fuerit dñs qnte in ascẽdẽte uel in medio celi: & aspexerit lunã aspe ctu amicitie erit pregnans. iterũ aspice dñm hore qui si fuerit in aliquo angulorũ erit pregans. Postea si uolueris scire utrum pariat mortuum aspice dñm qnte domus si fuerit retrogradus: aut sub radiis solis aut in opposito cum sole pariet abortiuũ. si autẽ extra hec loca fuerit dñs qn te domus pariet uiuum. Si aũt uolueris scire utrũ pariet masculũ uel fe minam. Aspice dñm hore & dñm domus quinte & lunã si fuerit in si gnis masculinis pregnãs erit ex masculo: si in feminis pregnãs erit de fe mina. Item si uolueris scire utrũ habeat unũ uel plures in uentre. Aspi ce dñm quinte & dñm hore & lunã si fuerint in signis duorũ corporũ erũt in uentre duo uel plures si fuerint in signis unius corporis erit in uẽ tre eius tñ unus. Si uolueris scire quãtũ est q impregnata est mulier. Aspice dñm quinte & dñm hore & lunã si fuerint in uno signo impre gnata est in illo mense si aspexerit se trino aspctu erunt tres mẽses imp gnatiõis uel. 5. si aũt. 4. aspectu aspexerint se erũt quatuor mẽses. Si aũt

sextili aspectu aspexerint se erunt sex mẽses. si aũt aspexerint se ab oppo sito erũt septẽ mẽses uel ultra. Si uolueris scire horã partus: aspice quã do mars iungetur soli uel dño quinte domus uel luna dño hore ipsa ẽ hora partus. Si autẽ uolueris scire utrũ fuerit in die ac nocte. aspice do minum. 5. &. A. si fuerint signa masculina & dñi eorũ in signis masculi. erit partus eius in die. si antẽ fuerit ascẽdens & domus. 5. signa fe. & dñi eorũ in signis femi. erit partus in nocte. si aũt dñs domus &. 5. domus fuerint male dispositi aspice ad signũ. A. & ad signũ. 5. domus: & secũdũ illa Iudica. uel aliter: accipe gradus qui sunt a gradu. 5. domus ad gradũ ubi est dñs illius domus quibus addas grad. a. & incipe a primo ascen/dente: & ubi terminabitur numerus ibi erit pars partus. Tũc aspice si ps partus & dñs illius partis erit in signo masculino erit in die partus: si in si gno femi. erit in nocte: & ut uerius cognoscas aspice dñm. 5. domus & dñm hore & lune pariter ptis & dñm illius partis si fuerint oẽs uel ma/ior pars eorũ in signis mascu. erit in die: si in signis femi. erit in nocte.

De itinere.

SI iuterrogatus fueris de itinere utrum perficiatur. Aspice lunã & dñm. 9. domus quæ est domus itinerũ hora interrogatio/nis: quæ si fuerint in aliquo angulorũ erit illud tunc. si uero nõ fuerit in angul & dñs. a. aspexerit eos trino uel sextili aspectu erit illud iter & cũ festinatione: si aũt aspectu quarto uel oppositione aspexerit eos erit il/lud iter: sed cũ tarditate. si autẽ nihil de his quæ tibi dixi fuerit nullo mo do erit iter nec perficietur.

De itinere.

SI interrogatus fueris de aliquo qui iuit in aliquo itinere: tunc pone. a. & dñm eius interrogãti. 7. uero & dñm eius & lunã de quo interrogatur. deinde uide dũm septimi & lunã si fue rint in aliquibus gradibus. a. nõ sint cõbusta non dubites eũ reuersurũ. Si uero uolueris scire quãdo reuertetur. aspice quãdo dñs. 7. domus & dñs lunæ erũt in ascendẽte uel in angulis dñi. a. dic eũ tunc reuersurum Si autẽ uolueris scire utrũ sit sanus uel infirmus. aspice dñm septimi & lunam si fuerint in domibus cadentibus ab angulis ut est tertia domus nona & duodecima dic eum infirmũ esse. Item si uolueris scire utrum sit mortuus an uiuus tũc aspice dñm. a. 7. & lunã si fueriut sub terra & lu na aspiciat dñm octaue domus dic eum mortuũ. Ietm si uolueris scire quãtũ tempus est ꝙ ipse iuit. aspice dñm septime domus & lnnã si fuerit cum aliquo planeta in uno siguo ita ꝙ iam transissent illũ planetã per unũ gradum uel duos: & si fuerint in principio signi usq; ad qntũ gradũ exitus suus fuit ꝓpinquus si fuerit in fine signi exitus fuit remotus. Itẽ si uolueris scire utrũ initium itineris fuerit de die uel de nocte tũc aspice

7.domū & lunā si fuerit in signis masculinis fuit initiū itineris de die & si fuerint iu signis femi.fuit initiū illius itineris de nocte.

¶De furto.

Si interrogatus fueris de furto.pone ascendēs & dn̄m eius domino furti septimi uero & dn̄m eius latroni.10.& dn̄m eius furto.4.uero & dn̄m eius loco ubi abscōsa est res furata:tunc aspice horā interrogationis luna si aspexerit aliquē planetā pone lunā dn̄o furti & planetā quem aspicit luna latroni.Si aūt nullū planetā aspicit luna:tūc aspice si dn̄s septimi fuerit in ascēdente uel in eodē signo cū dn̄o.a.dic ꝙ dn̄s furti capiet latronē & recupabit rem suā. Si aūt dn̄s.a. aspexerit.7.uel dn̄m.a.a quarto uel opposito.dic ꝙ capiet latronē sed cum tarditate & post tp̄is dilationē.Si aūt aspexerit ipsum trino uel sextili aspectu.dic ꝙ capiet latronē uelociter & recuperabit rem suam.Si fuerit inter dn̄m.a.& dn̄m.7.aliquis planeta qui deferat lumē inter illa capiet latronē:sed per manus mediatoris.Si aūt nihil de his quæ tibi dixi nō capiet latronē nec recupabit rē suā.Si aūt uolueris scire quæ sit illa res quæ furata est:tūc aspice signū secūdi & dn̄m eius partē quoq; fortunæ & dn̄m eius & lunā & dn̄m eius & dn̄m termini lunæ in quo signo fuerint uel maior pars eorū:dic ꝙ illud quod furatū est erit secūdū naturam illius signi.Si uolueris scire utrū ille qui amisit rem recuperabit uel non.aspice dn̄m scd̄e domus:& dn̄m ascēdētis si fuerint in ascēdēte uel in aspectu ascēdētis recupabit rem suam.Si autē dn̄s septimi uel planeta quem aspicit luna fuerit in medio celi iā latro captus est a principe cū re quā furatus est.Si uolueris scire ubi sit furtū abscōsum : tunc aspice dn̄m scd̄i & dn̄m ascēdentis & dn̄m medii celi & dn̄m hore si fueriit in ascendente uel in angul' dn̄i ascēdētis uel in angulis dn̄i hore : erit res circa latronē. Itē aspice signū quartū:ꝙ si fuerit aqueū erit furatū iuxta aq̄s: si igneū iuxta ignē:si terreū iuxta terrā:si aereū iuxta aerē. Item si fuerit arietis erit iuxta ouile ouiū uel in ipso ouili.Si fuerit tau.erit iuxta p̄sepe uaccarū uel in ipso presepio.si fuerit uirgo erit in loco ubi imponitur triticum uel alia blada.Si uolueris scire q̄d sit illud quod furatū est:aspice signū.10.si fuerit de signis fixis erit ipar quod furatū est:si fuerit mobile erit par. Item si fuerit signū bicorpus dispar. si fuerir signū unius corporis erit par. Itē aspice dn̄m.10.in quo signo fuerit : quia si fuerit in prima facie signi etit res ab uno usq; ad decem : si fuerit in secunda facie erit res ad deceimū usq; ad centnm si in tertia facie erit res.a. 100.usq; ad.1000. Item si uolueris scire utrū recuperabit totam uel partem uel quātū recupabit.aspice dn̄m scd̄i & dn̄m decimi & lunam si aspexerit eos saturnus intrauit latro de nocte & abscōse.si aspexerir eos mars intrauit de die ex ui.si aspexerit luna & iuppiter dn̄m.2.& domi-

num.io.noluit furari sed ludendo accepit & nō est latro ille qui acce/
pit. si aspexerit sol dn̄m.io.&.2.& lunā est magnus homo qui furatus
est & accepit ut sciatur.& si mercurius aspexerit.io.& eius dn̄m & lunā
& mars saturnus aspexerint mercuriū uel ecōuerso latro furatus est il/
lud cū ingenio & astutia:& si mars uel saturnus aspexerint.2.domū nō
recuperabit illud totum quod furatū est si aspexerint illam a quarto mi
nuta est quarta pars iā.Si ab opposito minuta est medietas:si trino uel
sextili aspectu recuperabit maiorē partem sed non totū. Si fuerit mars
uel saturnus combustus uel fuerit in eodē signo cū mercurio nihil recu
perabit de furto.& si fuerit luna egressa a cōbnstione recuperabit partē
de furto. Si uolueris scire utrū latro habeat furtū apud se uel dederit
aliis:tūc aspice si aliquis planeta fuerit in ascendente uel in domo.4.ul'
in occidēte:& si in domo.4.dedit furtū latro alteri.si autē nihil de his
fuerit apud se habet latro furtū.Si aūt uolueris scire utrū latro sit uir uel
mulier:tūc aspice dn̄m.a.& dūm.7.& planetā quē aspice luna si fuerit
in signis mas.erit masculus:si in fe.erit femia. Item quarta circuli quæ
est ab ascendēte usq; ad mediū celi dicitur masculina.quæ uero ab occi
dente usq; ad.4.domū femina unde si fuerint planetæ in quarta masc.
erit latro masculus si in quarta fe.erit femina. Si autē uolueris scire cu
ius ætatis:tūc aspice dn̄m ascēdentis & dn̄m.7.& lunā si fuerint in prin/
cipio signi a primo gradu usq; ad quintū:& fuerint oriētales a so e erit
latro puer & parue ætatis.si autē in fine signi & occidentales erit latro
senex multorū dierū.si autē fuerit eum sole erit latro medio ætatis iux
ta.xxx.annos. Si uolueris scire nomē furis.aspice ascendēs & si est si/
gnum equale & sunt signa æqualia a cancro & sagittario:signa inequa
lia a capricorno ad gemini:tunc aspice dn̄m regni ascendētis dn̄m tri/
num & dn̄m triplicitatis ascēdētis & dn̄m hore.nā ista.5.sig. sunt & si
non fuerit signū.a.regnum alicuius planete:ut est Leo Scor. aquarius
aspice dn̄m loci solis si fuerit de die si autē fuerit de nocte dn̄m loci lu/
ne.& si nihil de his fuerit tunc aspice planetā a quo separatur luna & ad
quem accedit luna.a.quod remāserit seorsum scribe. Item accipe gra
dus qui sunt a luna ad planetā aquo separatur luna:& scribe fortunā p/
so. Item accipe gradus qui sunt a luna ad planetā ad quā accedit luna:
quos scribe iterū seorsum per se.& iterū accipe dn̄m.a.& tūc aspice pla
netā quam aspicit dn̄s.a.& illud quō respiciat ipsum an precedat ab ip/
so uel accedat ad ipsum:& uide grad.quot fuerit sunt illos & aspice ip
sum quarto aspectu accipe.4.litteras si trino aspectu aspiciat ipsum.6.si
sextili quinq;:& si est in eodē signo cum illo accipe oēs litteras si fuerit
dn̄s ascendētis & signo unius corporis erit unius noīs si in signo duo/
rum corporum erit binominis.

¶De contemptione.

ſ I interrogatus fueris de contẽptione quæ fuerit inter duos: tũc pone.a.& dñm eius interroganti.7.uero & dñs eius illi q̄ litigat cum eo.10.uero & dñm eius rei quæ petitur: ꝙ autem & dñm eius fini exitus rei.tũc aſpice dñm.a.ſi aſpexerit dñm.7.a quar/to uel ab.8.uel fuerit in eodem ſigno eum illo: ſignificat ꝙ erit inter eos diſcordia magna.ſi aũt aſpexerit ipſum trino uel ſextili aſpectu ſi/gnificat quod petit eſt parũ cauſa erit magna diſcordia inter illos. tunc aſpice.2.& dñm eius & pone interrogãti.8.uero & dñm eius litigatori & quod iſtorũ erit fortior in qõne ille obtinebit. Si uolueris ſcire quis iſtorũ habebit maius auxiliũ: tũc aſpice dñm aſcendẽtis. Si aũt dñs.10. uel rex uel iudex feret auxiliũ interrogãti obtinebit.ſi aũt dñs.a.aſpexerit dñm.10.feret auxiliũ litigotori. Item aſpice ſi mars fuerit in aliquo angulorũ ſignificat ꝙ erit inter eos diſcordia magna: & maxime ſi fue/rit in domo uel exaltatiõe ſua.ſi uero fuerit ſaturnus in loco martis durabit inter eos diſcordia.ſi fuerit iuppiter in loco martis erit diſcordia ſed cito finietur. ſi fuerit mercuris in loco martis iudicabis ſecũdũ pla/netam quẽ aſpicit mercurius. Si uolueris ſcire qs obtinebit aſpice do/minũ.a.& dñm.2.ſi fuerint in domo.7.uel fuerint retrogradi uel combuſti: uel in domo ſue deſcenſionis uinet ille cum quo litigat.ſi autem fuerit dñs.7.& dñs.8.in.a.p.fuerit retrogradit uel cõbuſti uel in domo ſue deſcenſionis uincet interrogator. Si uolueris ſcire utrũ pacificabũtur: aſpice dñm.a.& dñm.7.ſi aſpexerit ſe trino uel ſextili aſpectu pacificabuntur nutu dei. Si autẽ uolueris ſcire quis ſit cũ quo habet litẽ. aſpice dñm aſcendẽtis ſi aſpexerit dominum.4.ab aſpectu.4.uel ab.8. hẽt litem cũ patre & de cæteris domibus ſecũdum naturã domorũ. Si uo/lueris ſcire quãdo terminabitur diſcordia illa tunc aſpice dñm.a.& dominũ.7.quãdo cõiũgẽtur in eode ſigno & eodem gradu tunc terminabitur diſcordia illa.

¶De infirmo.

ſ I interrogatus fueris de infirmo utrum ſanetur an moriatur. pone.a.& dñm eius egrotanti.6.uero & dñm eius egritudi/ni.7.uero & dñm eius medico.8.& dñm eius morti egrotã/tis.4.uero & dñm eius fini egritudinis: tunc aſpice horã interrogatiõis dñm.6.ſi fuerit in.a.uel in medio iam ſequitur egritudo eius: & mani/feſta eſt ſi fuerit in occidente uel in.4.ſignificat ꝙ non ſcitur egritudo eius imo clauſa eſt & abſconſa. Nota ꝙ luna & ſignũ.a.& ſol ſunt ſigna corporis dñs.a.& dñs loci ſolis & dñs loci lunæ ſunt ſigna aie ſi fuerit dñs.a.& dñs loci ſolis & dñs loci lunæ in bono loco circuli & aſpexe/rint fortunas trino aſpectu.luna uero &.a.& ſol ſint male diſpoſiti &

aſpiciant malos aīa ſana eſt: corpus autē infirmū ſi fuerit ecōtrario corpus eſt ſanū: anima autem infirma. Item nota ꝙ ſi dn̄s.7.fuerit in malo loco circuli uel aſpexerit malos ſignificat ꝙ medicus non eſt bonus. Item ſi dn̄s.8.domus fuerit in aliquo angulorum: & aſpexerit dn̄m.a. uel dn̄m loci ſolis: uel dn̄m loci lunæ: & maxime ſi fuerit in medio celi ſignificat ꝙ morietur eger ex egritudine illa. Item ſi fuerit dn̄s.6.in.7. domo uel.4.ſignificat ꝙ egritudo illa eſt in mēbris quæ ſunt intra corpus ut eſt in epate & ſtomacho & cæteris membris.

¶De materia egritudinis.

Si uolueris ſcire de qua materia eſt egritudo. aſpice.6.& dominum eius ſi fuerit ex ſignis & planetis calidis erit egritudo de cauſa calida: & ſic de cæteris. Item ſi dn̄s.6.calidus & ſic ſignū 6.frigidū & humidū: tunc aſpice ſi dn̄s.6.aſpicit.a.iudica ſecūdū naturā dn̄i.6.ſi autē nō aſpexerit.a.iudica ſecūdū naturā ſigni.6.. Si fuerit Aries ſignū.6.& fuerit in eo ſaturnus iudica ſecūdum naturā ſaturni. Si fuerit a.ſignum mobile & luna in ſigno mobili ſignificat ꝙ cito liberabitur eger uel cito morietur. Si uero fuerit.a.ſignū fixū & luna in ſigno fixo ſignificat ꝙ egritudo illa erit cronica. Si fuerit.a.ſignū unicorporis & luna in ſigno duorū corporū: tūc ſi luna aſpicit fortunā ſignificat ꝙ mutabitur cito egritudo ad bonū. ſi aſpexerit luna in fortunā ſignificat ꝙ mutabitur cito ad malū. Si uolueris ſcire qn̄ morietur ſi debet mori: aſpice dn̄m.a.qn̄ cōiunget ſe dn̄o.4.domus uel aſpexerit ipſum trino uel ſextili aſpectu: quia tūc morietur. ſi debet liberari inſpice quādo ueniet dn̄s.a.ad locū circuli fortē ubi eſt domus ſua uel exaltatio uel terminns uel facies: uel qn̄ dirigetur ſi eſt retrogradus: & dic eū tunc liberari. Si uolueris ſcrire in quo mēbro fuerit egritudo. aſpice ſignū.6.ſi fuerit aries erit egritudo in mēbris quæ habet aries in hoīe & ſic de cæteris ſignis quæ habent mēbra in hoīe. Itē accipe gradus qui ſunt a domino.8.domus ad gradū dn̄i.a.quibus addas grad.8.domus: & tūc incipe a primo gradu.8.domus: & ubi terminabitur numerus ibi erit pars egritudinis. deinde uide partē egritudinis uel dn̄m eius ſi fuerint in abſcendēte: uel cū dn̄o eius uel cū luna: uel ꝙ aſpiciat dn̄m.a.a quarto uel ab.8.uel ꝙ ſit in eodem ſigno cum illo ſignificat ꝙ iufirmus morietur de egritudiue & ſi nō fuerit egritudinis pars uel dn̄s eius in ſupradictis locis uel in aliquo angulorū ſignificat ꝙ liberabitur eger. Si uolueris ſcire quod erit terminus illius egritudiuis: tūc aſpice qn̄ erit luna in 4.ſigno ab illo in quo eſt hora queſtionis: quia tunc erit terminus illius egri.udinis: ſimile quando erit in.8.& hoc ꝙ nil niſi luna demōſtrat effectū illius quo ſignificat in qōne niſi poſtq̄ trāſierit.4.7.gradū.

¶De cuſtodia hominis.

S I uolueris scire de homine qui tenetur in custodia a priucipe tunc aspice dñm.a.& lunã si fuerit ascendẽs & dñs eius luna & dñs eius in signis fixis nõ exibit de custodia illa de leui & maxime si fuerit in angulis. Si uero fuerint in signis mobilibns & nõ fuerit in angulis significat ꝙ mutatur de uno loco ad aliũ. si uero fuerint in signis cõmunibus significat mutatur causa eius. Si uolueris scire quãdo exibit de custodia illa. aspice dñm.a.& lunã si aspiciũt planetã in quarta masculina nõ exibit cito: imo multũ morabitur: & si aspiciunt planetam in quarta fe. exibit cito. Si uolueris scire quo die exibit aspice quo die luna aspiciat dñm.a.de loco ubi ipse dñs.a. habeat uim & fortitudinem ut est domus sua uel aliqua dignitatũ suarũ: ita ꝙ luna sit supra terram eodẽ die exibit. Si uolueris scire utrũ moriatur ibi an non: aspice dñm.a.& lunã si aspiciunt dñm.8.domus a.4.uel opposito: uel sint eodem signo cũ illo significat ꝙ moriatur anteꝗ̃ exiat de custodia illa. Si autẽ aspiciat illum trino uel sextili aspectu exibit sed morietur cito. Si uolueris scire quãdo egritudinem patietur: aspice dominñm.a.& lunã si aspexer6. domũ eius ab.8.uel quarto aspectu significat ꝙ ille infirmabitur. Si aspexerit trino uel sextili aspectu signũ ꝙ infirmabitur postꝗ̃ exiuerit de custodia illa. Si uolueris scire utrũ puniatur proculda illa: aspice dominum.a.& lunã si aspexerit martẽ ab.8.uel quarto aspectu uel fuerint in eodẽ signo cũ illo significat ꝙ punietur & fortius cũ istius partis testimonio accipe grad.martis qni sunt a luna ad gradus iminutum martis & ꝓicias a gradu & imunito.8.domus & ubi finiet numerus ibi erit pars: tũc aspice si aspexerit illa pars saturnũ uel martẽ iudica secũdum ꝙ iudicasti cũ aspectu dñi.a: & lunæ ad martẽ. Itẽ accipe gradus qui sunt a gradu lunæ ad martẽ & ꝓice a domo.6.& ubi terminabitur numerus ibi erit illa pars: & tunc iudica secũdũ illã: sicut iudicasti prius secũdum aliã & adhuc fortius. Si uolueris scire utrũ liberabitur sine pena uel nõ: aspice dñm.a.& lunã si aspexerint martẽ uel ab opposito uel a quarto aspectu: uel fuerint in eodẽ signo cũ illo uel illa pars quã superius extraxistis aspexerit martẽ ut superius dictum est: significat ꝙ punietur ob illud ut infurcabitur uel truncabitur caput. Si autẽ nihil de his quæ dixi fuerit labitur sine pena.

¶De thesauro.

S I rem uel thesaurũ occultũ inuenire desideras prius nota: ꝙ antecessores sui subterrauerũt illud aut ipse: sed nõ recordatur aut uult scire si ibi est aliquid occultum sub terra. Si uult inuenire aliquid quod ibi posuerit: aspice dñm & hora interragationis si fuerit in aliquo angulorũ uel in angulis dñi.a.significat ꝙ thesaurus ille est in domo sua: ita tñ ꝙ si fuerit in.a.est in loco domus ubi moratur si

in.7.fuerit est ubi moratur uxor eius si fuerit in.10.est ubi operatur quo/
tidie opus suũ cuiuscũq; operis sit si fuerit in.4.est ubi morati fuerint pa
ter & auus & antecessores sui. Si fuerit cũ dño.a.est iterum ubi moratur
ipse:& sic iudica de angulis dñi.a.sicut iudicasti de angulis.a.si uero nõ
fuerit in angulis nec respicit planetã aliquẽ aliquo aspectu nihil erit ibi
occultũ. Item si uolueris scire utrũ in aliquo loco sit aliquid subterra/
tum uel non:tunc aspice signũ.7.si fuerit in eo fortuna erit ibi aliquid
subterratũ.si uero fuerit in eo infortuna nihil erit ibi abscõsum:si fortu
na quæ erit sol & fuerit in ariete nel in leone sagittario erit absconsum
ibi aurũ uel lapis preciosus uel aliqua res rubea. Si fuerit luna & erit in
cancro uel tauro erit argẽtum uel res alba. Si fuerit uenus erunt pirie q̃
alio nõie dicũtur albule. Si fuerit mars in loco solis erit es uel uitrũ si fu/
erit satur. ĩ loco solis erit plũbũ uel ferrũ uel res obscura. Si fuerit iuppi
ter erit argẽtum uel res alba. Si fuerit mercurius erit argẽtum uiuũ uel
ib.ita tñ q̃ sint iu domo sua:uel exaltatiõe:uel triplicitate: uel termino
uel facie: & si nullam de istis habuerit dignitatem iudica secũdũ illum
planetã qui fortior est respectu domus.7. Si uolueris scire utrũ habe/
bit illud qui te interrogauit uel nõ.aspice planetã qui fuerit fortior iu si
gno.7.quia si aspexerit dñm.a.uel fuerit planeta qui deferat inter eos
lumẽ significat q̃ habebit id uel tarde si fuerit aspectus trinus uel sextilis
significat q̃ habebit id cito. Si uolueris scire ubi est illud occultũ aspi/
ce supradictũ planetã qui si fuerit in.4.orientalis erit in parte oriẽtis do
mus:si in parte occdẽtali erit in parte occidẽtis domus:& si fuerit in me
ridionali erit in parte meridiei domus.& si in septẽtrionali erit in q̃rta
septẽttionali.q̃ si fuerit in oriẽte & uolueris scire utrũ sit in fundamẽto
domus uel pariete uel tecto.aspice si fuerit in signo fixo erit in fũdamẽ
to domus si fuerit in signo cõmuni erit in pariete.si fuerit in signo mo/
bili erit in tecto. Si fuerit in pariete & uolueris scire in quo loco pietis
& quod dico de pariete intellige de tecto & fundamento. Incipias ita/
q; mensurationẽ tecti & fundamẽti a pariete oriẽtis si fuerit in oriẽte &
sic intellige de aliis partibus idẽ quod de oriẽte:dico si in aliis partibus
fuerit mensura itaq; parietẽ.& si fuerit planeta in prima facie erit illud
in prima tertia eiusdẽ parietis.& si fuerit in secũda facie erit & in secũda
tertia:& si in tertia erit in tertia tertia eiusdẽ parietis. A.si uolueris scire
p̃fixe locũ. aspice si fuerit in prima parte illius gradus in quo fuerit erit
in parte illius tertie in qua est secũdum p̃portionẽ minutorũ quæ per/
transiuit planeta ille:& sic de aliis partibus. Verbi.g.si fuerit paries.15.
palmorum:& fuertt planeta a prima parte illius signi in quo fuerit usq;
ad.10.grad.q̃ est p̃ria facies erit illud occultũ infra.5.p̃ria palmos: & si
fuerit ad.10.grad.ad.20.quæ est secũda facies erit a.5.palmis ad.10. Si

fuerit a.20.gradu usq; ad.30.quæ est tertia facies erit a.10.loco palmorum usq; ad.15.& sic de aliis.& si fuerit in qnq; primis palmis:& uolueris scire in quo loco fuerit certissime:tunc uide quot minuta pfeci planeta secũdum quæ debes iudicare de gradu signi in quo fuerit:& secundum ꝓportionẽ minutorũ ad gradũ iudica in palmũ de primo ad.5.Si uero fuerit in occidente uel meridie uel septẽtriõe fac sicut fecisti in oriente seruata eadẽ ꝓportione & inuenies quod desideras si deus uol.

¶De rumore.

SI uolueris scire de rumoribus utrũ sint ueri uel falsi. aspice hora interrogationis.a.& dñm eius & lunam si fuerit in angulis uel in succedentibus angulorũ & nõ fuerit saturnus: aut mars in angulis significat ꝙ rumores illi erũt ueri:& si fuerit saturnus & mars in angulis & fuerint dominus.a.& luna in cadẽtibus ab angulis significat ꝙ illi rumores sunt fulsi.

¶De littera.

SI uolueris scire de littera quæ uenerit utrũ in ea cõtineatur bonum uel malũ.aspice lunã & mercuriũ si fuerit cũ saturno aut marte:illo modo quod cõtinetur in ea est malũ:& si non fuerint cũ aliquo illorũ & aspexerint planetã aliquẽ iudica secũdum planetam quẽ aspiciunt:& si nõ aspexerint aliquẽ planetã nõ cõtinetur nec bonum nec malum in illa littera. Itẽ aspice si dñs.a.uel luna aspexerit dñm.10.missa est littra a rege uel riucipe. Item si dñsa.uel luna aspexerint dominum.6.domus uel ubi missa est littera ab amico ad amicũ uel a fratre.& si fuerit aspectus a.4.uel ab.8.significat ꝙ illud quod ẽ missum est uerũ.si uero fuerit trinus uel sextilis significat ꝙ illud quod est missum est letitiæ.

¶De causa.

SI uolueris scire pro qua cau sa aliquis mittat aliquẽ.aspice dominũ.5.domus & lunã si aspexerint fortunas & aliquis illorũ dñs.10.significat ꝙ mittit regi uel principi.Si aũt luna & dñs 5.domus aspexerint dñm.11.domus ẽ missa illa ad amicũ:& sic de aliis domibus secũdum naturã illarũ domorũ.Si aũt aspexeriut infortunas erit illud mãdatũ de malo & finietur in malum.

¶De homine in itinere.

SI nolueris scire de homine quem misisti in itinere.pone.a.& dñm eius illi qui mittit nunciũ.7.uero & dñm eius illi ad quẽ mittũt lunã uero & dñm 5.eius pone nũcio: tunc aspice lunã & dñm.5.si aspexerint dñm.a.significat ꝙ perficiet illud ꝓpter qđ iuit si uero recesserit luna & dñs.5.a dño.a.significat ꝙ iam reuersus est nũcius.si uero fuerit dominns.5.satur.uł mars & aspectus fuerit a.4.uel.8.

significat ꝙ inueniet latrones in uia: Si uero mars fuerit in domo.9.uel fuerit mars cũ saturno tenent illũ latrones in itinere.

℄De charta quæ mittitur regi seu principi.

S I uolueris scire de charta quæ mittitur regi seu principi: tunc aspice lunã & dñm.a.& uide quis eorũ fuerit in ascẽdente uel aspexerit.a.& illi: pone illi qui mãdat post aspice mediũ & uide si aspexerit.a.uel dñm eius: uel lunã: & si nõ aspexerit aliquod istorũ: uide si aspexerit dñm.io.quẽ si aspexerit uel aliquẽ ꝑdictorũ porrecta erit charta regi uel principi: & secũdum fortitudinẽ mercurii & dñi.io. iudica utrũ bona uel mala charta ueniat a rege uel principe. Dixit messahala ꝙ.a.signũ est mandatoris.io.est regis seu principis mercurii littere quæ mittũtur.& dixit ꝙ siquis planeta est qui aspiciat ascẽdens: ita tamẽ ꝙ iam precedat & inueniat dñm.io.charta iam erit porrecta regi seu principi: & idem est si aspiciat dñm.a. Si uolueris scire utrũ sit cõpletum quod misisti uel nõ.aspice dñm.a.si aspexerit mercuriũ cõpletũ est quod misisti. Si aũt nõ aspexerit nõ est cõpletũ. Item si aspicit luna mercuriũ ita ꝙ trãsiuit ipsum per.6.guad.uel.11.illud cõpletũ est procul dubio: sinautẽ nõ.nõ est cõpletũ adhuc. Itẽ si dñs.a.aspexerit dñm.io. uel solem: & mercurius fuerit cum sole in eodẽ signo uel gradu: & fuerint in angulis significat ꝙ illud cõpletũ est iã.& si luna nõ aspexerit solem uel sol mercuriũ nõ complebitur aliquo modo.

℄Vtrum complebitur aliquid.

S I autẽ uolueris impetrare aliquid ab aliquo & uolueris scire utrũ habebis id aut nõ.pone ascẽdens & dñm eius & lunã petenti planetam uero qui aspicit.a.uiro a quo petitur: unde si nullus planeta aspicit dñm.a.nõ habebit aliquid de hoc quod uoluit impetrare. & si aliquis planeta aspexit dñm ascendentis & lunã impetrabit qđ uult quærere: ita tamen si aspectus fuerit a.4.uel ab.8.uel fuerit in eodem signo cũ illo habebit sed tarde.si aũt fuerit aspectus trinus uel sextilis habebit illud uelociter. Si aũt uolueris scire quãdo habebit: aspice quando dñs.a.cõiungetur in angulis planetæ quæ aspicit ipsum: tunc habebit si deus uoluerit. Si antẽ uolueris scire quis sit ille a quo debet aliqs petere.aspice planetã qui aspicit dñm.a.si fuerit dñs.io.erit eius petitio a rege seu principe si fuerit.11.domus erit petitio sua ab amicis. si uero fuerit.4.erit petitio sua a patre & sic de cæteris domibus secũdũ significationẽ domorũ. ℄De muliere.

S I uolueris habere aliquã mulierẽ & uolueris scire utrũ possis habere eã uel nõ.aspice dñm ascẽdentis & dñm.7.& planetã qui aspicit solem & lunã ita ꝙ recessit ab eis: qui si fuerint in uno signo cũ marte uel maior pars eorũ aspiciant illũ: ita ꝙ nõ aspiciãt

uenerē habebit cā cū adulterio. Si uolueris ſcire utrū aliquis cognouit mulierē de qua inculpatus eſt. aſpice dñm. a. & planetā qui aſpicit lunā: qui ſi aſpiciunt ſatur. uel martem de illo de quo dicitur ꝙ cognouit eam eſt uerum. ℭDe alchiora.

S I interrogatus fueris de alchiora utrū poterit aliquis chidre uel nō: tūc pone. a. & dñm eius interroganti. 7. uero & dñm eius illi pro quo interrogat. 9. & dñm eius alchione. ſi uero pro ſemetipſo interrogauit: aſpice dñm. a. ſi fuerit fortuna: & fuerit in angulis uel in ſuccedētibus angulorū: uide ſi aſpexerit dñm. 9. uel fuerit in domo. 9. ſignificat ꝙ ꝑficiet ſi deus uoluerit. Si aūt fuerit aſpectus trinus uel ſextilis ſignificat ꝙ ꝑficiet & cito. ſi aūt fuerit. 4. uel ab. 8. perficiet ſed cum tarditate: & ſi luna aſpexerit dominum. 9. domus pficiet illud ſi deus uoluerit. Si aūt nō aſpexerit luna dñm. 9. nil poterit ꝑficere ſi aūt qui te interrogauit nō queſiuit pro ſe ſed pro alio quod dictum eſt de aſcē. & dño eius intellige de aliquo & dño eius.

ℭDe mutatione temporis.

S I uolueris ſcire de mutatione tpis ſcies hoc a cōiunctione & a ꝑuentione & ab aſcēdēte cōiunctionis & preuētionis & ab ingreſſu ſolis primū minutū arietis: & a loco ſolis & lune. Si fuerit ſaturnus hora ingreſſionis ſolis in arietē in angulis. a. uel in angul' dñi aſcēdentis: & fuerit in aliqua dignitatū ſuarū: & maxime ſi fuerit in medio celi ſignificat ꝙ aer erit turbidus & frigidus: & ſi fuerit in domibus cadētibus ab angulis ſignificat ꝙ tempus erit equale donec uenerit ad angulos. a. Si fuerit mars in locis ſaturni & fuerit in angulis: & maxime ſi fuerit in medio celi ſignificat ꝙ erit calor maximus. ſi fuerit iuppiter cū marte ſignificat ꝙ erit aer tēperatus. Si fuerit uenus cū ioue in medio celi erit tēperatus & equalis & lenis. Item aſpice mercuriū ſi fuerit in cōiunctione uel ꝑuentione ꝑcedēte & in ingreſſu ſolis primū minutū arietis in angulis: & maxime in medio celi: & aſpexerat ſaturnum uel martē ſignificat ꝙ erit annus ille cū uentis horribilibus malis & magnis. Si autem mercurius aſpexerit martem ab. 8. uel. 4. ſignificat ꝙ erit in illo anno tonitrua & fulgura & tonitrua multa & fulgura cū teſtimonio aeris partis quæ ſumitur a gradu mercurii ad gradū dñi domus in qua erit: & ꝓhibitur ab. a. & ubi finitur numerus ibi erit pars aeris. Si uero fuerit ſaturnus & mercurius in ſua domo ſumitur a gradu ipſius uſq; ad gradū. a. & ꝓhibitur ab. a. tūc uide quō fuerit illa pars cū planetis & ſic iudica. & hoc id debes facere in principiis quartarū anni. Et dixi Albumaſſar ꝙ iſtā partē expertus fuit pluribus uicibus in ſcia tēporis diurni & ſumitur ſic ſūmo mane ꝙ qñ ſol oritur omni die equa cuſpidē. 12. domorū & tunc accipe gradus qui ſunt a ſole & ad ſaturnū

& ꝑhice numerũ a luna & ubi firmatur numerus ibi erit ps diei: & tũc ui de in quo loco circuli erit illa pars & qué planetá aſpiciat: & ſecũdum il lud iudica ut ſupra dixit Albumaſſar ꝙ uicibus multis expertus eſt uide qñ luna intrat primũ minutũ ſigni & tũc equa cuſpidem.12.domorũ: & tũc uide quod fuerit.a. & iudica ſecũdum illud ſicut ſupius dictũ eſt. ná tũc poteris ſcire de q̃litate tpis donec luna erit in illo ſigno ſi deus uol.

¶De qualitate temporis.

S I uolueris ſcire de qualitate temporis totius anni. aſpice quá do ſol intrat primũ minutũ.20: grad. ſcorpionis: & tũc equa 12.domos: & uide quod ſignũ fuit aſcé. tũc aſpice iouẽ uene rem & mercuriũ qui ſi fuerint occidẽtales uel retrogradi ſignificãt ꝙ il lo anno erit pluuia multa. ſi uero fuerint oriẽtales & equales in inceſſu ſignificat ꝙ erit paucitas pluuiarũ illo anno ſi deus uoluerit. & ſi fuerit cum mercurio in angulis uel in medio celi ſignificat ꝙ erunt tonitrua multa in illo anno: & erunt aque quæ deuaſtabunt ſegetes & infer mul ta mala quia erũt locuſte multe deuaſtãtes fructus terre. & ſi fuerit mars in.4.domo in ſigno igneo ſignificat ꝙ ignis erit in terra multus & cõ buret ſegetes. Si uero fuerit mars in.4.domo in ſigno terreo & aſpexe rit mercuriũ ſignificat ꝙ erit terremotus & multa cõmotio in terra & ſi fuerit in quarta domo in ſigno aqueo ſignificat ꝙ aq̃ minuatur & mo riẽtur piſces & detrimẽtum patietur quicquid in aqua erit ꝙ ſi cum his aſpexerit mars fortunas minuetur malũ ꝙ ſignificãt. Nota ꝙ ſi fuerint duo planete in angulis equales in fortitudine: accipe illũ qui in fortio ri loco fuerit & ſecũdũ illum iudica. Si uolueris ſcire qñ erit pluuia ſi debet eſſe: aſpice planetá qui debet ſignificare illud quod qñ erit in an gulis cõiunctionis uel ꝑuentionis uel in angulis igreſſus ſolis primi mi nuti.20.grad. ſcorp. quia tunc erit pluuia ſi deus uoluerit: & maxime ſi fuerit luna cum ipſa in angulis.

¶De precio annone.

S I interrogatus fueris ſi augebitur ꝑciũ annone uel minuetur aſpice cõiunctioné & ꝑuẽtioné: & tũc.12.domos cõiũctionis & preuẽtionis hora. & ſcias ꝙ: a. & dñs eius ſunt hominũ & aeris. iterũ planeta ꝙ fuerit in ati. ſumens ſignũ de illo quid uenturum eſt: & ſi inueneris planetá in angulis habeat dignitaté in aſcendẽte ſecũ dum illum iudica: ipſe eni eſt ſignificator quæſtionis tue: & ſi nõ inuene ris planetá in angulis qui habeat dignitaté in.a. accipe dñm.a. & uide ſi fuerit addẽs in curſu hora cõiũctionis uel ꝑuentionis augebitur ꝑciũ an none toto illo menſe: & maxime ſi aſpexerit planeta qui ſit addens in curſu. Si uero dñs.a. fuerit minuẽs in curſu minuetur preciũ. Si uolue ris ſcire quantũ augebitur uel minuetur: tunc uide quot gradus fuerint

iuter dñm.a.& planetam qué aſpexerit:& ſecũdum illos gradus iudica de maioritate pcii uel minoritate. Si fuerit.a.in bono loco ab.a.ut in angulis uel in ſuccedētibus angulorũ uel in ſua exaltatione ſignificat ꝙ augebitur pciũ. Si uero in cadentibus ab angulis & nõ aſpexerit eũ aliquis planeta ab angulis ſignificat ꝙ minuetur pciũ ſi deus uoluerit. Itẽ ſi fuerit.a.uel luna & ſol in.11.domo uel.5.ſignificat ꝙ augebitur pciũ. Item ſi aſpexerit dñs.a.planetã qui ſit addẽs in inceſſu augebitur pciũ

Item ſi aſpexerit dñs a planeta qui ſit addens in inceſſu augebitur pciũ

ſi deus uoluerit. Si uero ſit minuẽs in inceſſu planeta quẽ aſpexerit dñs a.minuetur ſicut dictũ eſt. Si uolueris ſcire qñ planeta eſt addẽs in inceſſu uel minuẽs tũc ſubtrahe augẽt planetæ de medio curſu eius: & id quod permanet erit arg. tũc aſpice arg. ſi fuerit a.7.gradu ſigni a.12.uel ab uno ſigno ad.3.erit addẽs in inceſſu. ſi uero fuerit idẽ arg.a.3.ſignis uſqꝫ ad.7.erit planeta minuens in inceſſu.

¶De pcio an augeatur uel minuatur.

ſ I uolueris ſcire utrũ augeatur uel minuatur in omni menſe pcium an ne. aſpice hora cõiunctionis uel preuẽtionis ſi fuerit cancer aſcẽd. & luna nõ fuerit in angulis: tunc uide ſi fuerit in angulis aliquis planeta: ꝙ ſi nõ fuerit in angulis planeta tũc aſpice lunã quæ ſi fuerit in.ii.domo & fuerit taurus: tũc erit addẽs in curſu ſuo: tunc ſignificat ꝙ augebitur pciũ annone douec luna tranſeat ſignũ.a.& hoc in primis diebus mẽſis: & tunc uide quẽ planetã: tũc aſpiciat luna ſi tunc aſpexerit martẽ uel aliũ planetã qui ſit addẽs in curſu augebitur pcium aliis decẽ diebus illius mẽſis. Itẽ ſi dñs.a.uel dñs domus dñi.a.aſpexerit aliquẽ planetã in medio celi multũ augeret pciũ annone: & maxime ſi fuerit addens in curſu.

¶De precio annone.

e T dixit meſſahala. Si uolueris ſcire utrũ augebitur pciũ annone an minuatur. aſpice dñm.a.in cõiunctione uel preuẽtione & lunã & quis ſortior fuerit ex eis: & uide ſi aſpexerit aliquẽ planetã in aſcendẽte uel in angulo medii celi multũ augebitur precium annone ſi deus uoluerit. & ſi fuerit unus illorũ in angulo terre & aſpexerit planetã in.a.aut in angulis medii celi: ita ꝙ recipiat ipſum illa q̃ fuerit de argẽto aut auro: ut ſunt annuli: ſaphiri & ſimilia minuẽtur in precio ſuo. & qñ dñs.a.& luna aſpexerit planetã in cadẽtibus angulorum ita ꝙ nõ ſit receptus augebitur. Et dixit Ptolomeus ꝙ nõ aſpicias niſi ſolem & lunã in cõiunctione uel preuẽtione pcedente in ingreſſu ſolis in arietem & ſecũdum illud iudica. quid uẽturus ſit in toto anno. & dixit ꝙ luna eſt fortior oĩbus aliis planetiſs & noiauit eã Ptolomeus minor mũdus: & dixit ꝙ aſpicias ad uenerẽ & mercuriũ quæ ſunt iuxta lunam

& ponas semper solē pro auro & argento & rebus lucidis & caris & lu nam ponas semper pro annona & rebus quæ cōmēduntur si fuerit sol in ipsa cōiunctione uel ꝑuent:one ꝑcedēte in ingressu ipsius in arietem fortis ut in angulis aut in domo sua: aut regno: aut aliqua dignitatū sua rū augebitur ꝑciū rerū q̄ sūt de natura solis secūdū q̄titatē sue fortitudi/ nis. Si uero ipa luna fuerit fortis: tūc augebitur ꝑciū rerū q̄ sūt de natura lune secūdū modū & q̄titatē sue fortitudis. Et nota ꝙ uenus & mercuri us sp̄ adiuuāt significationē lune. Itē nota ꝙ sol ē signū auri. unde quā/ do sol fuerit addēs in cursu & fuerit mercurius cū eo augebitur ꝑcium eorū q̄ sūt de natura solis: & si fuerit cū eo uenus significat ꝙ augebitur ꝑciū argēti si deus uoluerit. Et si nō fuerit cum aliquo istorū & uenus & mercurius fuerit dn̄s. a. significat ꝙ augebitur ꝑciū uiliū rerū. Itē aspice dn̄m scd̄i si fuerit in angulis augebitur ꝑciū rerū ꝑciosarū. Itē nota ꝙ do minus. a. significat caput. 2. collū. 3. pectus. 4. uētrē: & sic đ cæteris signis. & scd̄m hoc iudica utrū augeatur uel minuatur ꝑciū rerū. nā caput res ꝑciosas significat: & sic de cæteais in statu suo & hoc per similitudtnem.

¶ De regno.

Si interrogauerit te rex uel aliquis qui sollicitus sit quot erunt anni eius in regno. aspice horā interrogationis. a. & dn̄s eius & si nō iueneris planetā in. a. uel qui habeat dignitatē aliquā in ascn̄te & fuerit aliq̄s pl'a in domo sua uel exaltatiōe: & ipse est fortior ꝙ si fuerit in. a. da ei annos suos maiores si fuerit in succedētibus angu/ lorū da ei annos suos mēses si fuerit in cadētibus ab angulis da ei ānos suos minores si fuerit ille planeta in medio celi & aspexerit fortunā ma lo aspectu: nec habuit aliquā dignitatē pro ānis minoribus da ei mēses. si uero fuerit fortis in medio celi & in aliq̄ suarū dignitatū. aspexeritq; infortunā ꝑ malo aspectu ꝑ annis maioribus illius ifortunæ da ei men ses: & tūc subtrahe illos mēses de annis maioribus illius planetæ qui fu/ it ī medio celi: & scd̄m illđ iudica ꝙ tot ānis erit ī regno ille si deus uol.

¶ Idem.

Si uolueris scire q̄tū uiuit rex in regno. aspice qn̄ sol intrat ī ari/ etē. a. & mediū celi & .7. & .4. tūc pone. a. oibus illius regis me diū celi regi: & tūc uide dn̄m medii celi & solē si aspexerit se: & si fuerit īter illos aliq̄s planeta q̄ deferat lumē unius ad aliū: & dn̄s. 8. aspexerit solē uel dn̄m medii celi morietur rex illo āno si deus uol. & ꝓbatur cū testimonio lunæ hoc modo si habuerit luna aliquā dignita/ tem in medio celi: & aspexerit infortuna erit illud quod dixi si aspexe/ rit fortunā nō morietur rex illo anno. & similiter cū testimonio istius partis quæ sumitur a gradu. 8. domus ad dn̄m eius & ꝓhibuit a b ascen. ꝙ si ista pars aspexerit dn̄m eius morietur ꝓculdubio rex illo anno.

¶De hora mortis.

S I uolueris scire horã mortis sue: uide qñ dñs. 8. domus erit in medio celi: uel fuit cũ sole: uel aspexerit mediũ celi uel solẽ. a. 4. aut ab. 8. & si habuerit aliquã dignitatẽ: & dñs. 8. morietur si deus uoluerit. & dixit hoel in uita regũ. Si interrogatus fueris de rege. aspice solẽ & mediũ celi & dñm eius: & uide qs minor fuerit fortior in qõne ipse erit significator regis: & tũc adde unũ gradũ latitudini eiusdẽ ꝓuinciæ. & uide qs istorũ fuerit fortior. s. grad. lunæ an dñs anni qui est dñs a. & illũ da populo illius regis: & semp pone mercuriũ pro scriptore regis martẽ pro principibus regni: & uenerẽ pro nxore regis: & uide qs istorũ aspexerit fortunã uel infortunã: & quis fuerit bonus uel quis fuerit malus si fuerit. a. uel dñs eius malus in malo loco infirmabitur rex si deus uol. si fuerit. a. in fortuna & in. 4. ab ascẽ. terminabitur ad malum rex ille si fuerit dñs termini. a. in fortuna uel in malo loco patietur malum rex ab hoibus sui regni: & si dñs faciei. a. fuerit malus nõ timebunt eñ multũ hoies sui regni: & si pars fortunæ fuerit cũ fortunis faciet qd rectũ: & multũ fuerit si eũ in fortunis faciet iniquitatẽ cũ subditis.

¶De duratione regis in regno.

S I uolueris scire quãtũ durabit rex in regno: uide quot gradus erũt inter solẽ & dñm grad. a. & si fuerit sol fortis & ascẽ. forte pone illos gra. dannos si fuerint medii pone mẽses: & si fuerint in malo loco pone dies cũ partis reg. testimonio semper: quæ pars sumitur a ioue ad grad. io. & ꝓhibitur ab. A. dñi. aspice in quo tũc fuerit illa pars si fuerit dñs termini illius in bono loco dabit annos suos minores si fuerit retrogradus uel cõbustus: aut cũ infortuna pro ãnis maioribus dabis menses uel dies.

¶De subditis cũ rege quõ se habebunt.

S I uolueris scire quõ erñt sui cum ipso. aspice. 7. & dñm eius si fuerit infortuna in. 7. & fuerit. 7. cadẽs a domo. 7. uel fuerit in descẽsione sua & fuerit interrogatus uel cõbustus significat ꝙ ille rex nõ erit bene cũ ciuibus suis: nec erit iustus. Si uero cõtrarium istis significat ꝙ erit iustus. & erit bene cũ ciuibus suis.

¶De aliquo q uult ire cõtra preceptũ regis.

S I aliquis uult ire cõtra ꝑceptũ regis & interrogauit te utrũ bonum uel malũ debeat ei accidere pone tunc. a. &. 2. & planetã a quo separatur luna illi qui te interrogauit. io. uero & solem & planetam quẽ aspicit luna regi & secũdum fortitudinẽ & debilitatẽ eorũ iudica de illo. Si uolueris scire utrũ bellabũtur inter se uel nõ. aspice istos planetas supradictos si aspexerint se a. 4. uel. 8. uel fuerint fortes erit inter eos bellum. ¶De expugnatione loci.

S I expugnauerit rex aliquē locum & uolueris scire utrū uicerit uel nō: tunc uide horā interrogatiōis si mars fuerit in medio celi: & fuerit oriētalis & habuerit aliquā dignitatē in ipso uincet locū ipse rex gladio & sanguine. si uero fuerit mars cū fortunis uincet per cōcordiā. si autem fuerit cū saturno uincet fusione sanguinis: sed si nō fuerit mars in medio celi: tunc aspice. a. & luna & dn̄s eius aspexerint martē a. 4. aut ab. 8. uincet tn̄ locū illū: & si nō aspexerint nō uincet si deus uoluerit. ¶ De mercatione.

S I interrogatus fueris de mercatione ab aliquo utrum lucrabitur uel nō. aspice lunā quæ si fuerit addens in cursu & fuerit in 4. orientali quæ est ab. a. ad mediū celi lucrabitur in mercatione interrogator: maxime si aspexerit mercuriū: & maxime si fuerit mercurius addens in cursu. Si uolueris scire de mercatione domorū uel agrorū seu uinearū. pone a. & dn̄m eius emptori. 4. uero & dn̄m eius uenditori lunā &. 4. rei quæ uenditur mediū cæli pone precio rei. Si dn̄s ascēdētis aspexerit dn̄m. 4. affectat emptor emere magis q̄ uenditor uendere. si uero dn̄s. 7. aspexerit dn̄m. a. iudica in ꝯtrariū. si fuerit infortuna in. 4. domo significat ꝙ destruetur uinea illa siue fuerit uinea siue fuerit domus. si aūt fortuna fuerit ꝓcedet in melius & meliorabitur. postea uide dn̄m. 4. a luna si aspexerint dn̄m. a. emptor emet rē illam. si uero nō aspexerit nō emet illam si deus uoluerit.

¶ De precio.

S I uolueris scire preciū illius rei aspice dn̄m io. si fuerit ī bono loco circuli: tūc aspice planetam si quis est qui fuerit in medio celi & fuerit in aliqua dignitatū suarū: accipe ānos suos minores & dicas ꝙ preciū illius rei erat tot millenarii uel cētenarii quot fuerunt illi anni si nō fuerit in aliqua dignitatū suarum: dicas tot denarios quot erūt illi anni minores. Si uero fuerit ille planeta interrogatus uel cōbustus pone pro annis unitates & ꝯpare cū testimonio partis radicū quæ sumitur a dn̄o. 4. ad saturnū & ꝓhibitur a 4. domo. & si fuerit saturnus dn̄s. 7. sumitur a. 7. domo ad satur. tūc uide si ista pars uel dominus eius aspexerit dn̄m. 7. emet emptor rem illā. Si uolueris scire utrū lucrabitur de mercātia illa uel nō uide si dn̄s quarti & tunc aspexerit illā partē uel dn̄m eius trino uel sextili aspectu multū lucrabitur de ea. si uero non aspexerit nihil lucrabitur inde.

¶ De inuitatione conuiuii.

S I inuitatus fueris ad conuiuiū. aspice angulos si fuerit saturnus in angulis cōuiuiū illud est de natura frigidorū & si mars de natura calidorū. si iuppiter fuerit in loco martis erit boni saporis & bonū: & si fuerit uenus erit dulce: si fuerit luna erit pisces ibi. Itē

aſpice dñm.a.& dñm ſcdi:& per iſtos poteris cognoſcere qui ſunt qui comedét in côuiuio illo. Itẽ aſpice ſi mars fuerit fortis in queſtione illa erit lis & diſcordia inter eos:& ſi fuerit ſol in angulo erit côuiuiũ magis principis ſi dñs.a.dñm io.eſt in côuiuio alacres multũ:& ſi fuerit luna cũ mercurio & uenere erũt citerizãtes in côuiuio illo:& nõ uadas ad côuiuiũ donec luna fuerit in leone & aſpiciat infortunas.

De bello.

SI interrogatus fuerit te rex quẽ mittet ad bellũ de multis. aſpice hora qõnis triplicitatis.a.& dñm triplicitatis io.& uide qs fuit fortior in qõne & illũ mitte qui ſignificatur per illũ. Si uero fuerint ſigna aqualia.accipe illũ qui ſignificat per dñm.a.& ſi uolueris mittere aliquid per aliquẽ nõ mittas niſi fortuna fuerit in angulis:& luna aſpiciat i illã fortunã & partem fortunæ.

De meliore homine.

SI iterrogauerit te pro multis hoĩbus quis fuerit melior.& dixit meſſanala: pone a primo &.2.& ſic de cæteris domibus: deinde uide dñm.a.ſi fuerit in angulis & nõ aſpicit infortunã ille eſt bonus ſi aſpexerit luna planetã fortunã & fuerit in angulis.primus eſt melior:& ſi nõ fuerit luna in angulis erit bonus ille qui ſig. per domũ in qua erit cancer quæ eſt domus lunæ.

De piſcatione uel uenatione.

SI interrogatus fueris de aliquo qui uadit piſcatum uel uenatũ utrũ capiet piſces uel beſtias an nõ.aſpice.a.& lunam & dñm eius & termini.a.& dñm hore.& nota ꝙ dñs hore erit fortior ex his oĩbus.aſpice aſcẽdẽtis ſi fuerit ſignũ quadrupedũ:uel ſi eſt ſignũ triplicitatis terræ.nã iſta ſunt bona piſcatori.deinde aſpice dñm illorũ ſignorũ & dñm hore:& quis illorũ fuerit fortuna.nã ſi iungũtur ita ꝙ aſpiciant a.uel dñm eius.ſi aũt non aſpexerint.a.uel dñm eius aſpice.a.ſi fuerit ſignum triplicitatis terræ & aſpexerit fortunas habebit moltos piſces ſi fuerit mars dñs.7.& aſpexerit.7.aſpectu amicitie capiet multos piſces ſi deus uoluerit.ſi aſpexerit iuppiter dñm hore uel dñm.a.liberabitur a malis:tñ nullũ capiet piſcem ſi.2.ſignũ.7.de ſignis terreis & fuerit fortuna:& dñs eius fuerit cadẽs & in malo loco erit piſcatio eq̃lis: nec parum capiet de piſce.

Vtrum parum uel multum capiet de piſcatione uel uenatione.

ITem ſi uolueris ſcire utrũ multũ uel paũ capiat de piſcatione uel uenatiõe.aſpice ſi mars iungatur cũ mercurio & fuerint in bono loco circuli capiet multũ de his pro quibus queſiuit & maxime ſi unus iſtorũ aſpexerit dñm.a.uel dñm hore ſi ſaturnus aſpexerit dñm hore unũ de iſtis donabit quicq̃d ſignificat per ipſos ſi fuerit

Iuppiter cadens ab angulis & saturnus in angulis & aspiciat marté malo aspectu franget interrogator sibi crus uel brachium uel morietur:& aspice semp pro piscatore luná & ueneré & saturnú uenatori aur martem & mercuriú. ℭDe aliquo utrum possit impetrari.

I uolueris scire si impetrabis aliquid ab aliquo utrú habeas uł nō.aspice si fuerit luna in.12.domo & aspexerit fortuná a.4. & sit in signo duorú corporú significat ꝙ habebis illud quod petieris si deus uoł.Similiter erit si fuerit luna in.a.Item si aspexerit dñs a.ascéd.aut dñs domus solis aut dñs domus lune luná uel dñs rei quesite domú suá.similiter habebit illud quod petierit si deus uoluerit. Si uolueris scire de multis rebus pone.a.prime rei &.10.scde &.11.tertie 5.quarte.7.qnte.4.uero sexte &.8.septime &.9.& octaue:& secundum hoc iudica:quia signú terre fortius q̃ illá ré habebit: uel aliter & melius qué planetam aspiciat primú luna & illú da prime rei seruet da secú de rei:sed si nullú planetá aspexerit luna: pone dñm hore prime rei & dñm hore secúde secúde rei:& sic de cæteris:& secúdú illud iudica utrú habebit ré uel nō. ℭDe somnio.

I interrogatus fueris de sopnio quid sit uel nō:aspice dñm als domú.9.si fuerit in ea saturnus uincit id unde timuit & maxime si fuerit in.12.domo & uidit unde timet de inimico.Si fuerit iuppiter uidit hoies altos ut reges aut principes.Si fuerit mars uidit litem & bellú.Si fuerit uenus uidit mulieres uel nuptias.si fuerit mercurius uidit imagines hominú uel hois oráte in ecclesia.si fuerit sol uidit se uolanté inter celú & terrá si fuerit luna uidi mulieres annonas & riuos & maria.Si non fuerit in domo.9.planeta.aspice angulos & quis planeta fuerit in angulis & scdm illú iudica:& si nō fuerit in angulis planeta uide quis planeta fuerit in tertia domo:& scdm illú similiter iudica.& si nō fuerit planeta ibi aspice dñm istorú signorú:& scdm illorum iudica ut dictum est.

ℭDe loco natiuitatis.

I queris scire locú natiuitatis illius qui te interrogauit. aspice 7.& dñm eius & dñm dñi.7.& ascédentis si fuerit planeta in istis locis:uide si est sol uel iuppiter.ná ille locus est melior q̃ sit ibi. unde significat ꝙ ille est natus in formosa domo si fuerit uenus in domo iouis:domus in qua natus est dirîcta est multú.Si ascé.uel.7. est de signis aqueis & maxime capricor. & fuerit ibi saturnus natus est in loco fetido & stercoris si fuerit saturni mars est natus in balneo si fuerit.a.taurus uel uirgo uel capricor.& fuerit ibi mars est natus in coquina si fuerit.a.signú aqueum & io.sil'r signú aqueú & mercurius in io.é natus in loco tabernæ & ludorú.& si fuerit saturnus in.7.& signo mo/

bili domus in qua natus est est domus a'ta.

ℭDe parte domus.

S I uolueris scire in qua parte domus natus est. oēs sapiētes dicūt ꝙ sol est signū partis domus in qua natus est interrogator & luna est signū tanae domus: & planetæ qui reddūt testimonia illius est dn̄s domus: & in qua parte fuerit luna ibi est ianua domus si fuerit iu ascendēte ianua est in oriēte: & maxime si fuerit luna cū sole. Si uero fuerit luna in.7.uide quis sit fortior: & scdm illū iudica.

ℭDe naui.

S I quis interrogatus fuerit de naui quid erit de ea bene an male. aspice.a.hora interrogationis. Et dixit messahala ꝙ oēs sapientes posnerūt rostrū nauis signū arietis & taur. illius quod est inferius rostrū. Geminos illud quod est aliquantulū inferius & cancrū lateribus nauis & & leonē fundo nauis: & uirginē uenter nauis: & librā ascendenti & descendēti nauis. scorpio remis: & sagitta. nauigatoribus: & capricor. hoibus de naui: aquariū dn̄o nauis: piscis parti remorū quæ tangit aquā. & aspice quis fuerit debilior ex illis ex illo uenit detrimētū nauis: & qn̄ intras nauim. aspice.a. & lunā & dn̄m.a. qm̄ si fuerint boni uł boni eē qn̄ intras nauim nō oportet te timere. si uero fuerit dn̄s.a malus frāget se nauis & liberabūtur hoies de naui si deus noł.

ℭDe intentione querentis

S I uolueris scire intentionē oīs querētis. aspice dn̄m.a. si fuerit sol uel dn̄s lunæ uel dn̄s partis fortunæ ille erit significator si nō fuerit aliquis de istis. aspice dn̄m regni ascendentis si fuerit sol uel luna uel dn̄s partis fortunæ ille erit planeta quesitus si non fuerit sic. accipe dūm triplicitatis.a. accipe dn̄m.a. uel dn̄m lune: quis eorum fuerit in angulis ille erit planeta quesitus: si ille planeta nō aspexerit aliquem planetā: & fuerit in.a. ille querit pro re quā amisit si fuerit in ultima parte signi & fuerit oriētalis. querit ille pro itinere quod debet agere. & si fuerit cū uenere & aspexerit martē querit pro nunciis uel pro re mulierū. & si fuerit cū saturno: ita ꝙ aspiciat mercuriū uł cū mercuro: & aspiciat saturnū querit pro nigromātia si furrit luna in.a. quesiuit ꝓ causa quā habet corā iudice aliquo si fuerit.a. domus metcurii querit de libro uel carta si fuerit significator in.4.domo. querit pro incarcerato si fuerit significator in.8.domo: & aspexerit saturnū uel martē querit pro mortuo si fuerit luna in malo loco: & mercurius in scorpi. querit pro illo qui dabet demoniū. & glosa est. dixit Ptolomeus in libro quarti ꝙ istud est signū qn̄ apparet in natiuitate ꝙ erit demoniacus qn̄ fuerit natiuitas in die & fuerit satunus in 10. & marte in.4. uel fuerit natiuitas in nocte & fuerit in 10. & saturnus iu.4. hucusq̧ est glosa. & istud idē erit

si fuerit saturnus in.a.cũ mercurio & mars in.7. Si uero fuerit luna & mars & mercurius in angulis significatorq̧ cum illis in angulis querit pro furto si fuerit mercurius cum marte in.7.& luna in.4.aut.7.querit de hoĩe qui interficit aliũ uel de inimico cũq̧ scitueris intentionẽ nutu dei altissimi: aspice fortunas & alios planetas & quis fuerit de illis in angulis & secũdũ illũ iudica bonũ uel malum igr̃. Saturnus est significator patrũ & auorũ & domorũ & hereditatũ & rerũ multũ durãtiũ & mars bellorũ & egritudinũ calidarũ & lacõnũ.& iuppiter auri & argẽti & regum & potẽtũ hominũ & semp iudica cũ testimonio partis intẽtionis quæ sumitur a dño hore ad gradus solis: & ꝓhicitur numerus a primo gradu arieris: & ubi finietur numerus ibi erit pars intẽtionis.

¶De magisterio.

SI uolueris scire cuius magisterii sit aliqs hõ.aspice hor̃.qõnis si fuerit mercu.in domo sua uel in suo regno & fuerit ĩ angl̃is uel in succedẽtibus angulorũ & aspexerit aliquẽ de infortunis erit scriptor uel philosophus ille: & si fuerit in domo martis mercurius & aspexerit martẽ erit cõsutor: & semp aspice planetã quæ est in medio celi & uenus & mercurius maxime sunt significarores magisteriorũ: si fuerit mercurins dñs io.& nõ fuerit ibi alius planeta sapiẽs erit ille in scriptura q̧ in cõputatione: & erit mercator rerũ pictarũ sicut denariorũ & aureorũ: uenus est significatrix uẽditorũ perlarũ & illarũ rerũ quibus mulieres ornãt se & colorũ alborũ & uiridiũ & sete.mars est significator auii orizontis uel argẽti & lapidũ ꝑciosorũ ut smaragdus & lapidũ rubeorum.luna est significatrix annone & bõbicis & lini.& dixi messahala. aspice quãdo planetæ alique aspiciũt alios uel reuertũtur ab eis & non dicitur planeta aspicere aliũ planetã nisi qñ fuerit inter eos gradus tm̃modo: sed fortitudo eorũ est duorũ graduũ: uel si fuerit ĩter eos aliquis planeta qui deferat lumẽ unius ad al terum.

¶De tonitruo.

SI uolueris scire cadere tonitruũ: aspice qñ luna erit in ariete ul̃ leone: & fuerit in.2.domo: & aspice planetã in signo triplicitatis aq̃e iudica q̧ illo die cader tonitruñ in terra. & hoc idem erit si fuerit in.2.domo: & aspiciat planetã sub terra in sig.triplicitatis ignee & qñ fuerit in libra uel scopi.& fuerit minuẽs cursu & numero. Sed nota q̧ luna dicitur minuẽs numero qñ uadit minus.12.graduum in die naturali & fortunæ nõ aspiciãt ipsum cadet tonitruũ in terra illo die si deus uoluerit: & qñ cũiungũtur saturnus & mars cũ cauda in ariete erit mortalitas sublimiũ hoĩm & aĩaliũ quadrupediũ si deus uoluerit. Et nota q̧ quicquid dirirur in libro isto obtinet ueritetẽ cũ ista adiunctioue si deus uoluerit.

¶ De matrimonio.

T si interrogatus fueris de matrimonio: & uolueris scire utrũ pficiatur uel nõ: tũc pone .a. & dñm eius & planetã qui aspicit solẽ & lunã ita ꝙ recessit iam ab eis uiro .7. uero & dñm eius & planetã qui aspicit lunã & uenerẽ mulieri: & tũc uide si dñs .a. aspexerit dñm .7. & planeta quẽ ptrãsiuit luna aspexerit planetã quẽ aspicit luna & uenus aspexerit solẽ: significat ꝙ matrimoniũ pficietur: & si hoc totũ nõ fuerit & maior pars fuerit erit similiter matrimoniũ si deus uoluerit cũ testimonio partis desponsationis quæ sumitur a gradu .7. dcmus ad dñm eiusdẽ & ꝓiicitur ab .a. & ubi finitur numerus ibi erit ꝑs: & tunc uide si fuerit pars illa uel dña eius in ascẽdente aut cũ sole uel cũ uenere: aut dñs illius partis aspexerit dñm .a. significat ꝙ matrimoniũ pficietur si deus uoluerit. Item glosa est si luna esset in .5. gradu .a. & mars in .4. gradu aquarii iuppiter in .6. gradu geminorum mars est planeta quem pertrãsiuit luna iuppiter planeta quẽ aspicit & sit mars quẽ ptransiuit luna aspicit iouem quem aspicit luna.

¶ Perfectus est Omar thiberiadis cum laude & adiutorio dei translatus a magistro Salomone de arabico in latinũ adiuuante filio Abaumet iudeo probo uiro: currẽte anno ab incarnatione xpi. 1217. Indictione .5. tertio die intrãte Augusto. annis arabũ .613. & menses .4. annis 14. ultimo die mensis qui est rabe secundus.

¶ Septemtrionalia		¶ Meridionalia	
♈	Aries	♎	Libra
♉	Taurus	♏	Scorpio
♊	Gemini	♐	Sagittarius
♋	Cancer	♑	Capricornus
♌	Leo	♒	Aquarius
♍	Virgo	♓	Pisces

Signa opposita patent hoc uersu

Est Li. Ari. Scor. Tau. Sa. Gemi. Capri. Can. A. Le. Pis. Vir.

Anni planetarum

Planetæ	Anni maioris	Anni medii	Anni Minoris	Anni fridarici
♄	57	$43\frac{1}{2}$	30	11
♃	79	$45\frac{1}{2}$	12	12
♂	66	$40\frac{1}{2}$	15	7
☉	120	$39\frac{1}{2}$	19	10
♀	82	45	8	8
☿	76	48	20	13
☾	108	$66\frac{1}{2}$	25	9
☊	0	0	0	3
☋	0	0	0	2

Orbes siue q̃titas orbis planetarum

	g̃
♄	9
♃	9
♂	8
☉	15
♀	7
☿	7
☽	12

Dignitates plan etarum in signis.

Signa	Domus	exalta.	Triplicitas			Facies			Termini				
♈	♂	☉	☉	♃	♄	♂	☉	♀	♃ 6	♀ 12	☿ 20	♂ 25	♄ 30
♉	♀	☽	♀	☽	♂	☿	☽	♄	♀ 8	☿ 14	♃ 22	♄ 27	♂ 30
♊	☿	☊	♄	☿	♃	♃	♂	☉	☿ 6	♃ 12	♀ 17	♂ 24	♄ 30
♋	☽	♃	♀	♂	☽	♀	☿	☽	♂ 7	♀ 13	☿ 19	♃ 26	♄ 30
♌	☉		☉	♃	♄	♄	♃	♂	♃ 6	♀ 11	♄ 18	☿ 24	♂ 30
♍	☿	☿	♀	☽	♂	☉	♀	☿	☿ 7	♀ 17	♃ 21	♂ 28	♄ 30
♎	♀	♄	♄	☿	♃	☽	♄	♃	♄ 6	☿ 14	♃ 21	♀ 28	♂ 30
♏	♂		♀	♂	☽	♂	☉	♀	♂ 7	♀ 11	☿ 19	♃ 24	♄ 30
♐	♃	☊	☉	♃	♄	☿	☽	♄	♃ 12	♀ 17	☿ 21	♄ 26	♂ 30
♑	♄	♂	♀	☽	♂	♃	♂	☉	☿ 7	♃ 14	♀ 22	♄ 26	♂ 30
♒	♄		♄	☿	♃	♀	☿	☽	☿ 7	♀ 13	♃ 20	♂ 25	♄ 30
♓	♃	♀	♀	♂	☽	♄	♃	♂	♀ 12	♃ 16	☿ 19	♂ 26	♄ 30
	5	4	3			1			2				

Quatuor exaltat:tres triplex:quinqȝ domusqȝ
Terminus est binus:unicam faciem tibi crede.

¶Tabula Antiſciorũ in gradibus: ideſt contra umbrationes ſignorum in quocũq; gradu zodiaci.

♊ ♉ ♈	♋ ♌ ♍
1	29
2	28
3	27
4	26
5	25
6	24
7	23
8	22
9	21
10	20
11	19
12	18
13	17
14	16
15	15
♓ ♒	♎ ♏
♑	♐

30. pars ſigni in nullã partẽ mittit antiſcium.

¶Tabula ſecunda antiſciorum in minutis.

X

1	59	16	44
2	58	17	43
3	57	18	42
4	56	19	41
5	55	20	40
6	54	21	39
7	53	22	38
8	52	23	37
9	51	24	36
10	50	25	35
11	49	26	34
12	48	27	33
13	47	28	32
14	46	29	31
15	45	30	30

X

¶Dominium planetarum in prouinciis.

NOta pdominiū pl'tarū in puīciis & sectis ☿ cū ♃ babylonis ♏ cū ♀ arabis ♎ cū ♄ ♌ cū ☿ Indis ♋ cū ♂ teucris ☉ cū ♒ romanis.

¶Quomodo iudicantur magni effectus in inferioribus.

SEx sunt principia per quæ iudicātur magni effectus in īferioribus ¶Primū per figurā reuolutionis cōiunctionis: maxime cū figura reuolutionis illius anni. ¶Secūdum principium per figurā reuolutionis cōiunctionis ♄ & ♂ mutata de triplicitate cū locis planetarū cū reuolutione anni in quo fit talis coniunctio. ¶Tertiū principiū per figuram reuolutionis ꝯiunctionis ♄ & ♂ in principio ☿ cū figura reuolutionis anni in quo fit talis cōiūctio. ¶Quartū principiū per figurā reuolutiōis cōiūctiōis ♄ & ♂ quæ fit oībus. 20. annis. ¶Quintū principiū p figurā cōiūctiōis uel appositiōis ☉ & ☾ pcedētis introitū ☉ in capita signorū mobiliū. ¶Sextū principiū p figurā cōiunctiōis uel oppōnis ☉ & ☾ ante ītroitū ☉ in caput cuiuslibet. 12. signorū & figurā introitus ☉ in quodlibet signum.

¶Ad inueniendum ascendens natiuitatis.

PRimo habeatur tpus nati estimatiuū uidelicet horis post meridiem & ab eis subtrahatur equatio dierū & remanehit tempus estimatū nō equatū: & ad hoc tempus queratur uerus locus solis & uerus locus lune: & cū tempore primo equato quere ascēdens. Deinde uideatur distantia lune ab angulo occidentis si fuerit supra terrā: aut ab ascēdente si fuerit sub terra: & eam distantiam duplica: & quot erunt in gradu tot erūt hore: quas horas reductas in dies si fuerint plures. 24. adde supra. 258. dies si luna fuerit supra terram. aut adde super. 273. dies. si fuerit sub terra & pueniet mora nati estimata in utero matris quā aufer ex tempore natiuitatis propter cauendo bissextum: ut habeas tempus conceptionis estimate diebus nō equatis. Ad hoc tempus inuenias locum solis cuius ascētiones rectas aufer ab ascētionibus lunæ obliquis in hora natiuitatis estimate & quod manet reducas in horas & has horas & minuta pone cum diebus conceptionis estimate loco horarū quæ prius ibi erant & habebis tempus conceptionis primo examinatū diebus equatis: & quere equationem dierum per gradus solis in conceptione: & subtrahe eam ab hoc tempore & habebis tempus conceptionis primo examinatū diebus non equatis. Ad hoc tēpus inuenias uerū locum solis & lune: & si tunc uerus locus lune concordat cū ascendente natiuitatis factum est opus: quia tūc natiuitas estimata fuit uera. Si ue

ro non concordat inuenias ascensiones obliquas loci lune in cōcepti-
one prime equatiōi & ab ipsis aufer ascēsiones rectas loci solis in natiui
tate: & a residuo dempta equatione dierū inuēta in uero loco solis in
natiuitate quod manet reduc in horas & minuta: & istas horas & mi-
nuta pone loco horarū & minutorū cū diebus in natiuitate estimata &
ꝓueniet tempore natiuitatis primo examinatum diebus non equatis.
Ad hoc inueniatur uerus locus solis & uerus locus lune & ascēsiōes lo-
ci solis recte: & ascensiones loci lune oblique: tūc subtrahe ascensiones
loci solis rectas tempore cōceptionis primo examinate ab ascēsiōibus
lune obliquis tempore natiuitatis estimate & quod manet ultimo iam ī
uētū reduc in horas & minut. & eas pone loco horarū & minut. quæ
erant cum diebus in cōceptione primo examinata: & habebis tempus
cōceptionis secūdo examinatū diebus equatis aquo subtrahe equatio-
nem dierum grad. solis in conceptione & habebis ipsum tempus die-
bus nō equatis: ad quod queras locū lune & ipsum poteris sine timore
ponere ascendēs in cōceptione sit ascendēs in natiuitate & ecōuerso.

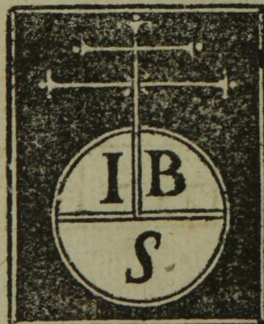
¶Ad inueniendum hylech secūdum Ioannem de Saxonia.

AD inueniēdū hylech significatorē uite in natiuitatibus incipēdū est
a sole si natiuitas fuerit diurna: & si fuerit ante grad. ascēdentem
per.5.grad. infra.s.supra orientem: aut si fuerit in decima domo uel
undecima accipimus eū pro hylech siue fuerit in signis mas. uel fe. si ue
ro nō fuerit in his locis debemus iuspicere si fuerit in septia uel octaua
uel quarta domo in signis mas. adhuc pōt esse hylech. nā si in predictis
locis fuerit in signis femininis nō erit aptus hylech. Si igitur sol nō fue-
rit aptus hylech aspiciatur ad lunā si fuerit in quarta uel in secūda uel in
tertia domo: aut in septima uel octaua domo ipsa erit hylech siue fue-
rit in signo masculino uel feminino. Si nō fuerit in his locis & fuerit an
te grad. signi ascendētis per.5.grad. uel infra. aut in decima domo: aut
in quarta: aut in quinta in signo fe. adhuc ipsa erit hylech. & si fuerit in
his locis in signis masculinis nō pōt eē hylech. Si natiuitas uero fuerit
nocturna debemus incipe a luna: & si fuerit ante grad. occidētis per.5.
grad. uel infra.s. in illis.5.grad. quæ sunt sub terra ex parte occidētis: aut
in aliorū locorū predictorū secūdum modū dictū ipsa erit hylech. & si
ipsa nō fuerit apta aspiciemus ad solē qui si fuerit ante grad. septime do
mus per.5.grad. uel infra.s. sub terra aut in quarta uel in quinta domo
erit aptus hylech siue signa sint mas. uel fe. Et si fuerit in ascendente uel
in secūda domo in signo mas. erit aptus hylech: in fe. uero nō. Si uero
luminaria non fuerint apta ut sint hylech aspiciemus utrū cōiunctio ꝑ-

cessit natiuitaté uel oppositio: quæ si pcessit cõiunctio aspiciemus grad. cõiũctionis. & si iueniremus ipsum gradũ in aliquo q̃tuor angulorũ uel succedẽtium accipimus eũ pro hylech. & si nõ iuenerimus ipsum in aliquo angulorũ nec succedẽtiũ debemus aspicere ad gradus partis fortunæ: qui si fuerit in aliquo angulorũ uel succedẽtiũ debemus ipsum capere pro hylech. si uero nõ fuerit in aliquo horũ locorũ debemus ultimo accipe grad. ascedenté natiuitatis. Si aũt oppositio precessit natiuitatem debemus aspicere gradus oppositionis sicut dictum est de gradu cõiunctionis & postea ad parté fortunæ: & ultimo ad grad. A. natiuitatis. nec oportet in gradu cõiũctionis uel pũetionis uel ptis fortunæ aspicere utrũ signa sint mas. uel fe. & sic patet q sol potest eẽ hylech in die & in nocte supra terrã uel sub terra in. 11. locis: & luna similiter. Si autẽ luna in aliquo predictorũ locorũ fuerit cõbusta sub radiis solis non erit apta hylech & predicta loca uel pl'te non possunt esse hylech qn alquis habẽs dignitaté in predictis locis aspiciat dictũ locũ quocũq aspectu. & habeat aliquã dignitaté de. 5. dignitatibus: snia breuis dicti capituli. 5. sunt loca a qbus accipitur hylech. i. significator uite uel locus uite quæ sunt hec sol luna grad. cõiunctionis uel preuẽtionis pars fortunæ & gradus ascẽdẽtis natiuitatis si natiuitas sit in die incipiẽdum est a sole: & si nõ fuerit in locis aptis recipiẽda est luna: & si nõ fuerit apta recipiẽdus est gradus cõiunctionis uel pũetionis si nõ fuerit aptus recipienda est ps fortunæ quæ si nõ fuerit apta recipiẽdus est gradus ascẽdẽtis natiuitatis.

Registrum.
a b c d e f g h Omnes sunt duerni.

Impressum Venetiis per Ioannem Baptistam Sessa.
Anno Domini. M.CCCCCIII.
Die XXVI. Marcii.

AVGVSTINI NIPHI SVESSANI
DE AVGVRIIS
LIBRI DVO.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

AVGVSTINI NIPHI MEDICES PHILO/SOPHI SVESSANI; LIBRORVM DE AVGVRIIS; AD ILLVSTR. VI/RVM GVIDONEM RANGO/NIVM MAGNANIMVM COMITEM PRAEFATIO.

QVanta apud priscos homines inoleuerit uanitas Magnanime Guido, ex ijs, quæ de augurijs deq; augurãdi artibus tradiderunt, non est obscurum intelligere Cilicum & Pisidarum gens, hisq; fini/tima Pamphilia uolatibus auium, cantibusq; declarari res fu/turas crediderunt. Democritus, Chrysippus, Diogenes Babi/lonius, Antipater, Possidonius rem probarũt. Romulus Au/gur optimus Vrbem auspicato condidit. Prisci Reges, Roma/niq; ipsi tantam fidem augurijs præstabant, ut sine auspicijs nullas res prorsus gererent, dicerentq; & templa augusta, eademq; ab origine auguria qđ à Ioue manu sua aucta fue/rint atq; data. Tiberius Gracchus augurum, & aruspicum disciplinam cæteris diuinationibus antepofuit, quæ in Tel/messo Cariæ urbe claruit. Phryges quoq; & Arabes auium significationibus obtemperabant quod etiã effecerũt Vmbri. Plinius insuper in historiæ naturalis libris, non modo his fidẽ præstat, uerum etiam multis exemplis probat. Liuius etiam ubiq; auguria magnificat, at ubi opus erat, annotauit. He/siodus in narratione obsessionis Nini aquilam augurij præ/fidem bibentem facit. Aristo. omnium philosophorũ magister non solum augurijs fidem adhibet, sed ex animalibus multa colligi monet. Vnde libris de animalium historia inquit, gal/lina etiã discissa, talia suscepto quo loco fœminis oua adhæ/rent, reperta sunt colore luteo tota magnitudine oui profecta quod pro ostento augures capiunt. Præterea cũ de lacte & colostra loqueretur sed hæc ostẽtis inquit annumeranda po/tius ducunt, nam & Lẽnio illi pecoris domino consulenti, de/us amplius incrementum peculij futurum respondet & cum de sternutamẽto loqueretur signum est inquit, augurale & unum ex spirituum omnium generibus sanctum & sacrum, per quæ nõ modo fidem augurijs tribuere, uerum etiam pro/bare uidetur. Celeberrimi uero augures, qui & fidem auspi

ciis præstiterunt, & auguria obseruarunt, plurimi fuerunt
inter quos Deiotarus Siciliæ Rex qui (ut Cicero inquit) ni-
hil unquam nisi auspicato gessit. Tisameus Antiochi filius
adeo auguriorum facultatem percalluit, ut apud Delphos
oracula redderet. Leucadius celeberriums aruspex, qui Hyp
pomachus nomine dicebatur, auguria apud græcos obser-
uauit; Vectius in augurãdi disciplina nobilissimus fuit, hic
enim ut scribit Varro in libris antiquitatum affirmauit futu
rum Romani Imperij terminum post. M.CC. annos. Theocri
tus augur fuit præstantissimus, qui authoritate auguran-
di omnibus sui temporis auguribus anteibat. Vmbritius tan
tam augurijs fidem tribuit, ut ipsa esse deorũ uerba assereret
Tyburnus Amphiarai filius adeo augurijs adhæsit, ut Ty-
burtes non alio nomine quã à Tyburno dici uoluerint. Am-
phiaraus Oiclei filius augur fuit græcus, quem cũ Adrastus
Rex in bellum contra Thebas uellet ducere, recusauit, & ne
cogeretur, se se occulit, qđ præuideret ibidem se periturum.
Tiresias Thebanorum Rex non modo augurijs fidẽ præstitit
uerum etiam auguristicæ artis inuentorem fuisse memoriæ
proditum est. Tages uero primus omnium auspicij discipli-
nam dedit. Hi sunt homines, qui uanitatibus auguriorum
adhæserũt. Ne igitur huiusmodi prisci homines prophanis
sint errandi occasio, de augurijs duos libros struẽdos esse pu
tauimus. Primũ in quo uanitates omnes, quas tradiderunt,
enarrabimus. Secũdum autem in quo & opiniones, & cau
sas, quibus huiusmodi uanitatibus fidem tribuerunt, repro-
babimus, exponemusq́; & quibus augurijs fides sit præstan
da, & usq; quo augurandum sit. Verum cum aliquid publi
catur, primario uiro dicatum nõ parum authoritatis capiat,
Ad te Guido Illustris Studiosorum uirorũ fautor præcipuus
atq; tuorum parium similiumq; iubar splendidissimum librũ
hunc scribimus, ut intelligas quibus augurijs fides sit præstã
da, quibus autem nõ, insuper quid de eis philosophi, quidúe
sanctissimi uiri senserint. Virtus. n. tua declarauit nõ modo
grato animo labores nostros uerum etiam summo desyderio
te esse suscepturum. Accipe igitur libellũ, quẽ si a te commẽ
datum sensero, ad maiora munera accingar. Vale.

QVID PER NOMEN AVGVRII SIT INTELLIGENDVM, ET QVO ORDINE PROCEDENDVM.

Ntequam ad rem, quæ nobis augurium fert, deueniamus, quid per augurium intellexerunt prisci, ac quo modo nos in disputationē accipimus, exponendum uidetur. Est igitur AVGVRIVM diuinatio quædam, quæ ex auibus ipsis colligitur. DIVINATIO autem ut Ari. inquit libro de somnijs, bifariam dicitur, aut naturalis, aut artificiaria. Naturalis quidem diuinatio est ipsa auis quæ uolatu, aut uocibus, aut gustatu ex insperato nobis suapte natura aliquid boni, aut mali futuri prædicit, & de hac naturali diuinatione Virgilius loquitur cum inquit qđ nisi me quacũq; nouas incidere lites. Ante sinistra caua monuisset ab illice cornix. Hæc tuus hic Mœris, nec uinceret ipse Menalcas. Artificiaria uero, est interpretatio auguris, qua naturalem diuinationem in suam significationem interpretatur, unde Cicero in libro de legibus sacerdotum, genera duo esse dicit, unũ, quod præsit cærimonijs & sacris, alterum quod interpretatur fatidicorum & uatum effata incognitaq;. Diuinationis erant tria in auibus. Nam aliæ uolatu, aliæ cantu, aliæ gustatu futura prædicebant. Infœlicē enim conflictum in Numantinis, in Mancinum illatum prædixerunt pulli, qui escam non acceperunt, sed ex cauea euolauerunt. AVSPICIVM uero differt ab augurio, quando quidem augurium fit proprie auium garritu; ac uoce dumtaxat, auspicium autem ab auiũ uolatu. Nonius uero Marcellus docet. AVSPICIVM esse auium inspectionē. AVGVRIVM uero rerum omnium coniecturam. ARVSPICIVM ex uictimis in ara inspiciendis fiebat. EXTISPICES uero dicebantur ab inspiciendis extis. OMEN est intētio auspicantis qua auspicans ipse aliquid, quod sibi occurrit, ut augurium accipit, diciturq; bonum, & malum omen, ut apud Liuium nõ semel legitur, cũ procis necem machinaretur Vlyxes, precatus est Iouē, ut duplex ille signum daret, quo id quod animo cõceperat perfectũ iri certo sciret, cui illico intonuit Iupiter, & puellam in ædibus pistrino adductam deos rogantem sensit, ut non diutius eo die in Vlyxis domo comederent proci, quod Vlyxes pro omine accepit nec defuit rei euentus,

siquidem eo die ab Vlyxe, & Telemacho ad unũ cæsi sunt. PRAESAGIVM autem communius est. Omne enim animal quod præsagit q̃ oblata res est, dicitur præsagire, hoc est futura ante sentire. VATICINIVM ipsa diuinatio est, quæ (ut diximus) aut naturalis, aut artificiaria est. OSTENTVM quod statim futuri quicquam ostendat, ut cometæ, tonitrua, monstrum, & id genus. PORTENTVM quod licet naturale sit, raro tamen se ostendit quin futuri aliquid cum temporis interuallo denuntiat. PRODIGIVM dicitur qđ & natura fiat, & sæpe eueniat, semper tamẽ mali quicquã præsagit. ut apud Homerum odiss. xxi. nam ubi Vlyxes nullo negotio arcum præter omnium procorum opinionem intendisset, quo eos confecturus erat, Iuppiter maximo fragore intonuit, quod prodigium Vlyxis conatus aduersum procos nõ irritos fore (ut postea euentus docuit) portẽdebat præterea græcis certantibus Iuppiter totam noctem tonans, calamitatis prodigium dedit ut apud Homerum Il. xi. cũ utraq; acies græcorum & Troianorum in procinctu staret, Iuppiter præuidens magnam græcorum cladem sanguinem pluit, Homerus Il. xi. uerũ placet nobis Augurij nomine uti pro his omnibus & pro quibuscumq; alijs, quæ ueteres in futuri significationem retulerunt, ideo de his percurrentes dicimus, de augurijs, primo quæ ex sternutamentis prisci acceperunt, deinde de augurijs, quæ ex tremoribus cuiusq; particulæ nostri corporis sumpta sunt, demum de augurijs, quæ ex alijs quibuscunq; accepta in futuri significationem retulerunt. Nam uulgares in his omnibus esse crediderunt auguria.

Quatuor esse necessaria in augurijs secundum priscorum usum.

Sed quot in augurijs necessaria sint secundum priscorum usum, edoceamus. Credit enim gentilium uanitas in auguriorum usu quatuor esse necessaria. OBIECTVM, quod præter intentionem, hoc est ex insperato auspicãti occurrit siue sit auis, siue belua, siue sternutamẽtũ, siue tremor, siue res, quæuis alia. PERSONA AVSPICANS cui tale obiectum ex insperato præter intentionem, se offert. INTENTIO AVSPCANTIS qua obiectum, quod occurrit in augurium refertur, & HORA, qua obiectum, quod præter intentionem ex insperato occurrit, nulla præcedente ratiocinatione, quasi naturali impetu pro augurio accipitur.

De obiectis Auguristicis.

d E obiectis uero augurificis uariæ apud priscos fuerunt obseruationes. Nã alij sternutamẽtis pro obiectis auguralibus utũtur, alij tremoribus, ac saltibus particularum corporis, alij utuntur pro auguralibus obiectis, & homine, & auibus, & feris, alij utuntur auibus dũtaxat, alij utuntur omni eo, quod ex insperato occurrit. Sũt deniq; alij qui obiecta auguralia in. xij. reduxerunt, pro numero. xij. signorũ per quæ decurrit Luna mouẽs auguria. de qbus dicemus postea at nũc satis sit generatim hæc attigisse.

De persona auspicante.

d E persona auspicante post hæc differendum, Mathematici enim autumant nõ omnem hominem esse, cui auguria mali, aut boni quicquam portendunt, & hanc ob causam nonnulli tradũt personam, cui auguria prædicunt, eam esse, quæ inter alios homines prærogatiuam habet, nec ab ratione mouentur, Nam si uniuersi ordo (ut putant) auguria mouet, non nisi propter hominis bonum mouere uidetur, potissimumq; eius hominis, q cæteris antestat, cum sit magis ab ipsa natura intentus. Accedit qđ ex bono, aut malo præeminentis hominis, multorum etiam bonum, aut malum pendeat. Quare uiris dũtaxat illustribus, qui potentia, aut uirtute, aut diuitijs, aut dominatiõe alijs præsunt, auguria prædicere futura arbitrantur. Nos autem contraria legimus, Nam deiectis etiam personis nonnunq̃ boni quicquam aut mali auguria significasse in libris historiarũ comperimus, ob id gentilium uanitas omnem hominem arbitrãtur posse esse, cui auguria contingunt, modo obiecta augurifica (ut dicemus) pro augurijs acceperit. Deiectæ etiã personæ non nunq̃ illustres uiros uirtutibus & studijs excellunt, & ob hanc rem (ut Ari. inquit ethicorum. x.) à natura ipsa atq; ab ipso deo magis diliguntur, quare fit ut persona omnis sit apta, ut ea auguria contingant, modo præter rationem, præmeditationemue ex insperato augurifica obiecta euenerint.

De intentione auspicantis.

q Vare nisi persona auspicans naturali quodam impetu, obiectum ut augurium sumat, quod ex insperato occurrit, nequaquã (ut scribunt augures) auguriũ esse poterit, quatenus enim obiectum, quod ex insperato oc-

curtit, impetu quodam naturali pro augurio accipimus, decernitur stellam mouisse tum obiectum, ut occurrat, tum mẽtem nostram, ut pro augurio illud sumat. Motus enim naturales motu cœlesti regulantur. At cum obiectum impetu naturali nobis occurrat, nosq; impetu naturæ illđ, ut auguriũ accipiamus, fit, ut uterq; impetus cœlesti motu reguletur. Est autem huic rei nobis exẽplo, Scipio Africanus, qui cum descenderet à nauicula, in terramq; cecidisset, mox occursum in augurium referens, dixit teneo te tellus non enim augurium fuisset, nisi naturali quodam impetu à Scipione ominante id in augurium relatum fuisset. Insup cum. L. Paulo Macedonicum bellum senatus extra ordinem decreuisset & ea ipsa die domum ad uesperas rediisset, filiolam suam tertiam, quæ tunc erat paruula, admodum osculãs animaduertit tristiorem, quam cum interrogasset, quid ita tristis esset, pater inquit, Persa periit, tum ille arctius puellam complexus, accipio (inquit) mea filiola omen, erat autẽ mortua Catella eo nomine, quam puella habuerat in delitiis. L. autem Paulus omen accipit Persam Macedonum regem aduersus quem sibi decreta fuerat prouintia, eo bello periturum, quod & factum est. Præterea intentionem esse necessariam in auguriis declarat caput humanum inuentum in Tarpeio delubro, cuius fatum uolẽs in Hetruriam transferre Olenus Calenus celeberrimus uates, interrogauit legatos Romanos, hic caput inuenimus, quod translatum fuisset in Hetruriam ni præ moniti a filio uatis legati respondissent, non plane hic, sed Romæ inuẽtum caput dicimus. Hæc satis sint exemplis ut appareant ostẽtorum uires è nostra potestate esse, ac prout quæq; accepta sunt ita ualere. Hæc Plinius lib. xxviii. capite. ii. patet itaq; nullum obiectum nobis posse esse augurificum, nisi naturali impetu ex eo omen sumpserimus.

De hora electa, qua obiectum augurificum in augurium refertur.

c T cum per uerum tempus Astronomi uerũ eius stellæ locum inuenire docent, quæ in causa est, de tempore dicimus. Nonnulli itaq; uerum tempus autumant, quo obiectũ augurificum ex insperato nobis occurrit, Nam eo tempore uidetur obiectum ab ea stella moueri, quæ in causa est. Alii peritiores arbitrãtur uerum tempus esse id, quo persona, cui occurrit, naturali impetu obiectum pro au-

gurio

gurio accipit. Siquidem hæc pronuntiatio, quæ ori hominis inconsulto incidit, cui obiectum occurrit, attendenda est. Nã (ut Plinius inquit) hoc est illud, quod primo in augurio dicitur omen, quo diuino fauore euenire credidit gentiliũ uanitas. In nonnullis uero omen atq; obiecti occursus eodem momẽto temporis accidunt, nec ob aliam causam quidem nisi qa cœlestis stella fortiter mouet utriusq; naturã, simulatq; utrãq; impellit. Ex his licæt deducære nihil nobis posse esse augurificũ, nisi nos ex illo naturali quodam impetu boni quicquam aut mali futurum esse ominemur. Cum enim sic ex illo inconsulto ominabimur, naturali motu moueri uidemur, motus autem naturæ (ut Theophrastus, & Themistius tradiderunt) ab intelligentia non errante est. Intelligentia uero nos mouet influente cœli motu. Quare insperata illa ominatio nobis argumento erit, ut augurificum illud naturale sit, non omnino temere, ac casu eueniẽs, huic rei nobis argumento est Deiotarus Silitiæ rex, qui cum aquilam uidisset declinãtem in tectum ab eius usu quam primum abstinuit, ex ea omen sumens, sequenti uero nocte corruit tectũ. Patet itaq; nihil nobis posse esse augurificum, nisi ex illo impetu quodam naturali omen sumpserimus, hactenus de hora electa, per quæ patet augurium pro uno esse accipiendum, etiam si pluries acciderit, donec contingat luna tenente idem signum, omnia enim eandem uim habent.

De tempore quo euentus erit.

Consequenter uero de tempore, quo euẽtus erit dicamus. Tradunt Astronomi euentus quos augurium porteudit, bifariam esse, aut qui breui tempore euenire possunt ut infra horam, aut diem, æu aduẽtus hospitis, uel amici obuiatio, & id genus, aut qui nec infra diem, aut horam, sd infra mensem, aut annum contingere possunt, ut bellum, mortalitas, & cætera id genus, cũ igitur breui tempore euẽtus esse potest, auspicandum est ipsum fore antequã luna exeat signum, per quod peragrabat eo tempore, quo omen emersit. Sin autem breui tempore esse non poterit, censent cum fore antequam luna duodecies peragrauerit id signum, quod ominis tempore tenebat, hoc est infra annum. Vt si ominis significatio fuerit de Pontificis, aut Præsulis, aut Patriarchæ, aut Regis morte, hanc euenire putant antequã luna duodecies peragret signũ, quod ominis tempore tene/

bat, hæc de temporibus. His declaratis superest de augurijs & sternutamentis dicere, quæ gentilium uanitas credidit esse certa.

De sternutamentis augurificis.

a Ristoteles tantus in doctrina uir, de sternutamentis loquens, in libris de historia naturali asserit sternutametum augurale signum esse sanctum, & sacrũ, ubi Penelope conqueritur de damno ac iniuria, quam proci familiæ suæ inferebant, adijciens horum omnium originem esse Vlyxis mariti absentiam, qui si rediret, facile unà cum filio Telemacho iniuriam repẽderet, hæc ubi dixisset, Telemachus illico tanto strepitu sternutauit, ut tota domus insonuerit, quod interpretata est Penelope procorum ædem significare. Sternutamẽtum esse sanctum & sacrũ Homerus tradit odyss. vi. ut Plutarchus refert in uita Homeri idem Theocritus in Helenæ Epithalamio scribit, hinc gentiliũ uanitas superstitiones non paucas in sternutamentis consyderant, tradunt enim gentes plurimæ cogitanti aliquid agere, si duo, aut quatuor sternutamenta contigerint, augurale esse, in bonum finem rem agendam deduci, sin autem quis plusquã quater sternutauerit, nec in bonum, nec in malum retulerũt prisci. Siquis uero semel, aut ter sternutauerit, omnia omittat & dicere & facere, tradunt enim in bonum finem nec cito, nec facile rem uenire. Si duo simul sternutauerint, quæ agere deliberauerũt, prosequantur, tradunt enim prosperum esse augurium tàm in agendis per mare quà per tellurem, si duo simul bis sternutauerint, prosequãtur quod ceperunt optimum enim esse augurium tradunt & in agẽdis & dicendis. Si quis de nouo in aliquem locum uenerit, & semel sternutauerit, in bonum finem rem deducet, quam agere proposuerat. Sternutamẽtum nocte factum alicui eorum, qui in domo sunt, lucrum portendere asserunt, duo uero dãnum, de significatione uero eum participare asserunt qui nocte sternutat. Duo sternutamẽta omni nocte facta ab aliquo eorum, qui in domo sunt, aliquam de domo personam morituram, aut in domo damnum, uel maximum lucrum portendere tradunt, Aegyptij quoq; dixerunt, cum quis de nouo domum inhabitare ceperit, & domum intrando semel sternutauerit, secure eam inhabitet, sin autem bis, nequaquam eã ingrediatur. Homine in suo lecto iacẽte, si uigilauerit, ster-

nutauerítq; ſemel, malum portenditur, quoniam morbum, aut damnum, aut aliquid tale enunciat, qđ ſi dormierit, & illico expergefactus ſternutauerit, longe peius. Nã uel grandem triſtitiam, uel mortem perſonæ, uel impedimentum grauiſſimum, aut rerum ammiſſionẽ præſagit, ſin autem aliquis in lecto iacendo, euigilandoq; bis ſternutauerit, aliquid boni aſſequetur, quoniam aut lucrum, aut ſanitatem, ſi ægrotauerit, qđ ſi dormiebat, longe melius attinget. Verum ſi omni nocte uſq; in tertiam quis ſternutauerit bis, tunc ad optimum proficiſcetur, quoniam uel in lucrum, uel in honores. Si quis pro tota, aut pro parte diei negotiando, agendoq; peregrinatus ſit & in aliquo hoſpitio requieuerit, biſq; in eo loco ſternutauerit locum mutet, nã in alio hoſpitio, ad quod ſe permutauerit, proſperabitur, manens enim in priori damnum patietur. Cum quis aliquem locum petierit cauſa agendi rem aliquam, & mox ſemel ſternutauerit, confeſtim ex illo loco diſcedat in alio enim loco pro parte proſperabitur, qđ ſi bis ſternutauerit, tute poterit res ſuas ex illo priori loco in alium permutare. Si quis pacto rei alicuius conſtituto, ſemel ſternutauerit, pro certo habent pactum eſſe firmum. At ſi ter ſternutauerit, pactum erit infirmum. Si quis die lunæ ſummo mane, cum de lecto ſurget; ſemel ſternutauerit, tota ea ebdomada in lucro, aut in alia re proſperabitur. Contra uero ſi bis. Si quis perdiderit equum, aut anulum aut rem quamuis, & exiẽdo domum, ut rem illam quærat, ſemel ſternutauerit, rem ammiſſam recuperabit. At ſi bis, nunquam rem inueniet. Die uero dominica, cũ ſi quis è lecto ſurgens, ter ſternutauerit, bonum, ſemel uero, malũ aſſequetur. Ante prandium uel cœnam, cum quis comedere ceperit, bis ſternutauerit, bonum, ſemel uero malum inueniet. Tradit Ari. & medici probarunt, ægris uiris de uita diffidentibus unũ ſternutamentum ſuperueniens, mortale eſſe, binum autem ſalutare, mulieribus autem contra, nam unum ſalutare, binum uero mortale eſt. Peragrãti ſyluam, bina ſternutamenta ſuperuenientia, euaſionem à latronibus nunciant unum uero, malum, hæc ſunt quæ de auguriis ex ſternutamentis ſumptis ſcribunt Aegyptii, ſunt & alia, quæ omitto, cum lõge uaniora uideantur ijs, quæ diximus.

De ſaltibus tremoribuſq; cuiuſq; particulæ corporis auguralibus.

P Ost hæc de ijs augurijs differendum est, quæ Melã-pus Hierogrammateus ex tremoribus saltibusq;, qui in hominum membris fiũt, collegit, opinatus enim saltus membrorum augurales esse, quod etiam Theocritus probauit, initio nobis sumpto ab ipsius capitis APICE. Nã si apex capitis tremuerit, tristitias, ac molestias p̄sagit, aut longum iter futurum, seruo tamen iniurias, uirgini uirum, uiduæ tristitias, secundum alios authores, malorum occursum decernit, uirgini nuptias quoniam (ut dicunt) Iuppiter ex suo apice Mineruam genuit, uiduæ quoq; similiter nuptias, diuiti damnum, ac insidias, militi fœlicitatem, nautæ tempestatem, in apice uero suo, qui tempestatem patiuntur, superstites erunt. CAPVT uero si concutietur aut si capilli erecti fuerint, aut si in aliquo tempore horreant, multo tempore constanter insidias indicant, aut ab amico aliquo, aut consanguineo damnum portendunt, seruo autem ægritudinem, uirgini uituperationem, uiduæ iniuriã, pauperibus, & ijs, qui indigent, bonum ominantur. Diuitibus imbecillitatem, ac uitæ insolentiam. Aegroto uero uitam, aliter tradunt alij, dicunt enim caput (si tremuerit) malum multo tempore duraturum enũtiat, seruo mortem, hero, ac uiduæ damnum. Alijs personis subiugationem, & rursus libertatẽ indicat. Si totum caput salierit, mortem præsagit, alijs multa bona enuntiat. At si pars capitis posterior usq; ad concauum, plerũq; inimicum; & insidias, & peculiarem mortem, reliquis uero aduersitatem, seruo bonum, uirgini uirum bonum; uiduæ ægritudinem, diuiti periculum, agricolæ laborem significat. Si uero dextera capitis pars, bonum ominatur, seruo gaudium & libertatem, uirgini uituperationem, uidue bonum, uidualitatis suæ perseuerantiam. Sin autem sinistra, damnum, seruo domus mutationem, uirgini uituperationem; uiduæ contumeliam. Post hæc DE CEREBRO, nam cerebrum saliens bene ualenti morbum, ægrotanti sanitatem, augumentum corporis & uictum denotat, sterili uero filium, & gaudium, exuli peregrinationem; & reditũ in patriam, militi uero & naute capitis periculũ. Deinde DE FRONTE, si enim frons tremuerit, in res pudendas ac uituperabiles incidere significat, seruo domini mortem, uirgini insidias; uiduæ damnum. At si dextera frontis pars, magnitudinem potentiæ præsagit, seruo iniuriam;

uirgini consilium. Sin autem sinistra, plerũq; malũ, & luctũ significat, seruo utilitatem, uirgini nuptias, uiduæ uituperationem, at si frontis medium, luctum, seruo malum; uiduæ iniuriam; uirgini utilitatẽ, alijs personis omnibus bonũ enũtiat. DE TEMPORIBVS autem, si enim temporum tremitauerit dextrum, semper bonum enuntiat, seruo autẽ inæqualitatem, uirgini conuiuium oportunũ, uiduæ peregrinationem, & utilitatem, si sinistrum, semper bonum, & inopinã utilitatem præsagit, seruo inæqualitatem, uirgini nuptiarum impedimentum; uiduæ bonum. Et DE SVPERCILIIS nam si dextrum supercilium salierit, ægritudinem breuem, & non multo post illam, opulentiam enuntiat; pauperi uero diuitias; seruo bonum; uirgini uituperationem; uiduæ iniuriam; si sinistrum; multa inopina bona significat, ac fœlicitatem, ex qua fidem habebit. Si mediũ, quod est inter supercilia, (ut Melampus & Phœmone asseruerunt) omnibus malum præsagit, seruo tamen bonum, uirgini consilium; uiduæ utilitatẽ. DE OCVLIS post hæc dicamus, si dexter oculus salierit (ut Phæmon & Melãpus & Antiphon, & Aegyptij tradiderunt) portendit, subditos inimicos fore, & peregrinationes. Si dextri oculi superior palpebra, acquisitionẽ omnino, secundum uero Antiphonta negociationem, & sanitatem significat, seruo insidias, uiduæ peregrinationem, sin autem palpepra inferior, lachrymas enuntiat; seruo bonum, uirgiui iniuriam, uiduæ subiugationem; si angulus dextri oculi tremuerit; pauperi iniucũditatem, seruo bonũ, uirgini periculum, uiduæ inhonorationem; atq; inimici peregrinantis reditum. Si sinister oculus quatitur, aduentum hospitis maxime dilecti, aut futurum iter denuntiat, & si aliquis ab ipso fugiet, eum per longum iter inueniet, & spem mulieribus etiam significat, pauperi uero iter in bonũ, alijs multum laborẽ, & parum possidere præsagit. Si sinistri oculi superior palpebra salierit, pauperi acquisitionẽ & opulẽtiam significat, seruo insidias, uirgini uituperationem, uiduæ bonnm, diuiti conuiuium, agricolæ & uenatori auxilium & utilitatem, militi fœlicitatẽ, si sinistri oculi dexter angulus salierit sanitatem & salutem ominatur, si uero sinister omnia bona significat, si inferior sinistri oculi palpebra; iniucũditatem; seruo calumniam, uirgini incorruptibilitatẽ, uiduæ iniuriam. DE NASO post hæc si dextra nasi pars sa-

lierit (ut Melāpus inquit) iniucunditates fugere significat, seruo utilitatem, uirgini consilium, uiduæ subiugationem. Sin autem sinistra inopina bona enuntiat, seruo auxilium, uirgini consilum, uiduæ subiugationem, at si nasi medium, tristitiam, seruo iniucunditatem, uirgini nuptias, uiduæ uituperationem, & si totus nasus, semper inopina bona præsagit. Si extrema pars sinistræ partis nasi, equatitur, damnū, seruo malum pati, uirgini uituperationē, uiduæ calumniā. Si extrema dextræ partis, utilitatē significat, seruo uero, uirgini, & uiduæ iniucunditatem. Si medium ambarum partium extremarum naris tremuerit, damnum ac iniuriam, seruo bonam consyderationem, uiduæ auxilium. DE MALIS autem Melampus inquit. Si dextrum quatitur, inopinam iniuriam præsagit, seruo bonum, uirgini iniuriam, sinistrum uero, semper bonum, seruo longam peregrinationem, uirgini uituperationem, uiduæ utilitatem. Postea DE LABIIS si superius labrum salierit, discrimen, & uictoriam significat. seruo bonum, uirgini lucrum, sin autem inferius, utilitatem secundum uero Aegyptios operis damnum. Et DE MAXILLIS post hæc, nam dextra si salierit, utilitatem significat, seruo fidem occonomiæ adhiberi, uirgini ægritudinem, uiduæ uituperationem. Sin autem sinistra, tristitiā in re parua enūtiat, seruo utilitatem, uirgini uituperationem, uiduæ bonā considerationem. DE GENIS, si dextra quatitur, bonam loquelam significat, seruo uadū, uirgini consilium uiduæ utilitatem. Sin autem sinistra, malum pati significat, seruo morbum, uirgini iniuriam, uiduæ iniucunditatem. DE AVRIBVS dicamus, si dextra auris salierit, aut resonuerit in aliqua re gaudium significat, seruo autem bonā locutionem, uirgini acquisitionem, uiduæ bonum, sin autem sinistra sublime aliquid fieri significat, seruo uero rerum magnarū aggressum, uirgini uituperationem, uiduæ diminutionem, at si interior pars dextræ auris salierit, malum signum esse affirmant, sinistræ autem, audiet aliquid, nō tamen ex illo lætabitur, uerum seruo bonum enuntiat. Et DE MENTO, nam si menti pars dextra salierit, bonorum acquisitionē omnibus significat, sinistra uero, & bonam spem, & bonum omnibus enuntiat, at si totum, nimiam senectutem præsagit. DE PALATO uero si palatum salierit, bonam in domo locutionem, & si sinistra pars etiam bonum, contra autem si dextra. DE

DENTIBVS autem, tradunt, si dẽtes tremuerint discordiã, etiam bonum enuntiare. DE ORE uero dicunt, si os quatie-tur uideri aliquem post multum tempus quo utetur ꝑsagire. DE CORDE dicũt, cor palpitare bonum omnibus portende re, secundum alios hilaritatem uel amici insidias, seruo ta-men libertatem, uirgini pigritiam, uiduæ ac militi bonam lo cutionem, mercatori negociationẽ. DE COLLO dextra pars colli si salierit, libero homini timorem, seruo ægritudinem, cæteris omnibus bonũ, si sinistra tremuerit. DE GVTTVRE, si dextra pars gutturis quatitur, bonam locutionem significa re affirmant, seruo uero ac libertino lucrũ, at si sinistra pars fugam iniucunditatis omnibus significat, alijs liberam glori-am, seruus mala audiet, militi nummorum acquisitionem, uirgini iniucunditatem, gubernatori nauis laudem. DE IV GVLO, si dextra iuguli pars tremuerit, bonũ significat, ser-uo tamen cogitationes, uirgini procacitatem, uiduæ laborẽ, militi cogitationis priuationem, sin autem sinistra, maligni quicquam, seruo ornamentum, uirgini uirum, uiduæ bonã locutionem, cæteris autem non bonum, secũdum alios signi ficat insidias, ijs uero, qui in angustia sunt malorum constã tiam, seruis ægritudinem, uirgini conuiuium, militi lachry mas, mercatori restitutionem, gubernatori nauis bonum na uigium, sin autem sinistra, liberto iniucunditatẽ, seruo ægri tudinem, militi submersionem, mercatori damnum guberna tori tristitiam, mulieri iniucunditatem, secundum alios uia torum damnum, seruis tristitias, cæteris omnibus bonum, & conuiuium. DE HVMERIS si dexter humerus salierit, utilitatem significat artifici manuali opus, seruo utilitatẽ, & mortem sui domini, uirgini nuptias, uiduæ lucrum, mer catoribus utilitatem, gubernatori bonum iter, mulieri gau-dium significat, sin autem sinister insidias a muliere illatas, sed salutares portẽdit. DE BRACHIIS, si brachium dextrũ tremuerit, filiorum, ac nummorum acquisitionem prædicit, mutuantibus uero, damnum, seruo fidem rerum magnarũ, uirgini subiugationem, uiduæ utilitatem, si uero sinistrum auxilium à proprijs personis enuntiat, seruo uero libertatẽ, cæteris alijs personis tristitiam. DE CVBITIS, dexter cubi-tus si salierit utilitatem enũtiat, seruo difficilem libertatem, uirgini uituperationem, uiduæ iniuriam, sin autem sinister damnum ab aliqua persona significat, seruo fœlicitatem uir

gini ignominiam, uiduæ iniuriam, cæteris alijs bonã locu-
tionem. DE VLNIS si dextra ulna salierit damnũ significat,
seruo bonam locutionem, uirgini indigentiam, uiduæ iucun
ditatis priuationem, sin uero sinistra, iucunditatis priuatio-
nem, seruo abundantiam uirgini, ac uiduæ bonam locutio-
nem. DE MANIBVS, si dextra manus salierit, utilitatem, si
nistra uero fidei obseruantiam præsagit, si dextræ manus iũ
ctura, nummos quos alicui debet, reddere significat, ampli-
us & in paupertate esse, & breui tempore uiuere, & hoc
in omnibus significat uerũ (ut referũt augures Aegyptij)
malum præsagit, seruo rem perdifficilem, uirgini nuptias, ui
duæ peregrinationem, sinistræ autem, insidias propter ali-
quam rem, postremo tamen iuuabit, secundum alios ægri-
tudinem, seruo bonum, uirgini consilium, uiduæ utilitatẽ.
DE POLLICE, si dexter pollex palpitauerit, bonum signifi
cat, seruo bonam locutionẽ, uirgini nuptias, uiduæ raptũ,
sinister remissionem uitæ seruo libertatem, uirgini iniuriã,
uiduæ utilitatẽ. Si obliqua pars manus dextræ salier, itin fla
gitiosas res incidere, ominatur seruo facultatem, uirgini bo-
num, uiduæ malum, alijs expulsiones uoluntarias enũtiat,
sin autem sinistræ obliqua pars tremuerit, seruitutem pati
apud homines, seruo transmutationem uitæ, uirgini bonũ,
uiduæ bonam locutionem, alijs lucrum portẽdit, si medium
dextræ manus, hoc est concauum, utilitatem, secundũ alios
lucrum rei alienæ, seruo iucunditatis priuationem, uirgini
consilium, uiduæ luctum, sin autem sinistræ, fœlicitatẽ ma
gnam & supra inimicos dominium, secundum alios ini-
micos exuperare præsagit, seruo requiem, uirgini iniuriã,
uiduæ nuptias, at si superior pars dextræ manus salierit, la-
borem enuntiat, seruo morã, uirgini molestiam, uiduæ utili
tatem, alijs uero inopinũ damnũ, sin autem superior dextræ
bonum ominãtur, seruo autem calumniam, uirgini ignomi
niam, uiduæ ab infirmitate salutẽ, alijs fugam molestiæ, à
mulieribus seditionem, seruo requiẽ seruitutis, uirgini mo-
lestiam, uiduæ ignominiã, militi lachrymas, mercatoribus
redditum, gubernatori bonum nauigium. Si medium HV-
MERORVM salierit, significat multis hominibus dominari
& seruis, & liberis, tradunt Aegyptij si humerus sinister
salierit, in aduenis dementiam ominari, mutuãtibus debito-
rum redditum fieri, seruis ac latronibus transgressionem,
uirgini

uirgini segnitiē, uiduæ periculum, militi gaudiū cū lucro, cæteris autem labores. Si autem medium humerorum facultatem nuntiat, seruo malum, & gratiarum actionem, uirgini iniuriam, uiduæ calumniā. Si extrema pars dextri humeri liberto bonam temperiem, seruo malorum requiem, uirgini procacitatem, uiduæ hilaritatem, militi periculū. DE DIGITIS, si digitus paruus dextræ manus salierit, maioris fidei dignitatē enuntiat. Quoniam Mercurii (ut dicunt) digitus est, aliis sterilitatem, seruo calūniam, uirgini ignominiam, uiduæ iniuriā. Si secundus digitus post paruū dextræ manus, qui græce dicitur παράμεσος, dominiū multorum nummorum significat, est enim (ut dicunt) Solis digitus, aliis multorum bonorum acquisittionem, seruo malum, uirgini consilium, uiduæ gaudium. Si tertius digitus dextræ manus hoc est medius, inuidias & nugas ominatur, Saturni enim digitus est, alii autem gloriam aduenire præsagit, seruo subiugationem, uirgini morbum, uiduæ utilitatē, si quartus dextræ digitus salierit, damnū cum contumelia enuntiat, Martis enim (ut nonnulli tradunt) est digitus, aliis nocumentū, liberto incisionem, uirgini lucrum, uiduæ utilitatem. Si ultimus digitus, qui ἀντίχειρ dicitur, salierit, multoꝝ bonoꝝ acquisitionem significat & in filiis & uxoribus gaudiū, est enim (ut aiunt) Veneris digitus, seruo bonum, uirgini uirum, uiduæ utilitatem. DE VNGVIBVS, si ungues dextræ manus salierint, inopinum lucrum præsagit, seruo bonam locutionem, uirgini procacitatē, si unguis parui digiti dextræ manus salierit, malum pati enuntiat, seruo filium, uirgini uirum, uiduæ laborem. Sin autem secundi digiti unguis salierit, potestatem ominatur, seruo domini mortē, uirgini ignominiam, uiduæ bonum. Si uero tertii & quarti tristitiā narrat, seruo bonum, si uero magni digiti, augumentum uitæ enūtiat. Si paruus digitus sinistræ manus salierit, multa bona omnibus præsagit, si secūdus tristitiam & responsionē à magnis personis, seruo qui est in fide incusationem, si medius tristitiam per propriam rem, & augumentum uictus, & filiorum & nummorum, si autem magnus, antiquam destructionem euenire ominatur, si ungues sinistræ manus, utilitatem cum aliqua difficultate præsagit. DE VBERIBVS si dextrum uber tremuerit, opus magnum præsagit, aliis bonū nouum, sin autem sinistrum, diuitias, si medium inter ubera,

signum est bonarum cogitationũ. DE PECTORE, si pectus salierit, conuiuium omnibus denuntiat, aliis uero adimplementum discursus, sed cum timore. DE VENTRE, si uenter saltauerit, diuiti expensas facere ominatur, pauperi cibum, aliis bonum nouum. DE ALVO, si aluus salierit, bona enuntiat, aliis filios utiles, si dextra pars alui, morbum breui tempore narrat. DE ILIACA saltatione, si ilium dextrum salierit, peregrinationem portẽdit, aliis si sinistrum bonũ nouũ, alii negociationem præsagit. DE LATERIBVS, si dextrum latus palpitauerit, diuiti diuturnam paupertatem, seruo uero facultatem, & gaudium, præsagit, aliis utilitatẽ. Si sinistrum laboranti bonum statum in tota uita portendit. DE SPLENE, si splen salierit infirmitatem nuntiat. DE EPATE si epar tremuerit iracundiã mouet. DE ISCHIO, si dextra pars ischii quatitur, domesticorum, aut amicorum rixam, aliis autem bonum, sin autem sinistra pars tristitiã narrat, aliis instabilitatem. DE SPINA, si dextræ spinæ pars palpitauerit contumeliam, si uero sinistra, diuiti cõuiuium, pauperi laborem enuntiat. DE MENTVLA, si mentula salierit, seruo ad Venerem ire portendit. DE TESTIBVS, si dexter testiculus quatitur, filiorum & uictus acquisitionem significat, sin autem sinister, conuiuium & utilitatem portẽdit. DE NATIBVS, si dextra salierit, incorruptionem habenti, negociationem nuntiat, si sinistra, diuiti expensas facere, cæteris bonum, sin autem dextra iunctura coxæ cũ natibus salierit motum cum fælicitate præsagit cæteris autẽ bonũ, si sinistra remotionem tristitiæ, cæteris uero iucunditatis carentiam. DE INGVINIBVS, si dextrum inguẽ salierit, utilitatem, cæteris autem inimicos exuperare portendit, sin autem sinistrum, insidias; cæteris autem iter utile enuntiat. Si ea COXAE pars salierit, quæ retro est ignominiam præsagit cæteris uero temporis temperiem; sin autem sinistra pars insidias, cæteris uero facultatem prædicit. DE GENIBVS, si dextrum genu palpitauerit, omnibus conuiuium, secũdũ alios facultatem prænarrat, si sinistrum iniucunditatẽ maximam denuntiat. DE ANCHIS, si dextra quatietur, iniucunditatem, sin autem sinistra bonum nouum significat. DE TIBIIS, si dextra tibia salierit rem celeberrimã aut longum iter denuntiat, sin autem sinistra uiris tristitiam, mulieribus ignominiam, cæteris autem infirmitatem portẽdit.

DE PLANTIS PEDVM, *si dextra salierit, utilitatem & bonum, sin uero sinistra, uictoriam in iudicio, & bonũ nouũ nuntiat.* Si pars interior dextræ TIBIAE, *quatietur, facultatem, sin autẽ sinistræ ammissionẽ, aut laboriosi quicquã narrat, si dexter tibiæ uter salierit, inopina bona omnibus enũtiat, sin autem sinister, mercatoribus incepti itineris bonum finem significat.* DE RADIO PEDIS, *si dexter radius salierit, tristitiam, sin autem sinister, iter cũ lucro pronũtiat.* DE TALIS. *si dexter talus, curã, & iniucũditatem, si sinister salierit, idem prædicat.* DE CALCANEIS, *si dextrũ calcaneum palpitauerit, iter bonum, si sinistrum idem, simili ratiõne secundum* Aegyptios CONCAVVM VTRIVSQVE PEDIS *iter bonum nuntiat, secundum tamen alios concauum dextri pedis, iter utile quo nullus iuit, enuntiat.* DE MARGINIBVS PEDVM, *si dextra margo, quæ græcæ* Pelma *dicitur, salierit, iter, sin autem sinistra diuturnam peregrinationem prædicit.* DE OBLIQVO GRESSVS, *si obliquũ gressus dextri pedis, quod est in externa parte, palpitauerit, debilitatem, si uero sinistrum bonum nouum nũtiat.* DE DIGITIS, *si paruus digitus dextri pedis palpitauerit, utilitatem, si secundus, negocium, si tertius bonum, seruo peregrinationem, uirgini iniuriam, uiduæ conuiuiũ, si quartus, peregrinationem, seruo uero, & uirgini, damnum, uiduæ morbum, aliis utilitatem, sin autem magnus peregrinationem enuntiat, seruo autem conditionem, uirgini nuptias, uiduæ hilaritatẽ.* DE VNGVIBVS DEXTRI PEDIS, *si ungues dextri pedis salierint, aut formiculauerint, mollitiem, seruo ualitudinem, uirgini, ac uiduæ nuptias prædicat. Si unguis parui digiti, bonum, si secundi peregrinationem bonam, si tertii, iniucunditatem, si quarti utilitatem, si quinti bonum enarrat. Si paruus digitus sinistri pedis quatitur, bonum, seruo mutuationem heri, uirgini iniuriam, uiduæ conuiuium, si secundus digitus, bonam peregrinationem, seruo letitiam, uirgini consilium, uiduæ subiugationem, si medius, iniucunditatem, seruo utilitatem, uiduæ iniucunditatem, si quartus, utilitatem ab amicis comparatam, seruo morbum, uirgini nuptias, uiduæ calumniã si magnus, magna bona, seruo facultatem, uirgini futuras nuptias, uiduæ utilitatem, si ungues sinistri pedis salierint, aut formiculauerint, diuiti iniucũditatem, pauperi diuitias*

seruo damnum; uirgini consilium, uiduæ ignominiam pronuntiat. SI TOTVM CORPVS quatitur, nonnullas dies custodiri portendit, seruo insidias non fieri, uirgini periculum nõ fieri significat, hæ superstitiones sunt, quas in tremoribus qui fiunt in corpore nostro, obseruauit Melampus Hierogrãmateus, & post ipsum Antiphon, & Phimonoes augures, qui acceperunt ab Aegyptijs (ut scribit Melampus,) quarũ uanitatum nullam neq; ueram, neq; coloratam causam tradiderũt, sed obseruationibus dũtaxat superstitiones huiusmodi probarunt, contra quæ sequenti libro dilucidissime insurgemus, hactenus de tremoribus auguralibus.

De rebus auguralibus, quæ proprijs naturis ferũt auguriũ hominibus secundũ historicos.

POst hæc de rebus differẽdum est quæ suis naturis bona, ual mala auguria hominibus ferunt, quorũ authores fuerunt, Cras, Orpheus, Amphiaraus, Tyresias Thebanus, Amphiction, qui primus etiam & ostenta; & somnia interpretatus est, nec omnia quæ dicuntur; enarrare intendo, cum sint innumera, sed quædam dũtaxat pro exemplis; cum nostra intentio non sit hæc probare, sed potius refutare. Illud tamen præsciendum est, Romanos tantam fidem auspicijs tribuisse, ut nec magistratus constituerent; nisi auspicijs monentibus, & propterea ut Messala tradit, magistratus alij minores, alij maiores habebãtur, qđ minores minoribus; maiores maioribus auspicijs crearentur, quod Gellius exponit libro. xiii. capite. xiiii. Festus Pompeius scribit, quinq; genera signorũ obseruasse augures, ex cælo, ex auibus, ex bipedibus, ex quadripedibus, ex diris, ex auibus illas appellabant funebres, quæ in augurijs aliquid fieri prohibebant, oscinum augurium a cantu auium, oscines aues auspicium ore facientes, superuacaneam dicebãt auem, quæ ex summo acumine uocem emittebat. De auibus itaq; tradidit Arist. libris de animalibus Vulturis augurales esse nam (ut Plinius inquit libro. x. capite. vi.) triduo, aut biduo uolare eos ante, ubi cadauera futura sunt; experientia probatũ est, quod in excidio Troianorum ita fuisse meminit. Ari. in augurijs, uulture plurimum utebãtur Romani, quia Romulo, in condenda urbe. xii, apparuerunt, uel quia (ut Herodotus) uultur nemini nocet animali, quæ nisi cadauera comedit. Hylas augur tradit augurales aues esse Noctuã, Bubo-

nē, Asionē, qui otos dicitur, qđ aures habeat plumis eminē tes. Picum arbores cauātē inter has Sanqualē, & Immussu/ lum Massurius, & Mutius Romani enumerauerūt, quid ue ro sit sanquales, quidue immussulus; exponit Plinius libro. x. capite. vii. augurales aues sunt genus accipitrū uniuersum potissimū, Aquila; Coruus, Cornix. Palūbus, Cygnus, Gal lus, Gallina, & insecta quæ uolant, ut Apes, Formicæ, Lo custæ, de quibus Appion scribit diffuse. Vulture autē ideo in augurijs utebantur potissimum Romani, quia rarissime con spicitur, non enim facile quispiam uulturis nidum offendit, de repēte enim & inopinato aduolat, quo fit ut eorum aspe ctus semper aliquid significet. Ari. & Plin. semper in malū retulerunt. Romulus uulturibus. xii. in condenda urbe in bo num usus est, simili ratione Hercules (ut scribit Herodotus) in omni re incipienda delectabatur uulturis aspectu, quem ex omnibus auibus, quæ carnibus uescuntur, iustissimam iu dicaret. Verū cōmunis hominum opinio est; uultures in ex/ ercitibus gregatim uolātes esse futuri excidij præsagiū. Vul/ tures enim & Aquile ultra maria cadauera sentiunt, altius enim uolātes, quæ multa montium obscuritate cælātur, ex alto conspiciunt, & non modo præsentia uerum etiam (ut Plin. inquit) biduo, aut triduo futura. Agmen etiam coruo rum in futurum excidium retulerunt augures. Apud Indos enim regio quedam est, quæ dicitur nunc pharcelos, ubi cor uorum magna multitudo perijt; ad quam cū postea redijsset longe maior multitudo, desolationem regionis, & hominum significauit, qui ibi incolebāt, destructionē. De Valerij Cor/ uini coruo plana est historia, fuit enim Valerio bonū & fœ/ lix auguriū adeo, ut ab eo diceretur Coruinus. Vnde breui/ bus narrant omnes qui de augurijs scribunt auium quæ ue/ scūtur ex cadaueribus, ut Vultures, Aqlæ, Cornices, Grac/ culi, Milui Agmē cum in aliqua regione apparuerit, ac per aliquot dies ibi sederit, esse futuri excidij signum. In superio re Sueuia, prope castrū Risum magnum coruorum agmen sedit, ubi muros oppidi ac domorum corrodere uisum est, nō tamē illhinc recessit, quin loci dominus obierit, & alij pluri/ mi qui oppidum incolebant. Tradit Appion Aquilā esse ali/ quando prosperam ac secundam, dum se hilarem ostendit; ex dextris in sinistrum aduolans, præsertim ludens ac in iu/ cunditate manens, asserit enim eam sic uolātem tantū boni

in augurijs præstare, ut nihil supra addi possit, pugnam earum aquilarum, quæ apparuerunt in oratione Telemachi ad procos, Alithersis apud Homerum heros augurum sui seculi peritissimus interpretatus est Vlyxem rediturum esse in patriam atq; procorum ædem significare. Aquilam cicurem anserem ex uicina aula unguibus correptum ante currum (quo Telemachus uehebatur) dimittentem, Helena interpretata esse Vlyxem longis erroribus circũ actum multisq; calamitatibus fatigatum tandem in patriam reditur ũ & supplicio extremo procos omnes affecturũ significare Penelope aquilam, quæ ex insperato in.xx.anseres, quos domi alebat irruit, & oĩbus interfectis aduolauit, portẽderet interpretata est Vlyxis reditum ac procorum necem, Aquilam Columbam unguibus ferentẽ, quæ a sinistro aduolauit, Amphinomus procorum expectationi insidias non responsuras significaret interpretatus est. Cum græci aquilam humulum pedibus trahentem, & apud aram Ioui Panompheo dicatam deicientem, in bonum omen accepissent, ita in animũ iam in totum collapsum restituti sunt, ut Troianorum magnam ædem ediderint. Aquilam à sinistris aduolantem unguibus anguem ferentem, quæ nimis ei reluctabat, cum ipsam ad pullos ferre nequiret, interpretatus Polydamas dixit Troianos naues non in totum excisuros portendere; & si Hector augurijs fidẽ penitus abrogarit. Accipitris uero cuiusq; rapinam in malum retulit, quoniam (ut inquit) rapacitas ominatur proficiscentem interimi ab hominibus prædonibus, qđ si præda ab accipitris manibus euaserit, proficiscentẽ euadere putat Appion. Ex accipitribus Circon altero pede claudum, prosperrimi augurij nuptialibus negocijs & pecuniariæ rei Plin. libro.x. capite.viii. esse scribit, circum Apollinis nuntium pedibus columbam trahentem, quam medio itinere (qđ à naui confecerat Telemachus) deplumabat, Theoclymenus interpretatus Telemachi genus nemini in regno administrãdo apud Ithacos cessurum prædixit, Triorchi uero, qui numero testium dicitur, in augurijs principatũ Phoemone dedit. Cornix (ut Plin. inquit libro.x. capite.xii.) auis est garrula, quæ non dat augurium, uerum à quibusdam in augurijs laudatur. Corui autem in auspicijs soli uidentur intellectum habere significationum suarum, nam (ut Plin. inquit eodem loco) pessima eorum significatio est, cum glu-

tiunt uocē uelut strangulati. Noctua, & Bubo, Vlula pessi-
mum præbent augurium, potissimum in rebus publicis, nā
deserta incolunt, nec tantum desolata, sed dira etiam & in
accessa; nec cantu aliquo uocali, sed gemitu canunt, Capito-
lij cellā bubo intrauit Sex. Papellio Istro. L. Pediano cons.
propter quod nonis Martijs (ut Plin. meminit) urbs lustra-
ta est. De Gallinis uero & Palumbibus auguria non accipi
untur præter quā ex ouis, Liuia enim Augusta prima sua iu
uenca Tiberio Cæsare ex Nerone grauida, cum parere uiri-
lem sexum admodum cuperet, hoc usa est puellari augurio.
Ouum in sinu fouendo atq; cum deponendum haberet, nu-
trici per sinum tradēdo, ne interimeretur tepor, nec falso Au
gusta augurata proditur, Imperatoris inde fœta. Gallinam
cum lauri ramusculo cecidisse ferunt in sinū Liuiæ Drusillæ
quæ fuit Imperatrix & hucusq; seruatum est ut ex ea lau-
ro Imperatores fuerint laureati. De Cygno autem, auguriū
acceperunt nautæ, aiunt enim hanc auem tranquillitatem
portēdere, quod Aemilius scribit, cum inquit; Cygnus in au
spicijs semper lætissimus ales. Hunc optant nautæ, quia non
se mergit in undis. De Gallo uero Plinius libr. x. capite. xxi.
Gallis præbet auguria, habere enim ex se ostenta, & præpo
steros eorū uespertinos cantus scribit. Cuius causam assignās
inquit, namq; totis noctibus canendo Boetijs nobilem illam
uictoriam aduersus Lacedæmonios præsagiuere ita cōiecta
interpretatione; quoniam uicta ales illa non caneret. Enu-
meratur etiam à Romanis inter diuina auguria, nam inue
nitur in annalibus in Ariminensi agro. M. Lepido. Qu. Ca
tulo cons. in uilla Galerij locutū Gallinaceum. Picus etiam
in augurijs receptus est à Gentilibus, & propter hanc ratio
nem à Saturni filio nomen sumpsit; qui eo in auspicijs uteba
tur, ferunt enim hanc auē aliquid diuini habere, qđ in qua
cūq; arbore nidificauerit, clauum uel quicquid aliud fixum
est, hærere diu nō possit, quin statim excidat; ubi illa insede
rit. Refert Albertus, si foramen, in quo Picus nidum pullos
ue habuerit, pessulo opturetur, picus ducens herbam quan-
dam uirtute & tactu illius cum pessulo deopturat foramen.
In capite prætoris urbanis. L. Tuberonis in foro iura pro tri
bunali reddentis sedit ita placide, ut manu aprehenderetur
respondere uates, exitium imperio portendi si dimitteretur,
at si examinaretur, Prætori, & ille aūt protinus concerpsit,

nec multo post impleuit prodigium. Homerus Ill. x. corudē auem esse auguralem tradit, nam Vlyxi, & Theseo filio ex ploraturis quid in Troianorū castris ageretur, emisit, Pallas trodium auem, quæ fœliæm rei (quā susceperant) euētum significabat. Recæperunt etiam & formicas in augurio nam Midæ cuius Imperio Phrygia fuit subiecta, puero dormienti formicæ in os grana tritiā congesserunt; parentibus deinde eius, quorsum prodigium tēderet, explorantibus, augures responderunt, omnium illum mortalium futurū ditissimum, nec prædictio uana extitit; nam Midas cunctorum penè regum opes abundantia pecuniæ antecessit, infantiæq; in cunabula utili deorū munere donata onustus auro, atq; argento gazis pensauit. Insuper & apes, cum enim Platoni in cunis dormienti paruulo apes in labellis consedissent, respōsum est illum suauitate orationis fore præclarū, sunt & aliæ insuper aues, quæ à ueteribus in augurijs receptæ sunt, sed quoniam nostra intentio non est auguria probare, sed refellere hæc de auibus auguralibus pro exemplis dicta sufficiāt. De beluis autem, multa essent dicenda, uerum pro exemplis pauca referamus, & primo de bufone, est enim bufo rana terrestris nimiæ magnitudinis, Virgilius inuentusq; canis bufo, hunc undecunq; & quomodocunq; obuium in augurijs fœlicissimum habuerunt, nam licet solo uisu molestus sit, hominibus tamen nihil fœliciores successus enuntiat bufone, auguria enim cum uel numina sint deorū, multoties per ea, quæ primo aspectu molesta sunt, hominibus deferuntur, Aprum etiam in malum augurium retulit Melampus, destructionē enim eorum, quæ agere intendit proficiscens; cū obuius fuerit præsagit. Serpētem in augurium accæperūt Romani. L. enim Sylla, qui profectus in samium aduersus Nolam duxit exercitum. Nolani autem extra mœnia cum copijs, & præsidijs posuerunt castra. Sylla igitur cum deos de pugna consuleret, anguis subito apparuit, interrogato aruspice quid anguis ille portenderet, responsum est ut magno animo castra hostium inuaderet, quo facto uictoria potitus est. Præterea apud Homerū Ill. ii. sacrificātibus Græcis ex ara prorepsit serpens in proximam platanum, in quo octo passeris pullos adhibita matre, quæ nona erat, assumpsit, augurium interpretatus est Calchas, bellū, quod tunc aduersum Troianos Græci susœperant, in nonum annum producendum dixit.

Lepus

Lepus etiã in augurijs receptus est, in exercitu enim Xerxis Persarum Regis, quẽ aduesus Græcos innumerosum ac propè incredibilem parauerat. Equa Leporem peperit, quod turpissimam regis fugam, quæ subsecuta est, significare uoluit, est enim Lepus timidissimum animal, in exercitibus semp fugam præsagiens. Receperunt & Gentiles in augurium fœlicissimum Ignem & Flammam apparentem, & non modo aues & feras, ut de flamma Ser. Tul. quæ apparuit circa caput dormiente, & de flamma. L. Mart. legitur apud Valerium libro primo, quare cæteris omissis quæ dici possunt colligitur hæc diuisio qđ auguria alia sint quæ suis naturis mala, aut bona sunt, alia quæ possunt esse bona & mala, ꝓ locis, sitibus. temporibus, & intentionibus quibus apparent & recipiuntur. Rursum & hæc alia diuisio qđ alia caduca auspicia sint cũ aliquid in templo excidit, alia deuia quæ aliquid fieri prohibebant, alia pedestria, qđ dentur à Vulpe, Lupo, Serpẽte, Equo cæterisq; animalibus quadrupedibus, alia piacularia, qđ sacrificantibus tristia portendebant cum aut hostia ab ara effugisset, aut percussa mugitum dedisset aut in aliam partẽ corporis q̃ oporteret cecidisset alia pestifera, qđ cor in extis aut caput in iecinore non fuisset.

Opinio Plinij de augurijs quæ possunt esse bona, aut mala.

Plinius uir doctissimus augurij fidem præbet plurimam; Asserit tamen. xxviii. libro capite. ii. ostentis, & augurijs uires inesse, quæ sunt in nostra potestate, quoniã ita ea ualere credidit, pro ut à nobis accipiuntur, nam si accipimus, in bonum, boni esse præsagij, sin autem in malũ, mali affirmat esse. Quod si ea non animaduerterimus, nec in augurium accœperimus, neq; boni neq; mali omina erunt, neq; enim diras aues, neq; ulla auspicia pertinere ad eos dicit, qui quãq; rem ingredientes, obseruare se ea negauerint hac ratione scribit in augurum disciplina esse, nulla auspicia pertinere ad eos, qui ingredientes obseruare ea neglexerint.

Opinio Plutarchi cheronei de augurijs.

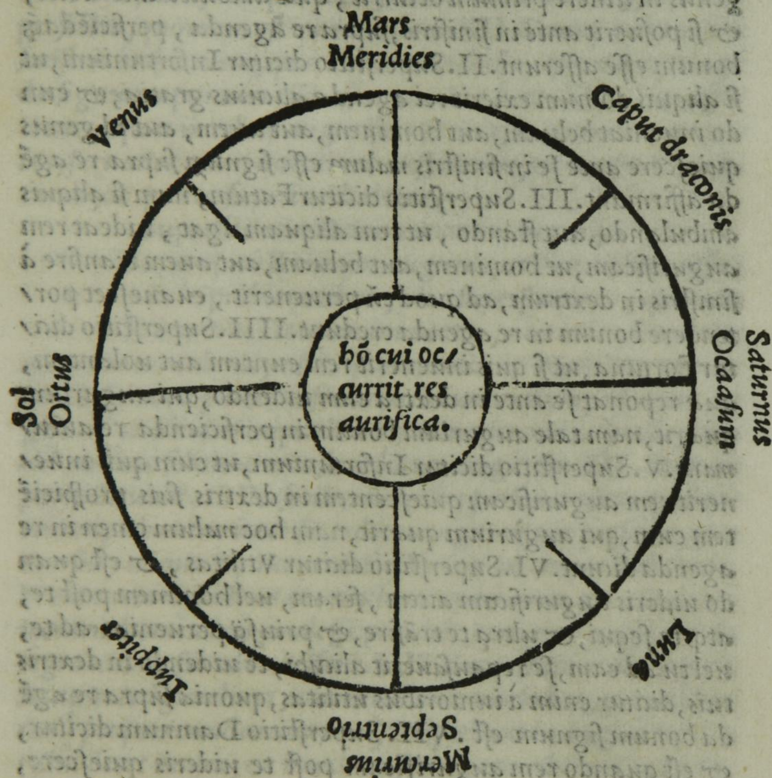
Plutarchus uero cheroneus libro problematũ, bona, aut mala esse auguria affirmat respectu ad nos, situmq; nostrum, cũ enim res augurifica nobis occur-

rerit, quam in augurium accipimus, situm debemus animad uertere, nã dextra omnia mala sunt, sinistra uero bona, causam affert ex eo, quia terrena ac mortalia, diuinis ac cœlestibus cõtraria ac opposita existimarũt, quare putauit ea quæ nobis sinistra sunt, deos à dextris dimittere, q̃ uero dextra, à sinistra, & cum ea quæ dii nobis porrigunt dextra, in bonum afferant, nam dextram dare est auxilium afferre, fit ut omnia quæ nobis sinistro occurrunt, in bonum à dijs dentur, contra uero quæ à dextris, dicitur autẽ res augurifica dextra bifariam, transitus, & quiete, transitu quidem, ut si ex parte anteriori res augurifica è sinistris in dextrũ transierit, aut à parte posteriori similiter, è sinistris in dextrum, utroq; enim modo dicitur dextrum omen. Tertio si ex patte posteriori uenerit, & per dextrum nostrum transierit in partem anteriorem, hoc etiam modo augurium dextrum dicitur, ijs etiã modis, è contrario tamen dicitur augurium sinistrum transitu, uidelicet & motu. Quiete uero, si augurificæ rei quiescenti nos obuij fuerimus, quæ quiescat aut in dextris, aut in sinistris, aut si non quiescat, & uenerit ad nos, & postea quieuerit, aut in dextris aut in sinistris, omnibus enim ijs modis augurifica res dicitur dextra, aut sinistra, & semper cũ fuerit sinistra in bonum Plutarchus referendã esse arbitratur, cum uero dextra semper in malum, aliter & Romani augures positionis differentias assignabant in cœlo, cum enim se in supremam curiæ ueteris partem recepissent, uestem induti sacerdotalem, lituum, quæ uirga erat manu tenẽtes eleuata, spatium in cœlo ambitu, quem prospicerent. designabant, quatuor differentijs sinistra ab oriente, dextra ab occasu, antica ad meridiem, postica ad septentrionem, dicebãtq; respectu harum accipi differentias auguriorum.

Opinio Astronomorum de efficacia auguriorum.

Astronomi uero augurificis rebus præbẽt significationes bonas, uel malas ex sitibus cœli, uolunt enim cũ homini proficiscẽti apparuerint, mox esse cum quiescendum, esseq; circa ipsum describendum circulum, cuius cẽtrum sit homo ipse, cui augurifica res apparet, tunc dicunt in descriptione huius circuli quatuor esse puncta, Ortũ, qui ad ortum mundi uergit, Occasum, Meridiem, & Septentrionem, qui pro sitibus mundi describendi sunt. Asserunt itaq; Orientem esse Solis, Occidentem Saturni, Meridiem Martis,

Septentrionem Mercurij, Praeterea partitiones esse quatuor, nam partitionem, quae est ab ortu in meridiem, Veneri praebent, eam quae est ab ortu in septentrionem, praebent Ioui, eam quae est ab occasu in septentrionem, Lunae, eam quae est ab occasu in meridiem, Capiti Draconis tribuunt.

Cum igitur augurifica res occurrerit, aspiciēdum esse dicūt ad partem in qua quiescit, aut uersus quam mouetur, nam si parte Iouis, uel uersus Iouis partem quieuerit, aut mouetur, uel Veneris, uel Capitis draconis, uel Lunae, in bonum referendum esse arbitrantur, sin autem uersus partem Solis, aut Martis, aut Saturni, aut Mercurij quieuerit, uel mouetur, in malum omnino referendum esse censent haec Astronomi Aegyptij.

De augurijs opinio iuniorum augurum.

Vniores uero reduxerūt omnes res augurales in .xii. superstitiones, quæ accipiuntur in respectu nostri, quarum Prima dicitur Prosperitas, est autem prospe ritas, cum quis exierit domum agendi quicquam causa, nā cum huic qui domum exit, homo, uel belua, aut auis, aut id genus in itinere primum occurrit, quæ ambulet aut uolet, & si posuerit ante in finistris, supra re agenda, perficiēdaq; bonum esse asserunt. II. Superstitio dicitur Infortunium, ut si aliquis domum exierit rei agendæ alicuius gratia, & eun do inueniat beluam, aut hominem, aut auem, aut id genus quiescere ante se in sinistris malum esse signum supra re agē da affirmant. III. Superstitio dicitur Fatum, nam si aliquis ambulando, aut stando, ut rem aliquam agat, uideat rem augurificam, ut hominem, aut beluam, aut auem transire à sinistris in dextrum, ad quod cū peruenerit, euanescet por/ tendere bonum in re agenda credunt. IIII. Superstitio dici/ tur Fortuna, ut si quis inuenerit rem euntem aut uolantem, quæ reponat se ante in dextra eum uidendo, qui augurium quærit, nam tale augurium bonum in perficienda re autu/ mant. V. Superstitio dicitur Infortunium, ut cum quis inue/ nerit rem augurificam quiescentem in dextris suis prospiciē tem eum, qui augurium quærit, nam hoc malum omen in re agenda dicunt. VI. Superstitio dicitur Vtilitas, & est quan do uideris augurificam auem, feram, uel hominem post te, atq; te sequi, & ultra te trāsire, & priusq̄ perueniat ad te, uel tu ad eam, se repausauerit alicubi, te uidendo in dextris tuis, dicitur enim à iunioribus utilitas, quoniā supra re agē da bonum signum est. VII. Superstitio Damnum dicitur, & est quando rem augurificam post te uideris quiescere, aut stare, & quidem in tuis dextris, dicitur enim damnum, quoniam supra re perficienda malum signum præbet. VIII. Superstitio dicitur Cautela, & est quādo post te uideris, rem augurificam, & anteq̄ perueniat ad te, aut tu ad eam, ali/ cubi quieuerit, aut steterit, te uidendo, nā siue à dextris siue à sinistris quiescat, modo non ultra te transierit, bonum præ sagit in re agenda. IX. Superstitio dicitur Infœlicitas, & est quando uideris rem augurificam prætereundo te, alicubi ta men quiescere, aut stare, & quidem à sinistris, hæc dicitur infœlicitas à iunioribus, quoniā malum omen præbet rei agē

dæ. X. Superstitio Perfectio, & est quando res augurifica ue nerit à sinistris tuis, & transit in dextrum, quã nec quiesce/ re, nec stare uides, sed admodum euanescere, dicitur enim perfectio; quoniam in re agenda bonum & perfectum signũ est. XI. Imperfectio nuncupatur, & est quando res augurifica è dextris tuis in sinistrũ transierit post tui terga eamq; ui/ deris aut stare, aut quiescere, dicitur enim hæc supstitio im/ perfectio, quoniam est omen malum. XII. Deniq; contra fit è sinistris in dextrum, quæ dicitur Conclusio, quoniã in re agẽ da signum optimum esse affirmant. Hæ sunt. XII. Supersti/ tiones, quas in rebus augurificis ueras esse autumant augu/ res, seruatis tamen intentione auspicantis, & tempore auspi candi, de quibus superius diximus.

Superstitiones Romanorum in augurijs.

ERant apud Romanos augures, ut Plutarchus affir/ mat in problematibus, aliæ superstitiones, quarum Prima erat Deorum inuocatio, non enim sacerdotes auguria cantabant, nisi Dijs inuocatis ac humiliter exora/ tis. II. Erat ex parte Personarum Inuocantium, nõ enim au guria (ut Plinius inquit libro. viii. capite. xxix.) collegium uel maxime solemne erat sacerdotum augurum. III. Erat ex parte Qualitatis Personæ, non enim personæ ulcus patien/ tes recipiebantur inter sacerdotes augures, nec personæ, quæ morsum aliquem ; aut perturbationem in animo haberent. Nam cum res diuinas eos tractare credebatur; tum Deorum mentem hominibus prodesse putabãt, cum & liquido & in tegro animo sacerdotes essent. IIII. Superstitio erat ex parte Auium Auguralium, non enim aues morbidas, aut ulcera tas (propter eandem causam) recipiebant in auguria, non enim decet manca, & mutilata seruare pro diuinis agendis. V. Superstitio erat ex parte Requisitorum, quoniam sacerdo tes non captabant auguria, nisi luminaria aperta adessent, quoniã ita se habet lucerna ad sacerdotẽ; ut anima ad Deos nã lux est uel is, qui intus est animus. Est & alia causa Plu/ tarchi, quoniam aues augurales non cõsistunt flantibus uẽ/ tis; uentos autem flare cognoscitur lucernis & luminaribus accensis. Metellus Pontifex Maximus prudens & ciuilis post sextilem mensem Augustum uetuit auspicari qđ adultis & perfectis auibus auspicando anteq̃ æstas aduenerit sit prudẽ tiæ. Autumno autẽ aues partim inutiles sunt, partim mor/

bidæ, partim pulli imperfecti, aliquæ etiã propter anni tempus alio deuolant.

De numero auguralium obiectorũ secundũ eos augures, qui probabilius de augurijs locuti sunt.

q

Vemadmodum diximus, quatuor sunt in augurijs necessaria secundum Gentilium usum, obiecta quæ preter intentionẽ hoc est ex insperato auspicanti occurrunt, quæq; augurales res dicuntur, Persona auspicans, cui ex insperato preter intentioneq; obiecta huismodi se offerunt. Intentio auspicantis, qua res augurales in augurium referuntur. Et tempus, quo occurrunt, & quia de obiectis auguralibus Gentiles superstitiose locuti sunt, restat nũc dicere de talibus obiectis secundum eos; qui minus superstitiose de illis locuti sunt, ut nihil prætermittatur in opinionibus ueterum. Sunt autem hæc in. XII. contenta capitibus pro numero signorum, quæ in Zodiaco describuntur. Primũ Caput est de ingressu Bestiarum in domum, siue bestiæ urbanæ sint siue siluestres, quum enim & præter consuetudinem, & præter intentionem bestia domũ alicuius ingreditur, in augurificum obiectum philosophi retulerunt. II. Vero caput est Beluarum, quæ in itinere ex insperato nobis occurrũt. III. Est Vestimentorum Combustio, cum ex insperato ex igne quasi ad ea aduolante fit, ad hoc caput & fulminatio, & incẽsio domus; uel alterius rei reducitur. IIII. est Mus corrodens aliquid, quod nobis iucundum est, ut Librum, Vestem, Aurum præsertimq; id, ĩ quo speramus, reducaturq; ad hoc caput Lupus uorãs nobis aut Bouem, aut Equum Canis etiam uorãs nobis aliquid, quod in cura erat, & Vulpis Gallinam aut Anserem furans, & cætera id genus. V. est Domesticus Sonitus, creditur enim in domo obsonos strepitusq;, qui in ea audiuntur, Lemures esse, qui hos fecerint. VI. est, Auis quæ in uia in itinereq; cadens quasi impedita uidetur, sæpius enim Principe aut Rege ambulãte obseruatum est Miluũ in equitãtium medio cecidisse, qui impeditus facile capitur, nonnũq in domum aues uenerunt, quæ ex insperato aduolarũt, fueruntq; tandem manu captæ, & propterea ad hoc caput omne uolatile reducitur, qđ ex insperato manu capimus, reducimus insuper & ad hoc, Bubonem cantantẽ, Cornicem glocitantem, omneq; uolatile, quod ex insperato uociferat. VII. est Catus, qui præter consuetudinem foramen hostii ingredi-

tur cameræ, quem malum putant esse dæmonem, uel phantasma, reduciturq; in hoc animal omne quadrupes, quod subiens speciem rei timorosæ foramen intrat. VIII. est Candela; fax, aut id genus, cum mox sine apparenti causa extinguitur, quod à lemure fieri creditur. IX. est Vulcanus, ut cũ ignis sentiat, ac murmurat, cũ enim ignis murmurat Gentiles Vulcanum loqui credebant. X. est Crepitus fortis Ignis; cum præter intentionem occurrit, & quidem in magna uastitate, ad hoc caput, reducitur ignis, cũ proiicit scintillas. XI. est Ignis cum saltat præter rationem, creditur enim à laribus moueri. XII. est Subitaria Tristitia, merorq; qui præter rationẽ accidit, ad hunc reducitur phantasma nobis apparẽs, quo apparente tristari solemus, itemq; & id omne, quod ex insperato euenit, quo dolemus, hæc enim. XII. obiecta, ut sufficiant pro exemplis uolumus, nam si alia contigerint, ad ea capita reducenda sunt, cum quibus maiorem habent affinitatem, post hæc de causa quæ res augurales mouet ad auguria, secundum opiniones horum dicamus.

De causa quæ mouet augurales res ut nobis occurrant, mentemq; nostram ut ominemur secũdum Theophrastum & Themistium.

E ea uero causa quæ augurifica obiecta mouet, ut nobis ex insperato se offerãt, & ut nos ex huiusmodi ominemur occursu, uariæ opiniones extiterunt. Theophrastus quem lucidus doctor Themistius imitatur, mouentem huiusmodi causam nõ errantem intelligentiam esse dixit, nam quæ casu ac temere nobis occurrunt, si in diuinã intelligentiam referantur, à prouidentia euenire putarũt, & Themistius, & Theophrastus. Vnde Themistius homines loqui futura arbitratur, & si nihil intelligãt eorum, quæ dicunt, quatenus ab ipsa intelligentia diuina mouentur. Est autem diuina intelligentia, quæ non errans dicitur, aut mũdi anima, quam Plato in Timæo ex dijs secundis ortam esse probauit. Auicenna uero ab intelligentia Lunæ, hæc enim mouet, creatq; ea omnia, quæ sub Luna contingunt, potissimum ea omnia, quæ in bonum hominis ordinantur. Alij uero Deum esse dixerunt, eam causam, quæ hæc mouet, quam opinionem Valerius sensisse uidetur, cum inquit hæc nõ fortuito motu, sed diuina prouidentia constare credẽdum esse. Pythagorici quoq; adeo ab ipso Deo euenire putarunt; hæc,

ut auguria esse Deorum uoces uerbaq; dixerint, nam cum Deus nostri curam habeat, rationi cōsentaneū est (ut Theophrastus inquit) ut nobis futuri quicquam prædicat, quod nobis bonum accelerandum, aut malum euitandum sit, hac ratione Theophrastus omina, auguriaq; omnia uoces uerbaq; Dei esse affirmat cum Pythagoricis, per quæ Deus hominibus bonum aut malum futurum prædicit. Vnde Themistius (ut Auerroes narrat. XII. Metaphysicæ) plures homines fuisse tradit, qui ab ipso Deo moti futura prædicunt, licet non intelligant quæ dicunt.

De causa mouente augurifica secundum Platonicos.

m Ercurius uero Trimegistus augurifica moueri à dæmone asseruit, Porphirius a calodæmone, qui bonus genius dicitur, exposuit qđ cuiq; homini duo in custodiam dæmones assignentur, Cacodæmon quidem, qui ad mala; Calodæmon uero ad bona hortatur, quorum alter bonus, alter malus genius dicitur, cum uero omen bonum aliquid sit, quo aut futurum malum euitemus, aut futnrum bonum adipiscemur, fit ut à Calodæmone concitetur, placuit autē hæc opinio Plotino; Iamblicoq;, ut ijs libris patet, quos de dæmonibus scripserunt.

De causa mouente augurifica secundum Varronicos.

q Vidam doctissimi uiri ex Varronis Romani decretis se accepisse tradunt, augurifica moueri a Luna per XII. Zodiaci signa euagante, dicunt enim Lunam, & causam, & solam causam esse, quæ omnia, & augurifica mouet, tū quia sola nobis inter stellas propinquissima est, solaq; (ut Astronomi dicunt) in ijs, quæ repente fiunt, uirtutem habet, tum uel maxime propter sui uelocitatem, ob hāc enim causam humidis fluidisq; præstat. At cum augurifica omniaq; ipsa confestim fiant, euenit, ut in talibus ipsa sola uim præstet.

Opinio Astronomorum Aegyptiorum de causa mouente auguria.

a Egyptij uero non Lunam, sed Stellam errantem de quinq; planetis, quæ hora ominationis tenet in figura cæli nonam, aut decimam, aut horoscopum, aut septimam, aut quartam, aut tertiam domum asserunt auguria, mentemq; nostram mouere ad auspicādum, eſt enim augurificus Planeta, q hora qua accipimus res augurales

in augurium, reperitur in domo cœli nona, uerum si nullus Planeta in nona fuerit, is augurificus Planeta erit, qui in decima, & si non in decima, qui in horoscopo, & si non in horoscopo, qui in septima, & si non in septima, qui in quarta, & si nõ in quarta, qui tãdem est in tertia domo Planeta est, qui mouet ad auspicia & nos & res ipsas augurales. Qualitas uero augurij proficiscitur ab ascendentis dominio, necnõ & à tali Planeta, nam si ambo coniungentur inuicem aspectu aut corpore, ex augurijs nihil mali euenire putant. Vbi uero dominus ascendentis, atq; augurificus Planeta nulla ratione iunguntur, sed alter eorum cum beneficis configurationem habet, ex augurijs portenditur bonum. Sin autem cũ maleficis, malum pronuntiatur, bonum uero aut malũ, quod portenditur, secundum genus illius domus erit. in qua corpore coniungũtur, uel aspectu se mutuo aspexerint, nam si census domus fuerit, bonum uel malum incensu portenditur, sin autem fuerit domus. yii. bonum uel malum in uxore, & si domus fuerit. y. in filijs, & in cæteris simili ratione bonum aut malum pronuntiant.

De causa mouente augurifica secundum minus superstitiosam causam.

Icẽdum itaq; (ut Porphyrius inquit) si eorum quæ
d temere fiunt, causa aliqua fingi poterit, mouentẽ causam, quæ principalis est, ut Pythagoricis nonnullis placuit, esse Calodæmonem; quiq; & bonus genius dicitur, nam bona homini persuadet, quod quidem consensim Platonici affirmant, innstrumentariam uero causam esse motũ Lunæ per. xii. cœli signa, quod & Varronici putãt, uidetur autem opinio hæc (licet superstitiosa) minus dissona cæteris. Nam (quemadmodum astronomi fatentur) Luna uim habet in ijs omnibus, quæ repente fiunt, atq; ex insperato, qualia augurifica, ominaq; ipsa esse uidentur. Calodæmon uero, (ut libro de dæmonibus diximus,) in hominis bonũ institutum est, agit etiam per naturale instrumentum, cum sit homine potentior, ui autem cœlesti imbecillior, & quum agẽs pollentius paucioribus innstrumentis (ut Ari. inquit) utatur, fit ut dæmon per solum Lunæ decursum, tanq̃ per instrumentum omina atq; augurifica omnia moueat. quod autem dæmon Stellis utatur (Hebenragel nobis testis est) qui narrat cuiusdam regis filium natum esse eo die, quo quatuor

planetæ coniuncti erant, eo in signo, quod in illius genitura horoscopabat, eo uero die puerum illum locutum esse iacturamq; patris regis prædixisse. At consonum non est puerum sic recenter ortum loqui potuisse, nisi in dæmonis, qui ea cœli constellatione ad prædicendum utebatur, fortasse enim dæmon Mercurialis erat; nam in. viii. Libræ gradu, qui tūc horoscopabat, Mercurius præerat, Venus enim, Iuppiter, Mercurius, & Mars in illo. viii. gradu coniuncti fuerunt, nullus tamē eorum nisi Mercurius in tali gradu fines habebat; quare dæmon ille Mercurialis fuit, qđ si ita est, dæmō q nos custodit, utens solo motu Lunæ per. xii. signa poterit omina, atq; augurifica mouere omnia; in bonum nostrum illa concitando, aspectus autem, aut cōfigurationes cæterarum stellarū, nec prosuntt nec obsunt, cum in talibus uim nullam habeāt, hactenus de mouente causa, ut uero præsens opinio intelligatur, ad exempla tabularum ueniamus, quibus secundū motum Lunæ prisci superstitiosi homines utebantur.

PRIMA TABVLA.

Bestia domum intrans significat.

LVNA.	
Aries	Litem atq; calumniam fore.
Taurus	Aduenire hospitem.
Gemini	In regione fieri morbos.
Cancer	Rixas in ciuitate oriri.
Leo	Regimen aliquidq; magni euenire.
Virgo	Suasiones fieri astutiasq;.
Libra	Spem emergere.
Scorpius	Angustias contingere.
Sagittarius	Iter uiasq; fieri.
Capricornus	Gaudium atq; lætitiam accidere.
Aquarius	Dolorem litemq; surgere.
Piscis	Bonam causam emergere.

TABVLA SECVNDA.

Belua in itinere obuians significat.

LVNA.	
Aries	Patriarcham, aut Pontificem, aut Præsulem, aut primum sacerdotem mori.
Taurus	Intimationem bonam fieri.

Gemini	Prælium oriri.
Cancer	Promulgari magni quippiam.
Leo	Mutari uestimentum.
Virgo	Angustiam insurgere.
Libra	Moueri corpus de loco ad locum.
Scorpius	Mori inimicum.
Sagittarius	Intimationem in occultis fore.
Capricornus	Munus afferri.
Aquarius	Seruum aufugere.
Piscis	Pluuias imbremq; fore.

TABVLA TERTIA.

Incensio alicuius loci. Domus fulminatio. Vestimentorum ustio significat.

LVNA.

Aries	Nec bonum, nec malum.
Taurus	Gaudium lætitiamúe euenire.
Gemini	Dimicari regnareq;.
Cancer	Opus perfici.
Leo	Aduentum eius qui te amat.
Virgo	Prauiorem maioremq; malitiam exoriri.
Libra	Noua uestimenta adesse.
Scorpius	Gaudium lætitiamq; emergere.
Sagittarius	Aegritudinem accidere.
Capricornus	Iucunditatem de hospite.
Aquarius	Gaudium lætitiamúe.
Piscis	Gaudium lætitiamúe.

TABVLA QVARTA.

Canis uorãs rem nobis gratam, Lupus uorans nobis bestiã, Mus corrodẽs aurũ uel qduis nobis iucundũ significat.

LVNA,

Aries	Iter futurum.
Taurus	Quod corripieris in uerbis.
Gemini	Intimationem aliquam nouam fieri.
Cancer	Aduentum hospitis.
Leo	Querelam petitionemúe.
Virgo	Lætitiam gaudiumúe.
Libra	Id inuenire quod desyderabatur.
Scorpius	Pecunias diminui.

Sagittarius	Malitiam exoriri.
Capricornus	Amicum disiungi seperariq;.
Aquarius	Iter futurum.
Piscis	Gaudium lætitiamúe.

TABVLA QVINTA.

Strepitus sonitusq; domus significat.

LVNA.	
Aries	Gaudium letitiamúe.
Taurus	Euenire malū in dominio aut potestate.
Gemini	Pestem cani accidere.
Cancer	Pecuniæ inuentionem.
Leo	Aduentum boni hospitis.
Virgo	Bonam enuntiationem intimationemq;.
Libra	Bonam acceptionem intimationemq;.
Scorpius	Aegritudinem.
Sagittarius	Labores defatigationemq;.
Capricornus	Angustiam super suos euenire.
Aquarius	Pecuniam ex animalibuus.
Piscis	Bonum in dominio atq; potestate.

TABVLA SEXTA.

Coruus uel Cornix glocitans. Bubo cantans uel quæuis auis augurifica. Auis cadens in uia significat.

LVNA.	
Aries	Pauorem euenire propter latrones.
Taurus	Festinare ut regnum regatur.
Gemini	Sanguinis effusionem.
Cancer	Futurum morbum.
Leo	Motum de loco ad locum.
Virgo	Ammittere pecuniam.
Libra	Amicum ægrotare.
Scorpius	Querelas lamētatiōesq; emergeř i domo
Sagittarius	Animalium mortem.
Capricornus	Dolorem fore in statu.
Aquarius	Litem nasci.
Piscis	Angustiam contristationemq; insurgere.

TABVLA SEPTIMA.

Catus aut Belua per foramen intrans significat.

LVNA.	
Aries	Ammittere aliquid.
Taurus	Emere seruum.
Gemini	Noua mala audire.
Cancer	Fniri prælium.
Leo	Testimonium falsum insurgere.
Virgo	Aegrotationem.
Libra	Pauorem propter latrones.
Scorpius	Gaudium lætitiamúe.
Sagittarius	Nec bonum nec malum.
Capricornus	Festinari ius.
Aquarius	Religiosum occurrere aut fugere sanari ægrotum.
Piscis	Bonum nouum insurgere aut euadere à periculo.

TABVLA OCTAVA.

Candela aut Fax aut Ignis qui mox extinguitur significat.

LVNA.	
Aries	Bonum aliquid lucrari.
Taurus	Patriarcham aut sacerdotem mori.
Gemini	Malum nouum accidere.
Cancer	Litem insurgere.
Leo	Pecuniam inuenire.
Virgo	Aduentum hospitis.
Libra	Festinum gaudium.
Scorpius	Timorem in dominio atq; potestate.
Sagittarius	Magnum accrementum.
Capricornus	Casum comitis aut amici.
Aquarius	Nec bonum nec malum.
Piscis	Inimici casum.

TABVLA NONA.

Sonitus ignis significat.

LVNA.	
Aries	Inimici casum.
Taurus	Aduentum hospitis.
Gemini	Pecuniarum accrementum.
Cancer	Aegrotationem oriri.
Leo	Accessum in potestate atq; dominio

Virgo	Regalis honoris decrementum.
Libra	Noua audire.
Scorpius	Rixas contentionesq; in regione emergere.
Sagittarius	Pauorem ex hominibus.
Capricornus	Mortem uxoris.
Aquarius	Vxorem parere fœminam.
Pisces	Bonum in potestate atq; dominio,

TABVLA DECIMA.

Ignis crepitus significat.

LVNA.	
Aries	Nauseam, uomitumq; accidere.
Taurus	Faciem patris uidere.
Gemini	Refrigerium accidere.
Cancer	Lætitiam & refrigerium euenire.
Leo	Gaudium ex epistola.
Virgo	Longum iter.
Libra	Gaudium munusq;.
Scorpius	Labores defatigationemq;.
Sagittarius	Audire magna.
Capricornus	Intimationem enuntiationemq; futuram.
Aquarius	Dolorem in domo euenire.
Pisces	Iucunda audire.

TABVLA VNDECIMA.

Ignis saltans significat.

LVNA.	
Aries	Damnum & litem.
Taurus	Iter facere.
Gemini	Ingredietur in potestatem.
Cancer	Gaudium & lætitiam.
Leo	Munus accedere.
Virgo	Aegritudinem aut damnum.
Libra	Intimationem enuntiationemq; malam.
Scorpius	Labores angustiasq;.
Sagittarius	Enuntiationem fore.
Capricornus	Finem aut damnum.
Aquarius	Gaudium lætitiamq;.
Pisces	Nec bonum nec malum.

TABVLA DVODECIMA.

Triſtitia ex inſperato adueniens, aut Phantaſma apparens ſignificat.

LVNA.

Aries	Nec bonum, nec malum.
Taurus	Aduentum pecuniæ.
Gemini	Quod accuſaberis.
Cancer	Pauorem ex latronibus.
Leo	Vana audire.
Virgo	Bonum nuntium.
Libra	Accrementum pecuniæ.
Scorpius	Longum iter.
Sagittarius	Dolorem de proximo.
Capricornus	Mortem euenire.
Aquarius	Pauorem ex hominibus.
Piſcis	Bonum ſatis contingere.

Plurima alia accidere poſſent exempla, ſed hæc duodecim ſufficiant. Nam augur qui ingenio pollet, & his poteſt ad plurima alia deducit.

Erit igitur interpretatio, ſi Luna tenente Arietem beſtia domum intrauerit, Litem atq; calumniam fore ſignificat, ſicq; de cæteris ſignis, atq; ſignorum ſignificationibus dicito, ſemper enim tempore quo auguriſticum obiectũ nobis ſe offert, Lunæ locus inueniendus eſt. Et iuxta illius naturam indicato, idem in omnibus talibus facito.

Tabella de ſaltibus ſecundum Aegyptios aſtronomos.

SVnt qui ſaltus cuiuſq; particulæ corporis reduxerũt ad .xii. pro numero partium, ac membrorum noſtri corporis, quæ ſubiciuntur ſignis, ut Aegyptij aſtronomi, quorum ſunt Petoſiris, & Neocepſus, nam caput Arieti, collum uero ac ceruicem Tauro, humeros atq; brachia Geminis, Cancro pectus, latera & ſtomachum Leoni, uentrem Virgini, Libræ renes & uertebras, Scorpio pudenda, coxas Sagittario, genua Capricorno, crura Aquario, Piſcibus pedes tribuerunt. Si igitur ſalit caput uel aliqua capitis pars, totum hoc ad caput pertinere dixerunt, Arietiq; eſſe tribuendum, idq; in cæteris docuerunt. Vnde ſi Luna tenente Arietem Caput uel aliqua capitis particula ſalierit, litem atq; calumniam fore ſignificandum eſt. Si Taurum aduenijſſe ho-

ſpitem, ſi Geminos in regione fieri morbos, idq; in cæteris di/cendum ſuo ordine. Eſt tamen annotatione dignum, Luna tenente idem ſignum fieri poſſe ut id membrum, eiuſdemq; mẽbri particula ſaliat non ſemel, ſed bis, aut pluries, & ideo omnes ſaltus eandem uim habebũt, donec uidelicet ad aliud ſignum Luna ſe transferat, cum enim eadem ſtet cauſa, idẽ affectus, ut ſtet, neceſſe eſt. Hoc autem non modo in ſaltibus obſeruandum eſt, uerum etiam in cæteris augurijs, quæ in tabulis prioribus ſcribuntur.

Simili ratione de ſternutamentis dixerunt nam pro numero ſignorum ad duodecim omnia ſternutamẽta noctu diuq; cõ/tingentia reduxerunt. Verum uirtutem ſignificãdi à primo omnium ſternutamentorum acceperunt, ſiue unum ſiue plu/ra eodem die nocteq; cõtigerint, quoniam donec Luna exie/rit ſignum ſub quo primum ſternutamentum accidit, eandẽ uim habent quippe cum pro uno habenda ſint, ut his tabu/lis annotabimus, quæ ſaltibus & ſternutamẽtis innſeruiũt.

TABELLA DE SALTIBVS ET STERNVTAMENTIS.

LVNA.	CAPVT	COLLVM ET CERVIX	HVMERI ET BRACHIA.
Aries	Litem atq; ca/lumniam fore	Primum ſacer/dotem mori.	Nec bonum, nec malum.
Taurus	Aduenire ho/ſpitem.	Intimationem bonam fieri.	Gaudium læti tiãue euenire.
Gemini	In regione fi/ri morbos.	Prælium oriri.	Dimicari re/gnareq;.
Cancer	Rixas in ciui/tate oriri.	Promulgari magni qppiã.	Opus perfici.
Leo	Regimen ali/quidq; magni euenire.	Mutari ueſti/mentum.	Aduentũ eius qui te amat.
Virgo	Suaſiones fieri aſtutiaſq;.	Anguſtiam in ſurgere.	Prauiorẽ ma/ioremq; mali/tiam exoriri.
Libra	Spem emerge re.	Moueri corpus de loco ad locũ.	Noua ueſti/menta adeſſe.

Scorpius	Anguſtias cõ/tingere.	Mori inimicũ.	Gaudium læti tiamúe emer/gere.
Sagittarius	Iter uiaſq; fie/ri.	Intimationẽ ĩ occultis fore.	Aegritudinẽ accidere.
Capricornus	Gaudium atq; lætitiam acci/dere.	Munus afferri	Iucunditatem de hoſpite.
Aquarius	Dolorẽ litemq; ſurgere.	Seruum aufu/gere.	Gaudium læ/titiamúe.
Piſcis	Bonã cauſam emergere	Pluuias im/brẽq; formæ.	Gaudium læ/titiamúe.

LVNA.	PECTVS	LATERA ET STOMACHVS	VENTER.
Aries	Iter futurum.	Gaudium læti tiamúe.	Pauorẽ eueni re pp latrones.
Taurus	Quod corri/pieris in uer/bis.	Euenire malũ ĩ dominio aut poteſtate.	Feſtinare ut re regnum rega/tur.
Gemini	Intimationem aliquam nouã	Peſtem cani ac dere.	Sãguinis effu/ſionem.
Cancer	Aduentum ho ſpitis.	Pecuniæ inuẽ/tionem.	Futurum mor bum.
Leo	Quærelam pe titionemúe.	Aduentum bo ni hoſpitis.	Motum de lo/co ad locum.
Virgo	Lætitiam gau diumúe.	Bonam enun/tiationem inti mationemq;.	Ammittere pe cuniam.
Libra	Adinuenire quod deſydera batur.	Bonam accep tionem recep/tionemq;.	Amicũ ægro/tare.
Scorpius	Pecunias ad/minui.	Aegritudi/nem.	Quærelas la/mẽtatiõeſq; em ergere ĩ domo.
Sagittarius	Malitiam exo riri.	Labores defati gationemq;.	Animalium mortem.
Capricornus	Amicũ diſiũgi ſeperariq;.	Anguſtiã ſup ſuos euenire.	Dolorem fore in ſtatu.

Aquarius	Iter futurum.	Pecuniam ex animalibus.	Litem nasci.
Piscis	Gaudium læti tiamúe.	Bonum in do/minio atq; po testate.	Angustiã con tristationẽq; insurgere.

	RENES ET VERTEBRES	PVDENDA	COXAS
LVNA.			
Aries	Ammittere ali quid.	Bonũ aliquid lucrari.	Inimici ca/sum.
Taurus	Emere seruũ.	Patriarchã mo ri.	Aduẽtum ho/spitis.
Gemini	Noua mala audire.	Malum nouũ accidere.	Pecuniarum accrementũ.
Cancer	Finiri præliũ.	Litem insurge re.	Aegrotationẽ oriri.
Leo	Testimoniũ fal sum insurgere.	Pecuniam in/uenire.	Accessum in dominio.
Virgo	Aegrotatio/nem.	Aduentum ho spitis.	Regalis hono ris decremẽtũ.
Libra	Pauorem pp latrones.	Festinum gau dium.	Noua audi/re.
Scorpius	Gaudium læ/titiamúe.	Timorem in dominio atq; po testate.	Rixas conten tionesq; emer gere.
Sagittarius	Nec bonum nec malum.	Magnum ac/crementum.	Pauorem ex hominibus.
Capricornus	Festinari ius.	Casum comitis aut amici.	Mortem uxo/ris.
Aquarius	Religiosum occurrere aut sanari ægrum.	Nec bonum nec malum.	Vxorem pare re fœminam.
Piscis	Bonum nouũ insurgere.	Inimici casum	Bonũ in pote/state atq; dñio

	GENVA	CRVRA	PEDES.
LVNA.			
Aries	Nauseã uomi tũq; accidere.	Damnum & litem.	Nec bonum nec malum.

Taurus	Faciem patris uidere.	Iter facere.	Aduentum pecuniæ.
Gemini	Lætitiam & refrigerium	Ingredietur in potestate.	Quod accusaberis.
Cancer	Gaudium ex epistola.	Gaudium & lætitiam.	Pauorem ex latronibus.
Leo	Longum iter.	Munus accedet	Vana audire.
Virgo	Gaudium mu nusq́;.	Aegritudinem aut dãnum.	Bonum nuntium.
Libra	Labores defatigationemq́;	Intimationem nullam.	Accrementem pecuniæ.
Scorpius	Audire magna.	Labores & angustias.	Longum iter.
Sagittarius	Intimationem futuráq́; enunciationem.	Enuntiationẽ fore.	Dolorem de proximo.
Capricornus	Dolorẽ in domo euenire.	Finem aut dãnum.	Mortem euenire.
Aquarius	Iucunda audire.	Gaudium lætitiamq́;.	Pauorem ex hominibus.
Piscis	Refrigerium accidere.	Nec bonum nec malum.	Bonum satis contingere.

Hæc sunt quæ comperta habemus de superstitiosis augurijs, quæ ideo prolixe explicauimus, ut intelligant omnes, qui libellum hunc legent, omnia huiusmodi auguria esse superstitiosa atq; reprobanda, ut proximo libro dilucide patebit.

EIVSDEM DE AVGVRIIS. LIBER. II.

PROEMIVM.

SVperest modo de augurijs ea, dicere quæ uera & certiora sunt, nam quæcunq; hucusq; diximus, non ex nostra sed ex aliorum opinione scripsimus; fuerunt enim plurimi tum philosophi, tum uiri sanctissimi, qui nullam fidem augurijs tribuerunt. Vnde Cicero qui Nonio optimam spem habere licere dicenti, qđ septẽ Aquilæ in Castris Pompei essent

captæ. Deridẽdo has uanitates, inquit, Recte moneres si aduersus picas nobis pugnandum foret. Et Labieno in Castris Pompei diuinationibus augurijsq; innixe dicenti, Pompeiũ superaturum, deridens respondit Cicero, eos hac spe ductos castra nuper ammisisse. Varro autem dixit Deos ociosos ac feriatos fore, si sua consilia Corniculæ crederent, aut Coruo hominibus indicanda, & alibi non solum ociosos asserit Deos, sed sordidissimos fuisse, si in iecorum, & uiscerum sterquilinio sua occultassent consilia, hominibus ab insanis sacerdotibus manifestanda, ut optabilius fuerit ualuisse apud maiores Ciceronis pro. A. Cluentio sentẽtiam, pietate, & religione, & iustis precibus Deorum mentes, non contaminata superstitione, neq; ad scelus perficiendum cæsis hostijs posse placari, ubi enim fuisse Deos alibi q̃ ĩ stercore existimabimus, huius uanitatis exemplum nobis præbet Tullus Rex, qui cum Iouem ijs superstitionibus sollicitasset, fulmine cum tota domo flagratus est. Phauorinus, Gellius, Boetius, & alij plurimi, tum Peripatetici, tum Platonici, nõ solum has uanitates contempserunt, sed acerrimis argumentis reprobauerunt. Quare argumenta, obseruationesq; quibus confutantur superstitiosa auguria, primo nobis differenda sunt. Deinde exponendum quibus augurijs fides præstanda sit, quibus uero non; aut usq;quo eis credendum sit, initio nobis sumpto à nostra obseruatione.

Obseruatio authoris, qua reprobãtur supstitiosa auguria.

T cum nulla alia ratiõe reprobari possint efficacius, e ea, quorum fide ab obseruationibus suscepta est, huiusmodi uanitates obseruatiõibus reprobãdæ sunt, è quibus in mentibus hominum locum habuerũt, quia enim M. Marcello cum perijt ab Annibale, caput iecoris defuit, & G. Mario cum imolaret uticæ, & C. Principi Kalendis Ianuarijs cum iniret cõsulatum, quo interfectus est. Claudioq; successori eius, quo mense interemptus est. Veneno, Pyrrho Regi, quo die perijt præcisa hostiarum capita etiam fuerunt, ideo extis fidem tribuerunt. Diuo etiam Augusto spoleti sacrificanti primo potestatis suæ die uictimarum iecinora replicata intrinsecus ab una fibra reperta sunt, Responsumq; duplicaturum intra annum imperium. Gemina item diuo Augusto apparuere iecinora, quo die apud Actium uicit. Ex ijs igitur, atq; similibus obseruationibus fomentum insaniæ tã-

torum uirorum emersit, quod tot ac maioribus pluribusq; ob seruatiōibus factis reprobatur. Q.n. Mutius Scæuola inter primarios omnium ætatum uiros augur eminentissimus cum in tēplo Vestæ (quo nihil in urbe Roma habitū est sanctius) aram ipsam amplecteretur, à Syllæ carnificibus præter opinionem, quam ipse de suis augurijs habebat, interfectus est. Nero quoq; cum omnibus uanitatibus per quas futura prædicuntur, nimium hæreret, nunq̄ tutus fuit à fine, quem non sperabat per auguria, qbus cōfidebat. Possem infinita exempla inducere eorum Romanorum, qui his uanitatibus inhæserunt, quorum actiones finesq; non euenerunt, ut per auguria à uatibus fuit interpretatum, sed bona frōte supersedeo. Et ea agrediamur quæ à nobis sunt obseruata, in iuuēta.n. (quæ ætas est curiosissima) tabellas omnes quas annotauimus, diligentissime perquisiuimus, ut tabellam de sternutamentis & tabellā de saltibus, cæterasq; oēs, & eas plerumq; falsas reperimus, per raro autem ueras. Quæ ratio docet significationes eorum auguriorum, quæ in illis scribuntur, casu euenire, qui est de contingenti raro. Sternutamenta, saltus, resq; naturales, quas proprijs naturis creditum est ferre nobis auguria, superstitiosa sunt, & uana, nos enim (cum illa sæpissime obseruaremus) nunquam aliquid ueri inuenimus. Obseruationes Plutarchi Cheronei (qui per situs auguria definiuit) non modo uanæ sunt, uerum etiam fabulosæ, nos enim cum non semel illas experiremur, nullas ueras inuenimus. xii. illæ superstitiones, quibus iuniores augures auguria determinauerunt, ridiculæ sunt, cū nec ipsi nec nos unam comperimus ueram. Obseruationes Plinij, non uanæ tātum, sed similes insomnijs sunt, quæ motu humorum imaginariæ uirtuti repræsentantur. Astronomicæ obseruationes etiam falsæ sunt, quas omnes cum nos omni diligentia cōsyderamus, superstitiosas; ac uanas sicuti cæteras īuenimus. Superstitiones Romanorum nullam habent rationem, sed fuerunt à sacerdotibus inuentæ, ut per illas uiuerent, hominum enim genus (ut Ari. inquit) artibus & rationibus uiuit. Si igitur obseruationibus innitendum est, nos testamur multis temporibus ea obseruasse, quæ scripsimus nihilq; ueri reperisse, si quid tamē ueri reperimus in hoc libro. ii. exponemus, uerum quia aliquis negare posset obseruationes nostras, afferendo uel non debite, uel non suis temporibus, uel

non requisitis omnibus esse factas, ideo post huiusmodi obseruationes ad rationes accedendum est quibus doctissimi uiri has uanitates refutauerunt.

Argumentum Peripateticorum quo reprobantur auguria.

INsurgamus igitur primo contra huiusmodi angulæ superstitiones, argumentis Peripateticorum, nam si auguria futura enuntiãt, aut quia illorum causæ, aut quia effectus eorum sunt. Sed cõstat nec causas, nec effectus auguria futurorum esse, nõ igitur auguria futura prædicunt, nisi temere, uidemus enim Medicum ex effectibus futura prædicere, Astronomum uero per stellas, quæ effectuũ sublimarium causæ sunt. At cum auguria effectuum futurorum causæ non sint, nec illorum effectus, iure fit, ut temere per auguria futura prædicantur. Accedit ad hæc qđ insomnium non magis rei futuræ causa est q̃ augurium, utrũq; enim ad effectum futurum per accidens comparatur. Sed secundũ Arist. de somno; insomnium rei futuræ per accidẽs causa est, accidit enim me somniante, Platonem uenire ad me, ut Plato ueniat, ueluti accidit me exeũte domum, ut corruscatio fiat, nõ enim corruscationis exitus à domo causa aut effectus est. Ad hæc imaginatio, qua imaginor amicum uenire, nõ magis causa, aut effectus est, ut amicus ueniat, q̃ cantus Cornicis effectus, aut causa est, ut hostis ueniat. Vtriusq; enim ad utrũq; connexio est accidẽtaria, & fortuita, quare si me imaginante amicum uenire, casu amicus uenit, ita Cornice cãtante, casu hostis accidit. Auguria igitur per accidẽs prædicere uidentur futura, ueluti (ut Ari. inquit) somnia ipsa.

Euasio quorundam insanorum.

Vadunt uero quidam insani ab his rationibus dicentes auguria (ut auguria casu pdicere futura) sed ut auguria facta sub tali Lunæ motu uel tali, per se futura prædicere, quoniam licet auguria, ut auguria nec causæ, nec effectus futurorum sint, tamen auguria ut facta sub hoc, aut illo Lunæ decursu, est futurorũ coeffectus, quatenus augurium ipsum sub hac uel illa Luna factum, & futuri ipsi effectus, quos portendit, ab eadem causa sunt, ut ab eodem Lunæ decursu, ueluti licet urina ignea nec causa nec effectus sit febris cholericæ; quia tamẽ ignea ipsa urina & febris cholerica ab eadem causa sunt ut ab humore cholerico, ideo

ignea ipsa urina portendit febrem cholericam, & è conuerso febris cholerica igneam ipsam urinam.

Reprobatio huius euasionis.

f Ed hæc euasio friuola uidetur, nā sic poterimus omnem superstitiosam diuinationem probare, dicerem enim Geomantiam Pyromantiam, & cæteras tales esse ueras, quoniam licet puncta sic figurata nec effectus nec causæ sint futurorum, ut puncta sic figurata, tamē proiecta sub hac uel illa Luna erunt coeffectus futurorum, eadem ratione & sortes efficatiam habebunt, quoniam semper dicerē, & si non causæ aut effectus sint futurorū, esse tamen coeffectus ab eadem Luna eueniētes. At cōstat sortes ab omnibus esse reprobatas, cum temere & non per se futura prædicant.

Argumentum Diui Thomæ quo auguria & sortes refutantur.

a Vguria & sortes, & cætera diuinatoria sanctissimus Doctor Thomas per pulchre reprobauit eo libello quem de sortibus inscripsit, argumentatur enim maiorem connexionem habent stellæ cum actibus humanis, qui ab intellectu, & uoluntate nostra proficiscuntur, q̄ auguria, sed ex stellis non proficiscuntur humani actus, nisi cōtingenter, temereq́;, igitur non possunt prædici actus humani per auguria, quæ cum illis actibus connexionem contingentem habent, qđ autem ex ipsis stellis humani actus necessario non eueniant, testis est Ptolomæus, qui sapiētem stellas exuperare affirmat, & libro centum enuntiatorum, & proemio Apotelesmaton. Quare nec ex augurijs humani actus, nec ut à causis, nec ut à signis necessario proficiscuntur.

Phauorini argumentum aduersus auguria atq; Plinij.

p Hauorinus uero fidem non esse diuinaculis adhibendam apud Gellium hoc pacto argumētatur, aut.n. (inquit) aduersa uentura dicunt, aut prospera, si prospera, & fallunt, miser fies frustra expectando, si fælicia promittunt ea quæ uentura sunt, expectatio te spei suspensum fatigabit, & futurum gaudij fructū spes tibi iam deflorauerit, si aduersa dicant, & mentiantur, miser fias frustra timendo, si non mentiātur iam inde ex animo miser fias, anteq̄ è facto fias. Insuper (ut Plinius inquit) nec liberi nec ingenui hominis est uaticiniorum suspitionibus addici, aut su-

perstitionibus diuinatorum solliatari. Vnde & in sacris histo rijs monitum est à domino, non esse uestrum noscere tempo ra, uel momenta, quæ pater posuit in sua potestate, nec iniu ria quidem nam si aliqua futura necessarium fuerit noscere pro publico bono generis humani, aut pro priuato alicuius personæ, hæc diuino numine fidelibus innotescunt.

Prima dilucidatio de augurijs.

SEd quoniam (ut Arist. inquit libro de somno) nihil apud gentes famigeratũ, ac probabile omni ex par te falsum est habendum, ideo sic de augurijs dici po test, quemadmodum de insomnijs opinatur Ari. qđ uidelicet auguria alia diuina, alia naturalia, alia uero casu ac teme re sint, diuina apud Romanos, Græcosq; ipsos plurima fuerũt ut Canem allocutum fuisse, & Serpentem latrasse, cum pul sus esset à regno Tarquinius. Et Bouem ut proditur ueterum monumentis locutum esse. Præterea arbores (ut. C. Epidius inquit) fuisse locutas, pauloante mortem Cæsaris, Equorum armenta comperta sunt pabulo abstinere, ubertimq; flere, ante mortem Caligulæ. Simulacrum Iouis Olympiæ tantum cachinnũ repẽte edidit, ut machinis labefactis, Opifices dif fugerint. M. Lepido, & Q. Catulo Consu. in uilla Galerij locutus est Gallus. C. Volumnio & Seruio Sulpitio Consu. Bos mugitu in humanũ sermonẽ conuerso locutus est equus, cui nomen erat Xanthus apud Homerum Il. xix. loquens di xit, Patroclum sua ignauia nõ intercidisse, sed Deorum uo luntate ac fato, quibus nullo pacto sui corporis dotibus ob uiam ire poterat. Puer infans semestris in foro boario trium phum proclamauit. C. Hostilio Mancino in Hispaniam ituro talis uox sine authore ullo peruenit ad aures, Mantinæ ma ne. Ante paulo q̃ Augustus Imperator factus esset, Bos in suburbano Romæ ad arantem locutus est, frustra se urgeri, non enim frumenta, sed homines breui defuturos. Hæc & id genus diuina auguria putauit antiquitas. Viri autem ui ta atq; doctrina sanctissimi si aliqua essent, quæ diuina au guria fas esset dicere, ea signa, diuina auguria afferẽt, quæ cunq; diuinã causam habere possunt, ceu Columba, quæ ap paruit Discipulis Domini, augurium fuit eis ad futurũ bo num, & Magis Stella, quæ apparuit, augurium fuit ad tu tum iter, atq; rectum. Petro quoq; binus galli cantus augu rium fuit ad cõuersionem in salutem & q̃ plurima huiusmo

di (si ca

di (si ea fas est auguria nuncupare) hæc enim numine fieri concedimus cum pro cōmuni, aut priuato bono futura prænoscere necessarium est. Innuitur autem hæc fieri numine p illud quod dicitur libro sapiētiæ cap. vii. Attingit à fine usq; in finem fortiter, & disponit omnia suauiter, numine etiam non solum corpora, sed hominum mentes ad proprias actiones mouentur, p illud quod in psalmis dicitur. Illumina oculos meos, ne unq̄ obdormiam in morte. Numine etiam uolūtates ad desyderandum, atq; ad agēdum ueluti magister gētium tradit ad Philippenses capite. ii. cum inquit, Deus est, qui operatur in nobis, & uelle ac perficere bona uoluntate, & apud Esaiam capite. xxvi. omnia opa nostra operatus es nobis, quæ ratio docet diuina auguria esse (si fas est diuina auguria appellare) non ea quæ apud Romanos diuina dicebantur, quoniam illa fortasse à dæmonibus erant, sed ea, quorum causa est numen, de quibus in sacris litteris quærendum est. Naturalia uero quibus Medici, aut Philosophi naturales utuntur ad aliquid futuri significandum, & dicūtur naturalia, quoniā eorum assignari potest aut humana aut naturalis causa, humana quidem, ut si esset subitarius auiū uolatus ex aliquo loco, hoc enim augurium esse posset ad significandum nobis eo loco latere insidias, è quo aues subito uolauerunt, cuius causa est assignata ex nostra humana industria. Naturalis uero, ut si quis glocitante frequenter Cornicula mox futuram prænuntiet pluuiam, ex naturali causa potest auspicari, quoniam naturali quodam instinctu ex impressione corporum cœlestium producto mouentur pro ratione dispositionis aeris ad temporum cognitionem, ut necessarium est suis naturis, secundum illud Hieremiæ capite. viii. Miluus in cœlo cognouit tempus suum, Turtur, & Hirūdo, & Ciconia custodierunt tempus aduētus sui. Præterea si Medicus binum sternutamentum pro augurio accipiat, dicatq; ægrotum à mortis periculo liberari, ex naturali causa hoc dicere potest, unum enim casu esse potest; plura uero duobus rheumatis impulsu, duo autem uirtutis robur arguunt. Ad hæc in iram assuetam ægrotū redire pro augurio bono à Medicis accipiuntur, in ægrotis, præsagit enim ægrotos ad naturales dispositiōes reuerti. Insuper si Medicus saltum pro augurio sumat ad significandum accidentia animæ, ut Gaudium, Iram, uel Tristitiam, & id genus, non est præter rationem

naturalem, quoniam ut Auicenna inquit libro.iii.Fen.iii. Tractatu primo capite.xviii. Saltus aliquãdo euenit ex animalibus accidentibus, nam motus spirituum qui est in animalibus passionibus interdum cõuertit humores in uẽtositates, quibus fit saltus membri. Saltus etiam propter hanc causam enuntiat apoplexiam, & cum perseuerauerit in membrana cooperiente uentrẽ, præsagit melancholiam, & epilepsiam. Cum uero perseuerauerit in facie, torturam, cum & in hypochondrijs, apostema præsagit. Quare si quis tremorem pro augurio sumat ad significandum hæc, non præter naturalẽ rationem, accipiet. Si etiam Meteorologicus tres soles sumat pro augurio ad significandum pluuias ingentes, nõ præter rationem naturalem facit, simili ratione si tres Lunas, Clypeumq; ardentem in cœlo, Armorum crepitus, Tubarum sonitum audiri, lacte pluere & sanguine, ut.M.Actilio; &.C. Portio consulibus. Item carne, ut.L.Volumnio, & Seruio Sulpitio Consul. Rursum ferro in Lucanis paulo anteq̃.M. Crassus occideretur, à Parthis, ad significandum effectus naturales Meteorologicus pro augurio accipiat, nõ errat, quoniam naturales causas habere potest. Præterea si quis Vultures biduo, aut triduo uolare in exercitu in augurio accipiat ad significandum exercitus interemptionem, non errant. Si uerum est quod Plinius inquit libro.x. Vultures cadauera futura & præsentia præsentire. Sunt tertio auguria, quæ & nugatoria, & superstitiosa, & casualia dicuntur, uerbi causa, si quis sternutamentum accęperit pro augurio ad significandum ueritatem eorum, quæ quis dicit, aut euasionem parati periculi, superstitiose, nugatorie, & casu uerum prædicit. Augures enim sternutamentum pro augurio accipiunt ad multa significandum; ut uisum est præsertim (ut Albertus inquit) ad significandum duo, ueritatem uidelicet eius dicti cui sternutamentum interuenit, & euasionem parati periculi, ut puta cum aliquis substinet insidias ab aliquo, præsertim si bis sternutauerit. Binum enim sternutamentũ magnitudinem uirtutis significat, quæ nõ esset nisi homo qui bis sternutat, cœlestibus uirtutibus esset adiutus, ueluti critica dies nõ esset, nisi uirtute cœlesti esset roborata. Virtute uero cœlesti fouẽte, dictũ expletur, reiq; adæquatur, & sic erit uerum. Simili ratione augurium est ad significandum euasionem parati periculi; nã qui uirtutibus cœlorũ roboratur,

non potest à terrenis & sublunaribus deuinci. Ego uero arbitror omne illud quod significat sternutamentum præter euasionem infirmi, esse nugatorium, superstitiosum, & casuale. Casuale quidem, quoniam casu est, aliquo sternutante (ut euadat à periculo parato per insidias) quoniam præter intentionem sternutantis, & eorum qui parauerunt insidias. Nugatorium uero, quoniam si quis accipiat sternutamentū ad significandum ueritatem dicti; uel euasionē parati periculi, re utitur ad significandum id; ad quod uirtus rei non se extendit, non enim uirtus sternutamenti potest ad hæc se ostēre. Tale autem dicitur nugatorium, ut Augustinus inquit libro. ii. de doctrina christiana. Superstitiosum deniq;, quoniā importuna ineptaq;, & non uera religione obseruatū (nā ut Gellius inquit) omnis importuna ineptaq; religio superstitio dici potest; propter hanc causam Deu. xyiii. dicitur. Nō inueniatur in te, qui lustret filium suum, aut filiam ducens p ignē, aut qui ariolos sciscitetur, & obseruet somnia atq; augurīa, nec sit maleficus, aut incātator nec Phitones cōsulat, nec diuinos, & quærat à mortuis ueritatem. Simili ratione dicendum est de saltu, & uolatibus & cantibus auium, cum enim accipiuntur ad significandū aliquid ultra uirtutes proprias, superstitiose, nugatorie & casu accipiuntur. Ex ijs pspicuum est, quibus augurijs sit credēdum, quibus uero nō. Diuinis. n. ac naturalibus si qs crediderit, nec uanus, nec nugatorius, nec supstitiosus est, at q augurijs credit quæ nō nisi casu significāt, hic uanus est supstitiosus & nugatorius.

Dilucidatio ueræ causæ augurioru superstitiosorū.

E X ijs patet ueram causam superstitiosorum augurio rum esse dæmonē, nam ut Augustinus inquit libro secūdo, quem de doctrina christiana scripsit, omnes artifices huius uel nugatoriæ, uel noxiæ, supstitionis ex quadam pestifera societate hominum & dæmonum, quasi pacta infidelis, & dolosæ amicitiæ constituta pœnitus sunt repudianda & fugienda christiano. Dæmones enim talibus rebus efficaciam aliquando præstant, ut uanitatibus animos hominum implicent, & propterea dicitur in psalmis. Beatus uir cuius est nomen domini spes eius, & non respexit in uanitates, & insanias falsas, hactenus de uera auguriorum causa.

Reprobatio causæ assignatæ à Plinio per quā augurijs fidem præstabat.

P Atet insuper ex ijs intentionem nostram, qua augurium in bonum, uel malum referimus, non esse causam augurijs, ut uera significent, quemadmodũ putauit Plinius, nam sic & imaginatio esset causa salutis, uel damni, quod falsum est, non enim potest uirtus accõmodata uni corpori secundum Peripateticos esse uera causa alicuius in altero corpore, nisi forte causa excitans, ut patet de Equis quorum altero mingẽte, alter mingit, imaginatio enim qua quis imaginatur aduẽtum febris, & febris uenit, nõ est causa nisi p accidẽs illius, at imaginatio qua qs ambulãdo p angustũ trabẽ imaginatur cadere, & cadit, causa ẽ casus, nã casus ille pficiscitur ex timore, cuius causa est imaginatio casus. Sed timor res est in nobis. Cũ igitur imaginaria uis nostra nec supra aues, nec supra beluas, nec supra auguria id genus, uirtutẽ habeat, fit ut nec illa sit ad auguria attinẽs.

Reprobatio causæ Plutarchi & iuniorũ per quã augurijs fidem præstabant.

P Ropter eandem causam patet uanitas causæ, per quam Plutarchus fidẽ præstabat augurijs, cum.n. dextrum & sinistrum relationes sint, quibus augurium dicitur dextrum, aut sinistrum, nõ ex parte augurij, sed ex parte nostri, fit ut causa hæc uana, nugatoria & superstitiosa sit, non enim in relationibus uirtus est, se extendens ad huiusmodi significationes, cum nec causæ talium sint, nec effectus. Præterea quod est in comparatione ad animal, non est in se dextrum, nec sinistrum, & quod non est in se dextrum, uel sinistrum, nõ potest esse in se bonum uel malũ. Quare nullũ auguriũ bonũ, aut malũ est, nisi p accidẽs, ac temere, quatenus accidit aut trãseũte à dextro in sinistrũ, ut negocia perficiã, quoniã plærũq; oppositũ obseruauimus, p idem reprobatur iuniorum causa, ut consyderanti patet.

Reprobatio causæ eorum qui ex sitibus cœli augurijs fidem præstant.

P Ropter eandem rationem reprobatur eorum causa, qua ex situ cœli augurijs fidem præstabant. Nam auguria bona sunt, quoniam uersus eandem partẽ cœli, in qua benificæ stellæ uigent, proficiscuntur, & mala quæ uersus eandem partem, in qua maleficæ uim habent, omne quod uersus eandem partem moueretur, esset bonum, in qua beneficæ uim habent, malum uero uersus eã, in qua

maleficæ. At contrarium sæpius obseruauimus, quippe cũ sæpissime uidimus beneficas motibus proprijs inerrare ad partes; ubi prius maleficæ erant, & è contrario etiam, & tamen auguria quæ ui cœli bona esse debebãt, mala esse obseruauimus, & quæ debebant esse mala uirtute cœli, uidimus bona esse. Quod non est ob aliud nisi quia auguria nullam per se significationem habent, nisi temere, ac casu. Ex eisdẽ patet error eorum, qui augurijs fidem præstant propter stellas, quæ præsunt domo nonæ tempore augurij, nam ut recte doctor Sanctissimus putat, si stellæ non possint in actus nostros, nec auguria si ab eis dirigerentur, poterunt in actus nostros. Non enim maior uirtus esse poterit in sagitta q̃ fuerit in proijciente. Quod uero stellæ non possint in actus nostros. nunc supponendum est, quoniã alibi ꝓbauimus.

Reprobatio causæ assignatæ à Themistio, & Theophrasto & à Mercurio, & à Varrone, & à cæteris alijs.

q Vi uero dixerunt augurijs fidem esse præstandam, quia mouẽtur à Deo, si de Augurijs superstitiosis, & nugatorijs, & temerarijs, loquantur deridendi sunt, simili ratione refutandi, qui dicunt auguria moueri à bonis genijs, qui intelligentiæ siue angeli dicũtur, nam nihil superstitiosi, nihil nugatorij, nihil uani esse potest à simpliciter bono, Varronici uero, & alij qui dicunt auguria moueri à Luna sola uel à dæmone bono interuentu Lunæ, sunt omnino explodendi. Si enim sola Luna per signa decurrens causa mouens esset, contingeret eidem eodem tempore bonũ & malum significari, nam si Luna tenente Arietem Bestia domum ingrederetur, malum portenderetur, quoniam præsagiret litem, & calumniam, quæ mala sunt. At si Luna tenẽte Arietem, in domo sonitus audiretur, bonũ præsagiretur, quia gaudiũ & lætitiam, sed cum eodẽ tempore hæc utraq; esse possint; eodem etiam tempore Luna tenente idem cœli signum, bonum, & malum augurium fieri cõtingeret, quod ridiculum puto. At si bonus Dæmon auguria mouet interuẽtu Lunæ (ut iuniores putant) hoc longe magis superstitiosum, nugatorium & uanum esse uidetur, nam cum Luna, & genius bonus ordinatissimæ res sint, omni nugatione, superstitione, & casu carentes, non uidentur mouere ea quæ ueri nihil significant, nisi in superstitione intelligãtur. Ad hæc actus nostri non proficiscuntur à Luna, nec ab ipso ge-

nio, cum in uoluntatem nostram non possint, est tamen uerum Dæmones certis stellis obseruatis præsertim Luna concurrere ad multa agenda, hoc enim agunt (ut homines ad eum errorem inducant, quo credant aliquod numen esse in stellis. Et de augurijs hactenus Salerni finis. M. D. XXIIII. Die. XI. Ianuarij.

INDEX CAPITVM PRIMI LIBRI.

INDEX CAPITVM SECVNDI LIBRI.

ERRRATA.

iii.yi.adueniamus.iii.xyi.nec tuus.iii.xyi. nec uiueret.iii. xxxyi.illi.iii,lxxyii.auspicãtis.y.xxyiii. portẽdit.y.xxxyi. eũ.y.liii.cædẽ.y.lxyi.quàm.yi.lxxi. mutationẽ.yii.xxiiii. palpebra.yii.xlyii.quatitur.yii.lxi. œconomiæ.yiii.lii. uidnæ.yiii.lyiii.salierit in.ix.xlii.uero.x.xxxii.mutationem. x.ly.uel.x.lyi. Caras.x.lxxiii.uultures. xi.yi. potissimum. xi.xly.cædem.xi.xlyiii.est.xi.xlix.fatigationẽ.xi.lx.cædẽ. xi.lxix.prosperrimi.xi.lxxi.nuntium.xii.yiii.iuuenta.xiii, ii.aduersus.xiiii.xx.augurifica.occasus. xiiii.xxxyiii. Saturni.xiiii.xlyiii.supra.xy.xxvii.parte.xyi.xxx. nihil.xyi. lyiii.futurum.xyii.xi.iunguntur. xyii.xxyii.instrumentariam.xyii.xxxyi. instrumentis.xyii.liiii. prosunt.xix.xliii. contentionesq;.xx.xyiii.deduci.xx.xliii.eiusdemq;.xxi.xii. fore.xxi.xxiii.nouam.xxii.xliii.diuinationibus.xxiii.xliii. refutauerunt.xxiii.xlyi.augurales.

BONONIAE APVD HAEREDES HIERO-
NYMI DE BENEDICTIS.
M. D. XXXI.

Reueren

DISSIMI DOMINI DOMINI THO mæ de Vio Caietani Cardinalis. S. Xisti: de sacrificio missæ aduersus luteranos iuxta scripturã tractatus.

CLEMENTI. VII. PONT. MAX.
Thomas de uio Caietanus. Car. sancti xisti / fœlicitatem.

ANDASTI olim. P. beatissime ut tanquam instructor nuncij scriberem respondenda obiectis in libello de cœna domini, asserente corpus & sanguinem christi in eucharistia esse duntaxat sicut in signo. oblato autem nuperrime mihi libello luterano etiam de cœna domini / affirmante in eucharistia uerum christi corpus & sanguinem sed negante sacrificium missæ / contra uniuersas etiam schismaticorum ecclesias: existimaui non esse expectandum mandatum, sed officij mei partes exequi / manifestando rationes errandi in hac noua hæresi. Suscipiat itaque decernendam apostolatus tui censura lucubratiunculam hanc: & fœlix uale.

THOME DE VIO CAIETANI Cardinalis . S . Xisti : de sacrificio missæ secundū sacras scripturas tractatus.

¶ Intentio autoris : caput primum .

NICVS Magister omnium dominus iesus sadducæos (qui ex sacris libris solos libros moysi recipiebant) confutando ex libris moysi, docuit nos ut aduersus hæreticos abstineamus a testimonijs que nō recipiunt : sed illis utamur sacris testibus quos non refutant. Quocirca aduersus hæreticos qui luterani uocantur (innitentes solis testimonijs sacrarum scripturarum) scripturus de sacrificio missæ, ex solis sacris scripturis disputationem doctrinamq; oēm perficere intendo . tum ne glorientur in solido fundari sacrarum scripturarū fundamento / negationem sacrificij missæ . tum ne minus docti putent ex ecclesiæ institutione (non scripturæ autoritate) fulciri sacrificium missæ . tum ut habeant luterani illi qui ignoranter errant unde resipiscant . ¶ Vt autē clara fiat apud omnes ueritas, primum in quo conueniunt & in quo differunt luterani a catholicis, deinde quid ex sacris scripturis de sacrificio missæ habetur, & demum luteranæ obiectiones discutientur.

¶Conuenientia & differentia luteranorum cum catholicis circa ſacrificium miſſæ: caput ſecundum.

COnſentiunt luterani miſſam poſſe ſacrificium memoriale appellari: ea ratione quia in memoriam ſacrificij oblati in cruce uerum corpus chriſti cum uero ſanguine chriſti conſecratur / ueneratur & ſumitur: dicente domino / hoc facite in mei commemorationem. Negant autem duo. Alterum eſt / offerri corpus uel ſanguinem chriſti deo. q̃uis enim affirment in altari eſſe uerum chriſti corpus, negant tamē illud uerum chriſti corpus offerri deo. Alterum eſt / eſſe in altari hoſtiam ſeu ſacrificium pro expiatione peccatorum, ſiue pro uiuis ſiue pro defunctis. ¶ Et fundant utrunq; ſuper doctrinam epiſtolæ ad hebræos. ubi clare unica oblatio corporis chriſti in cruce ſemel facta / ſufficiens manifeſtatur pro peccatis totius mundi. Et propterea inferūt ꝙ q̃uis cultus corporis chriſti in memoriam paſsionis & mortis chriſti ſit inſtitutus a chriſto: oblatio tamen corporis chriſti tanquam hoſtiæ pro peccato, eſt adinuentio humana / contraria documentis ſacræ ſcripturæ.

¶ Ex institutione christi eucharistiam immolari: caput tertium.

CAtholici autem agnoscimus in sacris literis scriptam esse institutionē immolationis eucharistiæ. Euangelistæ enim (specialiter lucas ca. xxij. specialiusq; paulus. i. ad cor. xi.) tradunt post multas actiōes domini iesu in cæna / eum mādasse hoc facite in mei cōmemorationē. Quæ quia uerba sunt iesu christi, libranda ualde sunt. tum pronomē hoc. tum uerbum facite. tum in mei cōmemorationem. ℣ Ad intelligendum itaq; demonstratū per pronomen hoc, inspicienda sunt quæ præmittuntur. Præmittitur autem ꝙ iesus accæpit panē / gratias egit / fregit / dedit / dixit accipite comedite, hoc est corpus meū quod pro uobis frangitur. uel secundum lucā datur. Statimq; subiūxit / hoc facite in mei commemorationem. Pronomem itaq; hoc / quū non artetur ad demonstrandū aliquod præmissorū & ad aliquod præmissorū non demonstrandū, consequens est ut demonstret uniuersitatem præmissorum.

℣ Verbum facite / multa fert mysteria. Nam non dixit hoc dicite, sed hoc facite: ut significaretur ꝙ id quod mandat, non consistit in dicere sed in facere. quoq; dicere hic interueniens, non propter dicere sed propter facere est: ut intelligeremus ꝙ uerba consecrationis sunt

uerba efficientia illud quod significant. Et adiungendo in mei commemorationem, distinguit facere a commemorare. ut significantius non dixerit / hoc cõmemorate, sed hoc facite in commemorationem mei. Mandat itaq; dominus iesus / hoc. i. uniuersa præmissa, facere in memoriã sui. Actus ergo faciendi hoc / mandatur relatus ad recordationem domini iesu. ¶ Ex eo autem q sub facere hoc / compræhenditur non solum facere corpus christi sed etiã facere corpus christi quod frangitur seu datur pro nobis, manifestum est dominum iesum mandasse / facite corpus meũ quod pro uobis frangitur & datur. Perinde autem est quod pro uobis frãgitur & datur / acsi diceretur quod pro uobis immolatur. neq; . n. aliter frangitur aut datur nisi pro quanto in cruce frangitur & datur (hoc est immolatur) pro uobis. facere autem corpus meum quod pro uobis immolatur ut sic, perinde est ac facere corpus meum quatenus pro uobis immolatur. ¶ Vt autẽ hæc que dicimus penetres, aduerte q si dominus iesus ob veritatẽ duntaxat corporis sui significandã adiunxisset quod pro uobis frangitur seu datur, sat fuisset dicere quod in persona mea uidetis / seu quodcunq; aliud eiusmodi. Sed absit a domini iesu christi sermone, sermo non formalis: quo adempto / omnis tollitur certitudo sermonis. uagaretur. n. per infinita accidentia. Dicendo itaq; quod

pro nobis frangitur seu datur, formali sermone significat facite corpus meũ quatenus pro nobis offertur / & hoc ipsum facite in mei commemorationem. ¶ Porro ex eo ꝙ facere hoc in christi memoriam / plus est ꝙ̃ consecrando facere corpus christi (quia est etiam facere corpus christi quod datur & frangitur pro nobis) & plus est ꝙ̃ recordari christi (quia est facere christi corpus quod datur ac frangitur pro nobis in christi recordationẽ) & dari ac frangi pro nobis / est immolari pro nobis (nã dari significat in genere offerri: frangi uero significat in specie modum offerendi / per fractionem scilicet. dedit. n. semetipsum deo in cruce fractione manuum / pedum ac lateris pro nobis) cõsequens est ꝙ mãdante domino iesu hoc facite in mei commemorationẽ, mandatur hoc facite immolatitio modo in mei commemorationẽ. facere. n. corpus christi quod immolatur, est facere illud immolando seu per modum immolationis. nam sic duntaxat fit a nobis corpus christi quatenus immolatur. nam facto non fit a nobis corpus christi quatenus immolatur, nisi utrunq; facto impleatur: uidelicet & consecrando facere corpus christi / & immolando facere quod datur & frangitur pro nobis. adiũcto tertio: uidelicet in iesu christi memoriã. ¶ Et aduerte prudens lector facta in cœna dominica: ut perpendas ꝙ̃ quadret institutio institutioni / factum

facto / & immolatio immolationi. Cæna siquidem agni paschalis instituta in memoriam eductionis de ægypto, in facto consistebat immolationis: ita q ipsa cæna erat immolatio paschalis agni. Similiter nanq dominus iesus completo sacrificio paschalis agni / instituit nouum nostrum pascha seipsum ut immolatur: dicendo hoc est corpus meũ quod pro uobis datur ac frangitur / hoc facite in mei memoriam. Acsi uerbo dixisset quod surrogationis facto dicebat. quemadmodum hactenus in memoriã exitus de ægypto fecistis pascha, ita deinceps hoc facite in meæ immolationis memoriam. Vt ipsa surrogatione noui paschatis pro ueteri / loqueretur ac diceret. pascha illud fecistis immolando cõmuni cæna, & hoc facite immolando cõmuni mensa in mei commemorationem. Ita q ex ipsa surrogatione noui paschatis ueteri, significatur q dicendo hoc facite in mei memoriam / intelligitur de facere immolatitio modo: nam & immolatitio mõ fecerant uetus pascha.

¶ Hunc autem esse germanum sensum mandati istius, testantur etiam facta recitata a paulo. i. ad cor. x. Connumerat siquidẽ paulus panẽ sanctum & poculum sanguinis christi inter immolata, supputat mensam nostram inter altaria, decernit edentes & bibentes de mensa domini inter comedentes & bibentes immolata. ¶ Ex quibus clare patet, tum apostolos intellexisse mandatum

christi hoc

christi hoc facite in mei memoriam/de facere immolando eucharistiam. tum apostolorum tẽpore eucharistiam fuisse in christi ecclesia non solum sacramentum sed etiã sacrificium. tum in sacra scriptura & non solum in usu ecclesiæ & libris doctorum/haberi immolationem corporis & sanguinis domini. ℣ Verba autem apostoli sunt hæc. Fugite ab idolorum cultu. ut prudentibus loquor:iudicate uos quod dico. Poculum benedictionis cui benedicimus/nonne cõmunicatio sanguinis christi est? panis quem frangimus/nonne cõmunicatio corporis christi est? quoniã unus panis/unum corpus multi sumus:nam omnes ex eodem pane participamus. Videte israelem secundum carnem.nonne qui edunt uictimas/participes altaris sunt? Quid ergo/dico ꝙ simulacrum aliquid sit/aut ꝙ simulacris immolatum aliquid sit? sed ꝙ que immolant gentes/dæmonijs immolant & non deo. Nolo autem uos cõmunicantes fieri dæmoniorum.non potestis poculum domini bibere & poculum dæmoniorum: non potestis mensæ domini participes esse & mensæ dæmoniorum. Hæc ille. Ex his. n. manifeste patet/apostolum inter uictimas israelis & immolata dæmonijs recensere panẽ quem frangimus & poculũ benedictionis: & inter altare israelis & mensam dæmoniorum mensam domini: & inter edentes uictimas altaris israel & edentes immolata dæ-

monijs/edentes de mensa domini & bibentes de illius poculo. & ex huiusmodi ratione arguere quod non possunt immolatorum deo & dæmonibus participes esse. Nisi. n. immolata essent deo panis & calix christi, uniuersa pauli fabrica ex immolatis tam deo uero ab israele quam immolatis demonijs a gentibus surgens rueret. Sed hoc tam clarũ est testimoniũ quod panis & calix christi tempore pauli immolabantur ut nostra clarificatione non indigeat.

¶ Ex institutione christi immolari eucharistiam in remissionem peccatorum: caput quartum.

ALterum a luteranis negatum in missa (uidelicet quod sit hostia pro expiatione peccatorum) facile ex eodem domini iesu mandato/eadem procedendo uia monstratur falso negari. Nam matth. xxvj. dominus iesus accæpto calice non solum dixit hic est sanguis meus qui pro multis effunditur, sed adiunxit in remissionem peccatorum / & subiunxit hoc facite in mei recordationem. Sub mandato itaque hoc facite / compræhenditur facere immolando sanguinem christi in poculo, non solum quatenus effunditur sed etiam quatenus effunditur pro multis in remissionem peccatorum. Sermo. n. formalis significat quod quemadmodum effusio sanguinis in remissionem peccatorum est

ipsa cruenta hostia pro peccatis nostris, ita facere poculum sanguinis qui effunditur in remissionem peccatorum ut sic / est immolare poculum sanguinis quatenus effunditur in remissionem peccatorū / quatenus operatur remissionem peccatorum. effundi. n. in remissionem peccatorum est operari remissionem peccatorum, quantum est ex parte sua / quicquid sit de effectu. Non igitur humana est adinuentio, sed intelligentia sed obedientia diuini mandati tum offerre corpus & sanguinē christi sub specie panis & uini in memoriam domini nostri iesu christi / tum hæc ipsa offerre pro expiatione peccatorum: ut (optima legis interpres) consuetudo uniuersarum ecclesiarum, non solum latinarum & græcarum sed armenarum / persarum & reliquarum per orbem diffusarum ab antiquo semper interpretata est.

¶ Obiectiones ex epistola ad hebræos contra sacrificium missæ: caput quintum.

ADuersus hæc duo instituta insurgūt luterāi ex multis dictis in epistola ad hebr. a cap. vij. usqꝫ ad decimum inclusiue. Et contra quotidianam quidem oblationem eucharistiæ arguunt tripliciter. Primo ex multitudine sacerdotum. Nam ibidem differen

tia ponitur inter christum sacerdotem noui testamenti & sacerdotem ueteris testamenti, quod ille est unicus / istum autẽ oportet multiplicare: quia ille æternus / iste temporalis. inconueniens ergo est in nouo testamento affirmare talem hostiã cui non sat est unicus sacerdos christus / sed oportet successiue secundum temporum successus sacerdotem sacerdoti succedere: ut oportere uidemus in missæ sacrificio. ¶ Secundo ex repetitione oblationis. Nam ibidem differentia scribitur inter sacrificium ueteris testamenti & sacrificium noui testamenti: quod illud repetebatur tum singulis diebus a sacerdotibus simplicibus / tum singulis annis a summo sacerdote: hoc autem nec quotidie nec quotannis repetitur / sed semel oblatum est. inconueniens est ergo in nouo testamento sacrificium affirmare quod oportet sepe repetere. ¶ Tertio ex parte rei oblatæ. Nam ibidem differentia inter sacrificiũ ueteris & noui testamenti ponitur: quod tunc sanguine hircorum &c. utebatur sacerdos, nunc autem per proprium sanguinem semetipsum semel obtulit. inconueniens ergo est per nos offerri sub specie panis & uini qui semel sufficientissime oblatus est christus a seipso.

CONTRA hoc uero (uidelicet quod eucharistia sit hostia pro peccatis) arguunt etiã tripliciter. Primo ex repetitiõe. quia ibidem hostiarum ueteris testamenti infirmitati ad de

lenda peccata/ascribitur repetitio hostiæ. Si. n. peccata purgassent/desijssent offerri. & ideo noui testamenti hostia tollens peccata/non repetitur. inconueniens ergo est in nouo testamento affirmare hostiam pro peccatis quam oportet repetere: qualis est missa. ¶ Secundo ex sufficientia sacrificij christi. quia christus unica oblatione semetipsum offerens in cruce/ consumauit omnes accedentes ad eum &c. iniuria ergo fit sufficientissimæ christi hostiæ pro peccatis totius mundi/addendo hostiam aliam in nouo testamento pro peccatis. ¶ Tertio ex parte abolitorum peccatorum. quia (ut ibi dicitur) ubi non restant peccata expianda/non est opus hostia pro peccatis: sed omnia peccata sunt abolita per gratiam noui testamenti/ quod christi morte firmatum est: non est ergo locus alteri hostiæ pro peccatis in nouo testamento.

¶ Responsio ad obiecta: caput sextum.

FVndamentum ueritatis & intelligendi diuersa sacræ scripturæ dicta circa noui testamenti sacrificium ac sacerdotium, est unitas hostiæ/simpliciter & absolute immolatæ semel in cruce ab ipso christo secundum seipsum/ & secundum quid immolatæ quotidie ab eodem per ministros eius in ecclesia sua. Ita quod in nouo testamento est ho-

stia cruenta / est & hostia incruenta. Hostiam siquidem cruentam agnoscimus iesum christum in crucis ara oblatũ semel pro peccatis totius mundi: hostiam uero incruentam agnoscimus institutam a christo / corpus & sanguinem eius sub specie panis & uini: ut citatæ scripturæ testantur. ¶ Verum hostia cruenta & incruenta non sunt hostiæ duæ, sed hostia una: quia res quæ est hostia / est unamet res. non. n. christi corpus in nostro altari est aliud ab illo christi corpore quod oblatum est in cruce: nec sanguis christi in nostro altari alius est ab illo christi sanguine qui fusus est in cruce. Modus uero hanc unam eandemq; hostiam immolandi / alter est: quia ille unicus substantialis ac primæuus immolandi modus / fuit cruentus: utpote in propria specie corporis fractione in cruce sanguinem fundens. iste uero quotidianus externus accessoriusq; modus / est incruentus: utpote sub specie panis & uini oblatum in cruce christum / immolatitio modo repræsentans. Quocirca noui testamenti hostia cruenta & incruenta / unica est ex parte rei oblatæ. & ex parte modi offerendi licet sit diuersitas: quia tamen iste modus (scilicet incruente immolare) non est secundum seipsum tanq̃ disparatus modus immolandi institutus / sed duntaxat ut refertur ad cruentam in cruce hostiam, consequens est apud sapientes (& penetrantes q̃ ubi unum non nisi

propter alterum / ibi unum duntaxat est) consequens inquam est non posse affirmari proprie loquendo, duo sacrificia aut duas hostias aut duas oblationes / immolationes & quouis nomine appelles / esse in nouo testamento, ex hoc quod est in eo hostia cruenta christus in cruce & hostia incruenta christus in altari: sed esse unicam hostiam semel oblatam in cruce / perseuerantem modo immolatitio quotidiana repetitione ex institutione christi in eucharistia.

V Perseuerantiam autem hostiæ in cruce oblatæ non fingimus in nostro altari: sed ex identitate rei oblatæ in cruce & in altari habemus. ex eo. n. quod unum atque idem christi corpus est quod oblatũ est in cruce & illud met offertur in altari, clare patet non esse aliam hostiam in altari & in cruce: sed eam que in cruce oblata semel est / perseuerare alio tamẽ mõ in altari, mãdante christo hoc facite in mei commemorationem. Si nanque iunxeris hæc duo (uidelicet hoc facite & in mei memoriã) perpendes quod unum atque idem illud quod tunc fiebat facimus in christi memoriã: quod est illud unũ atque idem quod tunc frangebatur & effundebatur perseuerare sub specie panis & uini in memoriam christi.

¶ EX HIS igitur ad singula obiecta singillatim diluenda descendendo / dicitur ad primum de unitate sacerdotis quod in nouo testamento unicus est sacerdos christus,

& ipsemet est sacerdos in nostro altari . nam ministri quiq; non in personis proprijs sed in persona christi consecrant corpus & sanguinem christi / ut testantur uerba consecrationis : ac per hoc uices christi agentes offerunt . non . n . dicit sacerdos hoc est corpus christi , sed hoc est corpus meū : faciendo in christi persona sub specie panis corpus christi , iuxta mandatum christi hoc facite . ꝟ Et quum infertur / inconueniens esse affirmare hostiam in nouo testamento cui non sat est christus sed oportet succedere ministros . respōdetur ꝙ aliud est affirmare disparatam hostiam requirentem successionem sacerdotum / & aliud est affirmare perseuerantiam hostiæ in cruce oblatæ requirentem successionem ministrorum . Primum . n . dedeceret noui testamenti statum : secundū autem consentaneum nouo testamento est , ut iugis uigeat uictima unica illa semel oblata . ¶ Ad secundū ex parte repetitionis / dicitur ꝙ in nouo testamento non repetitur sacrificium seu oblatio , sed perseuerat immolatitio modo unicum sacrificium semel oblatum : & in modo perseuerandi interuenit repetitio / non in ipsa re oblata . nec etiam ipse qui repetitur modus / concurrit ad sacrificium propter se , sed propter oblationem in cruce cōmemorandam incruente . Huius autem modi repetitionem non esse contra doctrinam epistolæ ad hebr . testantur uerba illius : infe-

rentia

rentia quod si repeteretur noui testamenti sacrificium, oportuisset christum sæpe pati. De repetitione igitur sacrificij manifestat se loqui, non de repetitione istius modi a domino iesu christo instituti. ¶ Ad tertium ex parte rei oblatæ, dicitur quod cum hoc quod christus semel proprium sanguinem sufficientissime & abundantissime fuderit in cruce, quadrat ut perseueret immolatitio modo in eucharistia, illa unica ac sufficientissima sanguinis in cruce effusio.

AD PRIMVM autem contra eucharistiam quatenus affirmatur hostia pro peccatis, dicitur concedendo quod ex hostiæ impotentia ad delenda peccata decreta est in lege ueteri repetitio eiusdem hostiæ. Et quum infertur inconueniens esse, in nouo testamento affirmare hostiam pro peccatis quam oportet repetere, conceditur totum proprie loquendo: quia non repetitur in missa hostia, sed illamet hostia in cruce oblata perseuerans immolatitio modo, recolitur in qualibet missa. ¶ Ad secundum autem dicitur quod absit a fidelium mentibus etiam cogitare quod ad supplendum efficaciam hostiæ in cruce oblatæ celebretur missa. celebratur. n. tanquam uehiculum remissionis peccatorum per christum in cruce factæ: ita quod quemadmodum non est alia hostia, ita non aliam affert remissionem peccatorum. Nam quemadmodum christus per proprium

sanguinem penetrauit cœlos perseuerans sacerdos in æternum ad interpellandum pro nobis (ut in eadem epistola scribitur) ita perseuerat nobiscum per eucharistiam immolatitio modo / intercedendo pro nobis. Sicut. n. sufficientia & efficacia summa sacrificij in ara crucis non excludit perseuerantiam christi in cœlis in officio interpellandi pro nobis, ita non excludit perseuerantiam eiusdem nobiscum immolatitio modo ad intercedendum pro nobis. Nã quemadmodũ continua intercessio christi pro nobis in cœlo / non derogat unicæ intercessioni mortis christi, ita non immo multo minus eidem derogat perseuerantia christi immolatitio modo ad intercedendum pro nobis ut participes simus remissionis peccatorum in ara crucis factæ quanto ista intercessio fit per mysterium sub specie panis & uini, illa autẽ in cœlo fit per christũ in propria specie in qua crucifixus est. Si enim derogationi locus esset, magis derogaret unicæ mortis intercessioni ut post mortis intercessionem intercedat christus sub specie propria ꝙ sub specie aliena. illud nanq; intercedere pre se fert quasi supplementum intercedendi: hoc autem pre se fert cærimonialẽ intercedendi modum / nobis ualde consonum. ¶ Ad tertium dicitur / ꝙ cum grano salis intelligendum est peccata esse nobis remissa per christi mortem: uidelicet per christi mortem applicatam nobis per

instituta a christo sacramenta: in hoc. n. christiani omnes conuenimus. inter sacramenta autem a christo instituta supputatur & est sacramentum eucharistiæ / institutum ab ipso christo immolatitio modo: ut declaratum est ex uerbis christi & pauli. Et ideo siqui inter christianos sunt egentes post baptisma remissione peccatorum, eucharistiæ hostia prodesse potest illis ad remissionem peccatorum / applicãdo efficaciã mortis christi ad illos: nõ egẽtibus autem remissione peccatorum / prodest ad uegetationem animæ / quemadmodum cibus & potus corporeus uegetat corpus. sacramentum. n. eucharistiæ quamuis immolatitio modo institutum sit etiam pro expiatione peccatorum facta per crucem christi applicanda colentibus, non tamen est institutum propter hoc duntaxat / sed pro alijs animæ bonis. ¶ Cum omnibus igitur scriptis in epistola ad hebræos / stat sacrificium missæ quod ecclesia catholica edocta a christo & apostolis celebrat. Et hæc sint dicta extensione ibidem dictorum admissa ad eucharistiæ hostiam. noui. n. quod iuxta genuinum sensum / de sacrificijs cruentis tractat autor illius epistolæ: monstrans excellentiam cruenti sacrificij oblati a christo condendo nouum testamentum / relatiue ad sacrificia omnia ueteris testamenti. Visum siquidem est expedire claritati ueritatis catholicæ / admittere huiusmodi extensionem, ut nulla ex

parte hæsitandi locus relinquatur. Ad dei gloriam: Romæ die tertio maij. M. D. xxxj.

¶TRACTATVS DE SACRIFICIO missæ / editi per Reuerendissimum dominum dominum Thomam de Vio caietanum Cardinalem Sancti Xisti: FINIS.

¶Romæ per gerardum bladum Asulanum.

